

eul_wid: lgi-aj

Φίλων ὁ Ἀλεξανδρεύς · Philo of Alexandria

On the Life of Moses, Books I-II

Περὶ τοῦ Βίου Μωυσέως

Period: Ἑλληνιστική **Hellenistic**
Dialect: Κοινή φιλοσοφική **Philosophical Koine**
Domain: Φιλοσοφία **Philosophy**
Format: Πραγματεία **Treatise**
Affiliation: **Jewish**

- Mos 1 t ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ Μωυσέως τοῦ κατὰ μέν τινας νομοθέτου τῶν Ἰουδαίων, κατὰ δέ τινας ἐρμηνέως νόμων ἱερῶν, τὸν βίον ἀναγράψαι διανοήθην, ἀνδρὸς τὰ πάντα μεγίστου καὶ τελειοτάτου, καὶ γνώριμον τοῖς ἀξίοις μὴ ἀγνοεῖν αὐτὸν ἀποφῆναι.
- Mos 1 2 τῶν μὲν γὰρ νόμων τὸ κλέος, οὓς ἀπολέλοιπε, διὰ πάσης τῆς οἰκουμένης πεφοιτηκὸς ἄχρι καὶ τῶν τῆς γῆς τερμάτων ἔφθακεν, αὐτὸν δὲ ὅστις ἦν ἐπ' ἀληθείας ἴσασιν οὐ πολλοί, διὰ φθόνον ἴσως καὶ ἐν οὐκ ὀλίγοις τῶν διατεταγμένων ὑπὸ τῶν κατὰ πόλεις νομοθετῶν ἐναντίωσιν οὐκ ἐθελήσαντων αὐτὸν μνήμης ἀξιῶσαι τῶν παρ' Ἑλλησι λογίων· ὧν οἱ πλείους τὰς δυνάμεις ἃς ἔσχον διὰ παιδείας ὕβρισαν ἐν τε ποιήμασι καὶ τοῖς καταλογάδην συγγράμμασι κωμωδίας καὶ συβαρατικὰς ἀσελγείας συνθέντες, περιβόητον αἰσχύνην, οὓς ἔδει ταῖς φύσεσι καταχρησασθαι πρὸς τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τε καὶ βίων ὑφήγησιν, ἵνα μήτε τι καλὸν ἡσυχία παραδοθὲν ἀρχαῖον ἢ νέον ἀφανισθῇ λάμπει δυνάμενον μήτ' αὖ τὰς ἀμείνους ὑποθέσεις παρελθόντες τὰς ἀναξίους ἀκοῆς προκρίναι δοκῶσι σπουδάζοντες τὰ κακὰ καλῶς ἀπαγγέλλειν εἰς ὄνειδῶν ἐπιφάνειαν. ^[5]
- Mos 1 4 ἀλλ' ἔγωγε τὴν τούτων βασκανίαν ὑπερβὰς τὰ περὶ τὸν ἄνδρα μηνύσω μαθὼν αὐτὰ κακὰ βίβλων τῶν ἱερῶν, ἃς θαυμάσια μνημεῖα τῆς αὐτοῦ σοφίας ἀπολέλοιπε, καὶ παρὰ τινων ἀπὸ τοῦ ἔθνους πρεσβυτέρων· τὰ γὰρ λεγόμενα τοῖς ἀναγινωσκομένοις ἀεὶ συνύφαινον καὶ διὰ τοῦτ' ἔδοξα μᾶλλον ἐτέρων τὰ περὶ τὸν βίον ἀκριβῶσαι. Ἄρξομαι δ' ἀφ' οὗπερ ἀναγκαῖον ἄρξασθαι. ^[5]
- Mos 1 5 Μωυσῆς γένος μὲν ἐστὶ Χαλδαῖος, ἐγεννήθη δ' ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐτράφη, τῶν προγόνων αὐτοῦ διὰ πολυχρόνιον λιμόν, ὃς Βαβυλῶνα καὶ τοὺς πλησιοχώρους ἐπίεζε, κατὰ ζήτησιν τροφῆς εἰς Αἴγυπτον πανοικί μεταναστάντων, γῆν πεδιάδα καὶ βαθεῖαν καὶ πρὸς πάντα γονιμωτάτην, ὧν ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δεῖται, καὶ μάλιστα τὸν τοῦ σίτου καρπόν. ^[5]
- Mos 1 6 ὁ γὰρ ταύτης ποταμὸς θέρους ἀκμάζοντος, ἡνίκα τοὺς ἄλλους φασὶ μειοῦσθαι χειμάρρους τε καὶ αὐθιγενεῖς, ἐπιβαίνων τε καὶ ἀναχόμενος πλημμυρεῖ καὶ λιμνάζει τὰς ἀρούρας, αἱ ὑετοὶ μὴ δεόμεναι φορᾶς ἀφθονίαν παντοίων ἀγαθῶν ἀνὰ πᾶν ἔτος χορηγοῦσιν, εἰ μή που μεσολαβήσειεν ὀργὴ θεοῦ δι' ἐπιπολάζουσιν ἀσέβειαν τῶν οἰκητόρων. ^[5]
- Mos 1 7 πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς ἔλαχε τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀρίστων, οὓς φυλέτας ὄντας ἡ ὁμοφροσύνη μᾶλλον ὠκείωσεν ἢ τὸ γένος. ἐβδόμη γενεὰ <δ> οὗτός ἐστιν ἀπὸ τοῦ πρώτου, ὃς ἐπηλύτης

ὧν τοῦ σύμπαντος Ἰουδαίων ἔθνους ἀρχηγέτης ἐγένετο. τροφῆς δ' ἡξιώθη βασιλικῆς ἀπ' αἰτίας τοιαύδε· τῆς χώρας ὁ βασιλεύς, εἰς πολυανθρωπίαν ἐπιδιδόντος ἀεὶ τοῦ ἔθνους, δείσας μὴ οἱ ἔποικοι πλείους γενόμενοι δυνατωτέρα χεiri τοῖς αὐτόχθοσι περὶ κράτους ἀρχῆς ἀμιλλῶνται, τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἀφαιρεῖν ἐπινοίαις ἀνοσιουργοῖς ἐμηχανᾶτο καὶ κελεύει τῶν γεννωμένων τὰ μὲν θήλεα τρέφειν—ἐπεὶ γυνὴ διὰ φύσεως ἀσθένειαν ὀκνηρὸν εἰς πόλεμον—, τὰ δ' ἄρρενα διαφθείρειν, ἵνα μὴ αὐξηθῇ κατὰ πόλεις· εὐανδροῦσα γὰρ δύναμις δυσάλωτον καὶ δυσκαθαίρετον ἐπιτείχισμα. ^[5]

Mos 1 9 γεννηθεῖς οὖν ὁ παῖς εὐθύς ὄψιν ἐνέφαινεν ἀστειοτέραν ἢ κατ' ἰδιώτην, ὥς καὶ τῶν τοῦ τυράννου κηρυγμάτων, ἐφ' ὅσον οἶόν τε ἦν, τοὺς γονεῖς ἀλογῆσαι· τρεῖς γοῦν φασὶ μῆνας ἐφεξῆς οἴκοι γαλακτοτροφηθῆναι λανθάνοντα τοὺς πολλούς.

Mos 1 10 ἐπεὶ δ', οἷα ἐν μοναρχίαις φιλεῖ, καὶ τὰ ἐν μυχοῖς ἔνιοι διηρεύνων σπεύδοντες ἀεὶ τι καινὸν ἄκουσμα προσφέρειν τῷ βασιλεῖ, φοβηθέντες μὴ σωτηρίαν ἐνὶ μνώμενοι πλείους ὄντες αὐτοῖ σὺν ἐκείνῳ παραπύλονται, δεδακρυμένοι τὸν παῖδα ἐκτιθέασιν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ καὶ στένοντες ἀπῆσαν, οἰκτιζόμενοι μὲν αὐτοὺς τῆς ἀνάγκης αὐτόχειράς τε καὶ τεκνοκτόνους ἀποκαλοῦντες, οἰκτιζόμενοι δὲ καὶ τὸν παῖδα τῆς παραλογωτάτης ἀπωλείας. ^[5]

Mos 1 11 εἶθ', ὥς εἰκὸς ἐν ἀλλοκότῳ πράγματι, κατηγοροῦν αὐτῶν ὥς μείζονος αἰτίων συμφορᾶς· „τί γὰρ“ ἔφασκον „εὐθύς γεννώμενον οὐκ ἐξεθήκαμεν; τὸν μὴ φθάσαντα τροφῆς ἡμέρου μεταλαχεῖν οὐδ' ἄνθρωπον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν· ἡμεῖς δ' οἱ περιττοὶ καὶ τρεῖς μῆνας ὅλους ἀνεθρέψαμεν, δαψιλεστέρας μὲν ἑαυτοῖς ἀνίας, τῷ δὲ τιμωρίας ἐκπορίζοντες, ἵν' ἡδονῶν καὶ ἀλγηδόνων ἐπὶ πλείστον ἀντιλαμβάνεσθαι δυνάμενος ἐν αἰσθήσει κακῶν ἀργαλεωτέρων διαφθείρηται. ^[5]

Mos 1 12 “ καὶ οἱ μὲν ἀγνοίᾳ τοῦ μέλλοντος ἀπῆσαν οἰκτρῷ κατεσχημένοι πένθει, ἀδελφὴ δὲ τοῦ ἐκτεθέντος βρέφους ἔτι παρθένος ὑπὸ φιλοικείου πάθους μικρὸν ἄποθεν ἐκαρὰδόκει τὸ ἀποβησόμενον· ἅ μοι δοκεῖ πάντα συμβῆναι κατὰ θεὸν προμηθεύμενον τοῦ παιδός.

Mos 1 13 θυγάτηρ ἦν τῷ βασιλεῖ τῆς χώρας ἀγαπητὴ καὶ μόνη· ταύτην φασὶ γημαμένην ἐκ πολλοῦ χρόνου μὴ κυῖσκειν τέκνων ὥς εἰκὸς ἐπιθυμοῦσαν καὶ μάλιστα γενεᾶς ἄρρενος, ἢ τὸν εὐδαίμονα κλῆρον τῆς πατρώας ἡγεμονίας διαδέξεται κινδυνεύοντα ἐρημίᾳ θυγατριδῶν ἀλλοτριωθῆναι.

Mos 1 14 κατηφοῦσαν δὲ ἀεὶ καὶ στένουσαν ὥς μάλιστα ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τῷ βάρει τῶν φροντίδων ἀπαγορεῦσαι καὶ δι' ἔθους ἔχουσιν οἴκοι καταμένειν καὶ μηδὲ τὰς κλισιάδας ὑπερβαίνειν ἐξορμῆσαι μετὰ θεραπαινίδων ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἔνθα ὁ παῖς ἐξέκειτο· κάπειτα λουτροῖς καὶ περιρραντηρίοις χρῆσθαι μέλλουσιν ἐν τῷ δασυτάτῳ τῶν ἐλῶν αὐτὸν θεάσασθαι καὶ κελεῦσαι προσφέρειν. ^[5]

Mos 1 15 εἶτα ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν καταθεωμένην τήν τε εὐμορφίαν καὶ εὐεξίαν ἀποδέχεσθαι καὶ δεδακρυμένον ὀρώσαν ἐλεεῖν, ἥδη τῆς ψυχῆς τετραμμένης αὐτῇ πρὸς μητρῶον πάθος ὥς ἐπὶ γνησίῳ παιδί· γνοῦσαν δ' ὅτι τῶν Ἑβραίων ἐστὶ καταδεισάντων τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα βουλευέσθαι περὶ τῆς τροφῆς αὐτοῦ· μὴ γὰρ ἀσφαλὲς εὐθύς εἶναι νομίζειν εἰς τὰ βασίλεια ἄγειν. ^[5]

Mos 1 16 διαπορούσης δ' ἔτι, τὴν ἀδελφὴν τοῦ παιδὸς καθάπερ ἀπὸ σκοπῆς τὸν ἐνδοιασμὸν στοχασαμένην πυνθάνεσθαι προσδραμοῦσαν, εἰ βουλήσεται γαλακτοτροφηθῆναι τοῦτον παρὰ γυναιῷ τῶν Ἑβραϊκῶν οὐ πρὸ πολλοῦ κήσαντι· τῆς δὲ βούλεσθαι φαμένης, τὴν αὐτῆς καὶ τοῦ βρέφους μητέρα παραγαγεῖν ὥς ἀλλοτρίαν, ἣν ἐτοιμότερον ἀσμένην ὑπισχνεῖσθαι πρόφασιν ὥς ἐπὶ μισθῷ τροφεύσειν, ἐπινοίᾳ θεοῦ τοῦ τὰς πρώτας τροφὰς τῷ παιδί γνησίας εὐτρεπίζοντος·

εἶτα δίδωσιν ὄνομα θεμένη Μωυσῆν ἐτύμως διὰ τὸ ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνελέσθαι· τὸ γὰρ ὕδωρ μῶν ὀνομάζουσιν Αἰγύπτιοι. ^[5]

Mos 1 18 Ἐπεὶ δ' ἄθροας ἐπιδόσεις καὶ παραυξήσεις λαμβάνων οὐ σὺν λόγῳ τῷ κατὰ χρόνον θᾶπτον δ' ἀπότιτθος γίνεται, παρῆν ἡ μήτηρ ἅμα καὶ τροφὸς κομίζουσα τῇ δούσῃ μηκέτι γαλακτοτροφίας δεόμενον, εὐγενῇ καὶ ἀστεῖον ὀφθῆναι.

Mos 1 19 τελειότερον δὲ τῆς ἡλικίας ἰδοῦσα κακὰ τῆς ὄψεως ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον σπάσασα εὐνοίας υἱὸν ποιεῖται τὰ περὶ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς τεχνάσασα πρότερον, ἵνα γνήσιος ἀλλὰ μὴ ὑποβολιμαῖος νομισθῇ· πάντα δ' ἐξευμαρίζει θεὸς ἃ ἂν ἐθελήσῃ καὶ τὰ δυσκατόρθωτα.

Mos 1 20 τροφῆς οὖν ἤδη βασιλικῆς καὶ θεραπείας ἀξιούμενος οὐχ οἷα κομιδῇ νήπιος ἦδετο τωθασμοῖς καὶ γέλῳσι καὶ παιδιαῖς, καίτοι τῶν τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ παρειληφότων ἀνέσεις ἔχειν ἐπιτρεπόντων καὶ μηδὲν ἐπιδεικνυμένων σκυθρωπόν, ἀλλ' αἰδῶ καὶ σεμνότητα παραφαίνων ἀκούσμασι καὶ θεάμασιν, ἃ τὴν ψυχὴν ἔμελλεν ὠφελῆσειν, προσεῖχε. διδάσκαλοι δ' εὐθὺς ἀλλαχόθεν ἄλλοι παρῆσαν, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πλησιοχώρων καὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον νομῶν αὐτοκέλευστοι, οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ μεγάλας δωρεαῖς μεταπεμφθέντες ὧν ἐν οὐ μακρῷ χρόνῳ τὰς δυνάμεις ὑπερέβαλεν εὐμοιρίᾳ φύσεως φθάνων τὰς ὑψηλῆς, ὥς ἀνάμνησιν εἶναι δοκεῖν, οὐ μάθῃσιν, ἔτι καὶ προσεπινοῶν αὐτὸς τὰ δυσθεώρητα. ^[5]

Mos 1 22 πολλὰ γὰρ αἱ μεγάλαί φύσεις καινοτομοῦσι τῶν εἰς ἐπιστήμην· καὶ καθάπερ τὰ εὐεκτικὰ τῶν σωμάτων καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσιν εὐκίνητα φροντίδων ἀπαλλάττει τοὺς ἀλείπτας οὐδὲν ἢ βραχέα παρέχοντας τῶν εἰς ἐπιμέλειαν, ὥσπερ καὶ γεωργοὺς τὰ εὐβλάστα καὶ εὐγενῇ δένδρα βελτιούμενα δι' ἑαυτῶν, τὸν αὐτὸν τρόπον εὐφυῆς ψυχὴ προαπαντῶσα τοῖς λεγομένοις ὑφ' αὐτῆς μᾶλλον ἢ τῶν διδασκόντων ὠφελεῖται καὶ λαβομένη τινὸς ἐπιστημονικῆς ἀρχῆς κατὰ τὴν παροιμίαν „ἵππος εἰς πεδίον“ ὀρμᾷ. ^[5]

Mos 1 23 ἀριθμοὺς μὲν οὖν καὶ γεωμετρίαν τὴν τε ρυθμικὴν καὶ ἀρμονικὴν καὶ μετρικὴν θεωρίαν καὶ μουσικὴν τὴν σύμπασαν διὰ τε χρήσεως ὀργάνων καὶ λόγων τῶν ἐν ταῖς τέχναις καὶ διεξόδοις τοπικωτέραις Αἰγυπτίων οἱ λόγιοι παρεδίδοσαν καὶ προσέτι τὴν διὰ συμβόλων φιλοσοφίαν, ἣν ἐν τοῖς λεγομένοις ἱεροῖς γράμμασιν ἐπιδείκνυνται καὶ διὰ τῆς τῶν ζώων ἀποδοχῆς, ἃ καὶ θεῶν τιμαῖς γεραίρουσι· τὴν δ' ἄλλην ἐγκύκλιον παιδείαν Ἕλληνες ἐδίδασκον, οἱ δ' ἐκ τῶν πλησιοχώρων τὰ τε Ἀσσύρια γράμματα καὶ τὴν τῶν οὐρανίων Χαλδαϊκὴν ἐπιστήμην. ^[5]

Mos 1 24 ταύτην καὶ παρ' Αἰγυπτίων ἀνελάμβανε μαθηματικὴν ἐν τοῖς μάλιστα ἐπιτηδεύοντων· καὶ τὰ παρ' ἀμφοτέροις ἀκριβῶς ἐν οἷς τε συμφωνοῦσι καὶ διαφέρονται καταμαθὼν, ἀφιλονείκως τὰς ἔριδας ὑπερβάς, τὴν ἀλήθειαν ἐζήτει, μηδὲν ψεῦδος τῆς διανοίας αὐτοῦ παραδέχεσθαι δυναμένης, ὥς ἔθος τοῖς αἰρεσιομάχοις, οἱ τοῖς προτεθεῖσι δόγμασιν ὅποια ἂν τύχῃ βοηθοῦσιν οὐκ ἐξετάζοντες, εἰ δόκιμα, τὸ δ' αὐτὸ δρῶντες τοῖς ἐπὶ μισθῷ συναγορεύουσι καὶ μηδὲν τοῦ δικαίου πεφροντικόσιν. ^[5]

Mos 1 25 ἤδη δὲ τοὺς ὅρους τῆς παιδικῆς ἡλικίας ὑπερβαίνων ἐπέτεινε τὴν φρόνησιν, οὐχ ὥς ἔνιοι τὰς μειρακιώδεις ἐπιθυμίας ἀχαλινώτους ἔων καίτοι μυρία ἐχούσας ὑπεκκαύματα διὰ παρασκευὰς ἀφθόνους, ἃς αἱ βασιλεῖαι χορηγοῦσιν, ἀλλὰ σωφροσύνη καὶ καρτερίᾳ ὥσπερ τισὶν ἡνίασι ἐνδησάμενος αὐτὰς τὴν εἰς τὸ πρόσω φορὰν ἀνεχαίτιζε βίᾳ. ^[5]

Mos 1 26 καὶ τῶν ἄλλων μέντοι παθῶν ἕκαστον ἐξ ἑαυτοῦ μεμηνὸς καὶ λελυττηκὸς φύσει τιθασεύων κάξημερῶν ἐπράυνεν· εἰ δέ που διακινηθεῖ μόνον ἡσυχῇ καὶ πτερύζαιτο, κολάσεις ἐμβριθεστέρας παρείχετο ἢ διὰ λόγων ἐπιπλήξεις· καὶ συνόλως τὰς πρώτας τῆς ψυχῆς ἐπιβολὰς τε καὶ ὀρμὰς ὥς ἀφηνιαστὴν ἵππον ἐπετῆρει δεδιώς, μὴ προεκδραμοῦσαι τοῦ ἡνιοχεῖν ὀφείλοντος λογισμοῦ πάντα διὰ πάντων συγχέωσιν· αὗται γὰρ εἰσιν αἱ ἀγαθῶν αἵτιαι καὶ

κακῶν, ἀγαθῶν μὲν, ὅταν ἡγεμόνι λόγῳ πειθαρχῶσι, τῶν δ' ἐναντίων, ὅταν εἰς ἀναρχίαν ἐκδιαιτῶνται. ^[5]

Mos 1 27 κατὰ τὸ εἶκος οὖν οἱ τε συνδιατρίβοντες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐτεθήπεσαν, ὥς ἐπὶ καινῷ θεάματι καταπληττόμενοι καὶ τίς ἄρα ὁ ἐνοικῶν αὐτοῦ τῷ σώματι καὶ ἀγαλματοφορούμενος νοῦς ἐστὶ, πότερον ἀνθρώπειος ἢ θεῖος ἢ μικτὸς ἐξ ἀμφοῖν, διερευνώμενοι, τῷ μὴδὲν ἔχειν τοῖς πολλοῖς ὅμοιον, ἀλλ' ὑπερκύπτειν καὶ πρὸς τὸ μεγαλειότερον ἐξῆρθαι. ^[5]

Mos 1 28 γαστρί τε γὰρ ἔξω τῶν ἀναγκαίων δασμῶν, οὓς ἡ φύσις ἔταξεν, οὐδὲν πλέον ἐχορήγει, τῶν τε ὑπογαστρίων ἡδονῶν εἰ μὴ μέχρι σπορᾶς παίδων γνησίων οὐδὲ ἐμέμνητο.

Mos 1 29 γενόμενός τε διαφερόντως ἀσκητῆς ὀλιγοδεείας καὶ τὸν ἀβροδίατον βίον ὥς οὐδεὶς ἕτερος χλευάσας—ψυχῇ γὰρ ἐπόθει μόνῃ ζῆν, οὐ σώματι—τὰ φιλοσοφίας δόγματα διὰ τῶν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἔργων ἐπεδείκνυτο, λέγων μὲν οἷα ἐφρόνει, πράττων δὲ ἀκόλουθα τοῖς λεγομένοις εἰς ἀρμονίαν λόγου καὶ βίου, ἦν' οἷος ὁ λόγος τοιοῦτος ὁ βίος καὶ οἷος ὁ βίος τοιοῦτος ὁ λόγος ἐξετάζονται καθάπερ ἐν ὀργάνῳ μουσικῷ συνηχοῦντες. ^[5]

Mos 1 30 οἱ μὲν οὖν πολλοί, κἂν αὐτὸ μόνον αὔρα βραχεῖά τινας εὐτυχίας προσπέσῃ, φουσῶσι καὶ πνέουσι μεγάλα καὶ καταλαζονευόμενοι τῶν ἀφανεστέρων καθάρματα καὶ παρενοχλήματα καὶ γῆς ἄχθη καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀποκαλοῦσιν, ὥσπερ τὸ ἀκλινὲς τῆς εὐπραγίας ἐν βεβαίῳ παρ' ἑαυτοῖς εὖ μάλα σφραγισάμενοι μὴδὲ μέχρι τῆς ὑστεραίας ἴσως διαμενοῦντες ἐν ὁμοίῳ. ^[5]

Mos 1 31 τύχης γὰρ ἀσταθμητότερον οὐδὲν ἄνω καὶ κάτω τὰ ἀνθρώπεια πεττευούσης, ἢ μιᾷ πολλάκις ἡμέρᾳ τὸν μὲν ὑψηλὸν καθαιρεῖ, τὸν δὲ ταπεινὸν μετέωρον ἐξαίρει· καὶ ταῦτα ὀρώντες ἀεὶ γινόμενα καὶ σαφῶς εἰδότες ὅμως ὑπερόπται μὲν οἰκείων καὶ φίλων εἰσί, νόμους δὲ παραβαίνουσι, καθ' οὓς ἐγενήθησαν καὶ ἐτράφησαν, ἔθνη δὲ πάτρια, οἷς μέμψις οὐδεμία πρόσεστι δικαία, κινουῖσιν ἐκδεδιητημένοι καὶ διὰ τὴν τῶν παρόντων ἀποδοχὴν οὐδενὸς ἔτι τῶν ἀρχαίων μνήμην λαμβάνουσιν. ^[5]

Mos 1 32 ὁ δὲ ἐπ' αὐτὸν φθάσας τὸν ὅρον τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας καὶ θυγατρίδοῦς μὲν τοῦ τοσοῦτου βασιλέως νομισθεῖς, τῆς δὲ παππῶας ἀρχῆς ὅσον οὐδέπω γεγονῶς ἐλπίσι ταῖς ἀπάντων διάδοχος καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ ὁ νέος βασιλεὺς προσαγορευόμενος, τὴν συγγενικὴν καὶ προγονικὴν ἐζήλωσε παιδείαν, τὰ μὲν τῶν εἰσποισσαμένων ἀγαθὰ, καὶ εἰ λαμπρότερα καιροῖς, νόθα εἶναι ὑπολαβὼν, τὰ δὲ τῶν φύσει γονέων, εἰ καὶ πρὸς ὀλίγον ἀφανέστερα, οἰκεῖα γοῦν καὶ γνήσια· καθάπερ τε κριτῆς ἀδέκαστος τῶν γεννησάντων καὶ τῶν εἰσποισσαμένων τοὺς μὲν εὐνοίᾳ καὶ τῷ φιλεῖν ἐκθύμως τοὺς δ' εὐχαριστίαις ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθεν ἡμεῖβετο καὶ μέχρι παντὸς ἡμεῖψατ' ἄν, εἰ μὴ κατεῖδεν ἐν τῇ χώρᾳ μέγα καινουργηθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀσέβημα. ^[5]

Mos 1 34 ξένοι γὰρ ἦσαν, ὥς ἔφην πρότερον, οἱ Ἰουδαῖοι, τῶν τοῦ ἔθνους ἀρχηγῶν διὰ λιμὸν ἀπορίᾳ τροφῆς ἐκ Βαβυλῶνος καὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν εἰς Αἴγυπτον μεταναστάντων, καὶ τρόπον τινὰ ἰκέται καταπεφευγότες ὥς ἐπ' ἄσυλον ἱερὸν τὴν τε βασιλέως πίστιν καὶ τὸν ἀπὸ τῶν οἰκητόρων ἔλεον.

Mos 1 35 οἱ γὰρ ξένοι παρ' ἐμοὶ κριτῇ τῶν ὑποδεξαμένων ἰκέται γραφέσθωσαν, μέτοικοι δὲ πρὸς ἰκέταις καὶ φίλοι, σπεύδοντες εἰς ἀστῶν ἰσοτιμίαν καὶ γειτνιώντες ἤδη πολίταις, ὀλίγῳ τῶν αὐτοχθόνων διαφέροντες.

Mos 1 36 τούτους οὖν, οἱ τὴν μὲν οἰκείαν ἀπέλιπον, εἰς δ' Αἴγυπτον ἦκον ὥς ἐν δευτέρᾳ πατρίδι μετ' ἀσφαλείας οἰκήσοντες, ὁ τῆς χώρας ἡγεμὼν ἠνδραποδίζετο καὶ ὥς πολέμου νόμῳ λαβὼν αἰχμαλώτους ἢ πριάμενος παρὰ δεσποτῶν, οἷς ἦσαν οἰκότριβες, ὑπήγετο καὶ δούλους ἀπέφαινε τοὺς οὐκ ἐλευθέρους μόνον ἀλλὰ καὶ ξένους καὶ ἰκέτας καὶ μετοίκους οὔτε αἰδεσθεῖς οὔτε δείσας τὸν ἐλευθέριον καὶ ξένιον καὶ ἰκέσιον καὶ ἐφέστιον θεόν, ὃς τῶν τοιούτων ἐστὶν ἔφορος. ^[5]

- Mos 1 37 εἴτ' ἐπιτάγματα ἐπέταττε βαρύτερα τῆς δυνάμεως ἄλλους ἐπ' ἄλλοις πόνους προστιθείς, καὶ τοῖς ἀπαγορεύουσιν ὑπ' ἀσθενείας ὁ σίδηρος εἶπετο· ἐπιστάτας <γὰρ> τῶν ἔργων ἀνηλεεστάτους καὶ ὠμοθύμους οὐδενὶ συγγνώμης μεταδιδόντας ἤρεϊτο, οὓς „ἐργοδιώκτας“ (Exod. 3, 7 al.) ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὠνόμαζον.
- Mos 1 38 εἰργάζοντο δ' οἱ μὲν πηλὸν εἰς πλίνθον σχηματίζοντες, οἱ δὲ πανταχόθεν ἄχυρα συγκομίζοντες —πλίνθου γὰρ ἄχυρα δεσμός—, οἱ δ' ἦσαν ἀποτεταγμένοι πρὸς οἰκιῶν καὶ τειχῶν καὶ πόλεων κατασκευὰς καὶ διωρύχων ἀνατομάς, ὑλοφοροῦντες αὐτοὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἄνευ διαδοχῆς, οὐδεμίαν ἔχοντες ἀνάπαυλαν, ἀλλ' οὐδ' ὅσον καταδαρθεῖν αὐτὸ μόνον ἐώμενοι, πάντα καὶ τὰ τῶν δημιουργῶν καὶ τὰ τῶν ὑπουργῶν δρᾶν ἀναγκαζόμενοι, ὡς ἐν βραχεὶ τὰ σώματα αὐτοῖς ἀπαγορεύειν, ἅτε καὶ τῆς ψυχῆς προαναπιπτούσης. ^[5]
- Mos 1 39 ἄλλοι γοῦν ἐπ' ἄλλοις ἐξέθνησκον ὡς ὑπὸ λοιμῶδους φθορᾶς, οὓς ἀτάφους ἔξω τῶν ὀρίων ἀπερρίπτουν οὐδὲ κόνιν ἐπαμήσασθαι τοῖς σώμασιν ἐῶντες ἀλλ' οὐδὲ δακρῦσαι συγγενεῖς ἢ φίλους οὕτως οἰκτρῶς διαφθαρέντας· ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀδουλώτοις πάθεσι τῆς ψυχῆς, ἃ μόνον σχεδὸν ἐξ ἀπάντων ἐλεύθερα ἢ φύσις ἀνῆκε, δεσποτείαν ἐπηπείλουν οἱ ἀσεβεῖς ἀνάγκης ἀνυποίστω βάρει δυνατωτέρας πιέζοντες. ^[5]
- Mos 1 40 ἐπὶ δὴ τούτοις ἀθυμῶν καὶ δυσχεραίνων διετέλει μῆτ' ἀμύνασθαι τοὺς ἀδικοῦντας μῆτε βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἱκανὸς ὢν· ἃ δ' οἷός τε ἦν, διὰ λόγων ὠφέλει παραινῶν τοῖς μὲν ἐφεστῶσι μετριάζειν καὶ τὸ σφοδρὸν τῶν ἐπιταγμάτων ὑπανιέναι καὶ χαλᾶν, τοῖς δ' ἐργαζομένοις φέρειν τὰ παρόντα γενναίως ἄνδρας τε εἶναι τὰ φρονήματα καὶ μὴ συγκάμνειν τὰς ψυχὰς τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ χρηστὰ προσδοκᾶν ἐκ πονηρῶν· πάντα γὰρ μεταβάλλειν τὰ ἐν κόσμῳ πρὸς τάναντία, νέφωσιν εἰς αἰθρίαν, πνευμάτων βίας εἰς ἀέρα νήνεμον, κλύδωνα θαλάττης εἰς ἡσυχίαν καὶ γαλήνην, τὰ δ' ἀνθρώπεια καὶ μᾶλλον, ὅσω καὶ ἀσταθμητότερα. ^[5]
- Mos 1 42 τοιούτοις κατεπάδων ὥσπερ ἀγαθὸς ἰατρὸς ὥετο τὰς νόσους καίτοι βαρυτάτας οὔσας ἐπικουφιεῖν· αἱ δ' ὁπότε λωφήσειαν, αὐθις ἐκ περιτροπῆς ἐπετίθεντο φέρουσαι τι πάντως ἐκ τοῦ διαπνεῦσαι καὶ κακὸν ἀργαλεώτερον τῶν προτέρων.
- Mos 1 43 ἦσαν γάρ τινες τῶν ἐφεστηκότων ἀτίθασοι σφόδρα καὶ λελυττηκότες, μηδὲν εἰς ἀγριότητα τῶν ἰοβόλων καὶ σαρκοβόρων διαφέροντες, ἀνθρωποειδῆ θηρία, τὴν τοῦ σώματος μορφήν εἰς δόκησιν ἡμερότητος ἐπὶ θήρᾳ καὶ ἀπάτῃ προβεβλημένοι, σιδήρου καὶ ἀδάμαντος ἀπειθέστεροι.
- Mos 1 44 τούτων ἓνα τὸν βιαιότατον, ἐπειδὴ πρὸς τῷ μηδὲν ἐνδιδόναι καὶ ταῖς παρακλήσεσιν ἔτι μᾶλλον ἐξετραχύνετο, τοὺς τὸ προσταχθὲν μὴ ἀπνευστὶ καὶ ὀξυχειρίᾳ δρῶντας τύπτων, προπηλακίζων ἄχρι θανάτου, πάσας αἰκίζόμενος αἰκίας, ἀναιρεῖ δικαιώσας εὐαγὲς εἶναι τὸ ἔργον· καὶ ἦν εὐαγὲς τὸν ἐπ' ὀλέθρῳ ζῶντα ἀνθρώπων ἀπόλλυσθαι. ^[5]
- Mos 1 45 ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἠγανάκτει δεινὸν ἠγούμενος, οὐκ εἴ τις τέθνηκεν ἢ ἀνῆρηκεν ἀδίκως ἢ δικαίως, ἀλλ' εἰ ὁ θυγατρίδοῦς αὐτῷ μὴ συμφρονεῖ μηδὲ τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους ὑπέιληφεν, ἀλλὰ μισεῖ μὲν οὓς αὐτὸς στέργει, φιλεῖ δὲ οὓς προβέβληται καὶ ἐλεεῖ πρὸς οὓς ἀτρέπτως καὶ ἀπαραιτήτως ἔχει. λαβόμενοι δ' ἅπαξ ἀφορμῆς οἱ ἐν τέλει καὶ τὸν νεανίαν ὑφορώμενοι—ἥδεσαν γὰρ μνησικακήσοντα τῶν ἀνοσιουργημάτων αὐτοῖς καὶ ἐπὶ καιρῶν ἀμυνούμενον—ἀναπεπταμένοις ὥσι τοῦ πάππου μυρίας διαβολὰς ἐπήντλουν, οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δ' ἔνθεν, ὡς καὶ περὶ ἀφαιρέσεως τῆς ἀρχῆς ἐμποιῆσαι δέος, „ἐπιθήσεται“ λέγοντες, „οὐδὲν φρονεῖ μικρόν, ἀεὶ τι προσπεριεργάζεται, πρὸ καιροῦ βασιλείας ἐρᾷ, θωπεύει τινάς, ἐτέροις ἀπειλεῖ, κτείνει χωρὶς δίκης, τοὺς μάλιστ' εὖνους σοι προβέβληται. ^[5]
- Mos 1 46 τί δὴ μέλλεις, ἀλλ' οὐχ ἃ διανοεῖται δρᾶν ὑποτέμνεις; μέγα τοῖς ἐπιθεμένοις αἱ τῶν ἐπιβουλευομένων ἀναβολαί.
- Mos 1 47

“ τοιαῦτα διεξιόντων, ὑπανεχώρησεν εἰς τὴν ὁμορον Ἀραβίαν, ἔνθα διατρίβειν ἦν ἀσφαλές, ἅμα καὶ τὸν θεὸν ποτνιώμενος, ἵνα τοὺς μὲν ἐξ ἀμηχάνων ρύσῃται συμφορῶν, τοὺς δὲ μηδὲν παραλιπόντας τῶν εἰς ἐπήρειαν ἀξίως τίσῃται, παράσχη δ’ αὐτῷ ταῦτ’ ἐπιδεῖν ἀμφοτέρα διπλασιάσας τὴν χάριν. ὁ δὲ ἐπακούει τῶν εὐχῶν ἀγάμενος αὐτοῦ τὸ φιλόκαλον ἦθος καὶ μισοπόνηρον, οὐκ εἰς μακρὰν τὰ κατὰ τὴν χώραν, ὡς θεῷ πρέπον, δικάσας. ^[5]

Mos 1 48 ἐν ᾧ δὲ ἔμελλε δικάζειν, τοὺς ἀρετῆς ἄθλους Μωυσῆς διήθλει τὸν ἀλείπτῃν ἔχων ἐν ἑαυτῷ λογισμὸν ἀστεῖον, ὅφ’ οὗ γυμναζόμενος πρὸς τοὺς ἀρίστους βίους, τὸν τε θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν, ἐπονεῖτο φιλοσοφίας ἀνελίστων ἀεὶ δόγματα καὶ τῇ ψυχῇ διαγινώσκων εὐτρόχως καὶ μνήμη παρακατατιθέμενος εἰς τὸ ἄλῃστον αὐτὰ καὶ τὰς οἰκείας αὐτίκα πράξεις ἐφαρμοτῶν ἐπαινέτας πάσας, ἐφιέμενος οὐ τοῦ δοκεῖν ἀλλὰ τῆς ἀληθείας, διὰ τὸ προκεῖσθαι σκοπὸν ἓνα τὸν ὀρθὸν τῆς φύσεως λόγον, ὃς μόνος ἐστὶν ἀρετῶν ἀρχὴ τε καὶ πηγὴ. ἕτερος μὲν οὖν ὀργὴν ἀμείλικτον βασιλέως ἀποδιδράσκων καὶ ἄρτι πρῶτον εἰς ἄλλοδαπὴν ἀφιγμένος, μήπω τοῖς τῶν ἐπιχωρίων ἔθουσιν ἐνωμιλικῶς μηδὲ ἀκριβῶς ἐπιστάμενος οἷς χαίρουσιν ἢ ἄλλοτριοῦνται, κἂν ἐσπούδασεν ἡσυχίᾳ χρώμενος ἀφανέστερον ζῆν τοὺς πολλοὺς λανθάνων ἢ βουληθεὶς εἰς μέσον παρέρχεσθαι τοὺς γοῦν δυνατοὺς καὶ τοὺς πλείστον ἰσχύοντας λιπαρέσι θεραπείαις ἐξευμενίζεσθαι, παρ’ ὧν τις ὠφέλεια προσεδοκᾶτο καὶ βοήθεια, εἴ τινες ἐπελθόντες ἀπάγειν πρὸς βίαν ἐπειρῶντο. ^[5]

Mos 1 50 ὁ δὲ τὴν ἐναντίαν τοῦ εἰκότος ἀτραπὸν ἤλαυνε ταῖς τῆς ψυχῆς ὑγαινούσαις ὁρμαῖς ἐπόμενος καὶ μηδεμίαν ἑὼν ὑποσκελίζεσθαι· διὸ καὶ τῆς ὑπούσης δυνάμεως ἔστιν ὅτε πλέον ἐνεανιεύετο δύναμιν ἀκαθαίρετον τὸ δίκαιον ἡγούμενος, ὅφ’ οὗ προτραπεῖς αὐτοκέλευστος ἐπὶ τὴν τῶν ἀσθενεστέρων συμμαχίαν ἴετο. Λέξω δὲ καὶ τὸ κατ’ ἐκεῖνον αὐτῷ τὸν χρόνον πραχθέν, εἰ καὶ μικρὸν ὅσα γε τῷ δοκεῖν, ἀλλ’ οὐκ ἀπὸ φρονήματος μικροῦ. ^[5]

Mos 1 51 κτηνοτροφοῦσιν Ἀραβες καὶ νέμουσι τὰ θρέμματα οὐκ ἄνδρες μόνον ἀλλὰ καὶ γυναῖκες νέοι τε καὶ παρθένοι παρ’ αὐτοῖς, οὐχὶ τῶν ἡμελημένων καὶ ἀδόξων μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἄγαν ἐπιφανῶν.

Mos 1 52 ἐπτά δὴ κόραι πατρὸς ἱερέως ποιμνὴν ἄγουσαι παρῆσαν ἐπὶ τινὰ πηγὴν καὶ τῶν ἱμονιῶν ἐκδησάμεναι τοὺς καδίσκους ἄλλη διαδεχομένη παρ’ ἄλλης ὑπὲρ τῆς ἐν τῷ πονεῖν ἰσομοιρίας μάλα προθύμως τὰς δεξαμενάς, αἱ πλησίον ἔκειντο, πληροῦσιν.

Mos 1 53 ἐπιφοιτήσαντες δ’ ἕτεροι ποιμένες καὶ τῆς τῶν παρθένων ἀσθενείας ὑπεριδόντες τὰς μὲν ἐπεχείρουν μετὰ τῆς ποιμνῆς ἐλαύνειν, τὰ δ’ οἰκεῖα θρέμματα προσῆγον ἐπὶ τὸ εὐτρεπισθὲν ποτὸν ἀλλότριον καρπωσόμενοι πόνον. ἰδὼν δὲ Μωυσῆς τὸ γενόμενον—οὐ γὰρ ἦν πόρρω—συντείνας ἔθει καὶ πλησίον στάς „οὐ παύσεσθε“ εἶπεν „ἀδικοῦντες, τὴν ἐρημίαν νομίζοντες εἶναι πλεονεξίαν; βραχίονας καὶ πήχεις ἀργοὺς τρέφοντες οὐκ ἐρυθριάτε; χαῖται βαθεῖαι καὶ σάρκες ὑμεῖς ἐστε, οὐκ ἄνδρες· αἱ μὲν κόραι νεανιεύονται μηδὲν ὀκνοῦσαι τῶν πρακτέων, οἱ δὲ νεανία κορικῶς ἤδη τρυφᾶτε. ^[5]

Mos 1 55 οὐ βαδιεῖσθε; οὐχ ὑπεκστήσεσθε ταῖς πρότερον ἠκούσαις, ὧν καὶ τὸ ποτόν ἐστι; δικαίως ἂν αὐταῖς ἐπαντλήσαντες, ἵν’ ἀφθονώτερον ὕδωρ εἴη, καὶ τὸ εὐτρεπισθὲν ἀφελέσθαι σπεύδετε; ἀλλὰ μὰ τὸν οὐράνιον τῆς δίκης ὀφθαλμὸν οὐκ ἀφελεῖσθε βλέποντα καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐρημοτάτοις. ἐμὲ γοῦν ἐχειροτόνησε βοηθὸν οὐ προσδοκηθέντα· καὶ γὰρ εἰμι σύμμαχος ταῖς ἀδικουμέναις μετὰ μεγάλης χειρός, ἣν οὐ θέμις πλεονέκταις ὀρᾶν· αἰσθήσεσθε δὲ αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς τιτρωσκούσης, εἰ μὴ μεταβάλοιτε.

Mos 1 57 “ ταῦτα διεξιόντος, φοβηθέντες, ἐπεὶ καὶ λέγων ἅμα ἐνεθουσία μεταμορφούμενος εἰς προφήτην, μὴ χρησμούς καὶ λόγια θεσπίζει, καταπειθεῖς τε γίνονται καὶ τὴν ποιμνὴν τῶν παρθένων ἐπὶ τὰς δεξαμενάς ἄγονται πρότερον μεταστησάμενοι τὰς ἑαυτῶν.

- Mos 1 58 αἱ δ' ἐπανήεσαν οἴκαδε σφόδρα γεγηυῖαι καὶ τὰ συμβάντα παρ' ἐλπίδας ἐκδιηγοῦντο, ὡς πολὺν ἥμερον ἐνεργάσασθαι τοῦ ξένου τῷ πατρί. κατεμέμφετο γοῦν αὐτὰς ἐπ' ἀχαριστία τοιαῦτα λέγων· „τί παθοῦσαι μεθίετε, δέον ἄγειν εὐθὺς καὶ εἴπερ ἀνεδύετο λιπαρεῖν; ἢ τινα μισανθρωπίαν μου κατέγνωτε; ἢ δεύτερον περιπεσεῖν ἀδίκους οὐ προσδοκᾶτε; βοηθῶν ἀπορεῖν ἀνάγκη τοὺς ἐπιλήσμονας χαρίτων. ἀλλ' ὅμως ἀναδραμοῦσαι (τὸ γὰρ ἀμάρτημα μέχρι νῦν ἐστὶν ἰάσιμον) ἵτε μετὰ σπουδῆς καὶ καλεῖτε ξενίων μὲν πρότερον αὐθις δὲ καὶ ἀμοιβῆς (ὀφείλεται γὰρ αὐτῷ χάρις) μεθέξοντα.“ συντείνασαι δὲ καταλαμβάνουσιν αὐτὸν οὐ πόρρω τῆς πηγῆς καὶ δηλώσασαι τὰ ἀπὸ τοῦ πατρὸς οἴκαδε συμπείθουσιν ἤκειν. ^[5]
- Mos 1 59 ὁ δὲ πατὴρ τὴν μὲν ὄψιν εὐθὺς τὸ δὲ βούλημα ὀλίγον ὕστερον καταπλαγεῖς—ἀρίδηλοι γὰρ αἱ μεγάλαι φύσεις καὶ οὐ μήκει χρόνου γνωριζόμεναι—δίδωσι τὴν καλλιστεύουσαν αὐτῷ τῶν θυγατέρων γυναῖκα, δι' ἐνὸς ἔργου πάνθ' ὅσα τῶν εἰς καλοκάγαθίαν μαρτυρήσας καὶ ὡς ἀξίεραστον μόνον τὸ καλὸν ἐστὶ τῆς ἀφ' ἑτέρου συστάσεως οὐ δεόμενον, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ περιφέρον τὰ γνωρίσματα. ^[5]
- Mos 1 60 μετὰ δὲ τὸν γάμον παραλαβὼν τὰς ἀγέλας ἐποίμαινε προδιδασκόμενος εἰς ἡγεμονίαν· ποιμενικὴ γὰρ μελέτη καὶ προγυμνασία βασιλείας τῷ μέλλοντι τῆς ἡμερωτάτης τῶν ἀνθρώπων ἐπιστατεῖν ἀγέλης, καθάπερ καὶ τοῖς πολεμικοῖς τὰς φύσεις τὰ κυνηγέσια· θήραις γὰρ ἐμπρομελετῶσιν οἱ πρὸς τὰς στραταρχίας ἀλειφόμενοι, τῶν ἀλόγων οἷά τινος ὕλης ὑποβεβλημένων πρὸς ἄσκησιν τῆς καθ' ἑκάτερον καιρὸν ἀρχῆς, τὸν τε πολέμου καὶ τὸν εἰρήνης. ^[5]
- Mos 1 61 ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀγρίων θήρα στρατηγικὸν κατ' ἐχθρῶν ἐστὶ γύμνασμα, ἡ δὲ τῶν ἡμέρων ἐπιμέλεια καὶ προστασία βασιλικὸν πρὸς ὑπηκόους ἀγώνισμα· διὸ καὶ „ποιμένες λαῶν“ οἱ βασιλεῖς, οὐχ ὡς ὄνειδος ἀλλ' ὡς ὑπερβάλλουσα τιμὴ, προσαγορεύονται.
- Mos 1 62 καὶ μοι δοκεῖ μὴ πρὸς δόξας τῶν πολλῶν ἀλλὰ πρὸς ἀλήθειαν ἐρευνωμένῳ τὸ πρᾶγμα—γελάτω δ' ὁ βουλόμενος—μόνος ἂν γενέσθαι βασιλεὺς τέλειος ὁ τὴν ποιμενικὴν ἐπιστήμην ἀγαθός, ἐν ἐλάττωσι ζῶοις παιδευθεὶς τὰ τῶν κρειττόνων· ἀμήχανον γὰρ τὰ μεγάλα πρὸ τῶν μικρῶν τελεσθῆναι. Γενόμενος οὖν τῶν καθ' αὐτὸν ἀγελαρχῶν ἄριστος καὶ ποριστὴς <τῶν> ὅσα πρὸς τὴν τῶν θρεμμάτων συνέτεινεν ὠφέλειαν ἱκανὸς ἐκ τοῦ μηδὲν ἀποκνεῖν ἀλλ' ἐθελουργῷ καὶ αὐτοκελεύστῳ προθυμίᾳ εἰς δέον τῇ προστασίᾳ χρῆσθαι μετὰ καθαρᾶς καὶ ἀδόλου πίστεως ἠὔξησε τὰς ἀγέλας· ὡς ὑπὸ τῶν ἄλλων νομέων ἤδη καὶ φθονεῖσθαι μηδὲν ὁμοίотροπον ἐν ταῖς ἰδίαις ποίμναις ὀρώντων, αἷς εὐτυχὲς εἶναι ἐδόκει ἢ ἐν ὁμοίῳ μονή, ταῖς δὲ τὸ μὴ βελτιοῦσθαι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλάττωσις διὰ τὸ μεγάλας εἰωθέναι λαμβάνειν ἐπιδόσεις ἐκ μὲν εὐσαρκίας καὶ πόττητος εἰς κάλλος, εἰς δὲ πλῆθος ἐξ εὐτοκίας καὶ τῶν περὶ δίαιταν ὑγιεινῶν. ^[5]
- Mos 1 65 ἄγων δὲ τὴν ποίμνην εἰς τόπον εὐυδρὸν τε καὶ εὐχορτον, ἔνθα συνέβαινε καὶ πολλὴν πόαν προβατεύσιμον ἀναδίδοσθαι, γενόμενος πρὸς τινὶ νάπει θέαμα ἐκπληκτικώτατον ὁρᾷ. βάτος ἦν, ἀκανθῶδές τι φυτὸν καὶ ἀσθενέστατον· οὗτος, οὐδενὸς πῦρ προσενεγκόντος, ἐξαίφνης ἀνακαίεται καὶ περισχεθεὶς ὅλος ἐκ ρίζης εἰς ἀκρέμονα πολλῇ φλογὶ καθάπερ ἀπὸ τινος πηγῆς ἀνομβρούσης διέμενε σῶος, οὐ κατακαιόμενος, οἷά τις ἀπαθὴς οὐσία καὶ οὐχ ὕλη πυρὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλὰ τροφὴ χρώμενος τῷ πυρί. ^[5]
- Mos 1 66 κατὰ δὲ μέσσην τὴν φλόγα μορφὴ τις ἦν περικαλλεστάτη, τῶν ὁρατῶν ἐμφορῆς οὐδενί, θεοειδέστατον ἄγαλμα, φῶς αὐγοειδέστερον τοῦ πυρὸς ἀπαστράπτουσα, ἣν ἂν τις ὑπετόπησεν εἰκόνα τοῦ ὄντος εἶναι· καλεῖσθω δὲ ἄγγελος, ὅτι σχεδὸν τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι διήγγελλε τρανοτέρᾳ φωνῇ ἡσυχίᾳ διὰ τῆς μεγαλουργηθείσης ὤψεως. ^[5]
- Mos 1 67

σύμβολον γὰρ ὁ μὲν καιόμενος βάτος τῶν ἀδικουμένων, τὸ δὲ φλέγον πῦρ τῶν ἀδικούντων, τὸ δὲ μὴ κατακαίεσθαι τὸ καιόμενον τοῦ μὴ πρὸς τῶν ἐπιτιθεμένων φθαρῆσεσθαι τοὺς ἀδικουμένους, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄπρακτον καὶ ἀνωφελῆ γενέσθαι τὴν ἐπίθεσιν, τοῖς δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ἀζήμιον, ὁ δὲ ἄγγελος προνοίας τῆς ἐκ θεοῦ τὰ λίαν φοβερὰ παρὰ τὰς ἀπάντων ἐλπίδας κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐξευμαρίζοντος. ^[5]

Mos 1 68 τὴν δὲ εἰκασίαν ἀκριβῶς ἐπισκεπτέον. ὁ βάτος, ὡς ἐλέχθη, φυτὸν ἀσθενέστατον ἀλλ' οὐδὲ ἄκεντρον, ὡς εἰ καὶ μόνον ἐπιψάψειε τις τιτρώσκειν, οὗτ' ἐξαναλώθη τῷ φύσει δαπανηρῷ πυρί, τοῦναντίον δὲ ἐφυλάχθη πρὸς αὐτοῦ καὶ διαμένων ὁποῖος ἦν πρὶν ἀνακαίεσθαι μηδὲν ἀποβαλὼν τὸ παράπαν αὐγὴν προσέλαβε. ^[5]

Mos 1 69 τοῦθ' ἅπαν ὑπογραφή τίς ἐστὶ τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως, ἥ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐπεῖχε, μόνον οὐ βοῶσα τοῖς ἐν συμφοραῖς „μὴ ἀναπίπτετε, τὸ ἀσθενὲς ὑμῶν δύναμὶς ἐστίν, ἢ καὶ κεντεῖ καὶ κατατρώσει μυρίους. ὑπὸ τῶν ἐξαναλῶσαι γλιχομένων τὸ γένος ἀκόντων διασωθήσεσθε μᾶλλον ἢ ἀπολεῖσθε, τοῖς κακοῖς οὐ κακωθήσεσθε, ἀλλ' ὅταν μάλιστα πορθεῖν νομίση τις ὑμᾶς, τότε μάλιστα πρὸς εὐκλειαν ἐκλάμψετε. ^[5]

Mos 1 70 “ πάλιν τὸ πῦρ φθοροποιὸς οὐσία διελέγχουσα τοὺς ὠμοθύμους „μὴ ταῖς ἰδίαις ἀλκαῖς ἐπαίρεσθε, τὰς ἀμάχους ῥώμας ἰδόντες καθαιρουμένας σωφρονίσθητε· ἡ μὲν καυστικὴ δύναμις τῆς φλογὸς ὡς ξύλον καίεται, τὸ δὲ φύσει καυστὸν ξύλον οἷα πῦρ ἐμφανῶς καίει.“ Τὸ τεράστιον τοῦτο καὶ τεθουματουργημένον δείξας ὁ θεὸς τῷ Μωυσεῖ, παραίνεσιν ἐναργεστάτην τῶν μελλόντων ἀποτελεῖσθαι, καὶ διὰ χρησμῶν ἄρχεται προτρέπειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν τοῦ ἔθνους σπεύδειν ἐπιμέλειαν, ὡς οὐ μόνον ἐλευθερίας παραίτιον ἀλλὰ καὶ ἡγεμόνα τῆς ἐνθύνδε ἀποικίας οὐκ εἰς μακρὰν γενησόμενον, ὁμολογῶν ἐν ἅπασιν συλλήψεσθαι. ^[5]

Mos 1 72 „κακουμένων γὰρ ἐκ πολλοῦ καὶ δυσανασχέτους ὕβρεις ὑπομενόντων, οὐδενὸς ἀνθρώπων οὗτ' ἐπικουφίζοντος οὗτ' ἐλεοῦντος τὰς συμφοράς, οἴκτον“ φησὶν „αὐτὸς ἔλαβον· καὶ γὰρ <οἶδ'> ἰδίᾳ ἕκαστον καὶ πάντας ὁμοθυμαδὸν ἐφ' ἱκετείας καὶ λιτὰς τραπομένους ἐλπίζειν τὴν ἐξ ἐμοῦ βοήθειαν· εἰμὶ δὲ τὴν φύσιν ἡπίος καὶ γνησίους ἱκέταις ἴλεως. ^[5]

Mos 1 73 ἴθι δὴ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς χώρας μηδὲν εὐλαβηθεὶς τὸ παράπαν —ὁ μὲν γὰρ πρότερος τέθνηκεν, ὃν ἀπεδίδρασκες διὰ φόβον ἐπιβουλῆς, ἕτερος δὲ τὴν χώραν ἐπιτέτραπται μηδενὸς τῶν πραγμάτων σοι μνησικακῶν—καὶ τὴν τοῦ ἔθνους γερουσίαν προσπαραλαβὼν εἰπὲ χρησμῷ προσκεκληθῆσθαι ὑπ' ἐμοῦ τὸ ἔθνος, ἵνα κατὰ τὰ πάτρια θύσῃ τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἔξω τῶν ὄρων τῆς χώρας προελθόν. ^[5]

Mos 1 74 “ ὁ δὲ οὐκ ἀγνοῶν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ἀπιστήσοντας τοὺς τε ὁμοφύλους καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας „ἐὰν οὖν“ φησὶ „πυνθάνωνται, τί τὸ ὄνομα τῷ πέμψαντι, μὴδ' αὐτὸς εἰπεῖν ἔχων ἄρ' οὐ δόξω διαπατᾶν“; ὁ δὲ „τὸ μὲν πρῶτον λέγε“ φησὶν „αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν, ἵνα μαθόντες διαφορὰν ὄντος τε καὶ μὴ ὄντος προσαναδιδαχθῶσιν, ὡς οὐδὲν ὄνομα τὸ παράπαν ἐπ' ἐμοῦ κυριολογεῖται, ὧ μόνῳ πρόσεστι τὸ εἶναι.

Mos 1 76 ἐὰν δ' ἀσθενέστεροι τὰς φύσεις ὄντες ἐπιζητῶσι πρόσρησιν, δήλωσον αὐτοῖς μὴ μόνον τοῦθ' ὅτι θεὸς εἰμι, ἀλλ' ὅτι καὶ τριῶν τῶν ἐπωνύμων ἀνδρῶν ἀρετῆς, θεὸς Ἀβραάμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰακώβ, ὢν ὁ μὲν τῆς διδασκτικῆς, ὁ δὲ τῆς φυσικῆς, ὁ δὲ τῆς ἀσκητικῆς σοφίας κανὼν ἐστίν. ἐὰν δὲ ἔτι ἀπιστῶσι, τρισὶ σημείοις ἀναδιδαχθέντες μεταβαλοῦσιν, ἃ πρότερον οὔτε τις εἶδεν οὔτε ἤκουσεν ἀνθρώπων. ^[5]

Mos 1 77 “ ἦν δὲ τὰ σημεῖα τοιάδε· ῥάβδον, ἣν εἶχεν, εἰς τοῦδαφος ῥῖψαι κελεύει· ἡ δ' αὐτίκα ψυχωθείσα εἶρπε καὶ τῶν ἀπόδων τὸ ἡγεμονικώτατον ὑπερμεγέθους δράκων γίνεται τελειότατος· ταχέως δ' ἀποχωρήσας ἀπὸ τοῦ ζώου καὶ διὰ δέος ἥδη πρὸς φυγὴν ὁρμῶν μετακαλεῖται καὶ θεοῦ προστάξαντος ἅμα τε θάρσος ἐμποιήσαντος ἐπιδράττεται τῆς οὐράς. ^[5]

- Mos 1 78 ὁ δὲ ἰλυσπώμενος ἔτι κατὰ τὴν ἐπαφὴν ἴσταται καὶ πρὸς μῆκος εὖ μάλα ταθεὶς εὐθύς εἰς βακτηρίαν μετεστοιχειοῦτο τὴν αὐτὴν, ὡς θαυμάζειν μὲν τὰς μεταβολὰς ἀμφοτέρως, ποτέρα δὲ καταπληκτικωτέρα, μὴ δύνασθαι διακρίνειν, τῆς ψυχῆς ἰσορρόπῳ πληχθείσης φαντασίᾳ. τοῦτο μὲν δὴ πρῶτον, ἕτερον δ' οὐκ εἰς μακρὰν ἐθαυματουργεῖτο· τῶν χειρῶν τὴν ἑτέραν προστάττει τοῖς κόλποις ἐπικρύψαντα μικρὸν ὕστερον προενεγκεῖν· δράσαντος δὲ τὸ κελευσθέν, ἡ χεὶρ λευκοτέρα χιόνος ἐξαπινάϊως ἀναφαίνεται· πάλιν δὲ καθέντος εἰς τοὺς κόλπους καὶ ἀνενεγκόντος, εἰς τὴν αὐτὴν χροάν τρέπεται τὸ οἰκεῖον ἀπολαβοῦσα εἶδος.
- Mos 1 80 ταῦτα μὲν οὖν ὑπὸ μόνου μόνος ἐπαιδεύετο, ὡς παρὰ διδασκάλῳ γνώριμος, ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὰ τῶν τεράτων ὄργανα, τὴν τε χεῖρα καὶ τὴν βακτηρίαν, οἷς προεφωδιάσθη.
- Mos 1 81 τρίτον δ' ἐπιφέρεισθαι μὲν οὐκ ἦν οὐδὲ προδιδάσκεσθαι, ἔμελλε δ' ἐκπλήττειν οὐκ ἔλαττον τὴν ἀρχὴν τοῦ γίνεσθαι λαβὼν ἐν Αἰγύπτῳ. ἦν δὲ τοιοῦτο· „τοῦ ποταμίου“ φησὶν „ὕδατος ὅσον ἂν ἀρυσάμενος ἐπὶ τὴν γῆς ἐκχέης, αἷμα ξανθότατον ἔσται πρὸς τῇ χροᾷ καὶ τὴν δύναμιν ἑτεριοιωθὲν εἰς ἀλλαγὴν παντελεῖ.
- Mos 1 82 “ πιστὸν δ' ὡς ἔοικε καὶ τοῦτ' ἀνεφαίνετο, οὐ μόνον διὰ τὸ τοῦ λέγοντος ἀψευδές, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἤδη προεπιδειχθέντα ἐπὶ τε τῆς χειρὸς καὶ τῆς βακτηρίας θαυματουργήματα.
- Mos 1 83 πιστεῦων δ' ὅμως παρητεῖτο τὴν χειροτονίαν ἰσχνόφωνον καὶ βραδύγλωσσον, οὐκ εὐλογον, αὐτὸν εἶναι φάσκων καὶ μάλιστ' ἀφ' οὗ λέγοντος ἤκουε θεοῦ· νομίσας γὰρ τὴν ἀνθρωπίνην λογίοντα κατὰ σύγκρισιν τῆς θείας ἀφωνίαν εἶναι καὶ ἅμα τὴν φύσιν εὐλαβῆς ὧν ὑπεστέλλετο τοῖς ὑπερόγκοις, τὰ λίαν μεγάλα κρίνων οὐ καθ' αὐτόν, καὶ παρεκάλει ἕτερον ἐλέσθαι τὸν εὐμαρῶς ἕκαστα τῶν ἐπισταλέντων διαπράξασθαι δυνησόμενον. ^[5]
- Mos 1 84 ὁ δ' ἀποδεξάμενος αὐτὸν τῆς αἰδοῦς „ἄρα γε ἄγνοεῖς“ εἶπε „τὸν δόντα ἀνθρώπῳ στόμα καὶ κατασκευάσαντα γλῶτταν καὶ ἀρτηρίαν καὶ τὴν ἅπασαν λογικῆς φωνῆς ὀργανοποιίαν; αὐτός εἰμι ἐγώ. μηδὲν οὖν δείσης· ἐμοῦ γὰρ ἐπινεύσαντος ἀρθρωθήσεται πάντα καὶ μεταβαλεῖ πρὸς τὸ μέτριον, ὡς μηδενὸς ἔτι ἐμποδίζοντος ρεῖν εὐτροχον καὶ λεῖον ἀπὸ καθαρᾶς πηγῆς τὸ τῶν λόγων νᾶμα. χρεῖα δ' εἰ γένοιτο ἐρμηνέως, ὑποδιακονικὸν στόμα τὸν ἀδελφὸν ἔξεις, ἵν' ὁ μὲν τῷ πλήθει ἀπαγγέλλῃ τὰ ἀπὸ σοῦ, σὺ δ' ἐκείνῳ τὰ θεῖα.“ Ταῦτ' ἀκούσας—οὐ γὰρ ἦν εἰς ἅπαν ἀντιλέγειν ἀσφαλές οὐδ' ἀκίνδυνον—ἄρας ἐβάδιζε μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων ὁδὸν τὴν ἐπ' Αἴγυπτον, καθ' ἣν ὑπαντήσαντα τὸν ἀδελφὸν πείθει συνακολουθεῖν ὑπειπὼν τὰ θεῖα λόγια· τῷ δ' ἄρα προὑπείργαστο ἡ ψυχὴ κατ' ἐπιφροσύνην θεοῦ πρὸς πειθαρχίαν, ὡς ἀνενδοιάστως συναινεῖν καὶ ἐτοίμως ἔπεσθαι. ^[5]
- Mos 1 86 παραγενόμενοι δ' εἰς Αἴγυπτον γνώμῃ καὶ ψυχῇ μιᾷ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς δημογέροντας τοῦ ἔθνους συναγαγόντες ἐν ἀπορρήτῳ μηνύουσι τοὺς χρησμούς καὶ ὡς ἔλεον καὶ οἶκτον λαβὼν αὐτῶν ὁ θεὸς ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐνθὲνδε μετανάστασιν εἰς ἀμείνω χώραν ὁμολογῶν αὐτὸς ἔσεσθαι τῆς ὁδοῦ ἡγεμὼν ὑπισχνεῖται.
- Mos 1 87 μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῷ βασιλεῖ θαρροῦσιν ἤδη διαλέγεσθαι περὶ τοῦ τὸν λεῶν ἱεουργήσοντα ἐκπέμψαι τῶν ὄρων· δεῖν γὰρ ἔφασκον ἐν ἐρήμῳ τὰς πατρίους θυσίας ἐπιτελεσθῆναι, μὴ κατὰ τὰ αὐτὰ ταῖς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γινομένας, ἀλλὰ τρόπῳ καὶ νόμῳ διαφεύγοντι τὴν κοινότητα διὰ τὰς τῶν ἐθνῶν ἐξαιρέτους ιδιότητας. ^[5]
- Mos 1 88 ὁ δ' ἐξ ἔτι σπαργάνων προγονικῶ τύφῳ τὴν ψυχὴν πεπιεσμένος καὶ μηδένα τὸ παράπαν νοητὸν θεὸν ἔξω τῶν ὁρατῶν νομίζων ἀποκρίνεται πρὸς ὕβριν εἰπὼν· „τίς ἐστὶν οὗ χρή με ὑπακούειν; οὐκ οἶδα τὸν λεγόμενον τοῦτον καινὸν κύριον· οὐκ ἐξαποστέλλω τὸ ἔθνος ἐπὶ προφάσει ἐορτῆς καὶ θυσιῶν ἀφηνιάσον“ (cf.
- Mos 1 89 Exod. 5, 2). εἴθ' ἄτε χαλεπὸς καὶ βαρύμηνις καὶ ἀπαραίτητος τὴν ὀργὴν κελεύει τοὺς τοῖς ἔργοις ἐφεστῶτας προφηλακίζεσθαι ὡς ἀνέσεις καὶ σχολὴν ἐνδιδόντας, ἀνέσεως καὶ σχολῆς εἶναι

λέγων τὸ βουλευέσθαι περὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν· τοὺς γὰρ ἐν ἀνάγκαις τούτων οὐδὲ μεμνησθαι, ἀλλ' οἷς ὁ βίος ἐν εὐπαθείᾳ πολλῇ καὶ τρυφῇ. βαρυτέρας οὖν ἢ πρότερον συμφορὰς ὑπομενόντων καὶ ἐπὶ τοῖς ἀμφὶ Μωυσὴν δυσχεραίνοντων ὡς ἀπατεῶσι καὶ τὰ μὲν λάθρα τὰ δὲ φανερώς κακηγορούντων καὶ ἀσεβείας αἰτιωμένων ἐπὶ τῷ δοκεῖν θεοῦ κατεψεῦσθαι, δεικνύειν ἄρχεται Μωυσῆς ἃ προὔδιδάχθη τέρατα, νομίσας τοὺς θεασομένους ἐκ τῆς ἐπεχούσης ἀπιστίας εἰς πίστιν τῶν λεγομένων μεταβαλεῖν. ^[5]

- Mos 1 91 ἡ δὲ τῶν τεράτων ἐπίδειξις ἐγένετο καὶ τῷ βασιλεῖ διὰ σπουδῆς καὶ τοῖς ἐν τέλει τῶν Αἰγυπτίων. πάντων οὖν τῶν δυνατῶν συρρύντων εἰς τὰ βασίλεια, λαβὼν τὴν βακτηρίαν ὁ Μωυσέως ἀδελφὸς καὶ κατασεῖσας μάλα ἐπιδεικτικῶς εἰς τοῦδαφος ρίπτει· καὶ ἡ μὲν δράκων αὐτίκα γίνεται, οἱ δ' ἐν κύκλῳ κατεθεῶντο καὶ ἅμα θαυμαστικῶς ἔχοντες ὑπὸ δέους ἐξαναχωροῦντες ἀπέφευγον. ^[5]
- Mos 1 92 σοφισταὶ δ' ὅσοι καὶ μάγοι παρετύγχανον „τί καταπλήττεσθε;“ εἶπον· „οὐδ' ἡμεῖς τῶν τοιούτων ἀμελετήτως ἔχομεν, ἀλλὰ χρώμεθα τέχνῃ δημιουργῶ τῶν ὁμοίων.“ εἴθ' ἐκάστου βακτηρίαν ἣν εἶχε ρίψαντος, δρακόντων πλῆθος ἦν καὶ περὶ ἓνα τὸν πρῶτον εἰλοῦντο.
- Mos 1 93 ὁ δ' ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος διαναστὰς πρὸς ὕψος τὰ μὲν στέρνα εὐρύνει, τὸ δὲ στόμα διοίξας ὅλκοῦ πνεύματος ῥύμη βιαιοτάτῃ καθάπερ βόλον ἰχθύων πάντας ἐν κύκλῳ σαγηνεύσας ἐπισπᾶται καὶ καταπιὼν εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν τῆς βακτηρίας μετέβαλεν.
- Mos 1 94 ἤδη μὲν οὖν ἐν ἐκάστῳ τῇ ψυχῇ τῶν ἐθελοκακούντων τὸ ὑποπτον διήλεγξεν ἡ μεγαλουργηθεῖσα ὄψις, ὡς μηκέτι νομίζειν ἀνθρώπων σοφίσματα καὶ τέχνας εἶναι τὰ γινόμενα πεπλασμένας πρὸς ἀπάτην. ἀλλὰ δύναμιν θειοτέραν τὴν τούτων αἰτίαν, ἥ πάντα δρᾶν εὐμαρές.
- Mos 1 95 ἐπεὶ δὲ καὶ ὁμολογεῖν ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς τῶν γινομένων ἐμφανοῦς ἐναργείας οὐδὲν ἤττον ἐθρασύνοντο, τῆς αὐτῆς ἀπανθρωπίας καὶ ἀσεβείας ὥσπερ ἀγαθοῦ τινος ἐπειλημμένοι βεβαιοτάτου, μήτε τοὺς καταδουλωθέντας ἀδίκως ἐλεοῦντες μήτε τὰ διὰ τῶν λόγων προσταττόμενα δρῶντες, ἅτε δὴ τοῦ θεοῦ τρανοτέραις χρησμῶν ἀποδείξεισι ταῖς διὰ σημείων καὶ τεράτων τὸ βούλημα δεδηλωκότος, ἐμβριθεστέρας ἐπανατάσεως ἐδέησε καὶ πληγῶν ἐσμοῦ, αἷς οἱ ἄφρονες νουθετοῦνται, οὓς λόγος οὐκ ἐπαίδευσε. Δέκα δὲ ἐπάγονται τῇ χώρᾳ τιμωρίαι, κατὰ τῶν τέλεια ἡμαρτηκότων τέλειος ἀριθμὸς κολάσεως· ἦν δὲ κόλασις παρηλλαχυῖα τὰς ἐν ἔθει. ^[5]
- Mos 1 96 τὰ γὰρ στοιχεῖα τοῦ παντός, γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ καὶ πῦρ, ἐπιτίθενται, δικαιώσαντος θεοῦ, οἷς ἀπετελέσθη ὁ κόσμος, τὴν ἀσεβῶν χώραν φθαρῆναι, πρὸς ἔνδειξιν κράτους ἀρχῆς ἣ κέχρηται, τὰ αὐτὰ καὶ σωτηρίως ἐπὶ γενέσει τῶν ὅλων σχηματίζοντος καὶ τρέποντος ὅποτε βουληθείη πρὸς τὴν κατὰ τῶν ἀσεβῶν ἀπώλειαν. ^[5]
- Mos 1 97 διανέμει δὲ τὰς κολάσεις, τρεῖς μὲν τὰς ἐκ τῶν παχυμερεστέρων στοιχείων γῆς καὶ ὕδατος, ἐξ ὧν ἀπετελέσθησαν αἱ σωματικαὶ ποιότητες, ἐφείς τῷ Μωυσέως ἀδελφῷ, τὰς δ' ἵσας ἐξ ἀέρος καὶ πυρὸς τῶν ψυχογονιμωτάτων μόνῳ Μωυσεῖ, μίαν δὲ κοινὴν ἀμφοτέροις ἐβδόμην ἐπιτρέπει, τρεῖς δὲ τὰς ἄλλας εἰς συμπλήρωσιν δεκάδος ἀνατίθησιν αὐτῷ. ^[5]
- Mos 1 98 καὶ πρῶτας ἐπιφέρειν ἄρχεται τὰς ἀφ' ὕδατος· ἐπειδὴ γὰρ τὸ ὕδωρ Αἰγύπτιοι διαφερόντως ἐκτετιμῆκασιν ἀρχὴν τῆς τῶν ὅλων γενέσεως τοῦτ' εἶναι νομίζοντες, αὐτὸ πρῶτον ἠξίωσε καλέσαι πρὸς τὴν τῶν ἀποδεχομένων ἐπίπληξιν τε καὶ νουθεσίαν. τί οὖν οὐκ εἰς μακρὰν συνέβη; τοῦ Μωυσέως ἀδελφοῦ προστάξει θεῖα κατενεγκόντος τὴν βακτηρίαν ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὁ μὲν εὐθὺς ἀπ' Αἰθιοπίας ἄχρι θαλάσσης εἰς αἶμα τρέπεται, συνεζαιματοῦνται δ' αὐτῷ λίμναι, διώρυχες, κρήναι, φρέατα, πηγαί, σύμπασα ἢ κατ' Αἴγυπτον οὐσία ὕδατος, ὡς ἀπορίᾳ ποτοῦ τὰ παρὰ ταῖς ὄχθαις ἀναστέλλειν, τὰς δ' ἀνατεμνομένας φλέβας καθάπερ ἐν ταῖς

αίμορραγίαις κρουνηδὸν αὐλοὺς ἀκοντίζειν αἵματος, μηδεμιᾶς ἐνορωμένης διαυγοῦς λιβάδος.
[5]

Mos 1 100 ἐναπέθνησκε δὲ καὶ τὰ γένη τῶν ἰχθύων ἅπαντα, ἅτε τῆς ζωτικῆς δυνάμεως εἰς φθοροποιὸν μεταβολούσης, ὡς δυσωδίας πάντα διὰ πάντων ἀναπεπλήσθαι, τοσούτων σηπομένων ἀθρόον σωμάτων· πολὺς δὲ καὶ ἀνθρώπων ὄχλος ὑπὸ δίψους διαφθαρεῖς ἔκειτο σωρηδὸν ἐπὶ τῶν τριόδων, οὐ σθενόντων ἐπὶ τὰ μνήματα τῶν οἰκείων τοὺς τετελευτηκότας ἐκκομίζειν. [5]

Mos 1 101 ἐπὶ γὰρ ἡμέρας ἑπτὰ τὸ δεινὸν ἐκράτησεν, ἕως οἱ μὲν Αἰγύπτιοι τοὺς ἀμφὶ Μωυσῆν, οὗτοι δὲ τὸν θεὸν ἰκέτευσαν, οἷκτον λαβεῖν τῶν ἀπολλυμένων· ὁ δὲ τὴν φύσιν ἱλεως μεταβάλλει τὸ αἷμα εἰς ὕδωρ πότιμον ἀποδοὺς τῷ ποταμῷ καθαρὰ τὰ ἀρχαῖα ρεῖθρα καὶ σωτήρια.

Mos 1 102 μικρὸν δὲ ὅσον ἀνεθέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὠμότητα καὶ παρανομίαν ἵεντο, ὡς ἡ τοῦ δικαίου παντάπασιν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος ἢ τῶν ὑπομεινάντων μίαν τιμωρίαν δεύτερον οὐκ εἰσθότων ἐπιπλήττεσθαι· παθόντες δ' ἀνεδιδάσκοντο νηπίων παίδων τρόπον μὴ καταφρονεῖν· ἢ γὰρ κόλασις ἐπομένη κατ' ἔχνος μελλόντων μὲν ἐβράδυνε, πρὸς δὲ τὰ ἀδικήματα θέοντας ἐπιδραμοῦσα κατελάμβανε. [5]

Mos 1 103 πάλιν γὰρ ὁ Μωυσέως ἀδελφὸς κελευσθεὶς διώρυξι καὶ λίμναις καὶ ἔλεσι τὴν ῥάβδον ἐκτείνας ἐπιφέρει· πρὸς δὲ τὴν ἕκτασιν βατράχων πληθὺς ἀνέρπει τοσαύτη, ὡς μὴ μόνον ἀγορὰς καὶ πᾶσαν τὴν ὑπαιθρον, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐπαύλεις, οἰκίας, ἱερά, πάντα ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον τόπον πεπληρῶσθαι, καθάπερ εἰς ἀποικίαν ἐν γένος τῶν ἐνύδρων τῆς φύσεως ἐκπέμψαι διανοηθείσης πρὸς τὴν ἐναντίαν χώραν· ἐναντία γὰρ χέρσος ὕδατι. [5]

Mos 1 104 μῆτ' οὖν ἕξω προελθεῖν ἕνεκα τοῦ προκατέχεσθαι τοὺς στενωποὺς μῆτ' ἐνδον δυνάμενοι μένειν —καὶ γὰρ τὰ ἐν μυχοῖς ἤδη προκατελήφεσαν ἄχρι καὶ τῶν ὑψηλοτάτων ἀνέροντες—ἐν ἐσχάταις ἦσαν συμφοραῖς καὶ σωτηρίας ἀπογνώσει. πάλιν οὖν καταφεύγουσιν ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς, ὑποσχομένου τοῦ βασιλέως ἐπιτρέψαι τὴν ἕξοδον Ἑβραίοις· οἱ δὲ λιταῖς τὸν θεὸν ἐξευμενίζονται· καὶ ἐπινεύσαντος, τῶν φρύνων οἱ μὲν εἰς τὸν ποταμὸν ἀναχωροῦσι, τῶν δ' εὐθὺς διαφθαρέντων κατὰ τὰς τριόδους θημῶνες ἦσαν, σωρηδὸν ἐπιφερόντων καὶ τοὺς οἶκοθεν διὰ τὰς ἀνυποίστους ὁσμάς, αἱ ἐκ νεκρῶν σωμάτων καὶ τοιούτων ἀνεφέροντο, ἃ καὶ ἔμψυχα ὄντα πολλὴν ἀηδίαν παρέχεται ταῖς αἰσθήσεσι. [5]

Mos 1 106 διαπνεύσαντες δὲ τῆς τιμωρίας ἐπ' ὀλίγον ὥσπερ ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀθληταὶ συλλεξάμενοι δύναμιν, ἵν' ἀπ' ἐρρωμενεστέρας ἰσχύος ἀδικῶσι, πάλιν εἰς τὴν συνήθη κακίαν ἀνέδραμον ἐκλαθόμενοι ὧν τέως ὑπέμειναν κακῶν.

Mos 1 107 ἐπισχὼν δὲ τὰς ἐκ τοῦ ὕδατος τιμωρίας ὁ θεὸς τὰς ἐκ γῆς ἐπέφερε τὸν αὐτὸν ἐπιστήσας κολαστήν, οὗ πάλιν κατὰ τὸ προσταχθὲν τῇ βακτηρίᾳ τοῦδαφος παίσαντος φορὰ σκνιπῶν ἐχύθη καὶ ταθεῖσα καθάπερ νέφος ἅπασαν ἐπέσχευεν Αἴγυπτον.

Mos 1 108 τὸ δὲ ζῶον, εἰ καὶ βραχύτατον, ὅμως ἀργαλεώτατον· οὐ γὰρ μόνον λυμαίνεται τὴν ἐπιφάνειαν κνησμοὺς ἐμποιοῦν ἀηδεῖς καὶ βλαβερωτάτους, ἀλλὰ καὶ εἰς τάντος βιάζεται διὰ μυκτῆρων καὶ ὧτων· σίνεται δὲ καὶ κόρας ὀφθαλμῶν εἰσπετόμενον, εἰ μὴ φυλάξαιτό τις· φυλακὴ δὲ τίς ἔμελλε πρὸς τοσαύτην ἔσεσθαι φορὰν, καὶ μάλιστα θεοῦ κολάζοντος; ἴσως ἂν τις ἐπιζητήσῃ, διὰ τί τοῖς οὕτως ἀφανέσι καὶ ἡμελημένοις ζῴσις ἐτιμωρεῖτο τὴν χώραν παρὲς ἄρκτους καὶ λέοντας καὶ παρδάλεις καὶ τὰ ἄλλα γένη τῶν ἀτιθάσων θηρίων, ἃ σαρκῶν ἀνθρωπείων ἅπτεται, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, τὰς γοῦν Αἰγυπτίας ἀσπίδας, ὧν τὰ δῆγματα πέφυκεν ἀνυπερθέτως ἀναιρεῖν. [5]

Mos 1 110 εἰ δ' ὄντως ἀγνοεῖ, μαθέτω· πρῶτον μὲν ὅτι τοὺς οἰκήτορας τῆς χώρας ὁ θεὸς νουθετῆσαι μᾶλλον ἐβούλετο ἢ διαφθεῖραι· βουληθεῖς γὰρ ἀφανίζειν εἰς ἅπαν οὐκ ἂν ζῴσις ἐχρήτο πρὸς τὰς ἐπιθέσεις ὥσπερ συνεργοῖς, ἀλλὰ τοῖς θεηλάτοις κακοῖς, λιμῷ τε καὶ λοιμῷ.

- Mos 1 111 μετὰ δὲ ταῦτα κάκεῖνο προσδιδασκέσθω μάθημα πρὸς ἅπαντα τὸν βίον ἀναγκαῖον· τί δὲ τοῦτ' ἐστίν; ἄνθρωποι μὲν γὰρ ὅταν πολεμῶσι, τὸ δυνατώτατον εἰς συμμαχίαν ἐπικουρικὸν ἐξετάζουσιν, ὃ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν ἐκπλήσει· θεὸς δ' ἡ ἀνωτάτω καὶ μεγίστη δύναμις ὣν οὐδενός ἐστι χρεῖος· ἐὰν δέ που βουλευθῇ καθάπερ ὀργάνοις τισὶ χρῆσασθαι πρὸς τὰς τιμωρίας, οὐ τὰ ἔρρωμενέστατα καὶ μέγιστα αἰρεῖται, τῆς τούτων ἀλκῆς ἥκιστα φροντίζων, ἀλλὰ τοῖς εὐτελέσι καὶ μικροῖς ἀμάχους καὶ ἀηττήτους δυνάμεις ἐγκατασκευάσας ἀμύνεται δι' αὐτῶν τοὺς ἀδικοῦντας, καθὰ καὶ νῦν. ^[5]
- Mos 1 112 τί γὰρ εὐτελέστερον σκνιπός; ἀλλ' ὅμως τοσοῦτον ἴσχυσεν, ὥς ἀπαγορεῦσαι πᾶσαν Αἴγυπτον καὶ ἐκβοᾶν ἀναγκασθῆναι, ὅτι „δάκτυλος θεοῦ τοῦτ' ἐστὶ“ (Exod. 8, 19)· χεῖρα γὰρ θεοῦ μηδὲ τὴν σύμπασαν οἰκουμένην ὑποστῆναι ἂν ἀπὸ περάτων ἐπὶ πέρατα, μᾶλλον δ' οὐδὲ τὸν σύμπαντα κόσμον. Τοιαῦται μὲν αἱ διὰ τοῦ Μωυσέως ἀδελφοῦ τιμωρίαι· ἃς δὲ αὐτὸς Μωυσῆς ὑπῆρέτησε καὶ ἐξ οἶων τῆς φύσεως συνέστησαν μερῶν, κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἐπισκεπτέον. ^[5]
- Mos 1 113 ἄῃρ μὲν οὖν καὶ οὐρανός, αἱ καθαρώταται μοῖραι τῆς τῶν ὅλων οὐσίας, παρ' ὕδατος καὶ γῆς διαδέχονται τὴν ἐπ' Αἰγύπτῳ νοθεσίαν, ἥς ἐπίτροπος ἐχειροτονήθη Μωυσῆς. ἥρξατο δὲ πρότερον τὸν ἄέρα διακινεῖν· Αἴγυπτος γὰρ μόνη σχεδόν τι παρὰ τὰς ἐν τῷ νοτίῳ κλίματι χώρας τῶν ἐτησίων ὥρῶν μίαν τὴν χειμερινὴν οὐ παραδέχεται, τάχα μὲν, ὥς λόγος, διὰ τὸ μὴ πόρρω ζώνης διακεκαυμένης εἶναι, ῥέοντος τοῦ πυρώδους ἐκεῖθεν ἀφανῶς καὶ τὰν κύκλω πάντα ἀλεαίνοντος, τάχα δὲ ἐπεὶ καὶ ταῖς θεριναῖς τροπαῖς πλημμυρῶν ὁ ποταμὸς προαναλίσκει τὰς νεφώσεις—ἄρχεται μὲν γὰρ ἐπιβαίνειν θέρους ἐνισταμένου, λήγει δὲ λήγοντος, ἐν ᾧ χρόνῳ καὶ οἱ ἐτησῖαι καταράττουσιν ἐξ ἐναντίας τῶν τοῦ Νείλου στομάτων, δι' ὧν ἔτι κωλυόμενος ἐκχεῖσθαι, τῆς θαλάσσης ὑπὸ βίας τῶν ἀνέμων πρὸς ὕψος αἰρομένης καὶ τὰς τρικυμίας ὥσπερ μακρὸν τεῖχος ἀποτεينوῦσης, ἐντὸς εἰλεῖται, κάπειτα τῶν ῥείθρων ὑπαντιαζόντων τοῦ τε κατιόντος ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πηγῶν καὶ τοῦ θύραζε χωρεῖν ὀφείλοντος ταῖς ἀνακοπαῖς ἀνατρέχοντος εὐρύνεσθαι τε μὴ δυναμένων (αἱ γὰρ παρ' ἑκάτερα ἐκθλίβουσιν ὄχθαι), μετεωριζόμενος ὥς εἰκὸς ἐπιβαίνει—, τάχα δ' ἐπεὶ καὶ περιττὸν ἦν ἐν Αἰγύπτῳ χειμῶνα γενέσθαι· πρὸς δ' γὰρ αἱ τῶν ὄμβρων φοραὶ χρήσιμοι, καὶ ὁ ποταμὸς λιμνάζων τὰς ἀρούρας εἰς καρπῶν ἐτησίων γένεσιν. ^[5]
- Mos 1 117 ἡ δὲ φύσις οὐ ματαιουργός, ὥς ὑετὸν χορηγεῖν μὴ δεομένη γῆ, καὶ ἅμα χαίρει τῷ πολυτρόπῳ καὶ πολυσχιδεῖ τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων τὴν συμφωνίαν τοῦ παντὸς ἐξ ἐναντιοτήτων ἐναρμοσαμένη· καὶ διὰ τοῦτο τοῖς μὲν ἄνωθεν ἐξ οὐρανοῦ τοῖς δὲ κάτωθεν ἐκ πηγῶν τε καὶ ποταμῶν παρέχει τὴν ἐξ ὕδατος ὠφέλειαν. οὕτως οὖν τῆς χώρας διακειμένης καὶ ταῖς χειμεριναῖς ἐαριζούσης τροπαῖς καὶ τῶν μὲν πρὸς θαλάττη μόναις ψεκᾶσιν ἀραιαῖς λιπαινομένων, τῶν δ' ὑπὲρ Μέμφιν, τὸ βασιλεῖον Αἰγύπτου, μηδὲ νιφομένων τὸ παράπαν, ἐξαίφνης οὕτως ἐνεωτέρισεν ὁ ἄῃρ, ὥσθ' ὅσα ἐν τοῖς δυσχειμέροις ἀθρόα κατασκήψαι, φορὰς ὑετῶν, χάλαζαν πολλὴν καὶ βαρεῖαν, ἀνέμων συμπιπτόντων καὶ ἀντιπαταγούντων βίας, νεφῶν ῥήξεις, ἐπαλλήλους ἀστραπὰς καὶ βροντάς, κεραυνοὺς συνεχεῖς, οἱ τερατωδεστάτην ὄψιν παρείχοντο· θέοντες γὰρ διὰ τῆς χαλάζης, μαχομένης οὐσίας, οὔτε ἔτηκον αὐτὴν οὔτε ἐσβέννυντο, μένοντες δ' ἐν ὁμοίῳ καὶ δολιχεύοντες ἄνω καὶ κάτω διετήρουν τὴν χάλαζαν. ^[5]
- Mos 1 119 ἀλλ' οὐ μόνον ἡ ἐξαίσιος φορὰ πάντων τοὺς οἰκήτορας εἰς ὑπερβαλλούσας δυσθυμίας ἤγαγεν, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ πράγματος ἤθηες· ὑπέλαβον γὰρ, ὅπερ καὶ ἦν, ἐκ μηνιμάτων θείων κεκαινουργῆσθαι τὰ συμβάντα, νεωτερίσαντος ὥς οὕπῳ πρότερον τοῦ ἀέρος ἐπὶ λύμῃ καὶ φθορᾷ δένδρων τε καὶ καρπῶν, οἷς συνεφθάρη ζῶα οὐκ ὀλίγα, τὰ μὲν περιψύξεσι, τὰ δὲ βάρει τῆς ἐπιπιπτούσης χαλάζης ὥσπερ καταλευσθέντα, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐξαναλωθέντα· ἔνια δ'

ἡμίφλεκτα διέμενε τοὺς τύπους τῶν κεραυνίων τραυμάτων εἰς νοουθεσίαν τῶν ὀρώντων ἐπιφερόμενα. ^[5]

Mos 1 120 λωφῆσαντος δὲ τοῦ κακοῦ καὶ πάλιν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν περὶ αὐτὸν θρασυνομένων, εἰς τὸν ἄερα Μωυσῆς τὴν ῥάβδον ἐκτείνει, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ. κᾶπειτ' ἄνεμος καταράττει, νότος βιαιότατος, ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα προσεπιτεινόμενος καὶ σφοδρυνόμενος, αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὦν μεγάλη ζημία· ξηρὸς τε γάρ ἐστι καὶ κεφαλαλγῆς καὶ βαρυήκοος, ἄσας τε καὶ ἀδημονίας ἐμποιεῖν ἱκανός, καὶ μάλιστ' ἐν Αἰγύπτῳ κειμένη κατὰ τὰ νότια, δι' ὧν αἱ περιπολήσεις τῶν φωσφόρων ἀστέρων, ὡς ἅμα τῷ διακινήθῃναι τὸν ἀφ' ἡλίου φλογμὸν συνεπωθεῖσθαι καὶ πάντα καίειν. ^[5]

Mos 1 121 ἀλλὰ γὰρ ἅμ' αὐτῷ καὶ πλῆθος ἀμήχανον ζώων ἐπεφέρετο φθοροποιὸν φυτῶν, ἀκρίδες, αἱ ῥεύματος τρόπον ἀπαύστως ἐκχεόμεναι καὶ πάντα πληρώσασαι τὸν ἄερα διέφαγον, ὅσα οἱ κεραυνοὶ ὑπελίποντο καὶ ἡ χάλαζα, ὡς μηδὲν ἐν τῇ τοσαύτῃ χώρᾳ βλαστάνον ἔτι θεωρεῖσθαι.

Mos 1 122 τότε μόλις εἰς ἀκριβεστάτην ἔννοιαν τῶν οἰκείων ἐλθόντες οἱ ἐν τέλει κακῶν προσελθόντες ἔλεγον τῷ βασιλεῖ· „μέχρι τίνος οὐκ ἐπιτρέπεις τὴν ἔξοδον τοῖς ἀνδράσιν; ἢ οὐπω μανθάνεις ἐκ τῶν γινομένων, ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος;“ ὁ δ' ὅσα τῷ δοκεῖν ἐφιεῖς ὠμολόγει, χαλάσαντος τοῦ δεινοῦ. πάλιν δ' εὐξαμένου Μωυσέως, ὑπολαβὼν ἐκ τῆς θαλάττης ἄνεμος ἀποσκίδνησι τὰς ἀκρίδας. ^[5]

Mos 1 123 ἀνασκεδασθεισῶν δὲ καὶ τοῦ βασιλέως περὶ τὴν τοῦ ἔθνους ἄφεςιν δυσθανατοῦντος, ἐπιγίνεται τῶν πρότερον κακῶν μεῖζον· λαμπρᾶς γὰρ ἡμέρας οὕσης, ἐξαπιναίως ἀναχεῖται σκότος, ἴσως μὲν καὶ ἡλίου γενομένης ἐκλείψεως τῶν ἐν ἔθει τελειοτέρας, ἴσως δὲ καὶ συνεχεῖαις νεφῶν καὶ πυκνότησιν ἀδιαστάτοις καὶ πιλήσει βιαιοτάτῃ τῆς τῶν ἀκτίνων φορᾶς ἀνακοπέισης, ὡς ἀδιαφορεῖν ἡμέραν νυκτὸς καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ μίαν νύκτα νομίζεσθαι μακροτάτην τρισὶν ἡμέραις ἴσην καὶ ταῖς ἰσαρίθμοις νυξί. ^[5]

Mos 1 124 τότε δὴ φασὶ τοὺς μὲν ἐρριμμένους ἐν ταῖς εὐναῖς μὴ τολμᾶν ἐξανίστασθαι, τοὺς δ' ὅποτε κατεπεῖγοι τι τῶν τῆς φύσεως ἀναγκαίων ἐπαφωμένους τοίχων ἢ τινος ἐτέρου καθάπερ τυφλοὺς μόλις προέρχεσθαι· καὶ γὰρ τοῦ χρειώδους πυρὸς τὸ φέγγος τὸ μὲν ὑπὸ τῆς κατεχούσης ζάλης ἐσβέννυτο, τὸ δὲ τῷ βάθει τοῦ σκότους ἀμαυρούμενον ἐνηφανίζετο, ὡς τὴν ἀναγκαιοτάτην ὄψιν τῶν αἰσθήσεων ὑγιαίνουσιν πηρὸν εἶναι μηδὲν ὀρᾶν δυναμένην, τετράφθαι δὲ καὶ τὰς ἄλλας οἷα ὑπηκόους πεσοῦσης τῆς ἡγεμονίδος· οὔτε γὰρ λέγειν τις οὔτ' ἀκούειν οὔτε προσενέγκασθαι τροφᾶς ὑπέμενε, ἀλλ' ἡσυχία καὶ λιμῷ παρέτεινον αὐτοὺς οὐδεμιᾶ τῶν αἰσθήσεων σχολάζοντες, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πάθους ὅλοι συνηρπασμένοι, μέχρι πάλιν Μωυσῆς λαβὼν οἶκτον ἱκετεύει τὸν θεόν· ὁ δὲ φῶς ἀντὶ σκότους καὶ ἡμέραν ἀντὶ νυκτὸς ἐργάζεται σὺν αἰθρίᾳ πολλῇ. ^[5]

Mos 1 126 Τοιαύτας φασὶ γενέσθαι καὶ τὰς διὰ μόνου Μωυσέως ἐπιπλήξεις, τὴν διὰ χαλάζης καὶ κεραυνῶν, τὴν διὰ τῆς ἀκρίδος, τὴν διὰ σκότους, ὃ πᾶσαν ἰδέαν φωτὸς οὐ παρεδέχετο· κοινῇ δ' αὐτός τε καὶ ὁ ἀδελφὸς μίαν ἐπετράπησαν, ἣν αὐτίκα σημανῶ.

Mos 1 127 κελεύσαντος τοῦ θεοῦ, τέφραν ἀπὸ καμίνου λαμβάνουσι ταῖς χερσίν, ἣν Μωυσῆς κατὰ μέρος εἰς τὸν ἄερα διέπαττεν· ἔπειτα κονιορτὸς αἰφνίδιον ἐπενεχθεὶς ἀνθρώποις τε καὶ ἀλόγοις ζῴοις ἀγρίαν καὶ δυσαλγὴ κατὰ τῆς δορᾶς ἀπάσης ἔλκωσιν εἰργάζετο καὶ τὰ σώματα εὐθὺς συνῶδει ταῖς ἐξανθήσεσιν ὑποπύους ἔχοντα φλυκταίνας, ἃς ἐτόπασεν ἄν τις ἀφανῶς ὑποκαιομένας ἀναζεῖν. ^[5]

Mos 1 128 ἀλγηδόσι τε καὶ περιωδυνίαις κατὰ τὸ εἶκος ἐκ τῆς ἐλκώσεως καὶ φλογώσεως πιεζόμενοι μᾶλλον ἢ οὐχ ἦττον τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς ἔκαμνον ἐκτετρυχωμένοι ταῖς ἀνίαις—ἐν γὰρ ἄν τις ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν συνεχὲς ἔλκος ἐθεάσατο, τῶν κατὰ μέρος καὶ μέρος διεσπαρμένων

εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἀποκριθέντων—, ἕως πάλιν ἰκεσίαις τοῦ νομοθέτου, ἃς ὑπὲρ τῶν πασχόντων ἐποιήσατο, ἡ νόσος ῥάων ἐγένετο. ^[5]

Mos 1 129 κοινῇ μέντοι τὴν νοθεσίαν ταύτην ἐπετράπησαν δεόντως, ὁ μὲν ἀδελφὸς διὰ τὸν ἐπενεχθέντα κονιορτόν, ἐπεὶ τῶν ἀπὸ γῆς συμβαινόντων τὴν ἐπιμέλειαν ἔλαχε, Μωυσῆς δὲ διὰ τὸν ἀέρα μεταβαλόντα πρὸς κάκωσιν τῶν οἰκητόρων· ταῖς δ' ἀπ' ἀέρος καὶ οὐρανοῦ πληγαῖς οὗτος ὑπηρετεῖ. Λοιπαὶ δὲ τιμωρίαι τρεῖς εἰσιν αὐτουργηθεῖσαι δίχα τῆς ἀνθρώπων ὑπηρεσίας, ὧν κατὰ μίαν ἐκάστην, ὡς ἂν οἶόν τε ἦ, δηλώσω. ^[5]

Mos 1 130 πρώτη δ' ἐστὶν ἡ γενομένη διὰ ζώου τῶν ἐν τῇ φύσει πάντων θρασυτάτου, κυνομυίας, ἣν ἐτύμως ἐκάλεσαν οἱ θετικοὶ τῶν ὀνομάτων— σοφοὶ γὰρ ἦσαν—ἐκ τῶν ἀναιδεσμάτων ζώων συνθέντες τοῦνομα, μυίας καὶ κυνός, τοῦ μὲν τῶν χερσαίων θρασυτάτου, τῆς δὲ τῶν πτηνῶν· ἐπιφοιτῶσι γὰρ καὶ ἐπιτρέχουσιν ἀδεῶς, κἂν ἀνείργῃ τις, εἰς τὸ ἀήττητον ἀντιφιλονεικοῦσιν, ἄχρις ἂν αἵματος καὶ σαρκῶν κορεσθῶσιν. ^[5]

Mos 1 131 ἡ δὲ κυνόμυια τὴν ἀφ' ἐκατέρου τόλμαν προσειληφυῖα δηκτικὸν καὶ ἐπίβουλον ζῷόν ἐστι· καὶ γὰρ πόρρωθεν μετὰ ῥοίζου καθάπερ βέλος εἰσακοντίζεται καὶ ἐπεμπίπτουσα βιαίως εὖ μάλα ἐγχρίμπτεται.

Mos 1 132 τότε δὲ καὶ θεήλατος ἦν ἡ προσβολή, ὡς δεδιπλασιάσθαι τὴν ἐξ αὐτῆς ἐπιβουλήν οὐκέτι μόνον τοῖς φυσικοῖς κεχρημένης πλεονεκτήμασιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ θείας ἐπιφροσύνης, ἡ τὸ ζῶον ὥπλιζε καὶ πρὸς ἀλκὴν ἀνήγειρε κατὰ τῶν ἐγχωρίων.

Mos 1 133 μετὰ τὴν κυνόμυιαν εἶπετο τιμωρία πάλιν ἄνευ συμπράξεως ἀνθρωπίνης, βοσκημάτων θάνατος· βουκόλια γὰρ καὶ αἰπόλια καὶ ποίμνια μεγάλα καὶ ὅσαι ὑποζυγίων καὶ ἄλλων θρεμμάτων ἰδέαι πᾶσαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ὡς ἀφ' ἐνὸς συνθήματος, ἀγεληδὸν διεφθείροντο, τὴν ἀνθρώπων ἀπώλειαν, ἡ μικρὸν ὕστερον ἔμελλε γίνεσθαι, προμηνύουσαι καθάπερ ἐν ταῖς λοιμώδεσι νόσοις· λέγεται γὰρ προάγων τις εἶναι λοιμικῶν ἀρρωστημάτων ἡ ζώων ἀλόγων αἰφνίδιος φθορά. μεθ' ἣν ἡ δεκάτη καὶ τελευταία δίκη πάσας ὑπερβάλλουσα τὰς προτέρας ἐπεγένετο, θάνατος Αἰγυπτίων οὔτε πάντων—οὐ γὰρ ἐρημῶσαι τὴν χώραν προηρεῖτο ὁ θεὸς ἀλλὰ νοθετῆσαι μόνον—οὔτε τῶν πλείστων ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ γυναικῶν ἐξ ἀπάσης ἡλικίας, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις ζῆν ἐφιεῖς μόνων τῶν πρωτοτόκων καταψηφίζεται θάνατον ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρεσβυτάτου τῶν βασιλέως παίδων καὶ λήξας εἰς τὸν τῆς ἀφανεστάτης ἀλετρίδος. ^[5]

Mos 1 135 περὶ γὰρ μέσας νύκτας οἱ πρῶτοι πατέρας καὶ μητέρας προσειπόντες καὶ ὑπ' ἐκείνων υἱοὶ πάλιν πρῶτον ὀνομασθέντες ὑγιαίνοντες καὶ τὰ σώματα ἐρρωμένοι πάντες ἀπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως ἡβηδὸν ἐξαπιναιῶς ἀνήρηντο καὶ οὐδεμίαν οἰκίαν ἀμοιρῆσαί φασι τότε τῆς συμφορᾶς.

Mos 1 136 ἅμα δὲ τῇ ἔφ κατὰ τὸ εἰκὸς ἕκαστοι θεασάμενοι τοὺς φιλτάτους ἀπροσδοκῆτως τετελευτηκότας, οἷς ὁμοδίαιτοι καὶ ὁμοτράπεζοι μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐγεγέννητο, βαρυτάτῳ πένθει κατασχεθέντες οἰμωγῆς πάντα ἐνέπλησαν, ὥστε συνέβη καὶ διὰ τὴν κοινοπραγίαν τοῦ πάθους ἀπάντων ἀθρόως ὁμοθυμαδὸν ἐκβοησάντων ἕνα θρῆνον ἀπὸ περάτων ἐπὶ πέρατα κατὰ πάσης τῆς χώρας συνηχῆσαι. καὶ μέχρι μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις διέτριβον, ἀγνοῶν ἕκαστος τὸ τοῦ πλησίον κακὸν ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ μόνον ἔστενε, προσελθὼν δὲ καὶ γνοὺς τὰ τῶν ἄλλων διπλοῦν πένθος πρὸς τῷ ἰδίῳ καὶ τὸ κοινὸν εὐθύς ἐλάμβανεν, ἐπ' ἐλάττονι καὶ κουφοτέρῳ μεῖζον καὶ βαρύτερον, ἅτε καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς παραμυθίας ἀφηρημένος· τίς γὰρ ἔμελλε παρηγορεῖν ἕτερον αὐτὸς ὧν τοῦδε χρεῖος; ὅπερ δ' ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ, τὰ παρόντα νομίσαντες ἀρχὴν εἶναι μειζόνων καὶ περὶ τῆς τῶν ἔτι ζώντων ἀπωλείας καταδείσαντες συνέδραμον εἰς τὰ βασίλεια δεδακρυμένοι καὶ τὰς ἐσθῆτας περιερρηγμένοι κατεβῶν τε τοῦ βασιλέως ὡς πάντων αἰτίου τῶν συμβεβηκότων δεινῶν. ^[5]

Mos 1 139

εἰ γάρ, ἔλεγον, εὐθύς ἐν ἀρχῇ Μωυσέως ἐντυχόντος εἶασεν ἐξελθεῖν τὸ ἔθνος, οὐδενὸς ἂν τῶν γεγονότων πειραθῆναι τὸ παράπαν· εἶξαντος δ' αὐθαδείᾳ τῇ συνήθει, τὰ ἐπίχειρα τῆς ἀκαίρου φιλονεικίας ἐξ ἐτοίμου λαβεῖν. εἴτ' ἄλλος ἄλλον παρεκάλει τὸν λεὼν μετὰ πάσης σπουδῆς ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας ἐξελαύνειν, καὶ τὸ μίαν ἡμέραν μᾶλλον δὲ ὥραν αὐτὸ μόνον κατασχεῖν πρὸς ἀνήκεστον τιμωρίαν τιθέμενοι. ^[5]

Mos 1 140 οἱ δ' ἐλαυνόμενοι καὶ διωκόμενοι τῆς αὐτῶν εὐγενείας εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες τόλμημα τολμῶσιν, ὅποιον εἰκὸς ἦν τοὺς ἐλευθέρους καὶ μὴ ἀμνήμονας ὧν ἐπεβουλεύθησαν ἀδίκως.

Mos 1 141 πολλὴν γὰρ λείαν ἐκφορήσαντες τὴν μὲν αὐτοὶ διεκόμενον ἐπηχθισμένοι, τὴν δὲ τοῖς ὑποζυγίοις ἐπέθεσαν, οὐ διὰ φιλοχρηματίαν ἢ, ὥς ἂν τις κατηγορῶν εἴποι, τὴν τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίαν—πόθεν;—ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὧν παρὰ πάντα τὸν χρόνον ὑπῆρέτησαν ἀναγκαῖον μισθὸν κομιζόμενοι, εἴτα δὲ ὑπὲρ ὧν κατεδουλώθησαν ἐν ἐλάττωσι καὶ οὐχὶ τοῖς ἴσοις ἀντιλυποῦντες· ποῦ γάρ ἐσθ' ὅμοιον ζημία χρημάτων καὶ στέρησις ἐλευθερίας, ὑπὲρ ἧς οὐ μόνον προῖεσθαι τὰς οὐσίας οἱ νοῦν ἔχοντες ἀλλὰ καὶ ἀποθνήσκειν ἐθέλουσιν; ἐν ἑκατέρῳ δὴ κατῴρθουν, εἴθ' ὥς ἐν εἰρήνῃ μισθὸν λαμβάνοντες, ὃν παρ' ἀκόντων πολὺν χρόνον οὐκ ἀποδιδόντων ἀπεστεροῦντο, εἴθ' ὥς ἐν πολέμῳ τὰ τῶν ἐχθρῶν φέρειν ἀξιοῦντες νόμῳ τῶν κεκρατηκότων· οἱ μὲν γὰρ χειρῶν ἤρξαν ἀδίκων, ξένους καὶ ἱκέτας, ὥς ἔφην πρότερον, καταδουλωσάμενοι τρόπον αἰχμαλώτων, οἱ δὲ καιροῦ παραπεσόντος ἡμύναντο δίχα τῆς ἐν ὅπλοις παρασκευῆς, προασπίζοντες καὶ τὴν χεῖρα ὑπερέχοντες τοῦ δικαίου. ^[5]

Mos 1 143 Τοσαύταις μὲν δὴ πληγαῖς καὶ τιμωρίαις Αἴγυπτος ἐνουθετεῖτο, ὧν οὐδεμία τῶν Ἑβραίων καίτοι γε ἐν ταῖς αὐταῖς πόλεσι καὶ κώμαις καὶ οἰκίαις συνδιατριβόντων ἤψατο, γῆς ὕδατος ἀέρος πυρός, ἃ μέρη τῆς φύσεώς ἐστιν, ἣν ἀμήχανον ἐκφυγεῖν, ἐπιθεμένων· ὃ δὴ καὶ παραδοξότατον ἦν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ χρόνον τοὺς μὲν διαφθείρεσθαι, τοὺς δὲ σῶζεσθαι. ^[5]

Mos 1 144 ὁ ποταμὸς εἰς αἶμα μετέβαλεν, ἀλλ' οὐχ Ἑβραίοις· ἡνίκα γὰρ βουλευθεῖεν ἀρύσασθαι, τροπὴν ἐλάβμβανεν εἰς πότιμον. βάτραχος ἐκ τῶν ὑδάτων ἐπὶ τὴν χέρσον ἀνερπύσας ἀγορὰς καὶ ἐπαύλεις καὶ οἰκίας ἐπλήρωσεν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν Ἑβραίων ἐξανεχώρει μόνων καθάπερ διακρίνειν ἐπιστάμενος, οὓς τε χρὴ κολάζεσθαι καὶ τούναντίον. ^[5]

Mos 1 145 οὐ σκνίπες, οὐ κυνόμυια, οὐκ ἀκρίς, ἣ καὶ φυτὰ καὶ καρποὺς καὶ ζῶα καὶ ἀνθρώπους μεγάλα ἔβλαψε, τούτοις προσέπτησαν· οὐχ ὑετῶν, οὐ χαλάξης, οὐ κεραυνῶν αἱ γενόμεναι συνεχεῖς φοραὶ μέχρι τούτων ἔφθασαν· ἐλκώσεως τῆς ἀργαλεωτάτης εἰς τὸ παθεῖν οὐδ' ὄναρ ἐπήσθοντο· βαθυτάτου σκότους τοῖς ἄλλοις ἀναχυθέντος, ἐν αὐγῇ καθαρᾷ διήγαγον, τοῦ ἡμερησίου φωτὸς ἐπιλάμποντος· ἀναιρουμένων τῶν παρ' Αἰγυπτίοις πρωτοτόκων, ἐτελεύτησεν Ἑβραῖος οὐδεὶς· οὐδὲ γὰρ εἰκὸς ἦν, ὅποτε καὶ ἡ τῶν ἀμυθήτων φθορὰ θρεμμάτων οὐδεμίαν τῶν παρὰ τούτοις ἀγέλην συνεπεσπάσατο πρὸς ἀπώλειαν. ^[5]

Mos 1 146 καὶ μοί τις δοκεῖ παρατυχὼν τοῖς γενομένοις κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν μηδὲν ἂν ἄλλο νομίσαι τοὺς Ἑβραίους ἢ θεατὰς ὧν ἕτεροι κακῶν ὑπέμενον καὶ οὐ μόνον ***, ἀλλὰ καὶ μαθημάτων τὸ κάλλιστον καὶ ὠφελιμώτατον ἀναδιδασκομένους, εὐσέβειαν· οὐ γὰρ ποθ' οὕτως ἢ τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν κρίσις ἐμφανῶς ἦλθε τοῖς μὲν φθορὰν τοῖς δὲ σωτηρίαν παρασχοῦσα. Τῶν δ' ἐξιόντων καὶ μετανισταμένων οἱ μὲν ἀνδρὸς ἔχοντες ἡλικίαν ὑπὲρ ἐξήκοντα μυριάδας ἦσαν, ὃ δ' ἄλλος ὅμιλος πρεσβυτῶν, παίδων, γυναικῶν οὐ ῥάδιος ἀριθμηθῆναι· μιγάντων δὲ καὶ συγκλύδων καὶ θεραπείας ὄχλος συνεξῆλθεν ὥσανεὶ νόθον μετὰ γνησίου πλήθους· οὗτοι δ' ἦσαν οἱ ἐκ γυναικῶν γεννηθέντες Αἰγυπτίων τοῖς Ἑβραίοις καὶ τῷ πατρὶ ὡς γένει προσνεμηθέντες καὶ ὅσοι τὸ θεοφιλὲς ἀγάμενοι τῶν ἀνδρῶν ἐπηλύται ἐγένοντο καὶ εἰ δὴ τινες τῷ μεγέθει καὶ πλήθει τῶν ἐπαλλήλων κολάσεων μετεβάλοντο σωφρονισθέντες. ^[5]

- Mos 1 148 τούτων ἀπάντων ἡγεμῶν ἐχειροτονεῖτο Μωυσῆς τὴν ἀρχὴν καὶ βασιλείαν λαβὼν οὐχ ὥσπερ ἔνιοι τῶν ἐπὶ τὰς δυναστείας ὠθουμένων ὅπλοις καὶ μηχανήμασιν ἵππικαῖς τε καὶ πεζικαῖς καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσιν, ἀλλ' ἀρετῆς ἔνεκα καὶ καλοκάγαθίας καὶ τῆς πρὸς ἅπαντας εὐνοίας, ἣ χρώμενος αἰεὶ διετέλει, καὶ προσέτι καὶ τοῦ φιλαρέτου καὶ φιλοκάλου θεοῦ γέρας ἄξιον αὐτῷ παρασχόντος. ^[5]
- Mos 1 149 ἐπειδὴ γὰρ τὴν Αἰγύπτου κατέλιπεν ἡγεμονίαν, θυγατρίδοῦς τοῦ τότε βασιλεύοντος ὦν, ἔνεκα τῶν κατὰ τὴν χώραν γινομένων ἀδικημάτων πολλὰ χαίρειν φράσας ταῖς ἀπὸ τῶν θεμένων ἐλπίσι διὰ ψυχῆς εὐγένειαν καὶ φρονήματος μέγεθος καὶ τὸ μισοπόνηρον φύσει, τῷ πρυτανεύοντι καὶ ἐπιμελουμένῳ τῶν ὅλων ἔδοξεν αὐτὸν ἀμείψασθαι βασιλείᾳ πολυανθρωποτέρου καὶ κρείττονος ἔθνους, ὅπερ ἔμελλεν ἐξ ἀπάντων τῶν ἄλλων ἱεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων αἰεὶ ποιησόμενον εὐχὰς ὑπὲρ τε κακῶν ἀποτροπῆς καὶ μετουσίας ἀγαθῶν. ^[5]
- Mos 1 150 παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν οὐχ ὥσπερ ἔνιοι τὸν ἴδιον αὔξειν οἶκον καὶ τοὺς υἱοὺς—δύο γὰρ ἦσαν αὐτῷ—προάγειν ἐπὶ μέγα δυνάμειος ἐσπούδασεν, ὡς ἐν μὲν τῷ παρόντι κοινωνοὺς αὐθις δὲ καὶ διαδόχους ἀποφῆναι· γνώμη γὰρ ἀδόλῳ καὶ καθαρᾷ πρὸς πάντα μικρά τε αὖ καὶ μεγάλα χρώμενος τὴν φυσικὴν πρὸς τὰ τέκνα φιλοστοργίαν οἷα κριτῆς ἀγαθὸς ἐνίκα τῷ περὶ τὸν λογισμὸν ἀδεκάστῳ. προὔκειτο γὰρ ἐν αὐτῷ τέλος ἀναγκαιότατον, ὄνῃσαι τοὺς ἀρχομένους καὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆς τούτων ὠφελείας ἔργῳ καὶ λόγῳ πραγματεύεσθαι, μηδένα παραλιπόντι καιρὸν τῶν συντεινόντων εἰς κοινὴν κατόρθωσιν. ^[5]
- Mos 1 152 μόνος οὗτος τῶν πώποθ' ἡγεμονευσάντων οὐ χρυσὸν οὐκ ἄργυρον ἐθησαυρίσατο, οὐ δασμοὺς ἐξέλεξεν, οὐκ οἰκίας, οὐ κτήματα, οὐ θρέμματα, οὐ θεραπείαν οἰκετικὴν, οὐ προσόδους, οὐκ ἄλλο τῶν εἰς πολυτέλειαν καὶ περιουσίαν οὐδὲν ἐκτήσατο, καίτοι πάντων ἔχειν ἀφθονίαν δυνάμενος· ἀλλ' ὑπολαβὼν πενίας ψυχικῆς ἔργον εἶναι τὸν ἐν ταῖς ὕλαις ἀποδέχεσθαι πλοῦτον τοῦ μὲν ὡς τυφλοῦ κατεφρόνησε, τὸν δὲ βλέποντα τῆς φύσεως ἐξετίμησε καὶ ζηλωτῆς ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἕτερος αὐτοῦ γενόμενος ἐν μὲν ἐσθῆσι καὶ τροφαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ δίαιταν οὐδὲν ἐπιτραγῳδῶν πρὸς σεμνότερον ὄγκον εὐτέλειαν καὶ εὐκολίαν ἐπετήδευεν ἰδιώτου, πολυτέλειαν δὲ τῷ ὄντι βασιλικὴν ἐν οἷς καλὸν ἦν πλεονεκτεῖν τὸν ἄρχοντα· ταῦτα δ' ἦσαν ἐγκράτειαι, καρτερίαι, σωφροσύναι, ἀγχίνοιαι, συνέσεις, ἐπιστήμαι, πόνοι, κακοπάθειαι, ἡδονῶν ὑπεροψίαι, δικαιοσύναι, προτροπαὶ πρὸς τὰ βέλτιστα, ψόγοι καὶ κολάσεις ἀμαρτανόντων νόμιμοι, ἔπαινοι καὶ τιμαὶ κατορθούντων πάλιν σὺν νόμῳ. ^[5]
- Mos 1 155 τοιγαροῦν πολλὰ χαίρειν φράσαντα πολυχρηματία καὶ τῷ παρ' ἀνθρώποις μέγα πνέοντι πλούτῳ γεραίρει θεὸς τὸν μέγιστον καὶ τελεώτατον ἀντιδούς πλοῦτον αὐτῷ· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ τῆς συμπάσης γῆς καὶ θαλάττης καὶ ποταμῶν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα στοιχεῖα καὶ συγκρίματα· κοινωνὸν γὰρ ἀξιώσας ἀναφανῆναι τῆς ἑαυτοῦ λήξεως ἀνῆκε πάντα τὸν κόσμον ὡς κληρονόμῳ κτῆσιν ἀρμόζουσιν. ^[5]
- Mos 1 156 τοιγαροῦν ὑπήκουεν ὡς δεσπότη τῶν στοιχείων ἕκαστον ἀλλάττον ἣν εἶχε δύναμιν καὶ ταῖς προστάξεσιν ὑπεῖκον· καὶ θαυμαστὸν ἴσως οὐδέν· εἰ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν „κοινὰ τὰ φίλων“, φίλος δὲ ὁ προφήτης ἀνείρηται θεοῦ (cf. Exod. 33, 11), κατὰ τὸ ἀκόλουθον μετέχοι ἂν αὐτοῦ καὶ τῆς κτήσεως, καθ' ὃ χρειῶδες. ^[5]
- Mos 1 157 ὁ μὲν γὰρ θεὸς πάντα κεκτημένος οὐδενὸς δεῖται, ὁ δὲ σπουδαῖος ἄνθρωπος κέκτηται μὲν οὐδὲν κυρίως ἀλλ' οὐδ' ἑαυτόν, τῶν δὲ τοῦ θεοῦ κειμηλίων, καθ' ὅσον ἂν οἷός τε ἦ, μεταλαγχάνει. καὶ μήποτ' εἰκότως κοσμοπολίτης γάρ ἐστιν, ἥς χάριν αἰτίας οὐδεμιᾶ τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην πόλεων ἐνεγράφη, δεόντως, οὐ μέρος χώρας ἀλλ' ὅλον τὸν κόσμον κληρον λαβών. ^[5]

- Mos 1 158 τί δ'; οὐχὶ καὶ μείζονος τῆς πρὸς τὸν πατέρα τῶν ὅλων καὶ ποιητὴν κοινωνίας ἀπέλαυσε προσήψεως τῆς αὐτῆς ἀξιοθεΐας; ὠνομάσθη γὰρ ὅλου τοῦ ἔθνους θεὸς καὶ βασιλεὺς· εἷς τε τὸν γνόφον, ἔνθα ἦν ὁ θεός, εἰσελθεῖν λέγεται (Exod. 20, 21), τουτέστιν εἰς τὴν αἰδίῃ καὶ ἀόρατον καὶ ἀσώματον τῶν ὄντων παραδειγματικὴν οὐσίαν, τὰ ἀθέατα φύσει θνητῇ κατανοῶν· καθάπερ τε γραφὴν εὖ δεδημιουργημένην ἑαυτὸν καὶ τὸν ἑαυτοῦ βίον εἰς μέσον προαγαγὼν πάγκαλον καὶ θεοειδὲς ἔργον ἔστησε παράδειγμα τοῖς ἐθέλουσι μιμεῖσθαι. ^[5]
- Mos 1 159 εὐδαίμονες δ' ὅσοι τὸν τύπον ταῖς ἑαυτῶν ψυχαῖς ἐναπεμάξαντο ἢ ἐσπούδασαν ἐναπομάξασθαι· φερέτω γὰρ ἡ διάνοια μάλιστα μὲν τὸ εἶδος τέλειον ἀρετῆς, εἰ δὲ μή, τὸν γοῦν ὑπὲρ τοῦ κτήσασθαι τὸ εἶδος ἀνενδοίαστον πόθον.
- Mos 1 160 καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνοι τις ἀγνοεῖ, ὅτι ζηλωταὶ τῶν ἐνδόξων οἱ ἀφανεῖς εἰσι καί, ὧν ἂν ἐκεῖνοι μάλιστ' ὀρέγεσθαι δοκῶσι, πρὸς ταῦτα τὰς αὐτῶν ἀποτείνουσιν ὁρμάς· ἐπειδὰν γοῦν ἡγεμῶν ἄρξηται καθηδुπαθεῖν καὶ πρὸς τὸν ἀβροδίατον ἀποκλίνειν βίον, σύμπαν ὀλίγου δεῖν τὸ ὑπήκοον τὰς γαστροὺς καὶ τῶν μετὰ γαστέρα προσαναρρήγνυσιν ἕξω τῶν ἀναγκαίων ἐπιθυμίας, εἰ μὴ τινες εὐμοιρίᾳ χρήσαιντο φύσεως ψυχὴν οὐκ ἐπίβουλον ἀλλ' εὐμενῇ καὶ ἴλεω κτησάμενοι· ἂν δ' αὖστηροτέραν καὶ σεμνοτέραν ἔλθῃ προαίρεσιν, καὶ οἱ λίαν αὐτῶν ἀκράτορες μεταβάλλουσι πρὸς ἐγκράτειαν ἢ φόβῳ ἢ αἰδοῖ σπουδάζοντες ὑπόληψιν ἐμποιεῖν, ὅτι ἄρα ζηλωταὶ τῶν ὁμοίων εἰσὶ· καὶ οὐκ ἂν ποθ' οἱ χεῖρους τὰ τῶν κρειττόνων ἀλλ' οὐδὲ μανέντες ἀποδοκιμάζοιεν. ^[5]
- Mos 1 162 τάχα δ', ἐπεὶ καὶ νομοθέτης ἔμελλεν ἔσεσθαι, πολὺ πρότερον αὐτὸς ἐγένετο νόμος ἔμψυχός τε καὶ λογικὸς θεὸς προνοῖα, ἥτις ἀγνοοῦντα αὐτὸν εἰς νομοθέτην ἐχειροτόνησεν αὐθις. Ἐπειδὴ τοίνυν παρ' ἐκόντων ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, βραβεύοντος καὶ ἐπινεύοντος θεοῦ, τὴν ἀποικίαν ἔστελλεν εἰς Φοινίκην καὶ Συρίαν τὴν κοίλην καὶ Παλαιστίνην, ἥ τότε.
- Mos 1 163 προσηγορεύετο Χαναναίων, ἥς οἱ ὅροι τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν διειστήκεσαν ἀπ' Αἰγύπτου.
- Mos 1 164 εἴτ' ἦγεν αὐτοὺς οὐ τὴν ἐπίτομον, ἅμα μὲν εὐλαβηθεῖς, μὴ ποθ', ὑπαντιασάντων τῶν οἰκητόρων διὰ φόβον ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ καὶ γενομένου πολέμου, πάλιν τὴν αὐτὴν ὁδὸν ὑποστρέψωσιν εἰς Αἴγυπτον, ἀπ' ἐχθρῶν ἐπ' ἐχθρούς, νέων ἐπ' ἀρχαίους, γέλως καὶ χλεὺή γεννησόμενοι καὶ χεῖρω καὶ ἀργαλεώτερα τῶν προτέρων ὑπομενοῦντες, ἅμα δὲ καὶ βουλόμενος αὐτοὺς δι' ἐρήμης ἄγων καὶ μακρᾶς δοκιμάσαι, πῶς ἔχουσι πειθαρχίας ἐν οὐκ ἀφθόνοις χορηγίαις ἀλλ' ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ὑποσπανιζούσαις. ἐκτραπόμενος οὖν τὴν ἐπ' εὐθείας, ἐγκάρσιον ἀτραπὸν εὐρὺν καὶ νομίσας κατατείνειν ἄχρι τῆς ἐρυθρᾶς θαλάττης ὁδοιοπορεῖν ἤρχετο. ^[5]
- Mos 1 165 τεράστιον δέ φασι συμβῆναι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον μεγαλουργημα τῆς φύσεως, ὃ μηδεὶς πω μέμνηται πάλαι γεγονός.
- Mos 1 166 νεφέλη γὰρ εἰς εὐμεγέθη κίονα σχηματισθεῖσα προῆει τῆς πληθύος, ἡμέρας μὲν ἡλιοειδὲς ἐκλάμπουσα φέγγος, νύκτωρ δὲ φλογοειδὲς, ὑπὲρ τοῦ μὴ πλάζεσθαι κατὰ τὴν πορείαν, ἀλλ' ἀπλανεστάτῳ ἔπεσθαι ἡγεμόνι ὁδοῦ. τάχα μέντοι καὶ τῶν ὑπάρχων τις ἦν τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἀφανὴς ἄγγελος, ἐγκατελιμμένος τῇ νεφέλῃ προηγητῆρ, ὃν οὐ θέμις σώματος ὀφθαλμοῖς ὁρᾶσθαι. Θεασάμενος δ' ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἀνοδία χρωμένους, ὡς ᾤετο, καὶ διὰ τραχείας καὶ ἀτριβοῦς ἐρήμης βαδίζοντας ἦσθη μὲν ἐπὶ τῷ κατὰ τὴν πορείαν σφάλματι, νομίσας συγκεκλειῖσθαι διέξοδον οὐκ ἔχοντας, ἐπὶ δὲ τῷ μεθέσθαι μετανοῶν ἐπεχείρει διώκειν, ὡς ἡ φόβῳ τὴν πληθὺν ὑποστρέψων καὶ δουλωσόμενος αὐθις ἢ ἀποκτενῶν ἠβηδὸν ἀφηνιάζουσιν. ^[5]
- Mos 1 168 εἴθ' ἅπασαν τὴν ἰπικὴν δύναμιν παραλαβὼν ἀκοντιστάς τε καὶ σφενδονήτας καὶ ἵποτοξότας καὶ τοὺς ἄλλους ὅσοι τῆς κούφης ὀπλίσεως καὶ τὰ κάλλιστα τῶν δρεπανηφόρων ἀρμάτων

ἑξακόσια τοῖς ἐν τέλει δούς, ἵνα μετὰ τοῦ πρέποντος ἀξιώματος ἐπακολουθήσωσι καὶ τῆς στρατείας μετάρχουσιν, οὐδὲν τάχους ἀνεῖς ἐπεξέθει καὶ συντείνων ἔσπευδε βουλόμενος ἑξαπιναιῶς οὐ προῖδομένοις ἐπιστῆναι· τὸ γὰρ ἀνέλπιστον κακὸν ἀργαλεώτερον αἰεὶ τοῦ προσδοκηθέντος, ὅσῳ καὶ τὸ ὀλιγορηθὲν εὐεπιχειρητότερον τοῦ σὺν φροντίδι. ^[5]

Mos 1 169 καὶ ὁ μὲν ταῦτα διανοηθεὶς ἐπηκολούθει νομίζων αὐτοβοεῖ περιέσεσθαι, οἱ δ' ἔτυχον ἤδη παρὰ ταῖς ἡϊόσι τῆς θαλάττης στρατοπεδεύοντες· μελλόντων δ' ἀριστοποιεῖσθαι, τὸ μὲν πρῶτον πάταγος ἐξηχεῖτο πολὺς, ἅτε τοσούτων ἀνθρώπων ὁμοῦ καὶ ὑποζυγίων μετὰ σπουδῆς ἐλαυνόντων, ὥς ἐκχυθέντας τῶν σκηνῶν περιβλέπεσθαι καὶ ὠτακουστέιν ἀκροβατοῦντας· εἴτ' ὀλίγῳ ὕστερον ἐπὶ λόφου μετέωρος ἢ ἀντίπαλος καταφαίνεται δύναμις ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκτεταγμένη πρὸς μάχην. ^[5]

Mos 1 170 ἐπὶ δὲ τῷ παραλόγῳ καὶ ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες καὶ μήτε πρὸς ἄμυναν εὐτρεπεῖς ὄντες διὰ σπάνιν ἀμυντηρίων—οὐ γὰρ ἐπὶ πόλεμον ἀλλ' εἰς ἀποικίαν ἐξήεσαν—μήτε φυγεῖν δυνάμενοι—κατόπιν μὲν γὰρ πέλαγος, ἐχθροὶ δ' ἀντικρὺ, τὰ δὲ παρ' ἑκάτερα βαθεῖα καὶ ἀτριβῆς ἐρήμη—σφαδάζοντες καὶ τῷ μεγέθει τῶν κακῶν ἀπειρηκότες, οἷα παρὰ τὰς τοιαύτας φιλεῖ συμφοράς, τὸν ἄρχοντα ἡτιῶντο φάσκοντες· „διὰ τὸ μὴ εἶναι μνήματα ἐν Αἰγύπτῳ, οἷς ἀποθανόντες ἐνταφισόμεθα, ἐξήγαγες ἡμᾶς, ἵν' ἐνταῦθα κηδεύσης ἀποκτείνας; ἢ οὐ πᾶσα δουλεία κουφότερον κακὸν θανάτου; δελεάσας ἐλευθερίας ἐλπίδι τὸ πλῆθος τὸν χαλεπώτερον περὶ τοῦ ζῆν ἐπεκρέμασας κίνδυνον. ^[5]

Mos 1 172 ἡγνόεις τὴν ἡμετέραν ἀπλότητα καὶ τὴν Αἰγυπτίων πικρίαν καὶ τὸ βαρύμηνι; τὸ μέγεθος τῶν ἀφύκτων κακῶν οὐχ ὀρᾷς; τί πρακτέον; πολεμῶμεν ἄοπλοι πρὸς ὠπλισμένους; ἀλλὰ φεύγωμεν καθάπερ ἄρκυσι κυκλωθέντες ἀνηλεέσιν ἐχθροῖς, ἐρημίαις ἀβάτοις, ἀπλώτοις πελάγεσιν; εἰ δὲ δὴ καὶ πλωτά, τίς εὐπορία σκαφῶν εἰς περαιῶσιν;“ ὁ δὲ ταῦτα ἀκούων τοῖς μὲν συνεγίνωσκε, τῶν δὲ χρησμῶν ἐμέμνητο· καὶ διανείμας τὸν νοῦν καὶ τὸν λόγον κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τῷ μὲν ἐνετύγχανεν ἀφανῶς τῷ θεῷ, ἵν' ἐξ ἀμηχάνων ῥύσῃται συμφορῶν, δι' οὗ δ' ἐθάρσυνε καὶ παρηγόρει τοὺς καταβοῶντας „μὴ ἀναπίπτετε“ λέγων· „οὐχ ὁμοίως ἄνθρωπος ἀμύνεται καὶ θεός. ^[5]

Mos 1 174 τί μόνοις τοῖς εὐλόγοις καὶ πιθανοῖς προπιστεύετε; παρασκευῆς οὐδεμιᾶς ἐστὶ χρεῖος ὁ θεός βοηθός· ἐν ἀπόροις πόρον εὑρεῖν ἴδιον θεοῦ· τὰ ἀδύνατα παντὶ γεννητῷ μόνῳ δυνατὰ καὶ κατὰ χειρός.

Mos 1 175 “ καὶ ταῦτα μὲν ἔτι καθεστὼς διεξῆκει· μικρὸν δ' ἐπισχὼν ἔνθους γίνεται καταπνευσθεὶς ὑπὸ τοῦ εἰωθότος ἐπιφοιτᾶν αὐτῷ πνεύματος καὶ θεσπίζει προφητεύων τάδε· „ἦν ὁρᾶτε στρατιὰν εὐοπλοῦσαν, οὐκέτ' ἀντιτεταγμένην ὤψεσθε· πεσεῖται γὰρ προτροπάδην πᾶσα καὶ βύθιος ἀφανισθήσεται, ὥς μηδὲ λείψανον αὐτῆς ὑπὲρ γῆς ἔτι φανῆναι, καὶ οὐ μήκει χρόνου, ἀλλὰ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί. ^[5]

Mos 1 176 “ καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἀπεφθέγγετο. καταδύντος δ' ἡλίου, νότος εὐθύς ἤρξατο κατασκήπτειν βιαιότατος, ὅτ' οὐ τὸ πέλαγος ἐξανεχώρησεν, εἰωθὸς μὲν ἀμπωτίζειν, τότε δὲ καὶ μᾶλλον ὠθούμενον τὸ πρὸς αἰγιαλοῖς ὑπεσύρη καθάπερ εἰς χαράδραν ἢ χάρυβδιν· ἀστὴρ τε προῦφαίνετ' οὐδεὶς, ἀλλὰ πυκνὸν καὶ μέλαν νέφος ἅπαντα τὸν οὐρανὸν ἐπεῖχε, γνοφώδους τῆς νυκτὸς οὔσης εἰς κατάπληξιν τῶν διωκόντων. ^[5]

Mos 1 177 προσταχθεὶς δὲ Μωυσῆς τῇ βακτηρίᾳ παίζει τὴν θάλασσαν· ἡ δὲ ῥαγεῖσα διίσταται καὶ τῶν τμημάτων τὰ μὲν πρὸς τῷ ῥαγέντι μέρει μετέωρα πρὸς ὕψος ἐξαίρεται καὶ παγέντα τρόπον τείχους κραταιῶς ἡρέμει καὶ ἡσύχαζε, τὰ δ' ὀπίσω σταλέντα καὶ χαλινωθέντα τὴν εἰς τὸ πρόσω φορὰν καθάπερ ἡνίαις ἀφανέσιν ἀνεχαίτιζε, τὸ δὲ μεσαίτατον, καθ' ὃ ἐγένετο ἡ ῥῆξις,

ἀναξηρανθὲν ὁδὸς εὐρεῖα καὶ λεωφόρος γίνεται. τοῦτο ἰδὼν Μωυσῆς καὶ θαυμάσας ἐγεγήθει καὶ πληρωθεὶς χαρᾶς ἐθάρσυνε τοὺς ἰδίους καὶ ἦ τάχιστα προὔτρεπεν ἀναζευγνύναι. ^[5]

Mos 1 178 περαιοῦσθαι δὲ μελλόντων, σημεῖον ἐπιγίνεται τερατωδέστατον· ἡ γὰρ ὁδηγὸς νεφέλη πρωτοστατοῦσα τὸν ἄλλον χρόνον ἀνακάμπτει πρὸς τὰ οὐραῖα τοῦ πλήθους, ὅπως ὀπισθοφυλακῇ, καὶ ταχθεῖσα μεθόριος τῶν διωκόντων καὶ τῶν διωκομένων τοὺς μὲν ἡνιοχοῦσα σωτηρίως καὶ ἀσφαλῶς ἐπήλαυνε, τοὺς δὲ ἀνεῖργε καὶ ἀνέκρουεν ἐφορμᾶν ἐπειγομένους· ἅπερ ὁρῶντες οἱ Αἰγύπτιοι θορύβου καὶ ταραχῆς πάντ' ἐπλήρουν τὰς τε τάξεις ὑπὸ δέους συνέχεον ἐπεμπίπτοντες ἀλλήλοις καὶ ζητοῦντες ἤδη φυγεῖν, ὅτ' οὐδὲν ἦν ὄφελος. ^[5]

Mos 1 179 οἱ μὲν γὰρ Ἑβραῖοι διὰ ξηρᾶς ἀτραποῦ περὶ βαθὺν ὄρθρον μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων ἔτι κομιδῇ νηπίων περαιοῦνται· τοὺς δὲ τὰ τμήματα τοῦ πελάγους ἐκατέρωθεν ἐπικυλισθέντα καὶ ἐνωθέντα αὐτοῖς ἄρμασι καὶ ἵπποις καταποντοῖ, βορείοις πνεύμασι τῆς παλιρροίας ἀναχυθείσης καὶ μετεώροις τρικυμίασι ἐπιδραμούσης, ὡς μηδὲ πυρφόρον ὑπολειφθῆναι τὸν ἀπαγγελοῦντα τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ τὰς αἰφνιδίους συμφοράς. ^[5]

Mos 1 180 τὸ μέγα τοῦτο καὶ θαυμαστὸν ἔργον Ἑβραῖοι καταπλαγέντες ἀναιμωτὶ νίκην οὐκ ἐλπισθεῖσαν ἤραντο καὶ κατιδόντες ἐν ἀκαρεῖ φθορὰν ἀθρόαν πολεμίων δύο χορούς, τὸν μὲν ἀνδρῶν, τὸν δὲ γυναικῶν, ἐπὶ τῆς ἡϊόνος στήσαντες εὐχαριστικούς ὕμνους εἰς τὸν θεὸν ᾗδον, ἐξάρχοντος Μωυσέως μὲν τοῖς ἀνδράσιν, ἀδελφῆς δὲ τούτου ταῖς γυναιξίν· ἡγεμόνες γὰρ οὗτοι τῶν χορῶν ἐγεγέννηντο. Ἄραντες δ' ἀπὸ θαλάττης μέχρι μὲν τινος ὠδοιπόρουν μηκέτι τὸν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὀρρωδοῦντες φόβον. ^[5]

Mos 1 181 ἐπιλιπόντος δὲ τοῦ ποτοῦ τρισὶν ἡμέραις, αὐθις ἐν ἀθυμίαις ἦσαν ὑπὸ δίψους καὶ πάλιν ἤρξαντο μεμψιμοιεῖν ὡς μηδὲν εὖ προπεπονθότες· αἰεὶ γὰρ ἡ τοῦ παρόντος προσβολὴ δεινοῦ τὰς ἐπὶ τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς ἡδονὰς ἀφαιρεῖται. θεασάμενοι δὲ πηγὰς ἐπιτρέχουσιν ὡς ἀρυσόμενοι χαρᾶς ὑπόπλεω, δι' ἄγνοιαν τάληθοῦς ἀπατηθέντες· πικραὶ γὰρ ἦσαν· εἴτα γευσάμενοι γναμφθέντες τῷ παρ' ἐλπίδα τὰ τε σώματα παρεῖντο καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπεπτώκεσαν, οὐχ οὕτως ἐφ' ἑαυτοῖς ὡς ἐπὶ τοῖς νηπίοις παισὶ στένοντες, οὓς ἀδακρυτὶ ποτὸν αἰτοῦντας ὁρᾶν οὐχ ὑπέμενον. ^[5]

Mos 1 183 ἔνιοι δὲ τῶν ὀλιγωροτέρων καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἀβεβαίων καὶ τὰ προγεγονότα ἡτιῶντο ὡς οὐκ ἐπ' εὐεργεσίᾳ συμβάντα μᾶλλον ἢ διὰ μετουσίαν ἀργαλεωτέρων συμφορῶν, ἅμεινον εἶναι λέγοντες τρίς, οὐχ ἅπαξ, ὑπ' ἐχθρῶν ἀποθανεῖν ἢ δίψει παραπολέσθαι· τὴν μὲν γὰρ ἄπονον καὶ ταχεῖαν τοῦ βίου μετάστασιν οὐδὲν ἀθανασίας διαφέρειν τοῖς εὖ φρονοῦσι, θάνατον δ' ὡς ἀληθῶς εἶναι τὸν βραδὺν καὶ μετ' ἀλγηδόνων, οὐκ ἐν τῷ τεθνάναι τὸ φοβερόν ἀλλ' ἐν μόνῳ τῷ ἀποθνήσκειν ἐπιδεικνύμενον. ^[5]

Mos 1 184 τοιαύταις χρωμένων ὀλοφύρσεσι, πάλιν ἰκετεύει τὸν θεὸν Μωυσῆς ἐπιστάμενον τὴν ζώων καὶ μάλιστα τὴν ἀνθρώπων ἀσθένειαν καὶ τὰς τοῦ σώματος ἀνάγκας ἐκ τροφῆς ἡρτημένου καὶ δεσποίναις χαλεπαῖς συνεζευγμένου, βρώσει καὶ πόσει, συγγνῶναι μὲν τοῖς ἀθυμοῦσι, τὴν δὲ πάντων ἔνδειαν ἐκπλήσσει, μὴ χρόνου μήκει, δωρεᾶ δ' ἀνυπερθέτῳ καὶ ταχεῖᾳ, διὰ τὴν τοῦ θνητοῦ φυσικὴν ὀλιγωρίαν ὅξυν καιρὸν τῆς βοηθείας ἐπιποθοῦντος. ὁ δὲ τὴν ἰλεων αὐτοῦ δύναμιν φθάνει προεκπέμψας καὶ διοίξας τὸ τοῦ ἱκέτου τῆς ψυχῆς ἀκοίμητον ὄμμα ζύλον δείκνυσιν, ὃ προσέταξεν ἀράμενον εἰς τὰς πηγὰς καθεῖναι, τάχα μὲν κατεσκευασμένον ἐκ φύσεως ποιοῦν δύναμιν, ἢ τάχα ἡγνόητο, τάχα δὲ καὶ τότε πρῶτον ποιηθὲν εἰς ἡν ἔμελλεν ὑπηρετεῖν χρεῖαν. ^[5]

Mos 1 186

γενομένου δὲ τοῦ κελευσθέντος, αἱ μὲν πηγαὶ γλυκαίνονται μεταβαλοῦσαι πρὸς τὸ πότιμον, ὥς
μηδ' εἰ τὴν ἀρχὴν ἐγένοντό ποτε πικραὶ δύνασθαι διαγνῶναι, διὰ τὸ μηδὲ ἵχνος ἢ ζώπυρον τῆς
ἀρχαίας κακίας εἰς μνήμην ὑπολελειφθαι.

Mos 1 187 τὸ δὲ δίψος ἀκεσάμενοι μεθ' ἡδονῆς διπλασίας, ἐπειδὴ τῆς ἀπολαύσεως τὸ παρ' ἐλπίδα
συμβεβηκὸς ἀγαθὸν εὐφραίνει μᾶλλον, ἔτι καὶ τὰς ὑδρίας πληρώσαντες ἀνεξεύγνυσαν, ὥσπερ
ἀπὸ θοίνης καὶ ἰλαρᾶς εὐωχίας ἐστιαθέντες καὶ μεθύοντες οὐ τὴν ἐν οἴνῳ μέθην ἀλλὰ τὴν
νηφάλιον, ἣν ἡκρατίσαντο τὰς προπόσεις λαβόντες παρὰ τῆς εὐσεβείας τοῦ προεστῶτος
ἄρχοντος. ^[5]

Mos 1 188 ἀφικνοῦνται δ' εἰς σταθμὸν δεύτερον, εὐδρόν τε καὶ εὐδενδρον—Αἰλεῖμ ὠνομάζετο (Exod. 15,
27)—, πηγαῖς καταρρέομενον δώδεκα, παρ' αἷς στελέχη νέα φοινίκων εὐερνέστατα ἦν τὸν
ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα, τοῖς ὅξυ τῇ διανοίᾳ βλέπειν δυναμένοις ἀγαθῶν τῶν ἐθνικῶν ἐναργῆ
σημεῖα καὶ δείγματα· φυλαί τε γάρ εἰσι τοῦ ἔθνους δώδεκα, ὧν ἐκάστη πηγῆς ἔξει λόγον
εὐσεβοῦσα, χορηγούσης εὐσεβείας ἀνάνους καὶ ἀνελλιπεῖς καλὰς πράξεις, γενάρχαι δὲ τοῦ
σύμπαντος ἔθνους ἑβδομήκοντα γεγόνاسι φοίνικι τῷ τῶν δένδρων ἀρίστῳ προσηκόντως
παρεικασθέντες, ὃ καὶ ὀφθῆναι καὶ καρπὸν ἐνεγκεῖν ἐστὶ κάλλιστον, ὅπερ καὶ τὴν ζωτικὴν ἔχει
δύναμιν οὐκ ἐν ρίζαις ὥσπερ τὰ ἄλλα κατορωρυγμένην ἀλλ' ἀνώφοιτον, καρδίας τρόπον ἐν τῷ
μεσαιτάτῳ τῶν ἀκρεμόνων ἰδρυμένην, ὑφ' ὧν οἷα ἡγεμονίς ὄντως ἐν κύκλῳ δορυφορεῖται. ^[5]

Mos 1 190 τοιαύτην δ' ἔχει φύσιν καὶ ἡ διάνοια τῶν γευσασμένων ὁσιότητος· ἄνω γὰρ μεμάθηκε βλέπειν τε
καὶ φοιτᾶν καὶ μετεωροπολοῦσα αἰεὶ καὶ τὰ θεῖα διερευνωμένη κάλλη χλεύην τίθεται τὰ
ἐπίγεια, ταῦτα μὲν παιδιάν, ἐκεῖνα δὲ σπουδὴν ὡς ἀληθῶς νομίζουσα. Μετὰ δὲ ταῦτ' οὐ πολὺς
διῆλθε χρόνος καὶ ἀπορία σιτίων ἐλίμωττον, ὥσπερ ἐκ διαδοχῆς ἀντεπιτιθεμένων τῶν
ἀναγκαίων· δέσποιναι γὰρ χαλεπαὶ καὶ βαρεῖαι, πεῖνα καὶ δίψα, διακληρωσάμεναι τὰς
κακώσεις ἐν μέρει προσέκειντο καὶ συνέβαινε κατὰ τὴν τῆς ἐτέρας ἄνεσιν ἐπιγίνεσθαι τὴν
ἐτέραν, ὅπερ ἦν τοῖς πάσχουσιν ἀφορητότατον, εἴ γε πρὸ μικροῦ δόξαντες ἀπαλλαγῆναι δίψους
ἐφεδρεῦον κακὸν πεῖναν εὕρισκον. ^[5]

Mos 1 192 ἦν δ' οὐ μόνον ἡ παροῦσα σπάνις χαλεπὸν, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὸν μέλλοντα χρόνον τῶν
ἐπιτηδείων ἀπόγνωσις· ὁρῶντες γὰρ βαθεῖαν καὶ πολλὴν ἔρημον καὶ καρπῶν ἀγονωτάτην
σφόδρα ἠθύμουν· πάντα γὰρ ἦσαν ἢ τραχεῖαι καὶ ἀπορρώγες πέτραι ἢ ἀλμυρόγεως πεδιάς ἢ ὄρη
λιθωδέστατα ἢ ψάμμοι βαθεῖαι πρὸς ἡλίβατον ὕψος ἀνατείνουσαι, καὶ προσέτι ποταμὸς οὐδεὶς,
οὐκ αὐθιγενής, οὐ χειμάρρους, οὐδεμία πηγὴ, σπαρτὸν οὐδὲν οὐδὲ δένδρον, οὐχ ἡμερον, οὐ τῆς
ἀγρίας ὕλης, οὐ ζῶον πτηνὸν ἢ χερσαῖον, ὅτι μὴ τῶν ἐρπετῶν τὰ ἰοβόλα πρὸς ὄλεθρον
ἀνθρώπων, ὄφεις καὶ σκορπίοι. ^[5]

Mos 1 193 εἶθ' ὑπομιμνησκόμενοι τῆς κατ' Αἴγυπτον εὐθηνίας καὶ εὐετηρίας καὶ τὴν τῶν ἐκεῖ πάντων
ἀφθονίαν ἀντιτιθέντες τῇ πάντων ἐνταῦθα ἐνδείᾳ χαλεπῶς ἔφερον καὶ πρὸς ἐτέρους ἔτεροι
τοιαῦτ' ἐλογοποιοῦν· „ἐπ' ἐλευθερίας ἐλπίδι μεταναστάντες οὐδὲ τοῦ ζῆν ἄδειαν ἔχομεν οἱ ταῖς
μὲν ὑποσχέσεσι τοῦ ἡγεμόνος εὐδαίμονες, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ἀνθρώπων ἀπάντων
κακοδαιμονέστατοι. ^[5]

Mos 1 194 τί τέλος ἔσται τῆς ἀνηνύτου καὶ μακρᾶς οὕτως ὁδοῦ; πᾶσι καὶ τοῖς πλέουσι καὶ τοῖς πεζεύουσιν
ὁρος εἰς ὃν ἀφίζονται πρόκειται, τοῖς μὲν ἐμπορία καὶ λιμένες, τοῖς δὲ πόλεις τις ἢ χώρα, μόνοις
δ' ἡμῖν ἄβατος ἐρημία καὶ δυσοδία καὶ χαλεπαὶ δυσελπιστίαι· προϊόντων γάρ, ὥσπερ ἀχανὲς καὶ
βαθὺ πέλαγος ἀπόρευτον ἀναφαίνεται καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐρυνόμενον. ^[5]

Mos 1 195 μετεωρίσας καὶ φουσήσας ἡμᾶς τῷ λόγῳ καὶ κενῶν ἐλπίδων τὰ ὦτα πληρώσας παρατείνει λιμῶ
τὰς γαστέρας οὐδὲ τὰς ἀναγκαίας ἐκπορίζων τροφάς· ἀποικίας ὀνόματι τοσαύτην πληθὺν
ἠπάτησεν ἐξ οἰκουμένης τὸ πρῶτον εἰς ἀόικητον ἀγαγών, εἴτα καὶ εἰς ἄδου προπέμπων, τὴν

τοῦ βίου τελευταίαν ὁδόν.“ τοιαῦτ’ ὀνειδιζόμενος οὐχ οὕτως ἐπὶ ταῖς εἰς αὐτὸν κακηγορίαις ἐδυσχέραινε, ὥς ἐπὶ τῷ τῆς γνώμης αὐτῶν ἀνιδρύτῳ· πεπειραμένοι γὰρ μυρίων ὅσων ἐκ τοῦ παραλόγου συμβεβηκότων πραγμάτων παρὰ τὸ καθεστὸς ἔθος ὤφειλον ὑπὸ μηδενὸς ἔτι τῶν εὐλόγων καὶ πιθανῶν ἄγεσθαι, πεπιστευκέναι δ’ αὐτῷ λαβόντες ἀποδείξεις ἐναργεστάτας τοῦ περὶ ἀπάντων ἀψευδεῖν. ^[5]

Mos 1 197 πάλιν δ’ ὅτε εἰς ἔννοιαν ἦλθε τῆς ἐνδείας, ἥς μεῖζον οὐδὲν κακὸν ἀνθρώποις ἐστί, συνεγίνωσκεν ὄχλον εἰδῶς ἀβέβαιον φύσει πρᾶγμα καὶ ὑπὸ τῶν ἐν χερσὶ διακινούμενον, ἃ λήθην μὲν τῶν προγεγονότων ἐργάζεται, δυσελπιστίαν δ’ εἰς τὰ μέλλοντα.

Mos 1 198 πάντων οὖν ἐν ἀσχετοῖς ὄντων ἀνίαις καὶ τὰς ἀνωτάτω προσδοκῶντων συμφοράς, ἃς ἐνόμιζον ἐφεδρεύειν καὶ ἐγγυτάτω παρεῖναι, τοῦτο μὲν διὰ τὴν σύμφυτον ἐπιείκειαν καὶ φιλανθρωπίαν, τοῦτο δὲ βουλούμενος ὃν ἐχειροτόνησεν ἡγεμόνα τιμῆσαι καὶ ἔτι μᾶλλον ὥς εὐσεβείας ἔχει καὶ ὁσιότητος ἔν τε τοῖς φανεροῖς κὰν τοῖς ἀδήλοις ἅπασι διασυστῆσαι ὁ θεὸς ἐλέησας τὸ πάθος ἰᾶται. ^[5]

Mos 1 199 ξένας οὖν εὐεργεσίας ἐκαινοτόμει, τρανοτέραις ὅπως ἐμφάσει παιδευθῶσιν ἤδη μὴ δυσανασχετεῖν, εἴ τι μὴ κατὰ γνώμην εὐθὺς ἀποβαίῃ, τλητικῶς δ’ ὑπομένειν χρηστὰ περὶ τῶν μελλόντων προσδοκῶντες.

Mos 1 200 τί οὖν συνέβη; τῇ ὑστεραίᾳ περὶ τὴν ἕω δρόσος βαθεῖα καὶ πολλή περὶ σύμπαν ἦν ἐν κύκλῳ τὸ στρατόπεδον, ἦν ἐπένιφεν ἡσυχῇ, ἀήθη ὑετὸν καὶ παρηλλαγμένον, οὐχ ὕδωρ, οὐ χάλαζαν, οὐ χιόνα, οὐ κρύσταλλον—ταῦτα γὰρ αἱ τῶν νεφῶν ἀπεργάζονται μεταβολαὶ ταῖς χειμεριναῖς τροπαῖς—, ἀλλὰ κέγχρον βραχυτάτην καὶ λευκοτάτην, ἥ διὰ τὴν ἐπάλληλον φορὰν σωρηδὸν προῦκέχυτο τῶν σκηνῶν, ἄπιστος ὅψις· ἦν καταπλαγέντες ἐπυνθάνοντο τοῦ ἡγεμόνος, τίς τε ὁ ὑετὸς οὗτός ἐστιν, ὃν οὐδεὶς πω πρότερον εἶδεν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς τί γέγονεν. ὁ δὲ καταπνευσθεὶς ἔνθους γίνεται καὶ θεσπίζει τάδε· „θνητοῖς μὲν ἀνεῖται πεδιάς ἡ βαθύγειος, ἦν ἀνατεμόντες εἰς αὐλακάς ἀροῦσι καὶ σπεύρουσι καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ γεωργίαν δρῶσι καρποῦς ἐτησίους ἐκπορίζοντες εἰς ἀφθονίαν τῶν ἀναγκαίων· θεῷ δ’ οὐ μία μοῖρα τοῦ παντὸς ἀλλ’ ὁ σύμπας κόσμος ὑποβέβληται καὶ τὰ τούτου μέρη πρὸς ἅπασαν χρεῖαν ὧν ἂν θέλῃ ὡς δεσπότη δοῦλα ὑπηρετήσονται. ^[5]

Mos 1 202 νῦν οὖν ἔδοξεν αὐτῷ, τὸν ἀέρα τροφὴν ἐνεγκεῖν ἀνθ’ ὕδατος, ἐπεὶ καὶ γῆ πολλάκις ὑετὸν ἦνεγκεν· ὁ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ ποταμὸς καθ’ ἕκαστον ἐνιαυτὸν ταῖς ἐπιβάσει πλημμυρῶν ὅταν ἄρδῃ τὰς ἀρούρας, τί ἕτερον ἢ ὑετός ἐστι κάτωθεν ἐπινίφων;“ παράδοξον μὲν δὴ τὸ ἔργον, εἰ καὶ ἐνταῦθα ἔσθι· νυνὶ δὲ καὶ παραδοξότεροις ἄλλοις ἐθαυματουργεῖτο.

Mos 1 203 ἐπενεγκάμενοι γὰρ ἄλλος ἀλλαχόθεν ἀγγεῖα συνεκόμιζον, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων, οἱ δὲ κατὰ τῶν ὤμων ἐπηχισμένοι, προνοία τοῦ πρὸς πλείῳ χρόνον ταμιεύεσθαι τὰ ἐπιτήδεια. ἦν δ’ ἄρα ἀταμίευτα καὶ ἀθησαύριστα, δωρεὰς αἰεὶ νέας ἐγνωκότος τοῦ θεοῦ χαρίζεσθαι· τὰ μὲν γὰρ πρὸς τὴν τότε χρῆσιν αὐτάρκη σκευάσαντες μεθ’ ἡδονῆς προσηνέγκαντο, τῶν δ’ ἀπολειφθέντων εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐδὲν ἔτι σῶον εὗρισκον, ἀλλὰ μεταβεβληκότα καὶ δυσώδη καὶ μεστὰ τοιουτοτρόπων ζώων, ἃ κατὰ σῆψιν εἴωθε γεννᾶσθαι· ταῦτα μὲν οὖν ἀπερρίπτουν κατὰ τὸ εἶκός, ἑτέρας δ’ εὐτρεπεῖς τροφὰς ἀνεύρισκον, ἃς ἅμα τῇ δρόσῳ καθ’ ἑκάστην ἡμέραν συνέβαινε νίφεσθαι. ^[5]

Mos 1 205 γέρας δ’ ἐξαιρετόν ἢ ἱερὰ ἐβδομάς εἶχεν· ἐπειδὴ γὰρ οὐδὲν ἐφεῖται δρᾶν ἐν αὐτῇ, πάντων δὲ μικρῶν καὶ μεγάλων ἔργων ἀνέχειν διείρηται, συγκομίζειν οὐ δυναμένοις τότε τὰ ἐπιτήδεια πρὸ μιᾶς ὁ θεὸς ὕει διπλᾶ καὶ κελεύει φέρειν εἰς δύο ἡμέρας αὐτάρκη τροφὴν ἐσομένην· τὰ δὲ συγκομισθέντα σῶα διέμενεν, οὐδενὸς ἢ πρότερον φθαρέντος τὸ παράπαν. ^[5]

Mos 1 206

λέξω δὲ καὶ τὸ ἔτι τούτου θαυμασιώτερον· ἐπὶ γὰρ ἔτη τεσσαράκοντα, τοσοῦτον μῆκος αἰῶνος, ὁδοιποροῦσιν αὐτοῖς αἱ χορηγίαι τῶν ἀναγκαίων ἐν τάξεσι ταῖς εἰρημέναις ἐγίνοντο καθάπερ ἐν σιταρχίαις μεμετρημέναις πρὸς τὰς ἐπιβαλλούσας ἐκάστοις διανομάς.

Mos 1 207 ἅμα μέντοι καὶ τὴν τριπόθητον ἡμέραν ἀνεδιδάσκοντο—ζητοῦντες γὰρ ἐκ πολλοῦ, τίς ἄρ' ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου γενέθλιος, ἐν ᾗ τόδε τὸ πᾶν ἀπετελέσθη, καὶ παρὰ πατέρων καὶ προγόνων τὴν ζήτησιν ἄλυτον διαδεξάμενοι μόλις ἐδυνήθησαν εὑρεῖν— οὐ μόνον χρησιμοῖς ἀναδιδαχθέντες, ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ πάνυ σαφεῖ τοῦ γὰρ πλεονάζοντος ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, ὡς ἐλέχθη, φθειρομένου, τὸ πρὸ τῆς ἐβδόμης ὑόμενον οὐ μόνον οὐ μετέβαλεν, ἀλλὰ καὶ μέτρον εἶχε διπλάσιον. ^[5]

Mos 1 208 ἡ δὲ χρῆσις ἦν τοιάδε· συλλέγοντες ἅμα τῇ ἔω τὸ νιφόμενον ἤλουν ἢ ἔτριβον, εἴθ' ἔψοντες ἡδεῖαν πάνυ τροφήν οἷα μελίπηκτον προσεφέροντο μὴ δεόμενοι σιτοπόνων περιεργίας.

Mos 1 209 ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν εἰς ἀβροδίατον βίον οὐκ εἰς μακρὰν εὐπόρουν, ὅσαπερ ἐν οἰκουμένη χώρᾳ καὶ εὐδαίμονι βουληθέντος τοῦ θεοῦ κατὰ πολλὴν περιουσίαν ἄφθονα χορηγεῖν ἐν ἐρημίᾳ· ταῖς γὰρ ἐσπέραις ὀρτυγομητρῶν νέφος συνεχὲς ἐκ θαλάττης ἐπιφερόμενον ἅπαν τὸ στρατόπεδον ἐπεσκίαζε τὰς πτήσεις προσγειοτάτας ποιουμένων εἰς τὸ εὖθηρον· συλλαμβάνοντες οὖν καὶ σκευάζοντες ὡς φίλον ἐκάστοις κρεῶν ἀπέλαυνον ἡδίστων ἅμα καὶ τὴν τροφήν παρηγοροῦντες ἀναγκαίῳ προσοψήματι. Τούτων μὲν οὖν πολλὴν ἦγον ἀφθονίαν οὐκ ἐπιλειπόντων, ὕδατος δὲ καὶ πάλιν πῖσσασα δεινὴ σπάνις ἐπιγίνεται· καὶ πρὸς ἀπόγνωσιν ἤδη τραπομένων σωτηρίας, λαβὼν Μωυσῆς τὴν ἱερὰν βακτηρίαν ἐκείνην, δι' ἧς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἀπετέλεσε σημεῖα, θεοφορηθεὶς τὴν ἀκρότομον πέτραν παίει. ^[5]

Mos 1 211 ἡ δ', εἴτε προὔποκειμένης πηγῆς φλέβα καίριον διακοπεῖσα εἴτε καὶ τότε πρῶτον ὕδατος ἀφανέσιν ὑπονόμοις εἰς αὐτὴν ἀθροῦ συρρυνέντος καὶ σφόδρα ἐκθλιβέντος, ἀναστομωθείσα τῇ βίᾳ τῆς φορᾶς κρουνηδὸν ἐκχεῖται, ὡς μὴ τότε μόνον παρασχεῖν ἄκος δίψους ἀλλὰ καὶ πρὸς πλείω χρόνον τοσαύταις μυριάσιν ἀφθονίαν ποτοῦ· τὰ γὰρ ὕδρια πάντ' ἐπλήρωσαν, ὡς καὶ πρότερον ἐκ τῶν πηγῶν, αἱ πικραὶ μὲν ἦσαν φύσει, μετέβαλον δ' ἐπιφροσύνη θεῖα πρὸς τὸ γλυκίον. εἰ δέ τις τούτοις ἀπιστεῖ, θεὸν οὐτ' οἶδεν οὐτ' ἐζήτησέ ποτε· ἔγνω γὰρ ἂν εὐθέως, ἔγνω παγίως καταλαβὼν, ὅτι τὰ παράδοξα δὴ ταῦτα καὶ παράλογα θεοῦ παίγνιά ἐστιν, ἀπιδὼν εἰς τὰ τῷ ὄντι μεγάλα καὶ σπουδῆς ἄξια, γένεσιν οὐρανοῦ καὶ πλανήτων καὶ ἀπλανῶν ἀστέρων χορείας καὶ φωτὸς ἀνάλαμψιν, ἡμέρας μὲν ἡλιακοῦ, νύκτωρ δὲ τοῦ διὰ σελήνης, καὶ γῆς ἰδρυσιν ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ παντός, ἡπεύρων τε καὶ νήσων ὑπερβάλλοντα μεγέθη καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἀμυθήτους ιδέας, ἔτι δὲ πελαγῶν ἀναχύσεις, ποταμῶν αὐθιγενῶν καὶ χειμάρρων φοράς, ἀενάων ῥεῖθρα πηγῶν, ὧν αἱ μὲν ψυχρὸν αἱ δὲ θερμὸν ὕδωρ ἀνομβροῦσιν, ἀέρος παντοίας τροπὰς, ἐτησίων ὥρων διακρίσεις, ἄλλα κάλλη μυρία. ^[10]

Mos 1 213 ἐπιλίποι ἂν ὁ βίος τοῦ βουλομένου διηγεῖσθαι τὰ καθ' ἕκαστα, μᾶλλον δ' ἐν τι τῶν ὀλοσχερεστέρων τοῦ κόσμου μερῶν, κἂν εἰ μέλλοι πάντων ἀνθρώπων ἔσεσθαι μακροβιώτατος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πρὸς ἀλήθειαν ὄντα θαυμάσια καταπεφρόνηται τῷ συνήθει· τὰ δὲ μὴ ἐν ἔθει, κἂν μικρὰ ᾖ, ξέναις φαντασίαις ἐνδιδόντες καταπληττόμεθα τῷ φιλοκαίνῳ. Ἦδη δὲ πολλὴν καὶ ἀπόρευτον διεξεληλυθότων, ὅροι τινὲς ἀνεφαίνοντο γῆς οἰκουμένης καὶ προάστεια χώρας, εἰς ἣν μεθωρμίζοντο· νέμονται δ' αὐτὴν Φοίνικες. ^[5]

Mos 1 214 ἐλπίσαντες δὲ βίον εὐδιον καὶ γαληνὸν αὐτοῖς ἀπαντήσεσθαι γνώμης ἐσφάλησαν.

Mos 1 215 ὁ γὰρ προκαθήμενος βασιλεὺς πόρθησιν εὐλαβηθεὶς, ἀναστήσας τὴν ἐκ τῶν πόλεων νεότητα, μάλιστα μὲν ἀνείρξων ὑπηντίαζεν, εἰ δὲ βιάζοιντο, διὰ χειρῶν ἀμυνόμενος ἀκμῇσι καὶ ἄρτι πρῶτον καθισταμένοις εἰς ἀγῶνα κεκμηκότας ὁδοιπορίαις καὶ ἐνδείαις σιτίων καὶ ποτῶν, ἃ κατὰ μέρος ἀντεπετίθετο.

- Mos 1 216 Μωυσῆς δὲ παρὰ τῶν σκοπῶν γνούς οὐ μακρὰν διεστηκότα τὸν ἐχθρὸν στρατόν, καταλέξας τοὺς ἡβῶντας καὶ στρατηγὸν ἐλόμενος ἓνα τῶν ὑπάρχων Ἰησοῦν, πρὸς τὴν μείζονα συμμαχίαν αὐτὸς ἠπείγετο· περιρρανάμενος γὰρ τοῖς εἰωθόσι καθαρμοῖς ἐπὶ κολωνὸν τὸν πλησίον μετὰ σπουδῆς ἀναδραμὼν ἰκέτευε τὸν θεὸν ὑπερασπίσαι καὶ νίκην καὶ κράτος περιποιῆσαι τοῖς Ἑβραίοις, οὓς ἐκ χαλεπωτέρων πολέμων καὶ κακῶν ἄλλων ἐρρύσατο μὴ μόνον τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐπικρεμασθείσας συμφορὰς ἀποσκεδάσας, ἀλλὰ καὶ ὅσας ὃ τε τῶν στοιχείων νεωτερισμὸς ἐκαινούργησε κατ' Αἴγυπτον καὶ ὁ ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις ἀνήνυτος λιμός. ^[5]
- Mos 1 217 ἤδη δὲ μελλόντων εἰς μάχην καθίστασθαι, τερατωδέστατόν τι συμβαίνει πάθος περὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· κουφόταται γὰρ ἐγίνοντο ἐν μέρει καὶ βαρύταται· εἴθ' ὅποτε μὲν ἐπελαφρίζοντο πρὸς ὕψος αἰρόμεναι, τὸ συμμαχικὸν ἐρρώννυτο καὶ ἀνδραγαθιζόμενον ἐπικυδέστερον ἐγίνετο, ὅποτε δὲ κάτω βρίσειαν, ἴσχυον οἱ ἀντίπαλοι, μηνύοντος διὰ συμβόλων τοῦ θεοῦ, ὅτι τῶν μὲν ἐστὶ γῆ καὶ αἱ τοῦ παντὸς ἐσχατιαὶ κληρὸς οἰκεῖος, τῶν δ' αἰθήρ ὁ ἱερώτατος, καὶ ὥσπερ ἐν τῷ παντὶ βασιλεύει καὶ κρατεῖ γῆς οὐρανός, οὕτω καὶ τὸ ἔθνος περιέσται τῶν ἀντιπολεμούντων. ^[5]
- Mos 1 218 ἄχρι μὲν οὖν τινος αἱ χεῖρες οἷα πλάστιγγες ἐν μέρει μὲν ἐπεκουφίζοντο, ἐν μέρει δ' ἐπέρρεπον, τηνικαῦτα καὶ ὁ ἀγὼν ἀμφήριστος ἦν· ἐξαπιναιῶς δ' ἀβαρεῖς γενόμεναι, δακτύλοις ἀντὶ ταρσῶν χρώμεναι, μετέωροι πρὸς ὕψος ἦρθησαν, καθάπερ αἱ πτηναὶ φύσεις ἀεροποροῦσαι, καὶ διέμενον ἀνώφοιτοι μέχρι τοῦ τὴν νίκην Ἑβραίους ἀνανταγώνιστον ἄρσασθαι, τῶν ἐχθρῶν ἡβηδὸν ἀναιρεθέντων ἅπερ τε διαθεῖναι παρὰ τὸ προσήκον ἐσπούδαζον παθόντων μετὰ δίκης. ^[5]
- Mos 1 219 τότε καὶ Μωυσῆς ἰδρύνεται βωμόν, ὃν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὠνόμασε „θεοῦ καταφυγὴν“ (Exod. 17, 15), ἐφ' οὗ τὰ ἐπινίκια ἔθυε χαριστηρίους εὐχὰς ἀποδιδούς. Μετὰ τὴν μάχην ταύτην ἔγνω δεῖν τὴν χώραν, εἰς ἣν ἀπωκίζετο τὸ ἔθνος, κατασκέψασθαι—δεύτερον δ' ὁδοιποροῦσιν ἔτος ἐνειστήκει—βουλόμενος μὴ, οἷα φιλεῖ, γνωσιμαχεῖν οὐκ εἰδότας, ἀλλ' ἀκοῇ προμαθόντας αὐτήν, ἐπιστήμη τῶν ἐκεῖ βεβαίᾳ χρωμένους, τὸ πρακτέον ἐκλογίζεσθαι.
- Mos 1 221 δώδεκα δ' ἰσαρίθμους ταῖς φυλαῖς ἄνδρας, ἐξ ἐκάστης ἓνα φύλαρχον, αἰρεῖται τοὺς δοκιμωτάτους ἀριστίνδην προκρίνας, ἵνα μηδεμία μοῖρα πλέον ἢ ἔλαττον ἐνεγκαμένη διαφέρηται, πᾶσαι δ' ἐξ ἴσου διὰ τῶν ἐν τέλει τὰ παρὰ τοῖς κατοίκοις, εἰ βουλευθεῖεν οἱ πεμφθέντες ἀψευδεῖν, ἐπιγνώσιν.
- Mos 1 222 ἐλόμενος δ' αὐτοὺς φησι τάδε· „τῶν ἀγώνων καὶ κινδύνων, οὓς ὑπέστημεν καὶ μέχρι νῦν ὑπομένομεν, ἄθλόν εἰσιν αἱ κληρουχίαι, ὧν τῆς ἐλπίδος μὴ διαμάρτοιμεν ἔθνος πολυανθρωπότατον εἰς ἀποικίαν παραπέμποντες. ἔστι δ' ὠφελιμώτατον ἢ τόπων καὶ ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων ἐπιστήμη, ὥσπερ ἡ ἄγνοια βλαβερὸν. ὑμᾶς οὖν ἐχειροτονήσαμεν, ἵνα ταῖς ὑμετέραις ὀψεσί τε καὶ διανοαῖς τάκεῖ θεασώμεθα· γίνεσθε δὴ τῶν τοσούτων μυριάδων ὧτα καὶ ὀφθαλμοὶ πρὸς τὴν ὧν ἀναγκαῖον εἰδέναι σαφῇ κατάληψιν. ^[5]
- Mos 1 224 ἃ δὲ γινῶναι ποθοῦμεν, τρία ταῦτ' ἐστίν· οἰκητόρων πληθὸς τε καὶ δύναμιν, πόλεων τὴν ἐν εὐκαιρίᾳ θέσιν καὶ ἐν οἰκοδομαῖαις ἐχυρότητα ἢ τούναντίον, χώραν εἰ βαθύγειός ἐστι καὶ πίων, ἀγαθὴ παντοίους καρποὺς ἐνεγκεῖν σπαρτῶν τε καὶ δένδρων, ἢ λεπτόγεως ἔμπαλιν, ἵνα πρὸς μὲν ἰσχὺν καὶ πληθὸς οἰκητόρων ἰσορρόποις δυνάμεσι φραξώμεθα, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς τόποις ἐρυμνότητα μηχανήμασι καὶ ταῖς ἐλεπόλεσιν· ἀναγκαῖον δὲ καὶ τὴν χώραν εἰδέναι, εἰ ἀρετῶσα ἢ μὴ· περὶ γὰρ λυπρὰς ἐκουσίους κινδύνους ὑπομένειν ἡλιθιότητος. ^[5]
- Mos 1 225 τὰ δ' ὅπλα καὶ μηχανήματα ἡμῶν καὶ πᾶσα ἡ δύναμις ἐν μόνῳ τῷ πιστεύειν θεῷ κεῖται· ταύτην ἔχοντες τὴν παρασκευὴν οὐδενὶ τῶν φοβερῶν εἴζομεν· ἱκανὴ γὰρ ἀμάχους ῥώμας εὐεξίαις,

τόλμαις, ἐμπειρίαις, πλήθεσιν ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος κατακρατεῖν, δι' ἣν καὶ ἐν ἐρήμῃ βαθεῖα χορηγαί πάντων εἰσὶν ὅσα ἐν εὐετηρίᾳ πόλεων. ^[5]

Mos 1 226 ὁ δὲ καιρός, ἐν ᾧ μάλιστα χώρας ἀρετὴν δοκιμάζεσθαι συμβέβηκεν, ἔαρ ἐστίν, ὃ νῦν ἐφέστηκεν· ὥρα γὰρ ἔαρος τὰ μὲν σπαρέντα τελεσφορεῖται γένῃ, αἱ δὲ τῶν δένδρων φύσεις ἀρχὴν λαμβάνουσιν. ἄμεινον δ' ἂν εἶη καὶ ἐπιμεῖναι μέχρι θέρους ἀκμάζοντος καὶ καρποῦς οἰοῖναι δείγματα χώρας εὐδαίμονος.

Mos 1 227 “ ταῦτ' ἀκούσαντες ἐπὶ τὴν κατασκοπὴν ἐξήεσαν ὑπὸ παντὸς τοῦ πλήθους προπεμπόμενοι δεδιότος, μὴ συλληφθέντες ἀπόλωνται καὶ συμβῇ δύο τὰ χαλεπώτατα, ἀνδρῶν τε, οἱ φυλῆς ἐκάστης ὅψις ἦσαν, σφαγαὶ καὶ ἄγνοια τῶν παρὰ τοῖς ἐφεδρεύουσιν ἐχθροῖς ὧν ὠφέλιμος ἡ ἐπιστήμη.

Mos 1 228 παραλαβόντες δ' ὀπτῆρας καὶ ἡγεμόνας τῆς ὁδοῦ προερχομένοις ἐφείποντο· καὶ γενόμενοι πλησίον, ἐφ' ὑψηλότετον ὄρος τῶν περὶ τὸν τόπον ἀναδραμόντες, κατεθεῶντο τὴν χώραν, ἥς πεδιάς μὲν ἦν πολλὴ κριθοφόρος, πυροφόρος, εὐχορτος, ὀρεινὴ δ' οὐκ ἔλαττον ἀμπέλων καὶ στελεχῶν ἄλλων κατάπλεως, εὐδενδρος ἅπασα, λάσιος, ποταμοῖς καὶ πηγαῖς διεζωσμένη πρὸς ἄφθονον ὕδρεϊαν, ὡς ἐκ τῶν προπόδων ἄχρι τῶν κορυφῶν ὅλα τῶν ὀρῶν τὰ κλίματα δένδρεσι κατασκίοις συνυφάνθαι, διαφερόντως δὲ τοὺς αὐχένας καὶ ὅσαι βαθεῖαι διαφύσεις. ^[5]

Mos 1 229 κατεθεῶντο δὲ καὶ τὰς πόλεις ἐρυμνοτάτας διχόθεν, ἔκ τε τοπικῆς περὶ τὴν θέσιν εὐκαιρίας καὶ περιβόλων ἐχυρότητος. ἐξετάζοντες δὲ καὶ τοὺς οἰκήτορας ἐώρων ἀπείρους τὸ πλῆθος, περιμηκεστάτους γίγαντας ἢ γιγαντώδεις τὰς τῶν σωμάτων ὑπερβολὰς ἐν τε μεγέθεσι καὶ ῥώμαις.

Mos 1 230 ταῦτα κατιδόντες εἰς ἀκριβεστέραν κατάληψιν ἐπέμενον—ὀλισθηρὸν γὰρ αἱ πρῶται φαντασίαι χρόνῳ μόλις ἐνσφραγιζόμεναι—καὶ ἅμα σπουδὴν ἐποιοῦντο δρεψάμενοι τῶν ἀκροδρῶν, μὴ ἄρτι πρῶτον στεριφουμένων ἀλλ' ἤδη ὑποπερκαζόντων, ἐπιδείξασθαι παντὶ τῷ πλήθει τὰ μὴ ῥαδίως φθαρησόμενα.

Mos 1 231 μάλιστα δ' αὐτοὺς κατέπληττεν ὁ τῆς ἀμπέλου καρπός· οἱ γὰρ βότρυες ὑπερμεγέθεις ἦσαν, ἀντιπαρεκτεινόμενοι ταῖς κληματίσι καὶ μοσχεύμασιν, ἄπιστος θεᾶ· ἓνα γοῦν ἐκτεμόντες καὶ δοκίδος ἐκ μέσων ἀπαιωρήσαντες, ἥς τὰς ἀρχὰς δυσὶ νέοις, τῷ μὲν ἔνθεν τῷ δ' ἔνθεν, ἐπετίθεσαν, ἐκ διαδοχῆς, πιεζομένων αἰεὶ τῶν προτέρων—βαρύτατον γὰρ ἦν ἄχος—, ἐκόμιζον, περὶ τῶν ἀναγκαίων οὐχ ὁμοφρονοῦντες. ^[5]

Mos 1 232 ἐγένοντο μὲν οὖν αὐτοῖς ἅμιλλαι μυρίαὶ καὶ πρὶν ἐπανήκειν κατὰ τὴν ὁδόν, ἀλλὰ κουφότεραι, ὑπὲρ τοῦ μὴ γνωσιμαχούντων μηδ' ἄλλα ἄλλων ἀπαγγελλόντων στάσιν ἐν τῷ πλήθει γενέσθαι, χαλεπώτεραι δὲ μετὰ τὴν ἐπάνοδον.

Mos 1 233 οἱ μὲν γὰρ περὶ τῆς τῶν πόλεων ἐχυρότητος καὶ ὡς ἐκάστη πολυάνθρωπός ἐστι διεξιόντες καὶ πάντα αἶροντες τῷ λόγῳ πρὸς τὸ μεγαλεῖον φόβον ἐνειργάζοντο τοῖς ἀκούουσιν, οἱ δὲ τὸν ἀπάντων ὧν εἶδον ὑφαιροῦντες ὄγκον παρεκάλουν μὴ ἀναπίπτειν, ἀλλ' ἔχεσθαι τῆς ἀποικίας ὡς αὐτοβοεῖ περιεσομένους· οὐδεμίαν γὰρ ἀνθέξειν πόλιν πρὸς τοσαύτης δυνάμεως ἔφοδον ἀθρόως ἐπιστάσης, ἀλλὰ τῷ βάρει πιεσθεῖσαν πίπτειν· προσετίθεσαν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ιδίων παθῶν ἐκάτεροι ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκουόντων, οἱ μὲν ἄνδρες δειλίαν, οἱ δ' ἀκατάπληκτοι θάρσος μετ' εὐελπιστίας. ^[5]

Mos 1 234 ἀλλ' οὗτοι μὲν πέμπτη μοῖρα τῶν ἀποδεδειλιακότων ἦσαν, οἱ δ' ἔμπαλιν τῶν γενναίων πενταπλάσιοι· τὸ δ' ὀλίγον θάρσος ἀτολμίας ἐναφανίζεται περιουσίᾳ, ὃ δὴ καὶ τότε φασὶ συμβῆναι· τῶν γὰρ τὰ βέλτιστα διεξιόντων δυοῖν οἱ τάναντία φάσκοντες δέκα περιῆσαν οὕτως, ὥστε καὶ σύμπασαν ὑπηγάγοντο τὴν πληθὺν ἐκείνων μὲν ἀλλοτριώσαντες, ἑαυτοῖς δ' οἰκειωσάμενοι. ^[5]

- Mos 1 235 περὶ δὲ τῆς χώρας ταῦτά πάντες ἀπεφαίνοντο γνώμη μιᾷ τὸ κάλλος καὶ τῆς πεδιάδος καὶ τῆς ὀρεινῆς ἐκδιηγούμενοι· „τί δ’ ὄφελος“ εὐθὺς ἀνεβόησαν „ἡμῖν ἀλλοτρίων ἀγαθῶν καὶ ταῦτα πεφρουρημένων κραταιᾷ χειρὶ πρὸς τὸ ἀναφαίρετον;“ καὶ τοῖς δυσὶν ἐπιδραμόντες μικροῦ καταλεύουσιν αὐτοὺς ἡδονὴν ἀκοῆς τοῦ συμφέροντος καὶ ἀπάτην ἀληθείας προκρίναντες. ^[5]
- Mos 1 236 ἐφ’ οἷς ὁ ἡγεμὼν ἡγανάκτει καὶ ἅμα ἠύλαβεῖτο, μὴ τι θεήλατον κατασκήψῃ κακὸν οὕτως ἐκθύμως ἀπιστοῦσι τοῖς χρησιμοῖς· ὅπερ καὶ ἐγένετο· τῶν γὰρ κατασκόπων οἱ μὲν δειλοὶ δέκα λοιμῶδει νόσῳ διαφθείρονται μετὰ τῶν ἐκ τοῦ πλήθους συναπονοηθέντων, μόνοι δ’ οἱ συμβουλευσάντες δύο μὴ ὀρρωδεῖν ἀλλ’ ἐφίεσθαι τῆς ἀποικίας ἐσώθησαν, ὅτι καταπειθεῖς ἐγένοντο τοῖς λογίοις, γέρας ἐξαίρετον λαβόντες τὸ μὴ παραπολέσθαι. Τοῦτ’ αἴτιον ἐγένετο τοῦ μὴ θᾶττον ἥκειν εἰς ἣν ἀπωκίζοντο γῆν. ^[5]
- Mos 1 237 δυνάμενοι γὰρ ἔτει δευτέρῳ μετὰ τὴν ἀπ’ Αἰγύπτου μετανάστασιν τὰς ἐν Συρίᾳ πόλεις καὶ τὰς κληρουχίας ἐννέμεσθαι, τὴν ἄγουσιν καὶ ἐπίτομον ἐκτραπόμενοι ὁδὸν ἐπλάζοντο, δυσαναπορεύτους καὶ μακρὰς ἀνοδίας ἄλλας ἐπ’ ἄλλαις ἀνευρίσκοντες εἰς ἀνήνυτον ψυχῆς τε καὶ σώματος κάματον, δίκας ἀναγκαίας τῆς ἄγαν ἀσεβείας ὑπομένοντες. ὀκτῶ γοῦν ἐνιαυτοὺς πρὸς τοῖς τριάκοντα δίχα τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, γενεᾶς βίον ἀνθρωπίνης, ἄνω κάτω τριβόμενοι καὶ τὰς ἀβάτους ἐρημίας ἀναμετροῦντες ἔτει τεσσαρακοστῷ μόλις ἐπὶ τοὺς τῆς χώρας ὄρους παρεγένοντο, ἐφ’ οὓς καὶ πρότερον ἦλθον. ^[5]
- Mos 1 239 πρὸς δὲ ταῖς εἰσβολαῖς ὥκουν ἕτεροί τε καὶ δὴ καὶ συγγενεῖς αὐτῶν, οὓς ὥοντο μάλιστα μὲν συνεκπολεμήσειν τὸν πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας πόλεμον καὶ πρὸς τὴν ἀποικίαν ἅπαντα συμπράξειν, εἰ δ’ ἀποκνοῖεν, μετὰ μηδετέρων γοῦν τετάξεσθαι χεῖρας ἀνέχοντας.
- Mos 1 240 οἱ γὰρ ἀμφοτέρων τῶν ἐθνῶν πρόγονοι, τοῦ τε Ἑβραϊκοῦ καὶ τοῦ τὰ προάστεια κατοικοῦντος, ἀδελφοὶ δύο ἦσαν ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, πρὸς δὲ καὶ δίδυμοι, ἀφ’ ὧν εἰς πολυπαιδίαν ἐπιδιδόντων καὶ τῶν ἀπογόνων εὐφορίᾳ τινὶ χρωμένων εἰς μέγα καὶ πολυάνθρωπον ἔθνος ἑκάτερα τῶν οἰκιῶν ἀνεχύθη· ἀλλ’ ἡ μὲν ἐφιλοχώρησεν, ἡ δ’, ὡς ἐλέχθη πρότερον, εἰς Αἴγυπτον μεταναστᾶσα διὰ λιμὸν χρόνοις ὕστερον ἐπανήει. ^[5]
- Mos 1 241 τὴν δ’ οἰκειότητα ἡ μὲν διεφύλαττε, καίτοι πολὺν χρόνον διαζευχθεῖσα, πρὸς τοὺς μηδὲν ἔτι τῶν πατρίων φυλάττοντας, ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς ἀρχαίας πολιτείας ἐκδεδιητημένους, ὑπολαβοῦσα τοῖς ἡμέροις τὰς φύσεις ἀρμόττον εἶναι διδόναι τι καὶ χαρίζεσθαι συγγενείας ὀνόματι· ἡ δ’ ἔμπαλιν τὰ φιλικὰ πάντα ἔτρεψεν ἥθεσι καὶ λόγοις βουλαῖς τε καὶ πράξεσιν ἀσπόνδοις καὶ ἀσυμβάτοις χρωμένα, πατρικὴν ἔχθραν ζωπυροῦσα—ὁ γὰρ τοῦ ἔθνους ἀρχηγέτης αὐτὸς ἀποδόμενος τῷ ἀδελφῷ τὰ πρεσβεῖα μικρὸν ὕστερον ὧν ἐξέστη μετεποιεῖτο παραβαίνων τὰς ὁμολογίας καὶ ἐφόνα θάνατον ἀπειλῶν, εἰ μὴ ἀποδοίῃ— ταύτην τὴν παλαιὰν ἀνδρὸς ἐνὸς πρὸς ἓνα ἔχθραν ἔθνος τοσαύταις ὕστερον γενεαῖς ἐκαίνωσεν. ^[5]
- Mos 1 243 ὁ μὲν οὖν ἡγεμὼν τῶν Ἑβραίων Μωυσῆς, καίτοι γ’ αὐτοβοεὶ δυνάμενος ἐλεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς, οὐκ ἐδικαίωσε διὰ τὴν εἰρημένην συγγένειαν, ἀλλ’ ὁδῷ χρήσασθαι μόνον ἡξίου τῇ διὰ τῆς χώρας πάνθ’ ὑπισχνούμενος πράξειν τὰ ἔνσπονδα, μὴ τεμεῖν χωρίον, μὴ θρέμματα, μὴ λείαν ἀπάξειν, ὕδατος, εἰ ποτοῦ γένοιτο σπάνις, τιμὴν παρέξειν καὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἀχορηγήτοις ὠνίων· οἱ δ’ εἰρηνικαῖς οὕτω προκλήσεσιν ἀνὰ κράτος ἠναντιοῦντο πόλεμον ἀπειλοῦντες, εἰ τῶν ὄρων ἐπιβάντας ἢ ψάυσαντας αὐτὸ μόνον αἰσθοῖντο. ^[5]
- Mos 1 244 χαλεπῶς δὲ τὰς ἀποκρίσεις ἐννηνοχότων καὶ ἤδη πρὸς ἄμυναν ὁρμώντων, ἐν ἐπηκόῳ στὰς „ἄνδρες“ εἶπεν, „ἡ μὲν ἡγανάκτησις ὑμῶν εὐλογος καὶ δικαία· χρηστὰ γὰρ ἀφ’ ἡμέρου γνώμης προτειναμένων, πονηρὰ ἀπὸ διανοίας ἀπεκρίναντο κακοήθους.
- Mos 1 245 ἀλλ’ οὐχ ὅτι τῆς ὠμότητος ἐκεῖνοι δίκας ἐπάξιον τίνειν εἰσὶ, διὰ τοῦθ’ ἡμῖν ἐπὶ τὰς κατ’ αὐτῶν τιμωρίας ἀρμόττον ἶεσθαι, ἔνεκα τῆς πρὸς τὸ ἔθνος τιμῆς, ἵνα καὶ ταύτη μοχθηρῶν ἀγαθοί

διαφέρωμεν, ἐξετάζοντες οὐ μόνον, εἰ κολαστέοι τινές εἰσιν, ἀλλ' εἰ καὶ ὑφ' ἡμῶν ἐπιτήδριοι τοῦτο πάσχειν.

Mos 1 246 “ εἴτ' ἐκτραπόμενος ἦγε δι' ἐτέρας τὴν πληθύν, ἐπειδὴ τὰς κατὰ τὴν χώραν ὁδοὺς ἀπάσας φρουραῖς διεζωσμένας εἶδεν ὑπὸ τῶν βλάβην μὲν οὐδεμίαν ἐνδεξομένων, φθόνῳ δὲ καὶ βασκανίᾳ τὴν ἐπίτομον οὐκ ἐώντων προέρχεται.

Mos 1 247 ταῦτα δὲ σαφειστάτη πίστις ἦν ἀνίας, ἣν ἐπὶ τῷ τὸ ἔθνος ἐλευθερίας τυχεῖν ἠνιώντο, δηλονότι χαίροντες, ἥνικα τὴν ἐν Αἰγύπτῳ πικρὰν δουλείαν ὑπέμενον· ἀνάγκη γὰρ οἷς φέρει λύπην τὰγαθὰ τῶν πλησίον ἐπὶ τοῖς τούτων εὐφραίνεσθαι κακοῖς, καὶ μὴ ὁμολογῶσιν.

Mos 1 248 ἔτυχον γὰρ ὡς πρὸς ὁμογνώμονας καὶ τὰ αὐτὰ βουλομένους ἀνενεγκόντες τὰ συμβάντα λυπηρά τε αὐτὰ καὶ ὅσα καθ' ἡδονήν, οὐκ εἰδότες ὅτι πόρρῳ προεληλύθασι μοχθηρίας καὶ ἐθελέχθως καὶ φιλαπεχθημόνως ἔχοντες στένειν μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἥδεσθαι δὲ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἔμελλον.

Mos 1 249 τῆς δὲ κακονοίας ἀνακαλυφθείσης ἐκείνων, ἐκωλύθησαν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ὑπὸ τοῦ προεστῶτος ἐπιδειξαμένου δύο τὰ κάλλιστα, φρόνησιν ἐν ταύτῳ καὶ χρηστότητα· τὸ μὲν γὰρ μηδὲν παθεῖν φυλάσσεται συνέσεως, τὸ δὲ μηδ' ἀμύνασθαι συγγενεῖς ὄντας ἐθελῆσαι φιλανθρωπίας ἔργον. Τὰς μὲν οὖν τούτων πόλεις παρημεΐψατο. ^[5]

Mos 1 250 βασιλεὺς δέ τις τῆς ὁμόρου Χανάνης ὄνομα, τῶν σκοπῶν ἀπαγγειλάντων τὸν ὁδοιποροῦντα στρατὸν οὐ πάνυ μακρὰν ἀφεστηκότα, νομίσας ἀσύντακτόν τε εἶναι καὶ ῥαδίως εἰ προεπιθόιτο νικήσειν, ἄρας μετὰ τῆς οἰκείας νεότητος εὐοπλοῦσης ἐπεξέθει καὶ τοὺς πρώτους ὑπαντιάσαντας ἅτε μὴ παρεσκευασμένους εἰς μάχην τρέπεται καὶ λαβὼν αἰχμαλώτους ἐπὶ τῷ παρ' ἐλπίδα εὐημερήματι φουσηθεὶς προῆει, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας χειρώσεσθαι νομίζων. ^[5]

Mos 1 251 οἱ δὲ—οὐ γὰρ ἐγνώμφθησαν ἥτις τῆς προερχομένης τάξεως—ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον σπᾶσαντες εὐτολμίας καὶ τὴν ἔνδειαν τῶν ἐλαωκότων ἐκπλῆσαι ταῖς προθυμίαις ἐπειγόμενοι συνεκρότουν ἄλλος ἄλλον μὴ ἀποκάμνειν „ἀνεγειρώμεθα“ λέγοντες, „ἄρτι τῆς χώρας ἐπιβαίνομεν· ἀκατάπληκτοι μετὰ τῆς ἐν τῷ θαρρεῖν ἐχυρότητος γινώμεθα· τὰ τέλη ταῖς ἀρχαῖς πολλάκις κρίνεται· ἐπὶ τῶν εἰσβολῶν ὄντες καταπληξώμεθα τοὺς οἰκήτορας, ὡς ἔχοντες μὲν τὴν ἐκ τῶν πόλεων εὐετηρίαν, ἀντιδεδωκότες δ' ἦν ἐκ τῆς ἐρημίας ἐπαγόμεθα σπάνιν τῶν ἀναγκαίων. ^[5]

Mos 1 252 “ καὶ ἅμα διὰ τούτων προτρέποντες αὐτοὺς ἠῤῃξαντο τῆς χώρας ἀπαρχὰς ἀναθήσειν τῷ θεῷ τὰς πόλεις τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς ἐν ἐκάστη πολίτας· ὁ δ' ἐπινεύει ταῖς εὐχαῖς καὶ θάρσος ἐμπνεύσας τοῖς Ἑβραίοις τὴν ἀντίπαλον στρατιὰν ἀλῶναι παρεσκεύασεν.

Mos 1 253 οἱ δ' ἀνὰ κράτος ἐλόντες τὰς χαριστηρίους ὁμολογίας ἐπετέλουν, οὐδὲν ἐκ τῆς λείας νοσφισάμενοι, τὰς δὲ πόλεις αὐτοῖς ἀνδράσι καὶ κειμηλίοις ἀνιερῶσαντες, καὶ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὅλην τὴν βασιλείαν ὠνόμασαν „ἀνάθεμα“.

Mos 1 254 καθάπερ γὰρ εἷς ἕκαστος τῶν εὐσεβούντων ἀπὸ τῶν ἐτησίων ἀπάρχεται καρπῶν, οὓς ἂν ἐκ τῶν ἰδίων συγκομίζῃ κτημάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὅλον τὸ ἔθνος μεγάλης χώρας, εἰς ἣν μετανίστατο, μέγα τμήμα, τὴν εὐθὺς αἰρεθεῖσαν βασιλείαν, ἀνέθηκεν ἀπαρχήν τινα τῆς ἀποικίας· οὐ γὰρ ἐνόμιζεν ὅσιον εἶναι διανεῖμασθαι γῆν ἢ πόλεις κατοικῆσαι, πρὶν καὶ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων ἀπάρχασθαι. Μικρὸν δ' ὕστερον καὶ πηγὴν εὐὺδρον ἀνευρόντες, ἢ παντὶ τῷ πλήθει ποτὸν ἐχορήγησεν—ἐν φρέατι δ' ἦν ἡ πηγὴ καὶ ἐπὶ τῶν τῆς χώρας ὄρων—, ὥσπερ οὐχ ὕδατος ἀλλ' ἀκράτου σπᾶσαντες τὰς ψυχὰς ἀνεχύθησαν· ὑπὸ τε εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς ἄσμα καινὸν οἱ θεοφιλεῖς χοροὺς περὶ τὸ φρέαρ ἐν κύκλῳ στήσαντες ἦδον εἰς τὸν κληροῦχον θεὸν καὶ τὸν ἀληθῶς ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας, ὅτι πρῶτον ἐπιβάντες ἐξ ἐρημίας

μακρᾶς τῆς οἰκουμένης καὶ ἦν ἔμελλον καθεῖξιν ποτὸν ἄφθονον ἀνεῦρον, ἀρμόττον ἡγησάμενοι μὴ ἀσημεῖωτον τὴν πηγὴν παρελθεῖν. ^[5]

Mos 1 256 καὶ γὰρ ἔτυχεν οὐ χερσὶν ἰδιωτῶν ἀλλὰ βασιλέων ἀνατετμηθῆσαι φιλοτιμηθέντων, ὡς λόγος, οὐ μόνον περὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ ὕδατος ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν τοῦ φρέατος κατασκευήν, ἵν' ἐκ τῆς πολυτελείας βασιλικὸν φαίνεται τὸ ἔργον καὶ ἡ τῶν κατασκευασάντων ἀρχὴ καὶ μεγαλόνοια. γεγηθῶς δ' ἐπὶ τοῖς αἰεὶ συμβαίνουσιν ἀπροσδοκῆτοις ἀγαθοῖς ὁ Μωυσῆς ἐχώρει προσωτέρω, τὴν μὲν νεότητά διανείμας εἰς τε πρωτοστάτας καὶ ὀπισθοφύλακας, γηραιούς δὲ καὶ γυναῖα καὶ παῖδας ἐν μέσοις τάξας, ἵνα διὰ τῶν παρ' ἐκάτερα φρουρὰν ἔχωσιν, ἐάν τε ἀντικρὺ ἐάν τε κατόπιν ἐχθρὸς ὄμιλος ἐπῆρ. ^[5]

Mos 1 258 Ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις εἰς τὴν τῶν Ἀμορραίων χώραν ἐμβάλων πρέσβεις ἐξέπεμπε πρὸς τὸν βασιλέα—Σηὼν δ' ὠνομάζετο— προτρέπων ἐφ' ᾧ καὶ τὸν συγγενῇ πρότερον· ὁ δ' οὐ μόνον πρὸς ὕβριν ἀπεκρίνατο τοῖς ἤκουσι μικροῦ καὶ ἀνελὼν αὐτούς, εἰ μὴ νόμος ὁ πρεσβευτικὸς ἐμποδὼν ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ πάντα τὸν στρατὸν συναγαγὼν ἐφώρμα νομίζων αὐτίκα τῷ πολέμῳ περιέσεσθαι. ^[5]

Mos 1 259 συμπλακεῖς δὲ οὐ πρὸς ἀμελετήτους καὶ ἀνασκήτους ἔγνω τὴν μάχην οὖσαν ἀλλ' ἀθλητὰς τῷ ὄντι πολέμων ἀηττήτους, οἱ πρὸ μικροῦ πολλὰ καὶ μεγάλα ἠνδραγαθίσαντο σωμάτων ἀλκὴν καὶ φρόνημα διανοίας καὶ ἀρετῆς ὕψος ἐπιδειξάμενοι, δι' ὧν τοὺς μὲν ἐναντιωθέντας ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος εἶλον, ἔψαυσαν δὲ τῶν ἀπὸ τῆς λείας οὐδενὸς τὰ πρῶτα τῶν ἄθλων ἀναθεῖναι τῷ θεῷ σπουδάσαντες· οἱ καὶ τότε φραζάμενοι καρτερῶς ἀπὸ τῶν αὐτῶν βουλευμάτων καὶ παρασκευῶν ἀντεφώρμησαν ἅμα καὶ τῇ ἀκαθαιρέτῳ τοῦ δικαίου χρώμενοι συμμαχίᾳ, δι' ἣν εὐτολμότεροί τε ἦσαν καὶ ἀγωνισταὶ πρόθυμοι. ^[5]

Mos 1 261 σαφὴς δὲ πίστις δευτέρας οὐκ ἐδέησε μάχης, ἀλλ' ἡ πρώτη καὶ μόνη ἐγένετο, καθ' ἣν πᾶσα ἡ ἀντίπαλος ἐκλίθη δύναμις καὶ ἀνατραπεῖσα ἠβηδὸν αὐτίκα ἠφανίσθη.

Mos 1 262 αἱ δὲ πόλεις ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον κεναὶ τε καὶ πλήρεις ἐγεγέννητο, κεναὶ μὲν τῶν ἀρχαίων οἰκητόρων, πλήρεις δὲ τῶν κεκρατηκότων· τὸν αὐτὸν μέντοι τρόπον καὶ αἱ κατ' ἀγροὺς ἐπαύλεις ἐρημωθεῖσαι τῶν ἐν αὐταῖς ἀντέλαβον ἄνδρας βελτίους τὰ πάντα. Οὗτος ὁ πόλεμος ἅπασιν μὲν τοῖς Ἀσιανοῖς ἔθνεσι φοβερὸν δέος ἐνεργάσατο, διαφερόντως δὲ τοῖς ὁμόροις, ὅσῳ καὶ τὰ δεινὰ ἐγγυτέρω προσεδοκάτω. ^[5]

Mos 1 263 εἷς δὲ δὴ ἐκ τῶν ἀστυγειτόνων βασιλέων ὄνομα Βαλάκης, μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον τῆς ἐώας μοῖραν ὑπηγμένος, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἀπειπὼν, ἀντικρὺς μὲν ὑπαντᾶν οὐκ ἐδοκίμαζε τὸν ἐκπορθήσεως δι' ὅπλων ἐλευθερὸν πόλεμον διαδιδράσκων, ἐπ' οἰωνοὺς δὲ καὶ μαντείας ἐτράπετο νομίζων ἀραῖς τισὶ δυνήσεσθαι τὴν ἄμαχον ῥώμην τῶν Ἑβραίων καθελεῖν. ^[5]

Mos 1 264 ἀνὴρ δ' ἦν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐπὶ μαντεία περιβόητος Μεσοποταμίαν οἰκῶν, ὃς ἅπαντα μὲν ἐμεμύητο τὰ μαντικῆς εἶδη, οἰωνοσκοπίαν δ' ἐν τοῖς μάλιστα συγκεκριτοκῶς ἐθαυμάζετο, πολλοῖς καὶ πολλάκις ἐπιδειξάμενος ἄπιστα καὶ μεγάλα. προεῖπε γὰρ τοῖς μὲν ἐπομβρίας θέρους ἀκμάζοντος, τοῖς δ' αὐχμὸν τε καὶ φλογμὸν ἐν μέσῳ χειμῶνι, τοῖς δ' ἐξ εὐετηρίας ἀφορίαν καὶ ἔμπαλιν ἐκ λιμοῦ φοράν, ἐνίοις δὲ πλημμύρας ποταμῶν καὶ κενώσεις καὶ θεραπείας λοιμικῶν νοσημάτων καὶ ἄλλων μυρίων, ὧν ἕκαστον ὁ προθεσπίζειν δοκῶν ὀνομαστότατος ἦν ἐπὶ μέγα εὐκλείας προερχόμενος διὰ τὴν ἐπιβαίνουσιν ἀεὶ καὶ φθάνουσιν πανταχόσε φήμην. ^[5]

Mos 1 266 ἐπὶ τοῦτον ἐξέπεμπε τῶν ἐταίρων τινὰς παρακαλῶν ἥκειν καὶ δωρεὰς τὰς μὲν ἤδη παρῆχε, τὰς δὲ δώσειν ὡμολόγει τὴν χρεῖαν ἧς ἔνεκα μεταπέμποιτο δηλῶν· ὁ δ' οὐκ ἀπὸ φρονήματος εὐγενοῦς καὶ βεβαίου, ἀλλὰ τὸ πλεον ἀστεϊζόμενος ὡς δὴ τῶν ἐλλογίμων προφητῶν γεγονὼς

καὶ μηδὲν ἄνευ χρησμών εἰωθὼς πράττειν τὸ παράπαν, ὑпанεδύετο λέγων οὐκ ἐπιτρέπειν αὐτῷ βαδίζειν τὸ θεῖον. ^[5]

Mos 1 267 καὶ οἱ μὲν ἤκοντες ἐπανήεσαν ἄπρακτοι πρὸς τὸν βασιλέα, ἕτεροι δ' εὐθὺς ἐπὶ τὴν αὐτὴν χρεῖαν ἐχειροτονοῦντο τῶν δοκιμωτέρων, πλείω μὲν ἐπιφερόμενοι χρήματα, περιττοτέρας δὲ δωρεὰς ὑπισχνούμενος.

Mos 1 268 δελεασθεὶς δὲ καὶ τοῖς ἤδη προτεινομένοις καὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν παρακαλούντων καταιδεσθεὶς ἐνεδίδου, πάλιν προφασιζόμενος τὸ θεῖον οὐκ ἐφ' ὕγιει· τῇ γοῦν ὑστεραίᾳ παρεσκευάζετο τὴν ἔξοδον ὀνειράτα διηγούμενος, ὅφ' ὧν ἔλεγε πληχθεὶς ἐναργέσι φαντασίαις ἀναγκάζεσθαι μηκέτι μένειν, ἀλλὰ τοῖς πρέσβεσιν ἀκολουθεῖν. ^[5]

Mos 1 269 ἤδη δὲ αὐτῷ προερχομένῳ γίνεται κατὰ τὴν ὁδὸν σημεῖον ἀρίδηνλον περὶ τοῦ τὴν χρεῖαν ἐφ' ἣν συντέτεινεν εἶναι παλίμφημον· τὸ γὰρ ὑποζύγιον, ὃ συνέβαινεν αὐτὸν ἐποχεῖσθαι, προερχόμενον ἐπ' εὐθείας ἐξαπινάίως ἴσταται τὸ πρῶτον· εἶθ' ὥσπερ ἐξ ἐναντίας βία τινὸς ἀνωθοῦντος ἢ ἀναχαιτίζοντος, ὑπὸ πόδας ἐχώρει καὶ πάλιν ἐπὶ δεξιὰ καὶ εὐώνυμα ἐπιφερόμενον καὶ ὧδε κάκεισε πλαζόμενον οὐκ ἠρέμει, καθάπερ ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ καρηβαροῦν, καὶ πολλάκις τυπτόμενον ἡλόγει τῶν πληγῶν, ὥστε καὶ τὸν ἐποχούμενον μικροῦ καταβαλεῖν καὶ καθεζόμενον ὅμως ἀντιλυπῆσαι. ^[5]

Mos 1 271 τῶν <γὰρ> παρ' ἐκάτερα χωρίων ἦσαν αἵμασιαι καὶ φραγμοὶ πλησίον· ὁπότε οὖν τούτοις προσηράχθη φερόμενον, γόνυ καὶ κνήμας καὶ πόδας ὁ δεσπότης θλιβόμενος καὶ πιεζόμενος ἀπεδρύπτετο.

Mos 1 272 ἦν δ' ὡς ἔοικε, θεία τις ὄψις, ἣν τὸ μὲν ζῶον ἐπιφοιτῶσαν ἐκ πολλοῦ θεασάμενον ὑπέπτηξεν, ὁ δ' ἄνθρωπος οὐκ εἶδεν, εἰς ἔλεγχον ἀναισθησίας· ὑπὸ γὰρ ἀλόγου ζώου παρευημερεῖτο τὰς ὄψεις ὁ μὴ μόνον τὸν κόσμον ἀλλὰ καὶ τὸν κοσμοποιὸν αὐχῶν ὀρᾶν.

Mos 1 273 μόλις γοῦν τὸν ἀνθεστηκότα ἰδὼν ἄγγελον, οὐκ ἐπειδὴ τοιαύτης θεάς ἦν ἄξιος, ἀλλ' ἵνα τὴν ἀτιμίαν καὶ οὐδένειαν ἑαυτοῦ καταλάβῃ, πρὸς ἱκεσίας καὶ λιτὰς ἐτράπετο συγγνῶναι δεόμενος ὑπ' ἀγνοίας ἀλλ' οὐ καθ' ἐκούσιον γνῶμην ἀμαρτόντι.

Mos 1 274 τότε μὲν οὖν ὑποστρέφειν δέον, ἐπυνθάνετο τῆς φανείσης ὀψεως, εἰ ἀνακάμπτοι πάλιν τὴν ἐπ' οἴκου· ἡ δὲ συνιδούσα τὴν εἰρωνεῖαν καὶ σχετλιάσασα—τί γὰρ ἔδει πυνθάνεσθαι περὶ πράγματος οὕτως ἐμφανοῦς, ὃ τὰς ἀποδείξεις εἶχεν ἐξ ἑαυτοῦ μὴ δεόμενον τῆς ἐκ λόγων πίστεως, εἰ μὴ ἄρα ὀφθαλμῶν ὧτα ἀληθέστερα καὶ πραγμάτων ῥήματα; —,βαδίζε“ εἶπεν „ἐφ' ἣν σπεύδεις ὁδόν· ὀνήσεις γὰρ οὐδέν, ἐμοῦ τὰ λεκτέα ὑπηχοῦντος ἄνευ τῆς σῆς διανοίας καὶ τὰ φωνῆς ὄργανα τρέποντος, ἧ δίκαιον καὶ συμφέρον· ἠνιοχήσω γὰρ ἐγὼ τὸν λόγον θεσπίζων ἕκαστα διὰ τῆς σῆς γλώττης οὐ συνιέντος. ^[5]

Mos 1 275 “ἀκούσας δ' ὁ βασιλεὺς ἐγγὺς ἤδη γεγονότα μετὰ τῶν δορυφόρων ὑπαντησόμενος ἐξήει, καὶ ἐντυχόντων, οἷα εἰκός, τὸ μὲν πρῶτον ἦσαν φιλοφροσύνη καὶ δεξιώσεις, εἶτα βραχεῖα κατὰμεμψις περὶ τῆς βραδυτῆτος καὶ τοῦ μὴ ἐτοιμότερον ἦκειν μετὰ δὲ ταῦτ' εὐωχίαι ἦσαν καὶ πολυτελεῖς ἐστιάσεις καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς ὑποδοχὴν ξένων ἔθος εὐτρεπίζεσθαι, φιλοτιμίαις βασιλικαῖς πάντα πρὸς τὸ μεγαλειότερον ἐπιδιδόντα καὶ σεμνότερον ὄγκον. ^[5]

Mos 1 276 τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἔφ' τὸν μάντιν ὁ Βαλάκης παραλαβὼν ἐπὶ γεώλοφον ἀνήγαγεν, ἔνθα καὶ στηλήν συνέβαινεν ἰδρῦσθαι δαιμονίου τινός, ἣν οἱ ἐγχώριοι προσεκύνουν· μέρος δ' ἐνθένδε καθεωρᾶτο τῆς τῶν Ἑβραίων στρατοπεδείας, ὃ καθάπερ ἀπὸ σκοπιᾶς ἐπεδείκνυτο τῷ μάγῳ.

Mos 1 277 ὁ δὲ θεασάμενός φησι· „σὺ μὲν, ὦ βασιλεῦ, βωμοὺς ἐπτὰ δειμάμενος μόσχον ἐφ' ἐκάστου καὶ κριὸν ἰέρευσον· ἐγὼ δ' ἐκτραπόμενος πεύσομαι τοῦ θεοῦ, τί λεκτέον.“ ἔξω δὲ προελθὼν ἔνθους αὐτίκα γίνεται, προφητικοῦ πνεύματος ἐπιφοιτήσαντος, ὃ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἔντεχνον μαντικὴν ὑπερόριον τῆς ψυχῆς ἤλασε· θέμις γὰρ οὐκ ἦν ἱερωτάτῃ κατοκωχῇ συνδιαιτᾶσθαι μαγικὴν

σοφιστεῖαν. εἴθ' ὑποστρέψας καὶ τάς τε θυσίας ἰδὼν καὶ τοὺς βωμοὺς φλέγοντας ὥσπερ ἐρμηνεὺς ὑποβάλλοντος ἐτέρου θεοσπίζει τάδε· „ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλάκης μακρὰν τὴν ἀπ' ἀνατολῶν στείλāμενον ἀποδημίαν, ἵνα τίσηται τοὺς Ἑβραίους ἀραῖς. ^[5]

Mos 1 278 ἐγὼ δὲ τίνα τρόπον ἀράσομαι τοῖς μὴ καταράτοις ὑπὸ θεοῦ; θεάσομαι μὲν αὐτοὺς ὀφθαλμοῖς ἀφ' ὑψηλοτάτων ὀρῶν καὶ τῇ διανοίᾳ καταλήψομαι, βλάψαι δ' οὐκ ἂν δυναίμην λαόν, ὃς μόνος κατοικήσει, μὴ συναριθμούμενος ἐτέροις ἔθνεσιν, οὐ κατὰ τόπων ἀποκλήρῳσιν καὶ χώρας ἀποτομήν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν ἐξαιρέτων ἐθῶν ιδιότητα, μὴ συναναμειγνύμενος ἄλλοις εἰς τὴν τῶν πατρίων ἐκδιαίτησιν. ^[5]

Mos 1 279 τίς ἐπ' ἀκριβείας εὗρε τὴν πρώτην καταβολὴν τῆς τούτων γενέσεως; τὰ μὲν σώματ' αὐτοῖς ἐξ ἀνθρωπίνων διεπλάσθη σπερμάτων, ἐκ δὲ θεῶν ἔφυσαν αἱ ψυχαί· διὸ καὶ γεγόνασιν ἀγχίσποροι θεοῦ. ἀποθάνοι μου ἡ ψυχὴ τὸν σωματικὸν βίον, ἵν' ἐν ψυχαῖς δικαίων καταριθμηθῇ, οἷας εἶναι συμβέβηκε τὰς τούτων.“ Ταῦτ' ἀκούων ὁ Βαλάκης ὠδινεν ἐν ἑαυτῷ. ^[5]

Mos 1 280 παυσάμενου δέ, τὸ πάθος οὐ χωρήσας „ἐπὶ κατάραις“ εἶπεν „ἐχθρῶν μετακληθεὶς εὐχὰς τιθέμενος ἐκείνοις οὐκ ἐρυθριάς; ἐλελήθειν ἄρ' ἐμαυτὸν ἀπατῶν ὡς ἐπὶ φίλῳ σοι τὴν ὑπὲρ τῶν πολεμίων ἀφανῶς τεταγμένῳ τάξιν, ἢ νῦν γέγονε δήλη. μήποτε καὶ τὰς ὑπερθέσεις τῆς ἐνθάδε ἀφίζεως ἐποιοῦ διὰ τὴν ὑποικουροῦσαν ἐν τῇ ψυχῇ πρὸς μὲν ἐκείνους οἰκειότητα πρὸς δ' ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἀλλοτρίωσιν· πίστις γάρ, ὡς ὁ παλαιὸς λόγος, τῶν ἀδήλων τὰ ἐμφανῇ. ^[5]

Mos 1 281 “ ὁ δὲ τῆς κατοκωχῆς ἀνεθείς „ἀδικωτάτην“ εἶπεν „αἰτίαν ὑπομένω συκοφαντούμενος· λέγω γὰρ ἴδιον οὐδέν, ἀλλ' ἄττ' ἂν ὑπηχῆσῃ τὸ θεῖον, ὅπερ οὐχὶ νῦν πρῶτον ἐγὼ μὲν εἶπον, σὺ δ' ἤκουσας, ἀλλὰ καὶ πρόσθεν, ἡνίκα τοὺς πρέσβεις ἔπεμψας, οἷς ἀπεκρινάμην ταυτά.

Mos 1 282 “ νομίσας δ' ὁ βασιλεὺς ἢ τὸν μάντιν ἀπατᾶν ἢ τὸ θεῖον τρέπεσθαι καὶ ταῖς τῶν τόπων μεταβολαῖς τὸ τῆς γνώμης ἐχυρὸν ἀλλάττειν, εἰς ἕτερον ἀπαγαγὼν χωρίον ἐκ λόφου πάνυ περιμήκους ἐπεδείκνυτο μέρος τι τῆς ἀντιπάλου στρατιᾶς· εἶτα πάλιν ἐπτά βωμοὺς ἰδρυσάμενος καὶ τὰ ἴσα τοῖς πρόσθεν ἱερεῖα καταθύσας ἐξέπεμπε τὸν μάντιν ἐπ' οἶωνοὺς καὶ φήμας αἰσίους. ^[5]

Mos 1 283 ὁ δὲ μονωθεὶς ἐξαίφνης θεοφορεῖται καὶ μηδὲν συνιείς, ὥσπερ μετανισταμένου τοῦ λογισμοῦ, τὰ ὑποβαλλόμενα ἐξελάλει προφητεύων τάδε· „ἀναστὰς ἄκουε, βασιλεῦ, τὰ ὦτα ἐπουρίσας. οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαψευσθῆναι δύναται οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖ καὶ ἅπαξ εἰπὼν οὐκ ἐμμένει. φθέγγεται τὸ παράπαν οὐδέν, ὃ μὴ τελειωθήσεται βεβαίως, ἐπεὶ ὁ λόγος ἔργον ἐστὶν αὐτῷ. παρελήφθην δ' ἐπ' εὐλογίαις, οὐ κατάραις, ἐγώ. οὐκ ἔσται πόνος ἢ μόχθος ἐν Ἑβραίοις. ^[5]

Mos 1 284 ὁ θεὸς αὐτῶν προασπίζει περιφανῶς, ὃς καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτιακῶν ρύμην κακῶν ἀπεσκέδασεν ὡς ἓνα ἄνδρα τὰς τοσαύτας μυριάδας ἀναγαγὼν. τοιγαροῦν οἰωνῶν ἀλογοῦσι καὶ πάντων τῶν κατὰ μαντικὴν ἐνὶ τῷ τοῦ κόσμου ἡγεμόνι πιστεύοντες. ὀρῶ λαὸν ὡς σκύμνον ἀνιστάμενον καὶ ὡς λέοντα γαυρούμενον. εὐωχηθήσεται θήρας καὶ ποτῷ χρήσεται τραυματιῶν αἷματι καὶ κορεσθεὶς οὐ τρέφεται πρὸς ὕπνον, ἀλλ' ἐγρηγορῶς τὸν ἐπινίκιον ἄσεται ὕμνον.“ Χαλεπῶς δ' ἐνεγκὼν ἐπὶ τῷ παρ' ἐλπίδας αὐτῷ τὰ τῆς μαντικῆς ἀπαντᾶσθαι „ἄνθρωπε“ εἶπε, „μήτε ἀρὰς τίθεσο μήτ' εὐχὰς ποιοῦ· βελτίων γὰρ τῶν μὴ καθ' ἡδονὴν λόγων ἡ ἀκίνδυνος ἡσυχία. ^[5]

Mos 1 285 “ καὶ ταῦτ' εἰπὼν ὥσπερ ἐκλαθόμενος ὢν εἶπε διὰ τὸ τῆς γνώμης ἀβέβαιον εἰς ἄλλον τρόπον ἀπῆγε τὸν μάντιν, ἀφ' οὗ δείξας μέρος τι τῆς Ἑβραϊκῆς στρατιᾶς καταρᾶσθαι παρεκάλει. ^[5]

Mos 1 286 ὁ δ' ἄτε χεῖρων ἐκείνου, καίτοι πρὸς τὰς ἐπιφερομένας κατηγορίας ἀπολογία μῖα χρώμενος ἀληθεῖ, ὡς οὐδὲν ἴδιον λέγοι, κατεχόμενος δὲ καὶ ἐνθουσιῶν διερμηνεύοι τὰ ἐτέρου, δέον μηκέτ' ἐπακολουθεῖν ἀλλ' οἵκαδε ἀπαίρειν, ἐτοιμότερον τοῦ παραπέμποντος προεξέτρεχεν, ἅμα

μὲν οἰήσει, κακῶ μεγάλῳ, πεπιεσμένος, ἅμα δὲ καὶ τῇ διανοίᾳ καταρᾶσθαι γλιχόμενος, εἰ καὶ τῇ φωνῇ διεκωλύετο. ^[5]

Mos 1 287 παραγενόμενος δ' εἰς ὄρος μεῖζον τῶν προτέρων ἄχρι πολλοῦ κατατεῖνον κελεύει μὲν τὴν αὐτὴν ἐπιτελεῖν θυσίαν βωμοὺς πάλιν ἑπτὰ κατασκευάσαντας καὶ ἱερεῖα τεσσαρεσκαίδεκα προσαγαγόντας ἐκάστῳ βωμῷ δύο, μόσχον τε καὶ κριόν. αὐτὸς δὲ οὐκέτι κατὰ τὸ εἰκὸς ἐπὶ κληδόνας καὶ οἰωνοὺς ἴετο πολλὰ τὴν αὐτοῦ τέχνην κακίσας ὡς χρόνῳ καθάπερ γραφὴν ἐξίτηλον γενομένην καὶ τοὺς εὐθυβόλους στοχασμοὺς ἐξαμαυρωθεῖσαν· ἄλλως δὲ καὶ μόλις ἐνενόησεν, ὅτι οὐ συνάδει τῷ τοῦ θεοῦ βουλήματι ἢ τοῦ μισθωσαμένου προαίρεσις αὐτὸν βασιλέως. ^[5]

Mos 1 288 τραπόμενος οὖν κατὰ τὴν ἐρήμην ὁρᾷ κατὰ φυλὰς ἐστρατοπεδευκότας Ἑβραίους καὶ τό τε πλῆθος καὶ τὴν τάξιν ὡς πόλεως ἀλλ' οὐ στρατοπέδου καταπλαγεῖς ἔνθους γενόμενος ἀναφθέγγεται τάδε· „φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν, ὅστις καθ' ὕπνον ἐναργῆ φαντασίαν εἶδε θεοῦ τοῖς τῆς ψυχῆς ἀκοιμήτοις ὄμμασιν.

Mos 1 289 ὡς καλοί σου οἱ οἴκοι, στρατιὰ Ἑβραίων, αἱ σκηναὶ σου ὡς νάπαι σκιάζουσαι, ὡς παράδεισος ἐπὶ ποταμοῦ, ὡς κέδρος παρ' ὕδατα.

Mos 1 290 ἐξελεύσεται ποτε ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν καὶ ἐπικρατήσῃ πολλῶν ἐθνῶν καὶ ἐπιβαίνουσα ἢ τοῦδε βασιλείᾳ καθ' ἐκάστην ἡμέραν πρὸς ὕψος ἀρθήσεται. ὁ λαὸς οὗτος ἡγεμόνι τῆς ἀπ' Αἰγύπτου πάσης ὁδοῦ κέχρηται θεῷ καθ' ἐν κέρας ἄγοντι τὴν πληθύν.

Mos 1 291 τοιγαροῦν ἔδεται ἔθνη πολλὰ ἐχθρῶν καὶ ὅσον ἐν αὐτοῖς πῖον ἄχρι μυελοῦ λήψεται καὶ ταῖς ἐκηβολίαις ἀπολεῖ τοὺς δυσμενεῖς. ἀναπαύσεται κατακλινεῖς ὡς λέων ἢ σκύμνος λέοντος, μάλα καταφρονητικῶς δεδιὼς οὐδένα, φόβον τοῖς ἄλλοις ἐνειργασμένος· ἄθλιος ὃς ἂν αὐτὸν παρακινήσας ἐγείρῃ. οἱ μὲν εὐλογοῦντές σε εὐφημίας ἄξιοι, κατάρας δ' οἱ καταρῶμενοι.“ Σφόδρα δ' ἐπὶ τούτοις ἀγανακτήσας ὁ βασιλεὺς „ἐπ' ἀραῖς“ εἶπεν „ἐχθρῶν μετακληθεὶς εὐχὰς ἦδη τρεῖς τὰς ὑπὲρ ἐκείνων πεποίησαι· φεῦγε δὴ θάττον—ὁξὺ πάθος ἐστὶ θυμός—, μὴ τι καὶ νεώτερον ἐργάσασθαι βιασθῶ. ^[5]

Mos 1 293 πόσον πλῆθος χρημάτων, ἀνοητότατε, καὶ δωρεῶν, πόσῃ δ' εὐφημίᾳ καὶ δόξαν ἀφήρησαι σεαυτὸν φρενοβλαβὴς ὢν· ἐπανελεύσῃ φέρων ἀπὸ τῆς ξένης εἰς τὴν οἰκείαν ἀγαθὸν μὲν οὐδέν, ὄνειδῃ δὲ καὶ πολλὴν ὡς ἔοικεν αἰσχύνῃν, οὕτως σοι τῶν κατὰ τὴν ἐπιστήμην, ἐφ' οἷς πρότερον ἐσεμνύνου, γελασθέντων.

Mos 1 294 “ ὁ δὲ „τὰ μὲν πρότερα“ εἶπε „πάντ' ἐστὶ λόγια καὶ χρησμοί, τὰ δὲ μέλλοντα λέγεσθαι γνώμης τῆς ἐμῆς εἰκασία.“ καὶ τῆς δεξιᾶς λαβόμενος μόνος μόνῳ συνεβούλευε, δι' ὧν, ὡς ἂν οἶόν τε ἦ, φυλάσσεται τὸν ἀντίπαλον στρατόν, ἀσέβημα κατηγορῶν αὐτοῦ μέγιστον· τί γάρ, εἴποι τις ἄν, ἰδίαζεις καὶ συμβουλεύεις τὰ ἐναντία τοῖς χρησμοῖς ὑποτιθέμενος, εἰ μὴ ἄρα τῶν λογίων αἰσαὶ βουλαὶ δυνατώτεραι; φέρε δ' οὖν καὶ τὰς καλὰς αὐτοῦ παραινέσεις ἐξετάσωμεν, ὡς τετεχνιτευμέναι πρὸς ὁμολογουμένην ἦτταν τῶν ἀεὶ νικᾶν δυναμένων. ^[5]

Mos 1 295 εἰδὼς γὰρ Ἑβραίοις μίαν ὁδὸν ἀλώσεως παρανομίαν, διὰ λαγνείας καὶ ἀκολασίας, μεγάλου κακοῦ, πρὸς μεῖζον κακόν, ἀσέβειαν, ἄγειν αὐτοὺς ἐσπούδασεν ἡδονὴν δέλεαρ προθεῖς.

Mos 1 296 „εἰσὶ“ γὰρ εἶπεν „αἱ ἐγχώριοι γυναῖκες, ᾧ βασιλεῦ, διαφέρουσαι τὴν ὄψιν ἐτέρων· ἀνὴρ δ' οὐδενὶ μᾶλλον εὐάλωτος ἢ γυναικὸς εὐμορφία. ταῖς οὖν περικαλλεστάταις ἐὰν ἐπιτρέψῃς μισθαρνεῖν καὶ δημοσιεύειν, ἀγκιστρεύονται τὴν νεότητα τῶν ἀντιπάλων.

Mos 1 297 ὑψηγητέον δὲ αὐταῖς, μὴ εὐθὺς ἐμπαρέχεσθαι τοῖς ἐθέλουσι τὴν ὥραν· ὁ γὰρ ἀκκισμὸς ὑποκνίζων τὰς ὁρμὰς ἐπεγείρει μᾶλλον καὶ τοὺς ἔρωτας ἀναφλέγει· τραχηλιζόμενοι δὲ ταῖς ἐπιθυμίαις πάνθ' ὑπομενοῦσι δρᾶν τε καὶ πάσχειν.

Mos 1 298

πρὸς δὲ τὸν οὕτω διακείμενον ἔραστήν λεγέτω φρυαττομένη τις τῶν ἐπὶ τὴν θήραν ἀλειφομένων· „οὐ θέμις ὁμιλίας σοι τῆς ἐμῆς ἀπολαῦσαι, πρὶν ἂν ἐκδαιτηθῇς μὲν τὰ πάτρια, μεταβαλὼν δὲ τιμῆς ἅπερ ἐγώ. πίστις δέ μοι τῆς βεβαίου μεταβολῆς γένοιτ' ἂν ἀρίδης, ἣν ἐθέλῃς μετασχεῖν τῶν αὐτῶν σπονδῶν τε καὶ θυσιῶν, ἃς ἀγάλμασι καὶ ξοάνοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἀφιδρύμασιν ἐπιτελοῦμεν. ^[5]

Mos 1 299 “ὁ δ' ἄτε σαγηνευθεὶς πάγαις πολυειδέσι, κάλλει καὶ στωμυλίας χειραγωγίαις, οὐδὲν ἀντειπὼν, ἐξηγκωνισμένος τὸν λογισμόν, ἄθλιος ὑπηρετήσῃ τοῖς προσταττομένοις, ἀναγραφεὶς τοῦ πάθους δοῦλος.“ Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα συνεβούλευεν.

Mos 1 300 ὁ δ' οὐκ ἀπὸ σκοποῦ νομίσας εἶναι τὰ λεχθέντα, τὸν κατὰ μοιχῶν νόμον παρακαλυψάμενος καὶ τοὺς ἐπὶ φθορᾷ καὶ πορνείᾳ κειμένους ἀνελών, ὥς εἰ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ἐγράφησαν, ἀνέδην ἐπιτρέπει ταῖς γυναιξὶ τὰς ὁμιλίας πρὸς οὓς ἂν ἐθέλωσι ποιεῖσθαι.

Mos 1 301 δοθείσης δὲ ἀδείας, τὴν πληθὺν τῶν μεираκίων ἐπήγοντο πολὺ πρότερον τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀπατῶσαι καὶ τρέπουσαι ταῖς γοητείαις πρὸς ἀσέβειαν, ἕως υἱὸς τοῦ ἀρχιερέως Φινεὲς ἐπὶ τοῖς γινομένοις σφόδρα χαλεπήνας—δεινότατον γὰρ αὐτῷ κατεφαίνετο, εἰ ὑφ' ἑνα καιρὸν ἅμφω τὰ τε σώματα καὶ τὰς ψυχὰς ἐπιδεδώκασιν, τὰ μὲν ἡδοναῖς, τὰς δὲ τῷ παρανομεῖν καὶ ἀνοσιουργεῖν—ἐνεανιεύσατο νεανείαν ἀνδρὶ καλῷ καὶ ἀγαθῷ προσήκουσαν. ^[5]

Mos 1 302 ἰδὼν γάρ τινα τῶν ἀπὸ τοῦ γένους θύοντα καὶ εἰσιόντα πρὸς πόρνην, μήτε κεκυφότα εἰς τοῦδαφος μήτε λανθάνειν τοὺς πολλοὺς πειρώμενον μήθ' οἷα φιλεῖ κλέπτοντα τὴν εἴσοδον, ἀλλὰ μετ' ἀναισχύντου θράσους τὴν ἀκοσμίαν ἐπιδεικνύμενον καὶ φρυαττόμενον ὥς ἐπὶ σεμνῷ πράγματι τῷ καταγελάστῳ, πάνυ πικρανθεὶς καὶ πληρωθεὶς ὀργῆς δικαίας ἐπεισδραμὼν ἔτι κατ' εὐνήν κειμένους ἀμφοτέρους τὸν τ' ἔραστήν καὶ τὴν ἐταίραν ἀναιρεῖ προσανατεμὼν καὶ τὰ γεννητικά, διότι σποραῖς ὑπῆρέτησαν ἐκθέσμοις. ^[5]

Mos 1 303 τοῦτο θεασάμενοί τινες τὸ παράδειγμα τῶν τὴν ἐγκράτειαν καὶ θεοσέβειαν ἐξηλωκότων προστάξαντος Μωυσέως ἐμιμήσαντο καὶ πάντας τοὺς τελεσθέντας τοῖς χειροποιήτοις συγγενεῖς καὶ φίλους ἡβηδὸν ἀνελόντες τὸ μὲν μίasma τοῦ ἔθνους ἐκκαθαίρουσι διὰ τῆς τῶν προηδικηκότων ἀπαραιτήτου τιμωρίας, τοὺς δ' ἄλλους παρασχόντας ἀπολογία ἑναργεστάτην ὑπὲρ τῆς αὐτῶν εὐσεβείας περιποιήσαντο, μηδένα τῶν ἀφ' αἵματος κατακρίτων οἰκτισάμενοι μὴδ' ἐλέω τὰδικήματα αὐτῶν παρελθόντες, ἀλλὰ καθαρὸς νομίσαντες τοὺς αὐτόχειρας ὅθεν οὐδενὶ παρεχώρησαν τὴν ἐπέξοδον φέρουσαν τοῖς δρῶσιν ἀψευδέστατον ἔπαινον. ^[5]

Mos 1 304 τετρακισχιλίους δὲ φασὶ πρὸς τοῖς δισμυρίοις ἀναιρεθῆναι μιᾷ ἡμέρᾳ, συναναιρεθέντος εὐθὺς τοῦ κοινοῦ μιάματος, ὃ πᾶσαν τὴν στρατιὰν ἐκηλίδου. τῶν δὲ καθαρσίων ἐπιτελεσθέντων, ὥς ἀριστεῖ γέρας ἐπάξιον τῷ υἱῷ τοῦ ἀρχιερέως, ὃς πρῶτος ἐπὶ τὴν ἄμυναν ὥρμησεν, ἐζήτει παρασχεῖν Μωυσῆς· φθάνει δὲ χρησμοῖς δωρησάμενος ὁ θεὸς Φινεεὶ τὸ μέγιστον ἀγαθόν, εἰρήνην, ὃ μὴδεὶς ἱκανὸς ἀνθρώπων παρασχεῖν, πρὸς δὲ τῇ εἰρήνῃ καὶ παγκρατησίᾳ ἱερωσύνης, αὐτῷ καὶ γένει κληρὸν ἀναφαίρετον. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐμφυλίων οὐδὲν ἔτ' ἦν ὑπόλοιπον κακῶν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι πρὸς αὐτομολίαν ἢ προδοσίαν ὑπωπτεύοντο πάντες ἀπωλώλεσαν, ἔδοξεν εἶναι καιρὸς ἐπιτηδειότατος τῆς ἐπὶ τὸν Βαλάκην στρατείας, ἄνδρα μυρία καὶ βεβουλευμένον ἐργάσασθαι κακὰ καὶ δεδρακότα, βεβουλευμένον μὲν διὰ τοῦ μάντεως, ὃν ἥλπισεν ἀραῖς τισὶ δυνήσεσθαι καθελεῖν τὴν δύναμιν τῶν Ἑβραίων, δεδρακότα δὲ διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀσελγείας καὶ ἀκολασίας, αἱ τὰ μὲν σώματα λαγνείαις τὰς δὲ ψυχὰς ἀσεβείᾳ τῶν χρωμένων διέφθειραν. ^[5]

Mos 1 306 παντὶ μὲν οὖν τῷ στρατῷ πολεμεῖν οὐκ ἐδοκίμαζεν, εἰδὼς τὰ ὑπέρογκα πλήθη πατρίοντα περὶ αὐτοῖς καὶ ἅμα λυσιτελεῖς ἡγούμενος ἐφεδρείας εἶναι συμμάχων τοῖς προκαμοῦσι βοηθούς, ἀριστίνδην δὲ τοὺς ἡβῶντας ἐπιλέξας, χιλίους ἐκ φυλῆς ἐκάστης, δώδεκα χιλιάδας— τοσαῦται

γὰρ ἦσαν αἱ φυλαί—καὶ στρατηγὸν ἐλόμενος τοῦ πολέμου Φινεὲς πείραν ἤδη δεδωκότα στρατηγικῆς εὐτολμίας ἐπὶ καλοῖς ἱερείοις ἐξέπεμπε τοὺς ὀπλίτας καὶ θαρσύνων τοιάδε διεξήει· „οὐχ ὑπὲρ κράτους ἀρχῆς ὁ παρὼν ἀγὼν ἐστὶν οὐδ' ὑπὲρ τοῦ κτήσασθαι τὰ ἐτέρων, περὶ ὧν ἡ μόνων ἡ μάλιστα οἱ πόλεμοι, ἀλλ' ὑπὲρ εὐσεβείας καὶ ὁσιότητος, ὧν τοὺς ἡμετέρους συγγενεῖς καὶ φίλους ἠλλοτρίωσαν οἱ ἐχθροὶ παραίτιοι γενόμενοι τοῖς ὑπαχθεῖσι χαλεπῆς ἀπωλείας. ^[5]

Mos 1 308 ἔστιν οὖν ἄτοπον οἰκείων μὲν αὐτόχειρας γεγενῆσθαι παρανομησάντων, ἐχθρῶν δὲ χαλεπώτερα ἡδίκηκότων ἀποσχέσθαι, καὶ τοὺς μὲν μαθόντας ἀδικεῖν ἀνηρηκέναι, τοὺς δὲ βιασαμένους καὶ διδάξαντας ἀτιμωρήτους καταλιπεῖν, οὓς ἀπάντων αἰτίους εἶναι συμβέβηκεν, ὧν ἡ δεδράκασιν ἡ πεπόνθασιν ἐκεῖνοι. ^[5]

Mos 1 309 “ νευρωθέντες οὖν ταῖς παραινέσεσιν ἐκεῖνοι καὶ ὅσον ἐν ταῖς ψυχαῖς προϋπῆρχε γενναιότητος ζωπυρήσαντες ὡς ἐφ' ὁμολογουμένη νίκη πρὸς τὸν ἀγῶνα ἵεντο φρονήμασιν ἀηττήτοις· καὶ συμπλακέντες τοσαύτη περιουσίᾳ ῥώμης καὶ τόλμης ἐχρήσαντο, ὡς ἱερεῦσαι μὲν τοὺς ἀντιπάλους, αὐτοὶ δὲ πάντες σῶοι ἐπανελθεῖν, οὐδενὸς ἀποθανόντος ἀλλ' οὐδὲ τρωθέντος. ^[5]

Mos 1 310 ὑπέλαβεν ἄν τις τῶν ἀγνοούντων τὸ συμβεβηκὸς ἰδὼν αὐτοὺς ἐπανιόντας οὐκ ἀπὸ πολέμου καὶ παρατάξεως ἀφικνεῖσθαι μᾶλλον ἢ τῶν ἐν ταῖς ὀπλοσκοπίαις ἐπιδείξεων, ἃς ἔθος ἐν εἰρήνῃ ποιεῖσθαι, γυμνάσματα δ' εἰσὶ καὶ μελέται συγκροτουμένων τὰ κατ' ἐχθρῶν ἐν φίλοις.

Mos 1 311 τὰς μὲν οὖν πόλεις ἡ κατασκάπτοντες ἡ ἐμπιπράντες ἠφάνισαν, ὡς μὴδ' εἰ τὴν ἀρχὴν ὤκισθησαν εἰπεῖν ἔχειν· αἰχμαλώτων δὲ σωμάτων ἀπερίληπτον ἀριθμὸν ἀπαγαγόντες ἄνδρας μὲν καὶ γυναῖκας κτείνειν ἐδικαίωσαν, τοὺς μὲν ὅτι βουλευμάτων καὶ χειρῶν ἤρξαν ἀδίκων, τὰς δ' ἐπεὶ κατεγοήτευσαν τὴν Ἑβραίων νεότητα, παραιτίας γενομένας αὐτοῖς ἀκολασίας καὶ ἀσεβείας καὶ τὰ τελευταῖα θανάτου· νέοις δὲ κομιδῇ παισὶ καὶ παρθένοις συνέγνωσαν, ἀμνηστίαν τῆς ἡλικίας ἐφελκομένης. ^[5]

Mos 1 312 λείας δὲ πολλῆς ἄγαν εὐπορήσαντες ἔκ τε τῶν βασιλείων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν οἰκιῶν, ἔτι δὲ τῶν κατ' ἀγροὺς ἐπαύλεων—ἦν γὰρ ἐν τοῖς χωρίοις οὐκ ἐλάττων τῆς ἐν τοῖς ἄστεσιν—, ἦκον εἰς τὸ στρατόπεδον ἐπηχθισμένοι τὸν παρὰ τῶν ἐχθρῶν πάντα πλοῦτον.

Mos 1 313 ἐπαινέσας δὲ Μωυσῆς τὸν τε στρατηγὸν Φινεὲς καὶ τοὺς παραταξαμένους ἐπὶ τε τοῖς κατορθώμασι καὶ ὅτι ταῖς ὠφελείαις οὐκ ἐπέδραμον τὴν λείαν μόνοι σφετερίσασθαι διανοηθέντες, ἀλλ' εἰς μέσον προὔθεσαν, ἵνα καὶ οἱ καταμείναντες ἐν ταῖς σκηναῖς μετάσχωσι, προστάττει τοὺς μὲν ἔξω τοῦ στρατοπέδου καταμένειν τινὰς ἡμέρας, τῷ δὲ μεγάλῳ ἱερεῖ καθᾶραι τοῦ φόνου τοὺς ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἦκοντας τῶν συμμάχων. ^[5]

Mos 1 314 καὶ γὰρ εἰ νόμιμοι αἱ κατ' ἐχθρῶν σφαγαί, ἀλλ' ὅ γε κτείνων ἄνθρωπον, εἰ καὶ δικαίως καὶ ἀμυνόμενος καὶ βιασθεὶς, ὑπαίτιος εἶναι δοκεῖ διὰ τὴν ἀνωτάτω καὶ κοινὴν συγγένειαν· οὗ χάριν καθαρσίων ἐδέησε τοῖς κτείνασι πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ νομισθέντος ἄγους γεγενῆσθαι.

Mos 1 315 μετ' οὐ πολὺν μέντοι χρόνον καὶ τὴν λείαν διένειμε, τοῖς μὲν στρατευσαμένοις—ὀλίγος δ' ἀριθμὸς ἦσαν παρὰ τοὺς ἡσυχάσαντας—διδούς ἡμισυ μέρος, θάτερον δὲ τοῖς καταμείνανσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ· δίκαιον γὰρ ὑπέλαβεν εἶναι καὶ τούτοις μεταδοῦναι τῆς ὠφελείας, εἰ καὶ μὴ τοῖς σώμασι, ταῖς γοῦν ψυχαῖς διαγωνισαμένοις· οἱ γὰρ ἔφεδροι τῶν ἀγωνιστῶν οὐκ ἐλαττούμενοι ταῖς προθυμίαις χρόνῳ καὶ τῷ φθασθῆναι μόνον ὑστερίζουσι. ^[5]

Mos 1 316 λαβόντων δὲ τῶν μὲν ὀλίγων πλείω διὰ τὸ προκινδυνεῦσαι, τῶν δὲ πλειόνων ἐλάττω διὰ τὴν ἔνδον μονήν, ἔδοξεν ἀναγκαῖον εἶναι πάσης τῆς λείας τὰς ἀπαρχὰς καθιερῶσαι· τὸ μὲν οὖν πεντηκοστὸν οἱ ἐφεδρεύσαντες, πεντακοσιοστήν δὲ μοῖραν οἱ προπολεμήσαντες εἰσήνεγκαν· τῶν δ' ἀπαρχῶν τὰς μὲν παρὰ τῶν στρατευσαμένων τῷ μεγάλῳ ἱερεῖ προστάττει δοθῆναι, τὰς δὲ παρὰ τῶν καταμεινάντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῖς νεωκόροις, οἷς ὄνομα Λευῖται. χιλῖαρχοι δὲ καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος λοχαγῶν καὶ ταξιαρχῶν ὑπὲρ τε τῆς αὐτῶν σωτηρίας

καὶ τῶν συστρατευσαμένων καὶ τῆς παντὸς λόγου κρείττονος νίκης ἐθέλονται κομίζουσιν ἐξαιρέτους ἀπαρχάς, κόσμον τε χρυσοῦν ὅσον ἕκαστος ἐκ τῆς λείας ἀνεῦρε καὶ σκεύη πολυτελέστατα, ὧν πάλιν ὕλη χρυσοῦς ἦν· ἃ Μωυσῆς λαβὼν καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φερόντων ἀγάμενος ἀνατίθισιν ἐν τῇ καθιερωμένῃ σκηνῇ τῆς εὐχαριστίας τῶν ἀνδρῶν ὑπόμνημα. ^[5]

Mos 1 318 παγκάλῃ δὲ ἡ διανομὴ τῶν ἀπαρχῶν· τὰς μὲν τῶν μὴ πεπολεμηκότων, ἡμίσειαν ἀρετῆς τὴν χωρὶς ἔργου προθυμίαν αὐτὸ μόνον ἐπιδειξαμένων, τοῖς νεωκόροις ἀπένειμε, τὰς δὲ τῶν ἀγωνισαμένων, οἱ σώμασι καὶ ψυχαῖς ἐκινδύνευσαν ὁλόκληρον ἀνδραγαθίαν παρασχόμενοι, τῷ προεστηκότῳ τῶν νεωκόρων ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ, τὰς δὲ τῶν ταξιαρχῶν ἅτε ἡγεμονικὰς τῷ συμπάντων ἡγεμόνι θεῷ. Πάντες οὗτοι διεπολεμήθησαν οἱ πόλεμοι, μήπω διαβεβηκότων Ἰορδάνην τὸν ἐγχώριον ποταμόν, πρὸς τοὺς τῆς ἀντιπέρας γῆς οἰκήτορας εὐδαίμονος καὶ βαθείας, ἐν ᾗ πολλὴ πεδιάς σιτοφόρος καὶ χιλὸν κτήνεσιν ἐνεγκεῖν ἀγαθή. ^[5]

Mos 1 320 ταύτην ὡς ἐθεάσαντο τὴν χώραν αἱ κτηνοτρόφοι δύο φυλαί, μοῖρα τοῦ σύμπαντος ἔκτη στρατοῦ, Μωυσὴν ἰκέτευσαν ἐπιτρέψαι τὰς κληρουχίας ἐνταυθοῖ λαβεῖν αὐτὰς ἤδη ποτὲ ἰδρυθείσας· ἐπιτηδειότατον γὰρ ἔφασκον εἶναι τὸν τόπον ἐννέμεσθαί τε καὶ ἐμβόσκεσθαι θρέμμασιν εὐδρον ὄντα καὶ εὐχορτον καὶ προβατευσίμην ἄφθονον πόαν ἀπαυτοματίζοντα. ^[5]

Mos 1 321 ὁ δὲ νομίσας αὐτοὺς ἡ προεδρία τὴν διανομὴν τά τε γέρα πρὸ καιροῦ λαμβάνειν ἀξιοῦν ἢ πρὸς τοὺς μέλλοντας πολέμους ἀποκνεῖν, ἐφεδρευόντων ἔτι πλειόνων βασιλέων, οἱ τὴν εἴσω τοῦ ποταμοῦ χώραν διεκεκλήρωντο, πάνυ δυσχεράνας πρὸς ὀργὴν ἀποκρίνεται καὶ φησιν· „ὕμεῖς μὲν οὖν ἐνταυθοῖ καθεδεῖσθε σχολὴν ἐν οὐ δέοντι καὶ ἀργίαν ἔξοντες, τοὺς δ' ὕμετέρους συγγενεῖς καὶ φίλους οἱ λειπόμενοι τραχηλιοῦσι πόλεμοι, καὶ τὰ μὲν ἄλλα μόνοις ὑμῖν ὡς ἐπὶ κατωρθωμένοις πᾶσι δοθήσεται, μάχαι δὲ καὶ πόνοι καὶ τάλαιπωρίαί τε καὶ οἱ ἀνωτάτω κίνδυνοι ἐτέρους ἀναμενοῦσιν; ἀλλ' οὐ δίκαιον ὑμᾶς μὲν εἰρήνην καὶ τὰ ἐκ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ καρποῦσθαι, τοὺς δ' ἄλλους πολέμοις καὶ κακοῖς ἀμυθήτοις ἐναθλεῖν, οὐδὲ προσθήκην τὸ ὅλον μέρους εἶναι· τοῦναντίον γὰρ ἔνεκα τῶν ὅλων τὰ μέρη κληρονομίας ἀξιοῦται.

Mos 1 324 πάντες ἐστὲ ἰσότητιμοι, γένος ἓν, οἱ αὐτοὶ πατέρες, οἰκία μία, ἔθνη τὰ αὐτά, κοινωνία νόμων, ἄλλα μυρία, ὧν ἕκαστον τὴν οἰκειότητα συνδεῖ καὶ πρὸς εὐνοίαν ἀρμόζεται. διὰ τί δὴ τῶν ἴσων ἐν τοῖς μεγίστοις καὶ ἀναγκαιοτάτοις ἀξιώθεντες ἐν ταῖς διανομαῖς πλεονεκτήσετε, ὡς ἡ ἄρχοντες ὑπηκόων ἢ δεσπότην δούλων καταφρονήσαντες; ἔδει μὲν ὑμᾶς ταῖς ἐτέρων πληγαῖς πεπαιδεῦσθαι· φρονίμων γὰρ ἀνδρῶν μὴ ἀναμένειν, ἄχρις ἂν ἐπ' αὐτοὺς ἔλθῃ τὰ δεινὰ· νυνὶ δὲ παραδείγματ' ἔχοντες οἰκεῖα τοὺς πατέρας, οἱ κατεσκέψαντο τήνδε τὴν χώραν, καὶ τὰς ἐκείνων συμφορὰς καὶ τῶν συναπονοηθέντων—ἅπαντες γὰρ ἔξω δυοῖν ἀπώλοντο—, δέον μηδενὶ τῶν ὁμοίων συνεπιγράφεσθαι, δειλίαν, ὧς κενοὶ φρενῶν, ζηλοῦτε ὡς οὐκ εὐάλωτότεροι γενησόμενοι καὶ τὰς προθυμίας ὑποσκελίζετε τῶν ἀνδραγαθίζεσθαι προαιρουμένων ἐκλύοντες καὶ παριέντες αὐτῶν τὰ φρονήματα. ^[5]

Mos 1 326 τοιγάρτοι σπεύδοντες ἀμαρτάνειν σπεύσετε καὶ πρὸς τιμωρίας· ἡ γὰρ δίκη μόλις μὲν εἴωθε κινεῖσθαι, κινήσεισα δ' ἅπαξ φθάνει προκαταλαμβάνουσα τοὺς ἀποδιδράσκοντας.

Mos 1 327 ὅταν οὖν ἅπαντες μὲν οἱ ἐχθροὶ καθαιρεθῶσιν, ἔφεδρος δὲ μηδεὶς ἔτι προσδοκᾷ πόλεμος, ἐν δὲ ταῖς εὐθύναις ἀνεπίληπτοι δοκιμασθῶσιν οἱ σύμμαχοι, μὴ λιποτάξιον, μὴ λιποστράτιον, μηδὲν ἄλλο τῶν ἐφ' ἣττη διαπεπραγμένοι, παραμεμενηκότες δ' ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τέλους φαίνονται καὶ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς προθυμίαις, ἐρημωθῇ δὲ πᾶσα ἡ χώρα τῶν προενωκηκότων, τηνικαῦτα δοθήσεται τὰ γέρα καὶ τὰ ἀριστεῖα ταῖς φυλαῖς ἐξ ἴσου.“ τὴν δὲ νοουθεσίαν πρᾶως ἐνεγκόντες ὡς υἱοὶ γνήσιοι σφόδρα εὖνου πατρός—ἥδεσαν γὰρ αὐτὸν οὐ καταλαζονεῖν ἀρχῆς ἐξουσίᾳ, προκηδόμενον δὲ πάντων καὶ δικαιοσύνην καὶ ἰσότητα τιμῶντα καὶ τὸ μισοπόνηρον οὐκ ἐπ' ὀνειδείει σωφρονισμῷ δὲ τῶν βελτιοῦσθαι δυναμένων αἰεὶ

ποιούμενον—„εϊκότως μὲν“ ἔφασαν „ἀγανακτεῖς, εἰ τοῦθ' ὑπέιληφας, ὅτι τὴν συμμαχίαν ἀπολιπόντες πρὸ καιροῦ τὰς λήξεις λαβεῖν ἐπειγόμεθα.“^[5]

Mos 1 329 χρὴ δὲ σαφῶς εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν ἡμᾶς φοβεῖ τῶν σὺν ἀρετῇ, κἂν ἐπιπονώτατον τυγχάνῃ. κρίνομεν δ' ἀρετῆς ἔργα, πειθαρχεῖν τέ σοι τοιῷδε ἡγεμόνι καὶ τῶν δεινῶν μὴ ὑστερίζειν καὶ ἐν ἀπάσαις ἐξετάζεσθαι ταῖς μελλούσαις στρατείαις, ἄχρις ἂν τὰ πράγματα λάβῃ τέλος αἴσιον.

Mos 1 330 ἡμεῖς μὲν οὖν καθὰ καὶ πρότερον συνταξάμενοι διαβησόμεθα τὸν Ἰορδάνην ἐν ταῖς παντευχίαις, οὐδενὶ τῶν ὀπλιτῶν πρόφασιν παρασχόντες μονῆς· υἱοὶ δὲ κοιμηθῇ νήπιοι καὶ θυγατέρες καὶ γυναῖκες καὶ τὸ πλῆθος τῶν βοσκημάτων, ἐὰν ἐπιτρέπῃς, ὑπολελείψονται, παισὶ μὲν καὶ γυναιξὶν οἰκίας ἐπαύλεις δὲ θρέμμασι κατασκευασάντων ἡμῶν, ἵνα μηδὲν ἐξ ἐπιδρομῆς δεινὸν πάθωσιν ἐν ἀτειχίστοις καὶ ἀφρουρήτοις προκαταληφθέντες.^[5]

Mos 1 331 “ὁ δ' ἴλεω τῷ βλέμματι καὶ πραοτέρᾳ τῇ φωνῇ „ἄψευδοῦσιν ὑμῖν“ ἔφη „βέβαιοι μενοῦσιν ἅς ἠήτησασθε λήξεις. ὑπολείπεσθε μὲν ὡς ἀξιοῦτε γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ βοσκήματα, κατὰ λόχους δ' αὐτοὶ διαβαίνετε μετὰ τῶν ἄλλων ὠπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι πρὸς μάχην ὡς αὐτίκα, ἣν δέη, πολεμήσοντες.

Mos 1 332 αὐθις δ' ὅταν ἅπαντες οἱ ἐχθροὶ καθαιρεθῶσι καὶ γενομένης εἰρήνης τὴν χώραν οἱ κεκρατηκότες διανείμονται, καὶ ὑμεῖς ἐπανελεύσεσθε πρὸς τοὺς οἰκείους τῶν ἐπιβαλλόντων ἀπολαύσοντες ἀγαθῶν καὶ καρπωσόμενοι ἣν εἴλεσθε μοῖραν.“ ταῦτ' εἰπόντος καὶ ὑποσχομένου, πληρωθέντες εὐθυμίας καὶ χαρᾶς τοὺς μὲν οἰκείους μετὰ τῶν θρεμμάτων ἀσφαλῶς ἐν ἐρύμασι δυσάλωτοις, ὧν τὰ πλεῖστα χειροποίητα ἦν, ἰδρύνονται, τὰ δ' ὅπλα ἀναλαβόντες ἐξέθεον τῶν ἄλλων συμμάχων προθυμότερον ὡς ἢ μόνοι πολεμήσοντες ἢ προαγωνιούμενοι πάντων· ὁ γὰρ προλαβὼν τινα δωρεὰν προθυμότερος εἰς συμμαχίαν, ἀποτίνειν ἀναγκαῖον ὄφλημα νομίζων, οὐ χαρίζεσθαι.^[5]

Mos 1 334 τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν βασιλείαν πεπραγμένα αὐτῷ μεμνήνυται· λεκτέον δ' ἐξῆς καὶ ὅσα διὰ τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ νομοθετικῆς κατῴρθωσε· καὶ γὰρ ταύτας περιεποιήσατο τὰς δυνάμεις ὡς ἀρμοττούσας μάλιστα βασιλείᾳ. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ Ἡ μὲν προτέρα σύνταξις ἐστὶ περὶ γενέσεως τῆς Μωυσέως καὶ τροφῆς, ἔτι δὲ παιδείας καὶ ἀρχῆς, ἣν οὐ μόνον ἀνεπιλήπτως ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἐπαινετῶς ἥρξε, καὶ τῶν ἔν τε Αἰγύπτῳ καὶ ταῖς ὁδοιπορίαις ἐπὶ τε τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ κατὰ τὴν ἐρήμην πεπραγμένων, ἃ δύναμιν πᾶσαν λόγων ὑπερβάλλει, καὶ προσέτι πόνων οὓς κατῴρθωσε καὶ κληρουχιῶν ἅς ἐκ μέρους ἀπένειμε τοῖς στρατευσαμένοις· ἣν δὲ νυνὶ συντάττομεν, περὶ τῶν ἐπομένων καὶ ἀκολουθῶν.^[5]

Mos 2 2 φασὶ γάρ τινες οὐκ ἀπὸ σκοποῦ, μόνως ἂν οὕτω τὰς πόλεις ἐπιδοῦναι πρὸς τὸ βέλτιον, ἐὰν 〈ἦ〉 οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν. ὁ δ' ἐκ περιττοῦ φανεῖται μὴ μόνον ταύτας ἐπιδεδειγμένος τὰς δυνάμεις ἐν ταύτῳ, τὴν τε βασιλικὴν καὶ φιλόσοφον, ἀλλὰ καὶ τρεῖς ἐτέρας, ὧν ἡ μὲν πραγματεύεται περὶ νομοθεσίαν, ἡ δὲ περὶ ἀρχιερωσύνην, ἡ δὲ τελευταία περὶ προφητείαν.^[5]

Mos 2 3 περὶ ὧν νυνὶ λέγειν εἰλόμην ἀναγκαίως ὑπολαβὼν τῷ αὐτῷ πάντ' ἐφαρμόττειν· ἐγένετο γὰρ προνοία θεοῦ βασιλεὺς τε καὶ νομοθέτης καὶ ἀρχιερεὺς καὶ προφήτης καὶ ἐν ἐκάστῳ τὰ πρωτεῖα ἠνέγκατο· διὰ τί δὲ τῷ αὐτῷ πάντ' ἐφαρμόττει, δηλωτέον. βασιλεῖ προσήκει προστάττειν ἃ χρὴ καὶ ἀπαγορεύειν ἃ μὴ χρὴ· πρόσταξις δὲ τῶν πρακτέων καὶ ἀπαγόρευσις τῶν οὐ πρακτέων ἴδιον νόμου, ὡς εὐθὺς εἶναι τὸν μὲν βασιλέα νόμον ἔμψυχον, τὸν δὲ νόμον βασιλέα δίκαιον.

Mos 2 5 βασιλεὺς δὲ καὶ νομοθέτης ὀφείλει μὴ τάνθρωπειαν μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ θεῖα συνεπισκοπεῖν· οὐ γὰρ ἄνευ θείας ἐπιφροσύνης κατορθοῦνται τὰ βασιλέων καὶ ὑπηκόων πράγματα· δι' ἣν αἰτίαν ἐδέησε τῷ τοιούτῳ τῆς πρώτης ἱερωσύνης, ἵν' ἐπὶ τελείοις ἱεροῖς καὶ ἐπιστήμῃ τελείᾳ τῆς τοῦ

θεοῦ θεραπείας ἀποτροπὴν μὲν κακῶν μετουσίαν δ' ἀγαθῶν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἀρχομένοις αἰτῆται παρὰ τοῦ ἴλεω καὶ ταῖς εὐχαῖς συνεπινεύοντος· πῶς γὰρ οὐ τελεσφορήσει τὰς εὐχὰς ὁ καὶ ἐκ φύσεως εὐμενὴς καὶ τοὺς γνησίως θεραπεύοντας αὐτὸν προνομίας ἀξιῶν; ἀλλ' ἐπειδὴ μυρία καὶ βασιλεῖ καὶ νομοθέτῃ καὶ ἀρχιερεῖ τῶν ἀνθρωπείων καὶ θείων ἄδηλα—γενητὸς γὰρ οὐδὲν ἦττον καὶ θνητὸς ἐστίν, εἰ καὶ τοσοῦτον καὶ οὕτως ἄφθονον περιβέβληται κλῆρον εὐπραγιῶν—, ἀναγκαιῶς καὶ προφητείας ἔτυχεν, ἵν' ὅσα μὴ λογισμῷ δύναται καταλαμβάνειν, ταῦτα προνοίᾳ θεοῦ εὖροι· ὧν γὰρ ὁ νοῦς ἀπολείπεται, πρὸς ταῦθ' ἡ προφητεία φθάνει. ^[5]

Mos 2 7 καλὴ γε ἡ συζυγία καὶ παναρμόνιος τῶν τεττάρων δυνάμεων· ἐμπλεκόμενα γὰρ καὶ ἀλλήλων ἐχόμενα συγχορεύουσι τὰς ὠφελείας ἀντιλαμβάνουσαί τε καὶ ἀντεκτίνουσαι, μιμούμενα τὰς παρθένους Χάριτας, αἷς μὴ διαζεύγνυσθαι νόμος φύσεως ἀκίνητος· ἐφ' ὧν δεόντως εἴποι τις ἄν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν εἶωθε λέγεσθαι, ὅτι ὁ μίαν ἔχων καὶ πάσας ἔχει. Ῥητέον δὲ πρῶτον περὶ τῶν κατὰ τὴν νομοθετικὴν ἕξιν. ^[5]

Mos 2 8 οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν, ὅτι τῷ μέλλοντι ἀρίστῳ γενήσεσθαι νομοθέτῃ προσήκει παντελέσι καὶ ὀλοκλήροις κεχρηῆσθαι ταῖς ἀρεταῖς πάσαις· ἐπεὶ δὲ κὰν ταῖς οἰκίαις οἱ μὲν ἐγγυτάτῳ γένους εἰσίν, οἱ δὲ πόρρω, συγγενεῖς δὲ πάντες ἀλλήλων, καὶ τῶν ἀρετῶν τὰς μὲν προσπεφυκέναι νομιστέον μᾶλλον ἐνίοις πράγμασι, τὰς δ' ἦττον ὥκειῶσθαι. ^[5]

Mos 2 9 νομοθετικῇ δ' ἀδελφὰ καὶ συγγενῇ τέτταρα ταυτὶ διαφερόντως ἐστί· τὸ φιλάνθρωπον, τὸ φιλοδίκαιον, τὸ φιλάγαθον, τὸ μισοπόνηρον· ὑπὸ γὰρ τούτων ἐκάστου παρακαλεῖται πᾶς, ὅτῳ ζῆλος εἰσέρχεται τοῦ νομοθετεῖν, φιλανθρωπίας μὲν εἰς μέσον προτιθέναι τὰς κοινωφελεῖς γνώμας ἀναδιδασκούσης, δικαιοσύνης δὲ ὡς ἰσότητα τιμητέον καὶ ὡς τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονεμητέον ἐκάστοις, φιλαγαθίας δ' ἀποδέχεσθαι τὰ φύσει καλὰ καὶ παρέχειν ἅπασιν τοῖς ἀξίοις ἀταμίευτα πρὸς ἀφθονωτάτην χρῆσιν, μισοπονηρίας δὲ προβεβληθῆναι τοὺς ἀτιμάζοντας ἀρετὴν καὶ ὡς κοινούς δυσμενεῖς τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους ὑποβλέπεσθαι. μέγα μὲν οὖν, εἴ τῳ καὶ ἓν τι τῶν λεχθέντων λαβεῖν ἐγένετο, θαυμαστὸν δ' ὡς ἔοικε τούτων ἀθρόων περιδράξασθαι δυνηθῆναι, οὗ μόνος Μωυσῆς ἐφικέσθαι δοκεῖ τρανώσας εὖ μάλα τὰς εἰρημένους ἀρετὰς ἐν οἷς διετάξατο. ^[5]

Mos 2 11 συνίσασι δ' οἱ ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἐντυγχάνοντες, ἃς οὐκ ἄν, εἰ μὴ τοιοῦτος ἐπεφύκει, συνέγραψεν ὑφηγησαμένου θεοῦ καὶ παρέδωκε τοῖς ἀξίοις χρῆσθαι, κτημάτων τὸ κάλλιστον, τῶν ἀγαλματοφορουμένων ἐν τῇ ψυχῇ παραδειγμάτων ἀπεικονίσματα καὶ μιμήματα, ἃ καὶ οἱ δηλωθέντες νόμοι γεγόνασι σαφέστατα τὰς λεχθείσας ἐμφαίνοντες ἀρετάς. Ὅτι δ' αὐτός τε νομοθετῶν ἄριστος τῶν πανταχοῦ πάντων, ὅσοι παρ' Ἑλλῆσιν ἢ βαρβάροις ἐγένοντο, καὶ οἱ νόμοι κάλλιστοι καὶ ὡς ἀληθῶς θεῖοι μηδὲν ὧν χρὴ παραλιπόντες, ἐναργεστάτῃ πίστις ἤδε· τὰ μὲν τῶν ἄλλων νόμιμα εἴ τις ἐπίοι τῷ λογισμῷ, διὰ μυρίας προφάσεις εὐρήσει κεκινημένα, πολέμοις ἢ τυραννίσιν ἢ τισιν ἄλλοις ἀβουλήτοις, ἃ νεωτερισμῷ τύχης κατασκήπτει πολλάκις δὲ καὶ τρυφῇ πλεονάσασα χορηγίαις καὶ περιουσίαις ἀφθόνοις καθεῖλε νόμους, „τὰ λῖαν ἀγαθὰ“ τῶν πολλῶν φέρειν οὐ δυναμένων, ἀλλὰ διὰ κόρον ἐξυβριζόντων· ὕβρις δ' ἀντίπαλον νόμῳ. ^[5]

Mos 2 14 τὰ δὲ τούτου μόνου βέβαια, ἀσάλευτα, ἀκράδαντα, καθάπερ σφραγῖσι φύσεως αὐτῆς σεσημασμένα, μένει παγίως ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγράφη μέχρι νῦν καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα πάντα διαμενεῖν ἑλπίς αὐτὰ αἰῶνα ὥσπερ ἀθάνατα, ἕως ἄν ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ὁ σύμπας οὐρανός τε καὶ κόσμος ᾗ.

Mos 2 15 τοσαύταις γοῦν χρησαμένου τοῦ ἔθνους μεταβολαῖς κατὰ τε εὐπραγίας καὶ τούναντίον, οὐδὲν ἀλλ' οὐδὲ τὸ μικρότατον τῶν διατεταγμένων ἐκινήθη, πάντων ὡς ἔοικε τὸ σεμνὸν καὶ θεοπρεπὲς αὐτῶν ἐκτετιμηκότων.

- Mos 2 16 ἃ δὲ μὴ λιμὸς ἢ λοιμὸς ἢ πόλεμος ἢ βασιλεὺς ἢ τύραννος ἢ ψυχῆς ἢ σώματος ἢ παθῶν ἢ κακιῶν ἐπανάστασις ἢ τι ἄλλο θεήλατον ἢ ἀνθρώπειον κακὸν ἔλυσε, πῶς οὐ περιμάχητα καὶ παντὸς λόγου κρείττονα καθέστηκεν; ἀλλ' οὕτω τοῦτο θαυμαστόν, καίτοι μέγα καθ' αὐτὸ δεόντως ἂν νομισθῇ, τὸ ἐξ ἅπαντος τοῦ χρόνου πεφυλάχθαι τοὺς νόμους ἐν βεβαίῳ· ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμασιώτερον, ὡς ἔοικε, τὸ μὴ μόνον Ἰουδαίους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους σχεδὸν ἅπαντας καὶ μάλιστα οἷς ἀρετῆς πλείων λόγος πρὸς τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν καὶ τιμὴν ὠσιώσθαι· γέρας γὰρ τοῦτ' ἔλαχον ἐξαίρετον, ὃ μηδενὶ πρόσσεστιν ἑτέρῳ. ^[5]
- Mos 2 18 σημεῖον δέ· τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ βάρβαρον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδεμία πόλις ἐστίν, ἢ τὰ ἑτέρας νόμιμα τιμᾷ, μόλις δὲ καὶ τῶν αὐτῆς εἰς αἰεὶ περιέχεται, πρὸς τὰς τῶν καιρῶν καὶ τῶν πραγμάτων μεθαρμοζομένη τροπᾷ.
- Mos 2 19 Ἀθηναῖοι τὰ Λακεδαιμονίων ἔθη καὶ νόμιμα προβέβληνται καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ Ἀθηναίων· ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὴν βάρβαρον Αἰγύπτιοι τοὺς Σκυθῶν νόμους φυλάττουσιν ἢ Σκύθαι τοὺς Αἰγυπτίων ἢ συνελόντι φράσαι τοὺς τῶν κατ' Εὐρώπην οἱ τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντες ἢ τοὺς τῶν Ἀσιανῶν ἔθνων οἱ ἐν Εὐρώπῃ· ἀλλὰ σχεδὸν οἱ ἅφ' ἡλίου ἀνιόντος ἄχρι δυομένου, πᾶσα χώρα καὶ ἔθνος καὶ πόλις, τῶν ξενικῶν νομίμων ἀλλοτριοῦνται καὶ οἷονται τὴν τῶν οἰκείων ἀποδοχὴν, εἰ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀτιμάζοιεν, συναυξήσειν. ^[5]
- Mos 2 20 ἀλλ' οὐχ ὧδ' ἔχει τὰ ἡμέτερα· πάντας γὰρ ἐπάγεται καὶ συνεπιστρέφει, βαρβάρους, Ἑλληνας, ἡπειρώτας, νησιώτας, ἔθνη τὰ ἐῷα, τὰ ἐσπέρια, Εὐρώπην, Ἀσίαν, ἅπασαν τὴν οἰκουμένην ἀπὸ περάτων ἐπὶ πέρατα.
- Mos 2 21 τίς γὰρ τὴν ἱερὰν ἐκείνην ἐβδόμην οὐκ ἐκτετίμηκεν, ἄνεσιν πόνων καὶ ῥαστώνῃν αὐτῷ τε καὶ τοῖς πλησιάζουσιν, οὐκ ἐλευθέρους μόνον ἀλλὰ καὶ δούλοις, μᾶλλον δὲ καὶ ὑποζυγίοις διδούς; φθάνει γὰρ ἢ ἐκεχειρία καὶ πρὸς πᾶσαν ἀγέλην καὶ ὅσα πρὸς ὑπηρεσίαν γέγονεν ἀνθρώπου καθάπερ δοῦλα θεραπεύοντα τὸν φύσει δεσπότην, φθάνει καὶ πρὸς δένδρων καὶ φυτῶν ἅπασαν ἰδέαν· οὐ γὰρ ἔρνος, οὐ κλάδον, ἀλλ' οὐδὲ πέταλον ἐφεῖται τεμεῖν ἢ καρπὸν ὄντινον δρέψασθαι, πάντων διαφειμένων κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ὥσπερ ἐλευθερίαν ἀγόντων, κοινῷ κηρύγματι μηδενὸς ἐπιψαύοντος. ^[5]
- Mos 2 23 τίς δὲ τὴν λεγομένην νηστείαν οὐ τέθηπε καὶ προσκυνεῖ δι' ἔτους ἀγομένην τῆς ἱερομηνίας αὐστηρότερον καὶ σεμνότερον τρόπον; ἐν ᾗ μὲν γὰρ πολὺς ἄκρατος καὶ τράπεζαι πολυτελεῖς καὶ ὅσα περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἄφθονα πάντα, δι' ὧν αἱ ἀκόρεστοι γαστρὸς ἡδοναὶ συναύξονται προσαναρρηγνῦσαι καὶ τὰς ὑπογαστρίους ἐπιθυμίας· ἐν ᾗ δ' οὐ σιτίον, οὐ ποτὸν ἔξεστι προσενέγκασθαι, καθααῖς ὅπως διανοίαις, μηδενὸς ἐνοχλοῦντος μηδ' ἐμποδίζοντος σωματικοῦ πάθους, ὅποια φιλεῖ συμβαίνειν ἐκ πλησμονῆς, ἐορτάζουσιν ἰλασκόμενοι τὸν πατέρα τοῦ παντὸς αἰσίοις εὐχαῖς, δι' ὧν ἀμνηστία μὲν παλαιῶν ἁμαρτημάτων, κτήσιν δὲ καὶ ἀπόλαυσιν νέων ἀγαθῶν εἰώθασιν αἰτεῖσθαι. ^[5]
- Mos 2 25 Τὸ δὲ τῆς νομοθεσίας ἱεροπρεπὲς ὡς οὐ παρ' Ἰουδαίοις μόνον ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις θεαύμασται, δῆλον ἔκ τε τῶν εἰρημένων ἤδη κακῶν τῶν μελλόντων λέγεσθαι.
- Mos 2 26 τὸ παλαιὸν ἐγράφησαν οἱ νόμοι γλῶσση Χαλδαϊκῇ καὶ μέχρι πολλοῦ διέμειναν ἐν ὁμοίῳ τὴν διάλεκτον οὐ μεταβάλλοντες, ἕως μήπω τὸ κάλλος εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἀνέφηναν αὐτῶν.
- Mos 2 27 ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην ἡμέραν συνεχοῦς μελέτης καὶ ἀσκήσεως τῶν χρωμένων αἴσθησις ἐγένετο καὶ ἑτέροις καὶ τὸ κλέος ἐφοῖτα πανταχόσε—τὰ γὰρ καλὰ κἂν φθόνῳ πρὸς ὀλίγον ἐπισκιασθῇ χρόνον, ἐπὶ καιρῶν αὐθις ἀναλάμπει φύσεως εὐμενεΐα—, δεινὸν ἡγησάμενοί τινες, εἰ οἱ νόμοι παρὰ τῷ ἡμίσει τμήματι τοῦ γένους ἀνθρώπων ἐξετασθήσονται μόνῳ τῷ βαρβαρικῷ, τὸ δ' Ἑλληνικὸν εἰς ἅπαν ἀμοιρήσει, πρὸς ἐρμηνεΐαν τὴν τούτων ἐτράποντο. τὸ δ'

ἔργον ἐπεὶ καὶ μέγα ἦν καὶ κοινωφελές, οὐκ ἰδιώταις οὐδ' ἄρχουσιν, ὧν πολὺς ἀριθμὸς, ἀλλὰ βασιλεῦσι καὶ βασιλέων ἀνετέθη τῷ δοκιμωτάτῳ. ^[5]

Mos 2 29 Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς τρίτος μὲν ἦν ἀπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ τὴν Αἴγυπτον παραλαβόντος, ἀρεταῖς δὲ ταῖς ἐν ἡγεμονίᾳ πάντων, οὐχὶ τῶν καθ' αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν πάλοι πώποτε γεγενημένων ἀριστος, οὗ καὶ μέχρι νῦν τοσαύταις ὕστερον γενεαῖς ᾄδεται τὸ κλέος πολλὰ δείγματα καὶ μνημεῖα τῆς μεγαλοφροσύνης κατὰ πόλεις καὶ χώρας ἀπολιπόντος, ὥς ἤδη καὶ ἐν παροιμίας εἶδει τὰς ὑπερόγκους φιλοτιμίας καὶ μεγάλας κατασκευὰς Φιλαδελφείους ἀπ' ἐκείνου καλεῖσθαι. ^[5]

Mos 2 30 συνόλως μὲν οὖν ἡ τῶν Πτολεμαίων οἰκία διαφερόντως παρὰ τὰς ἄλλας βασιλείας ἤκμασεν, ἐν δὲ τοῖς Πτολεμαίοις ὁ Φιλάδελφος ὅσα γὰρ εἷς ἔδρασεν οὗτος ἐπαινετά, μόλις ἐκεῖνοι πάντες ἄθροοι διεπράξαντο, γενόμενος καθάπερ ἐν ζῳῇ τὸ ἡγεμονεῦον κεφαλὴ τὴν τρόπον τινὰ τῶν βασιλέων. ὁ δὲ τοιοῦτος ζῆλον καὶ πόθον λαβὼν τῆς νομοθεσίας ἡμῶν εἰς Ἑλλάδα γλῶτταν τὴν Χαλδαϊκὴν μεθαρμόζεσθαι διενοεῖτο καὶ πρέσβεις εὐθὺς ἐξέπεμπε πρὸς τὸν τῆς Ἰουδαίας ἀρχιερέα καὶ βασιλέα—ὁ γὰρ αὐτὸς ἦν—τό τε βούλημα δηλῶν καὶ προτρέπων ἀριστίνδην ἐλέσθαι τοὺς τὸν νόμον διερμηνεύοντας. ^[5]

Mos 2 32 ὁ δ' οἷα εἰκὸς ἦσθεις καὶ νομίσας οὐκ ἄνευ θείας ἐπιφροσύνης περὶ τὸ τοιοῦτον ἔργον ἐσπουδακέναι τὸν βασιλέα, σκεψάμενος τοὺς παρ' αὐτῷ δοκιμωτάτους Ἑβραίων, οἱ πρὸς τῇ πατρίῳ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπεπαίδευντο παιδείαν, ἄσμενος ἀποστέλλει. ὥς δ' ἦκον, ἐπὶ ξενίαν κληθέντες λόγοις ἀστείοις καὶ σπουδαίοις τὸν ἐστιάτορα εὐώχουν ἀντεφεστιῶντες ὁ μὲν γὰρ ἀπεπειρᾶτο τῆς ἐκάστου σοφίας καινὰς ἀλλ' οὐ τὰς ἐν ἔθει ζητήσεις προτείνων, οἱ δ' εὐστόχως καὶ εὐθυβόλως, οὐκ ἐπιτρέποντος μακρηγορεῖν τοῦ καιροῦ, καθάπερ ἀποφθεγγόμενοι τὰ προταθέντα διελύοντο.

Mos 2 34 δοκιμασθέντες δ' εὐθὺς ἤρξαντο τὰ τῆς καλῆς πρεσβείας ἀποτελεῖν καὶ λογισάμενοι παρ' αὐτοῖς, ὅσον εἴη τὸ πρᾶγμα θεσπισθέντας νόμους χρησιμοῖς διερμηνεύειν, μήτ' ἀφελεῖν τι μήτε προσθεῖναι ἢ μεταθεῖναι δυναμένους, ἀλλὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἰδέαν καὶ τὸν τύπον αὐτῶν διαφυλάττοντας, ἐσκόπουν τὸ καθαρώτατον τῶν περὶ τὸν τόπον χωρίων ἔξω πόλεως τὰ γὰρ ἐντὸς τείχους ἅτε παντοδαπῶν πεπληθότα ζῶων διὰ νόσους καὶ τελευτὰς καὶ τὰς ὑγιαίνόντων οὐκ εὐαγεῖς πράξεις ἦν ὑποπτα. ^[5]

Mos 2 35 νῆσος ἡ Φάρος πρόκειται τῆς Ἀλεξανδρείας, ἥς αὐτὴν ὑποταίνιος τέταται πρὸς τὴν πόλιν περικλειόμενος οὐκ ἀγχιβαθεῖ τὰ δὲ πολλὰ τεναγώδει θαλάττῃ, ὥς καὶ τῆς τῶν κυμάτων φορᾶς τὸν πολὺν ἦχον καὶ πάταγον ἐκ πάνυ μακροῦ διαστήματος προεκλύεσθαι.

Mos 2 36 τοῦτον ἐξ ἀπάντων τῶν ἐν κύκλῳ κρίναντες ἐπιτηδειότατον εἶναι τὸν τόπον ἐνησυχάσαι καὶ ἐνηρεμῆσαι καὶ μόνη τῇ ψυχῇ πρὸς μόνους ὁμιλῆσαι τοὺς νόμους, ἐνταυθοῖ κατέμειναν καὶ τὰς ἱερὰς βίβλους λαβόντες ἀνατείνουσιν ἅμ' αὐταῖς καὶ τὰς χεῖρας εἰς οὐρανόν, αἰτούμενοι τὸν θεὸν μὴ διαμαρτεῖν τῆς προθέσεως· ὁ δ' ἐπινεύει ταῖς εὐχαῖς, ἵνα τὸ πλεῖστον ἢ καὶ τὸ σύμπαν γένος ἀνθρώπων ὠφεληθῇ χρησόμενον εἰς ἐπανόρθωσιν βίου φιλοσόφοις καὶ παγκάλοις διατάγμασι. ^[5]

Mos 2 37 καθίσαντες δ' ἐν ἀποκρύφῳ καὶ μηδενὸς παρόντος ὅτι μὴ τῶν τῆς φύσεως μερῶν, γῆς ὕδατος ἀέρος οὐρανοῦ, περὶ ὧν πρῶτον τῆς γενέσεως ἔμελλον ἱεροφαντήσιν—κοσμοποιία γὰρ ἡ τῶν νόμων ἐστὶν ἀρχή—, καθάπερ ἐνθουσιῶντες προεφήτευσον οὐκ ἄλλα ἄλλοι, τὰ δ' αὐτὰ πάντες ὀνόματα καὶ ῥήματα, ὥσπερ ὑποβολέως ἐκάστοις ἀοράτως ἐνηχοῦντος. ^[5]

Mos 2 38 καίτοι τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι πᾶσα μὲν διάλεκτος, ἡ δ' Ἑλληνικὴ διαφερόντως, ὀνομάτων πλουτεῖ, καὶ ταῦτ' ἐνθύμημα οἷόν τε μεταφράζοντα καὶ παραφράζοντα σχηματίζειν πολλαχῶς, ἄλλοτε ἄλλας ἐφαρμόζοντα λέξεις; ὅπερ ἐπὶ ταύτης τῆς νομοθεσίας οὐ φασι συμβῆναι, συνενεχθῆναι

δ' εἰς ταὐτὸν κύρια κυρίοις ὀνόμασι, τὰ Ἑλληνικὰ τοῖς Χαλδαϊκοῖς, ἐναρμοσθέντα εὖ μάλα τοῖς δηλουμένοις πράγμασιν. ^[5]

Mos 2 39 ὃν γὰρ τρόπον, οἶμαι, ἐν γεωμετρίᾳ καὶ διαλεκτικῇ τὰ σημαινόμενα ποικιλίαν ἐρμηνείας οὐκ ἀνέχεται, μένει δ' ἀμετάβλητος ἡ ἐξ ἀρχῆς τεθεῖσα, τὸν αὐτὸν ὡς ἔοικε τρόπον καὶ οὗτοι συντρέχοντα τοῖς πράγμασιν ὀνόματα ἐξεῦρον, ἅπερ δὴ μόνῃ ἢ μάλιστα τρανώσειν ἔμελλεν ἐμφαντικῶς τὰ δηλούμενα.

Mos 2 40 σαφεστάτῃ δὲ τοῦδε πίστις· ἐάν τε Χαλδαῖοι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν ἐάν τε Ἕλληνες τὴν Χαλδαίων ἀναδιδαχθῶσι καὶ ἀμφοτέραις ταῖς γραφαῖς ἐντύχωσι, τῇ τε Χαλδαϊκῇ καὶ τῇ ἐρμηνευθείσῃ, καθάπερ ἀδελφὰς μᾶλλον δ' ὡς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔν τε τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ὀνόμασι τεθήπασιν καὶ προσκυνοῦσιν, οὐχ ἐρμηνέας ἐκείνους ἀλλ' ἱεροφάντας καὶ προφήτας προσαγορεύοντες, οἷς ἐξεγένετο συνδραμεῖν λογισμοῖς εἰλικρινέσι τῷ Μωυσέως καθαρωτάτῳ πνεύματι. ^[5]

Mos 2 41 διὸ καὶ μέχρι νῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἄγεται κατὰ τὴν Φάρον νῆσον, εἰς ἣν οὐκ Ἰουδαῖοι μόνον ἀλλὰ καὶ παμπληθεῖς ἕτεροι διαπλέουσι τό τε χωρίον σεμνυνοῦντες, ἐν ᾧ πρῶτον τὰ τῆς ἐρμηνείας ἐξέλαμψε, καὶ παλαιᾷς ἔνεκεν εὐεργεσίας ἀεὶ νεαζούσης εὐχαριστήσοντες τῷ θεῷ.

Mos 2 42 μετὰ δὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐχαριστίας οἱ μὲν πηξάμενοι σκηνὰς ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν οἱ δ' ἐπὶ τῆς αἰγιαλίτιδος ψάμμου κατακλινέοντες ἐν ὑπαίθρῳ μετ' οἰκείων καὶ φίλων ἐστιῶνται, πολυτελεστέραν τῆς ἐν βασιλείοις κατασκευῆς τότε τὴν ἀκτὴν νομίζοντες.

Mos 2 43 οὕτω μὲν οἱ νόμοι ζηλωτοὶ καὶ περιμάχητοι πᾶσιν ιδιώταις τε καὶ ἡγεμόσιν ἐπιδείκνυνται, καὶ ταῦτ' ἐκ πολλῶν χρόνων τοῦ ἔθνους οὐκ εὐτυχοῦντος—τὰ δὲ τῶν μὴ ἐν ἀκμαῖς πέφυκέ πως ἐπισκιάζεσθαι—εἰ δὲ γένοιτό τις ἀφορμὴ πρὸς τὸ λαμπρότερον, πόσῃν εἰκὸς ἐπίδοσιν γενήσεσθαι; καταλιπόντας ἂν οἶμαι τὰ ἴδια καὶ πολλὰ χαίρειν φράσαντας τοῖς πατρίοις ἐκάστους μεταβαλεῖν ἐπὶ τὴν τούτων μόνων τιμὴν· εὐτυχίᾳ γὰρ τοῦ ἔθνους οἱ νόμοι συναναλάμψαντες ἀμαυρώσουσι τοὺς ἄλλους καθάπερ ἀνατείλας ἥλιος τοὺς ἀστέρας. ^[5]

Mos 2 45 Ἀπόχρη μὲν οὖν καὶ τὰ λεχθέντα πολὺς ἔπαινος εἶναι τοῦ νομοθέτου. πλείων δ' ἐστὶν ἕτερος, ὃν αὐταὶ περιέχουσιν αἱ ἱερώταται βίβλοι, πρὸς ἃς ἤδη τρεπτέον, εἰς ἔνδειξιν τῆς τοῦ συγγράψαντος ἀρετῆς. τούτων τοίνυν τὸ μὲν ἐστὶν ἱστορικὸν μέρος, τὸ δὲ περὶ τὰς προστάξεις καὶ ἀπαγορεύσεις, ὑπὲρ οὗ δεύτερον λέξομεν τὸ πρότερον τῇ τάξει πρότερον ἀκριβώσαντες.

Mos 2 47 ἔστιν οὖν τοῦ ἱστορικοῦ τὸ μὲν περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, τὸ δὲ γενεαλογικόν, τοῦ δὲ γενεαλογικοῦ τὸ μὲν περὶ κολάσεως ἀσεβῶν, τὸ δ' αὖ περὶ τιμῆς δικαίων. οὗ δὲ χάριν ἐνθένδε τῆς νομοθεσίας ἤρξατο τὰ περὶ τὰς προστάξεις καὶ ἀπαγορεύσεις ἐν δευτέρῳ θείῳ, λεκτέον.

Mos 2 48 οὐ γὰρ οἷά τις συγγραφεὺς ἐπετήδευσε παλαιῶν πράξεων καταλιπεῖν ὑπομνήματα τοῖς ἔπειτα τοῦ ψυχαγωγῆσαι χάριν ἀνωφελῶς, ἀλλ' ἡρχαιολόγησεν ἄνωθεν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως, ἵν' ἐπιδείξῃ δύο τὰ ἀναγκαιότατα· ἐν μὲν τὸν αὐτὸν πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦ κόσμου καὶ ἀληθεῖα νομοθέτην, ἕτερον δὲ τὸν χρησόμενον τοῖς νόμοις ἀκολουθίαν φύσεως ἀσπασόμενον καὶ βιωσόμενον κατὰ τὴν τοῦ ὅλου διάταξιν ἀρμονίᾳ καὶ συμφωνίᾳ πρὸς ἔργα λόγων καὶ πρὸς λόγους ἔργων. τῶν μὲν οὖν ἄλλων νομοθετῶν οἱ μὲν εὐθὺς ἅ τε χρὴ πράττειν καὶ ἅ μὴ διαταξάμενοι τιμωρίας κατὰ τῶν παραβαινόντων ὥρισαν, οἱ δ' ἀμείνους δόξαντες εἶναι τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐνθένδε ἐποίησαντο, πόλιν δὲ τῷ λόγῳ κτίσαντες καὶ ἰδρυσάμενοι πρότερον ἢν ἐνόμιζον οἰκειοτάτην καὶ πρεπωδεστάτην εἶναι τῇ κτισθείσῃ πολιτείᾳ διὰ τῆς τῶν νόμων θέσεως ἐφήρμοζον. ^[5]

Mos 2 50 ὁ δὲ τὸ μὲν πρότερον ὑπολαβὼν (ᾧπερ ἦν) τυραννικόν τε καὶ δεσποτικόν, ἄνευ παραμυθίας προστάττειν ὡς οὐκ ἐλευθέροις ἀλλὰ δούλοις, τὸ δ' ὕστερον ἐμμελὲς μὲν, οὐ μὴν τελείως

ἐπαινετὸν ἅπασι τοῖς κριταῖς, ὡς ἔοικεν, ἐν ἑκατέρῳ τῶν λεχθέντων διήνεγκεν. ἔν τε γὰρ ταῖς προστάξεσι καὶ ἀπαγορεύσεσιν ὑποτίθεται καὶ παρηγορεῖ τὸ πλεόν ἢ κελεύει, μετὰ προοιμίων καὶ ἐπιλόγων τὰ πλεῖστα καὶ ἀναγκαιότατα πειρώμενος ὑφηγεῖσθαι, τοῦ προτρέψασθαι χάριν μᾶλλον ἢ βιάσασθαι· πόλεώς τε χειροποιήτου κτίσιν ἀρχὴν ποιήσασθαι τῆς γραφῆς ταπεινότερον ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν νόμων ὑπολαβὼν εἶναι, πρὸς τὸ μέγεθος καὶ κάλλος τῆς ὅλης νομοθεσίας ἀκριβεστάτῃ ὄψει τῇ κατὰ διάνοιαν ἀπιδὼν καὶ νομίσας αὐτὴν κρείττονα καὶ θειοτέραν ἢ ὥστε κύκλῳ τινὶ τῶν ἐπὶ γῆς ὀρισθῆναι, τῆς μεγαλοπόλεως τὴν γένεσιν εἰσηγήσατο, τοὺς νόμους ἐμφερεστάτην εἰκόνα τῆς τοῦ κόσμου πολιτείας ἡγησάμενος εἶναι. ^[5]

Mos 2 52 τῶν γοῦν ἐν μέρει διατεταγμένων τὰς δυνάμεις εἴ τις ἀκριβῶς ἐξετάζειν ἐθελήσειεν, εὐρήσει τῆς τοῦ παντὸς ἀρμονίας ἐφιεμένας καὶ τῷ λόγῳ τῆς αἰδίου φύσεως συναδούσας.

Mos 2 53 διὸ καὶ τοὺς ἀφθόνων μὲν ἀγαθῶν ἀξιοθέντας ὅσα κατ' εὐεξίαν σωμάτων καὶ τὰς περὶ πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ τὰ ἄλλα ἐκτὸς εὐτυχίας, ἀρετῆς δ' ἀφηνιάσαντας καὶ οὐκ ἀνάγκῃ γνῶμῃ δ' ἐκουσίῳ πανουργίαν καὶ ἀδικίαν καὶ τὰς ἄλλας κακίας, ὡς μέγα ὄφελος τὴν μεγίστην ζημίαν, ἐπιτηδεύσαντας καθάπερ οὐκ ἀνθρώπων ἐχθροὺς ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος οὐρανοῦ τε καὶ κόσμου τὰς ἐν ἔθει τιμωρίας οὐ φησιν ὑπομῖναι, ἀλλὰ καινοτάτας καὶ παρηλλαγαμένας, ἃς ἐμεγαλουργήσεν ἡ πάρεδρος τῷ θεῷ μισοπόνηρος δίκη, τῶν τοῦ παντὸς δραστηκωτάτων στοιχείων ἐπιθεμένων ὕδατος καὶ πυρός, ὡς καιρῶν περιόδοις τοὺς μὲν κατακλυσμοῖς φθαρῆναι, τοὺς δὲ καταφλεχθέντας ἀπολέσθαι. ^[10]

Mos 2 54 πελάγη μὲν ἀρθέντα καὶ ποταμοὶ μετεωρισθέντες αὐθιγενεῖς τε καὶ χεῖμαρροι τὰς ἐν τῇ πεδιάδι πόλεις ἀπάσας ἐπέκλυσαν καὶ κατέσυραν, τὰς δὲ κατὰ τὴν ὀρεινὴν αἱ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ συνεχεῖς καὶ ἀδιάστατοι ὄμβρων φοραί.

Mos 2 55 χρόνῳ δ' ὕστερον ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων πάλιν τοῦ γένους συναυξηθέντος καὶ εἰς πολυανθρωπίαν ἐπιδόντος, ἐπειδὴ τὸ περὶ τοὺς προγόνους πάθος οἱ ἀπόγονοι μάθημα σωφροσύνης οὐκ ἐποιήσαντο, πρὸς δ' ἀκολασίας ἐτράποντο ζηλωταὶ χαλεπωτέρων ἐπιτηδευμάτων γενόμενοι, πυρὶ τούτους ἀναλῶσαι διενόηθη. τότε οὖν, ὡς μηνύει τὰ λόγια, κεραυνοὶ ῥύνεντες ἐξ οὐρανοῦ τοὺς τε ἀσεβεῖς κατέπρησαν καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· καὶ μέχρι τοῦ νῦν μνημεῖα τοῦ συμβεβηκότος ἀλέκτου πάθους δείκνυται κατὰ Συρίαν, ἐρείπια καὶ τέφρα καὶ θεῖον καὶ καπνὸς καὶ ἡ ἔτι ἀναδιδομένη φλόξ ἀμαυρὰ καθάπερ διασμυχομένου πυρός. ^[5]

Mos 2 57 ἐν δὲ τούτῳ συνέβαινε τοὺς τε ἀσεβεῖς ταῖς εἰρημέναις τιμωρίαις κολάζεσθαι καὶ τοὺς καλοκάγαθιά διενηνοχότας εὖ πάσχειν ἀρετῆς ἐπαξίων ἄθλων τυγχάνοντας.

Mos 2 58 ἐν μὲν γε τῇ φορᾷ τοῦ κεραυνίου πυρὸς οἰκήτορσιν αὐτοῖς ὅλης χώρας ἐμπιπραμένης, εἷς μόνος ἀνὴρ μέτοικος ἐπιφροσύνη θεῖα σώζεται, διότι τῶν ἐγχωρίων παρανομημάτων οὐδὲν ἡσπάσατο, τῶν μετοίκων εἰωθότων ἀσφαλείας ἔνεκα τὰ ξενικὰ τιμᾶν, ἐπεὶ τοῖς ἀτιμάζουσι κίνδυνος ἐκ τῶν αὐτοχθόνων ἔπεται· καίτοι γ' οὐκ ἐπ' ἄκρον ἦλθε σοφίας, ὡς διὰ τελειότητα τῆς ἐν αὐτῷ φύσεως τοσούτου γέρως ἀξιοθῆναι, ἀλλ' ὅτι μόνος τοῖς πολλοῖς οὐ συνηνέχθη πρὸς τὸ ἀβροδίαιτον ἀποκλίνας καὶ πάσας μὲν ἡδονὰς πάσας δ' ἐπιθυμίας χορηγαῖς ἀφθόνοις ἀνάψασιν ὥσπερ φλόγα λασίῳ ὕλῃ κεχυμένη. ^[5]

Mos 2 59 κατὰ δὲ τὸν μέγαν κατακλυσμὸν ὀλίγου δέω φάναι τοῦ σύμπαντος ἀνθρώπων γένους φθειρομένου, ἓνα οἶκον ἀπαθῇ γενέσθαι παντὸς κακοῦ λόγος ἔχει, τὸν πρεσβύτατον καὶ ἡγεμόνα τῆς οἰκίας ἐπειδὴ συνέβαινε μηδενὸς ἀδικήματος ἐκουσίου προσάψασθαι. τὸν δὲ τρόπον τῆς σωτηρίας, ὡς αἱ ἱεραὶ βίβλοι περιέχουσιν, ἄξιον ἱστορηθῆναι διὰ τε μεγαλουργίαν καὶ ἅμα βελτίωσιν ἡθῶν. ^[5]

Mos 2 60 νομισθεῖς γὰρ ἐπιτήδειος εἶναι μὴ μόνον ἀμοιρῆσαι τῆς κοινῆς συμφορᾶς, ἀλλὰ καὶ δευτέρας γενέσεως ἀνθρώπων αὐτὸς ἀρχὴ γενέσθαι, θεαίας προστάξεσιν, ἃς ὑφηγοῦντο οἱ χρησμοί,

ξύλινον δημιουργήσας ἔργον μέγιστον εἰς πήχεις τριακοσίους μήκος καὶ πεντήκοντα εὖρος καὶ τριάκοντα ὕψος καὶ συνεχῇ κατασκευασάμενος ἔνδον οἰκήματα ἐπίπεδα καὶ ὑπερῶα, τριώροφα καὶ τετρώροφα, καὶ τροφὰς ἐτοιμασάμενος, ἅφ' ἐκάστου γένους ζώων ὅσα χερσαῖα καὶ πτηνὰ εἰσῆγαγεν ἄρρεν τε καὶ θῆλυ σπέρματα ὑπολειπόμενος πρὸς καταλλαγὴν καιρῶν τῶν αὐθις ποτε γενησομένων· ἦδει γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ φύσιν ἴλεω, κἂν εἰ τὰ εἶδη φθείροιτο, ἀλλὰ τοι τὴν ἐν τοῖς γένεσιν ἀφθαρσίαν ἔνεκα τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμοιότητος καὶ τοῦ μηδὲν τῶν κατὰ πρόθεσιν φύντων ποτὲ λυθῆναι διαμένουσιν· οὗ χάριν πάντα ἐπειθάρχει καὶ τὰ τέως ἐξηγριωμένα ἡμεροῦτο καὶ οἷα νομεῖ καὶ ἀγελάρχη τιθασευθέντα ἐπηκολούθει. ^[5]

Mos 2 62 μετὰ δὲ τὴν εἴσοδον ἀπάντων εἴ τις ἐθεάσατο τὸ πλήρωμα, οὐκ ἂν διήμαρτεν εἰπὼν, ἀντίμιμον εἶναι γῆς ἀπάσης ἐν ἑαυτῷ φέρον τὰ ζώων γένη, ὧν καὶ ἡ σύμπασα γῆ τὰ ἀμύθητα εἶδη καὶ πρότερον ἤνεγκε καὶ ἴσως αὐθις οἴσει.

Mos 2 63 τὰ δ' εἰκασθέντα χρόνοις ὕστερον οὐ μακροῖς ἀπέβαινε· τὸ μὲν γὰρ πάθος ἐλώφα καὶ ἡ τοῦ κατακλυσμοῦ φορὰ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐμειοῦτο, τῶν τε ὄμβρων ἐπισχεθέντων καὶ τοῦ κατὰ πᾶσαν γῆν ἀναχυθέντος ὕδατος τῇ μὲν ἀναλισκομένου τῷ ἅφ' ἡλίου φλογμῷ τῇ δὲ ὑπονοστοῦντος εἰς χαράδρας καὶ φάραγγας καὶ τὰς ἄλλας τῆς γῆς κοιλότητας· ὥσπερ γὰρ θεοῦ προστάξαντος, ἐκάστη φύσις ὅπερ ἔχρησεν οἷα δάνειον ἀναγκαῖον ἀπελάμβανε, θάλαττα καὶ πηγαὶ καὶ ποταμοί· πρὸς γὰρ τοὺς οἰκείους τόπους ἕκαστον ῥεῖθρον ὑπενόστει. ^[5]

Mos 2 64 μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν τῶν ὑπὸ σελήνην, ἀπολουσαμένης τῆς γῆς καὶ νέας ἀναφανείσης καὶ τοιαύτης, οἷαν εἰκὸς εἶναι ὅτε τὴν ἀρχὴν μετὰ τοῦ κόσμου παντὸς ἐκτίζετο, πρόεισιν ἐκ τοῦ ξυλίνου κατασκευάσματος αὐτὸς καὶ γυνὴ καὶ υἱοὶ καὶ τούτων γυναῖκες καὶ μετὰ τῆς οἰκίας ἀγγελῶν τὰ συνεληλυθότα τῶν ζώων γένη πρὸς τὴν τῶν ὁμοίων σποράν τε καὶ γένεσιν. ^[5]

Mos 2 65 ταῦτα τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐστὶν ἀριστεῖα καὶ ἄθλα, δι' ὧν οὐ μόνον αὐτοὶ καὶ γένη σωτηρίας ἔτυχον τοὺς μεγίστους κινδύνους ἐκφυγόντες, οἱ κατὰ τὸν τῶν στοιχείων νεωτερισμὸν τοῖς πανταχοῦ πᾶσιν ἐπετειχίσθησαν, ἀλλὰ καὶ παλιγγενεσίας ἐγένοντο ἡγεμόνες καὶ δευτέρας ἀρχηγέται περιόδου, καθάπερ ἐμπυρεύματα τοῦ ζώων ἀρίστου γένους ἀνθρώπων ὑπολειφθέντες, ὃ τὴν ἡγεμονίαν τῶν περιγείων ἅπαξ ἀπάντων ἔλαχεν ἀντίμιμον γεγονὸς θεοῦ δυνάμεως, εἰκὼν τῆς ἀοράτου φύσεως ἐμφανής, αἰδίου γενητή. *** Δύο μὲν ἤδη μέρη τοῦ βίου Μωυσέως διεξεληλύθαμεν, τό τε περὶ βασιλείας καὶ νομοθετικῆς τρίτον δὲ προσοδοτέον τὸ περὶ ἱερωσύνης. ^[10]

Mos 2 66 ὃ τοίνυν μέγιστον καὶ ἀναγκαιότατον ἀρχιερεῖ προσεῖναι δεῖ, τὴν εὐσέβειαν, ἐν τοῖς μάλιστα οὗτος ἤσκησεν ἅμα καὶ φύσεως εὐμοιρία χρησάμενος, ἦν ὥσπερ ἀγαθὴν ἄρουραν φιλοσοφία παραλαβοῦσα δογμάτων θεωρίᾳ παγκάλων ἐβελτίωσε καὶ οὐ πρότερον ἀνῆκεν ἢ τελειογονηθῆναι τοὺς ἀρετῆς καρποὺς διὰ τε λόγων καὶ πράξεων. ^[5]

Mos 2 67 τοιγαροῦν μετ' ὀλίγων ἄλλων φιλόθεός τε καὶ θεοφιλὴς ἐγένετο, καταπνευσθεὶς ὑπ' ἔρωτος οὐρανίου καὶ διαφερόντως τιμήσας τὸν ἡγεμόνα τοῦ παντὸς καὶ ἀντιτιμηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ· τιμὴ δ' ἀρμόττουσα σοφῷ θεραπεύειν τὸ πρὸς ἀλήθειαν ὄν· ἱερωσύνη δὲ θεραπείαν ἐπιτετήδευκε θεοῦ. τούτου τοῦ γέρως, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν ἐν τοῖς οὖσιν οὐκ ἔστιν, ἡξιοῦτο χρησιμοῖς ἕκαστα τῶν εἰς τὰς λειτουργίας καὶ ἱερὰς ὑπηρεσίας ἀναδιδασκόμενος. ^[5]

Mos 2 68 ἔδει δὲ πρότερον ὥσπερ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα καθαρεῦσαι, μηδενὸς πάθους προσαψάμενον, ἀλλ' ἀγνεύσαντα ἀπὸ πάντων ὅσα τῆς θνητῆς ἐστὶ φύσεως, σιτίων καὶ ποτῶν καὶ τῆς πρὸς γυναῖκας ὁμιλίας.

Mos 2 69 ἀλλὰ ταύτης μὲν ἐκ πολλῶν χρόνων κατεφρόνησε καὶ σχεδὸν ἅφ' οὗ τὸ πρῶτον ἤρξατο προφητεύειν καὶ θεοφορεῖσθαι, προσῆκον ἡγούμενος ἔτοιμον ἐμπαρέχειν ἀεὶ τοῖς χρησιμοῖς ἑαυτόν· σιτίων δὲ καὶ ποτῶν ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα ἐξῆς ἡλόγησε, δηλονότι τροφὰς ἔχων

ἀμείνους τὰς διὰ θεωρίας, αἷς ἄνωθεν ἀπ' οὐρανοῦ καταπνεόμενος τὴν μὲν διάνοιαν τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ σῶμα διὰ τῆς ψυχῆς ἐβελτιοῦτο, καθ' ἑκάτερον πρὸς τε ἰσχὺν καὶ εὐεξίαν ἐπιδιδούς, ὡς τοὺς ἰδόντας ὕστερον ἀπιστεῖν. εἰς γὰρ ὅρος ὑψηλότατον καὶ ἱερώτατον τῶν περὶ τὸν τόπον ἀνελθὼν προστάξει θεαῖαις, ὅπερ ἀπρόσιτον καὶ ἄβατον ἦν, εἰς ἐκεῖνον λέγεται διαμεῖναι τὸν χρόνον οὐδὲν ἐπιφερόμενος τῶν εἰς ἀναγκαίας ἀπόλαυσιν τροφῆς
<καὶ> ἡμέραις ὕστερον, ὡς ἐλέχθη, τεσσαράκοντα κατέβαινε πολὺ καλλίων τὴν ὄψιν ἢ ὅτε ἀνῆι, ὡς τοὺς ὀρῶντας τεθηπέναι καὶ καταπεπληχθαι καὶ μὴδ' ἐπὶ πλεόν ἀντέχειν τοῖς ὀφθαλμοῖς δύνασθαι κατὰ τὴν προσβολὴν ἡλιοειδοὺς φέγγους ἀπαστράπτοντος. ^[5]

Mos 2 71 Ἦτι δ' ἄνω διατρίβων ἐμυσταγωγεῖτο παιδευόμενος τὰ κατὰ τὴν ἱερωσύνην πάντα καὶ πρῶτα, ἃ δὴ καὶ πρῶτα τῇ τάξει, τὰ περὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατασκευὴν.

Mos 2 72 εἰ μὲν οὖν τὴν χώραν, εἰς ἣν μετανίσταντο, ἤδη παρειλήφεσαν, ἀναγκαῖον ἦν ἰδρύσασθαι περισημότατον νεῶν ἐν τῷ καθαρωτάτῳ λίθων πολυτελῶν ὕλης καὶ περὶ αὐτὸν τείχη μεγάλα δεῖμασθαι καὶ νεωκόροις παμπληθεῖς οἰκίας, ὀνομάσαντας ἱερόπολιν τὸν τόπον.

Mos 2 73 ἐπεὶ δ' ἔτι κατὰ τὴν ἐρήμην ἐπλάζοντο, τοῖς μήπω παγίως ἰδρυθεῖσιν ἤρμωτε φορητὸν ἔχειν ἱερόν, ἵν' ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ στρατοπεδείαις ἀνάγῃσι θυσίας καὶ τὰ ἄλλα ὅσα κατὰ τὰς ἱερουργίας δρῶσι μηδενὸς ἀμοιροῦντες ὧν χρὴ τοὺς ἐν πόλεσιν οἰκοῦντας.

Mos 2 74 σκηνὴν οὖν, ἔργον ἱερώτατον, δημιουργεῖν ἔδοξεν, ἥς τὴν κατασκευὴν θεσφάτοις λογίοις ἐπὶ τοῦ ὅρου Μωυσῆς ἀνεδιδάσκετο, τῶν μελλόντων ἀποτελεῖσθαι σωμάτων ἀσωμάτων ιδέας τῇ ψυχῇ θεωρῶν, πρὸς ἃς ἔδει καθάπερ ἀπ' ἀρχετύπου γραφῆς καὶ νοητῶν παραδειγμάτων αἰσθητὰ μιμήματα ἀπεικονισθῆναι.

Mos 2 75 προσῆκον γὰρ ἦν τῷ ὡς ἀληθῶς ἀρχιερεῖ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατασκευὴν ἐπιτραπῆναι, ἵν' ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἡρμοσμέναις καὶ συμφώνους τοῖς δημιουργηθεῖσι ποιῇται τὰς ἐν τῷ ἱερᾷσθαι λειτουργίας.

Mos 2 76 ὁ μὲν οὖν τύπος τοῦ παραδείγματος ἐνεσφραγίζετο τῇ διανοίᾳ τοῦ προφήτου διαζωγραφούμενος καὶ προδιαπλαττόμενος ἀφανῶς ἄνευ ὕλης ἀοράτοις εἶδεσι· τὸ δ' ἀποτέλεσμα πρὸς τὸν τύπον ἐδημιουργεῖτο, ἐναποματτομένου τὰς σφραγίδας τοῦ τεχνίτου ταῖς προσφόροις ἐκάστων ὑλικάις οὐσίαις.

Mos 2 77 ἦν δ' ἡ κατασκευὴ τοιάδε· ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα κίονες κέδρου τῆς ἀσηπτοτάτης ἀπὸ στελεχῶν κοπέντες εὐερνεστάτων περιεβάλλοντο χρυσῷ βαθεῖ· ἅπαιθ' ἐκάστῳ δύο ἀργυραῖ βάσεις ὑπηρείδοντο καὶ κατὰ τὸ ἀκροκίονιον ἐφηρμόζετο χρυσῇ κεφαλίσ.

Mos 2 78 εἰς μὲν οὖν τὸ μῆκος τεσσαράκοντα κίονας διέταττεν ὁ τεχνίτης, ἐκατέρωθεν τοὺς ἡμίσεις εἴκοσι, μὴδὲν ἐν μέσῳ διάστημα ποιοῦμενος, ἀλλ' ἐξῆς ἐφαρμόζων καὶ συνάπτων, ἵν' οἷα τείχους ὅψις μία προφαίνηται· εἰς δὲ τὸ πλάτος ἐσώτατον τοὺς λοιποὺς ὀκτὼ, ἔξ μὲν κατὰ τὴν μέσην χώραν, δύο δ' ἐν ταῖς παρ' ἑκάτερα τῆς μέσης γωνίαις, τὸν μὲν ἐπὶ δεξιᾷ, τὸν δ' ἐπ' εὐώνυμα· κατὰ δὲ τὴν εἴσοδον ἄλλους τέσσαρας, τὰ μὲν ἄλλα ὁμοίους, μίαν δ' ἀντὶ δυοῖν ἔχοντας βάσιν τῶν ἐξ ἀντικρύ, μεθ' οὓς ἐξωτάτῳ πέντε μόναις ταῖς βάσεσι διαφέροντας, χαλκαῖ γὰρ ἦσαν· ὥστε τῆς σκηνῆς τοὺς σύμπαντας εἶναι, δίχα τῶν ἐν ταῖς γωνίαις δυοῖν ἀφανῶν, πέντε καὶ πεντήκοντα ἐμφανεῖς, τὸν ἀπὸ μονάδος ἄχρι δεκάδος τῆς παντελείας συμπληρούμενον ἀριθμόν. ^[5]

Mos 2 80 εἰ δὲ βουλευθεῖ τις τοὺς ἐν τῷ προπυλαίῳ πέντε τῷ ὑπαίθρῳ συνάπτοντας, ὃ κέκληκεν αὐλήν, τιθέναι χωρὶς, ἀπολειφθήσεται ὁ ἀγιώτατος πεντηκοντάδος ἀριθμός, δύναμις ὧν τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου, ὅπερ ἐστὶ τῆς τῶν ὅλων γενέσεως ἀρχή, συμπληρωθεὶς ἐκ τῶν ἐντὸς κίωνων, τεσσαράκοντα μὲν τῶν καθ' ἑκατέραν πλευρὰν εἴκοσιν, ἔξ δὲ τῶν ἐν μέσῳ δίχα τῶν παρὰ ταῖς γωνίαις ἀποκεκρυμμένων, τεσσάρων δὲ τῶν ἀντικρύ, ἐφ' ὧν τὸ καταπέτασμα. ^[5]

- Mos 2 81 τὴν δ' αἰτίαν, ἥς ἔνεκα τοὺς πέντε τοῖς πεντήκοντα συγκατατάττω καὶ χωρὶς αὐτῶν τίθημι, δηλώσω. ἡ πεντὰς αἰσθήσεων ἀριθμὸς ἐστίν, αἴσθησις δ' ἐν ἀνθρώπῳ τῇ μὲν νεύει πρὸς τὰ ἐκτός, τῇ δὲ ἀνακάμπει πρὸς νοῦν ὑπηρέτις οὕσα φύσεως νόμοις αὐτοῦ.
- Mos 2 82 διὸ καὶ τὴν μεθόριον χώραν ἀπένειμε τοῖς πέντε· τὰ μὲν γὰρ ἐντὸς αὐτῶν ἐκνένευκε πρὸς τὰ ἄδυστα τῆς σκηνῆς, ἅπερ ἐστὶ συμβολικῶς νοητά, τὰ δ' ἐκτός πρὸς τὸ ὑπαιθρον καὶ τὴν αὐλήν, ἅπερ ἐστὶν αἰσθητά· παρὸ καὶ ταῖς βάσεσι διήνεγκαν, χαλκαῖ γάρ εἰσιν· ἐπεὶ δὲ τῆς ἐν ἡμῖν αἰσθήσεως κεφαλὴ μὲν καὶ ἡγεμονικὸν ὁ νοῦς, ἐσχατιὰ δὲ καὶ ὠσανεὶ βάσις τὸ αἰσθητόν, εἴκασε δὴ τὸν μὲν νοῦν χρυσοῦ, χαλκῷ δὲ τὸ αἰσθητόν. ^[5]
- Mos 2 83 μέτρα δὲ τῶν κιόνων ταῦτα· δέκα μὲν πήχεις τὸ μῆκος, εἷς δὲ καὶ ἡμισὺς τὸ εὖρος, ἔν' ἡ σκηνὴ πᾶσι τοῖς μέρεσιν ἴση προφαίνεται. Παγκάλους δὲ καὶ ποικίλους ὑφάσμασιν αὐτὴν περιέβαλεν, ὑακίνθῳ καὶ πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ καὶ βύσσῳ καταχρώμενος εἰς τὴν ὑφήν.
- Mos 2 84 δέκα γὰρ ἅς διὰ τῆς ἱερᾶς γραφῆς ὠνόμασεν αὐλαΐας ἐκ τῶν ἀρτίως λεχθέντων γενῶν ἐδημιούργει, μήκει μὲν ὀκτῶ καὶ εἴκοσι πηχῶν ἐκάστην, εἷς δὲ τέσσαρας πήχεις πρὸς εὖρος ἀποτείνων, ἵνα καὶ δεκάδα ἔχῃ τὴν παντέλειαν καὶ τετράδα τὴν δεκάδος οὐσίαν καὶ τὸν ὀκτῶ καὶ εἴκοσιν ἀριθμὸν τέλειον ἴσον τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι καὶ τεσσαρακοντάδα τὴν ζωογονικωτάτην, ἐν ᾗ διαπλάττεσθαι φασὶν ἄνθρωπον ἐν τῷ τῆς φύσεως ἐργαστηρίῳ. ^[5]
- Mos 2 85 οἱ μὲν οὖν ὀκτῶ καὶ εἴκοσι πήχεις τῶν αὐλαίων τοιαύτην ἔχουσι τὴν διανομήν· δέκα μὲν κατὰ τὸν ὄροφον—τοσοῦτον γὰρ ἐστὶ τῆς σκηνῆς τὸ εὖρος—, οἱ δὲ λοιποὶ κατὰ τὰς πλευράς, ἑκατέρωθεν ἐννέα, πρὸς σκέπην ἀποτείνονται τῶν κιόνων, ὑπολειπομένου πήχεως ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἵνα μὴ ἐπισύρηται <τὸ> πάγκαλον καὶ ἱεροπρεπὲς ὕφασμα. ^[5]
- Mos 2 86 τῶν δὲ τεσσαράκοντα, οἱ συναριθμοῦνται ἐκ τοῦ τῶν δέκα αὐλαίων πλάτους, τριάκοντα μὲν ἀπολαμβάνει τὸ μῆκος—τοσοῦτον γὰρ ἐστὶ καὶ <τὸ> τῆς σκηνῆς—, ἐννέα δὲ ὁ ὀπισθόδομος, τὸν δὲ λοιπὸν τὸ κατὰ τὸ προπύλαιον, ἵνα δεσμὸς ᾗ τοῦ ὅλου περιβλήματος· ἐπὶ δὲ τοῦ προπυλαίου τὸ καταπέτασμα.
- Mos 2 87 σχεδὸν δὲ καὶ αἱ αὐλαῖαι καταπετάσματ' εἰσίν, οὐ μόνον τῷ τὸν ὄροφον καὶ τοὺς τοίχους καλύπτειν, ἀλλὰ καὶ τῷ συνυφάνθαι γένεσι τοῖς αὐτοῖς, ὑακίνθῳ καὶ πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ καὶ βύσσῳ. ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τό τε καταπέτασμα καὶ τὸ λεγόμενον κάλυμμα κατεσκευάζετο, τὸ μὲν εἶσω κατὰ τοὺς τέσσαρας κίονας, ἔν' ἐπικρύπτεται τὸ ἄδυτον, τὸ δ' ἔξω κατὰ τοὺς πέντε, ὡς μηδεὶς ἐξ ἀπόπτου δύναιτο τῶν μὴ ἱερωμένων καταθεάσασθαι τὰ ἅγια. ^[5]
- Mos 2 88 τὰς δὲ τῶν ὑφασμάτων ὕλας ἀριστίνδην ἐπέκρινεν ἐκ μυρίων ὧσων ἐλόμενος τοῖς στοιχείοις ἰσαρίθμους, ἐξ ὧν ἀπετελέσθη ὁ κόσμος, καὶ πρὸς αὐτὰ λόγον ἐχούσας, γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα καὶ πῦρ· ἡ μὲν γὰρ βύσσος ἐκ γῆς, ἐξ ὕδατος δ' ἡ πορφύρα, ἡ δ' ὑακίνθος ἀέρι ὁμοιοῦται—φύσει γὰρ μέλας οὗτος—, τὸ δὲ κόκκινον πυρί, διότι φοινικοῦν ἐκάτερον· ἦν γὰρ ἀναγκαῖον ἱερὸν χειροποίητον κατασκευάζοντας τῷ πατρὶ καὶ ἡγεμόνι τοῦ παντὸς τὰς ὁμοίας λαβεῖν οὐσίας, αἷς τὸ ὅλον ἐδημιούργει. Ἡ μὲν οὖν σκηνή, καθάπερ νεὼς ἅγιος, τὸν εἰρημένον τρόπον κατεσκευάσθη. ^[5]
- Mos 2 89 τέμενος δ' αὐτῆς ἐν κύκλῳ περιέβαλετο πηχῶν μῆκος ἑκατὸν καὶ πλάτος πεντήκοντα, κίονας ἔχον ἀφ'esτώτας ἴσον ἀλλήλων διάστημα πέντε πήχεις, ὡς τοὺς μὲν σύμπαντας ἐξήκοντα εἶναι, διανέμεσθαι δ' εἷς μὲν τὸ μῆκος τεσσαράκοντα, πρὸς δὲ τὸ εὖρος εἴκοσι, καθ' ἑκάτερα μέρη τοὺς ἡμίσεις. ^[5]
- Mos 2 90 ὕλη δὲ τῶν στύλων τὰ μὲν ἐντὸς κέδρος, τὰ δ' ἐκ τῆς ἐπιφανείας ἄργυρος, ἀπάντων δ' αἱ βάσεις χαλκαῖ, καὶ τὸ ὕψος ἴσον πέντε πηχῶν· ἔδοξε γὰρ ἀρμόττον εἶναι τῷ τεχνίτῃ συνελεῖν ὅλην ἡμίσει τὸ ὕψος τῆς λεγομένης αὐλῆς, ἔν' ἡ σκηνὴ πρὸς τὸ διπλάσιον μετέωρος ἀρθεῖσα

προφαίνηται. λεπταὶ δ' ὀθόναι κατὰ τοῦ μήκους καὶ πλάτους ἦσαν ἐφαρμοζόμεναι τοῖς κίοσιν ἰστίοις ἐμφερεῖς, ὑπὲρ τοῦ μηδένα τῶν μὴ καθαρῶν εἰσιέναι. ^[5]

Mos 2 91 ἡ δὲ θέσις τοιάδε ἦν· μέση μὲν ἵδρυτο ἡ σκηνὴ μήκος ἔχουσα τριάκοντα πήχεις καὶ εὖρος δέκα σὺν τῷ βάθει τῶν κίωνων, ἀφειστήκει δὲ τῆς αὐλῆς ἐκ τριῶν μερῶν ἴσῳ διαστήματι, δυοῖν μὲν κατὰ τὰς πλευράς, ἐνὸς δὲ κατὰ τὸν ὀπισθόδομον, τὸ δὲ διάστημα ἐξ εἴκοσι πηχῶν ἀνεμετρεῖτο· κατὰ δὲ τὸ προπύλαιον, ὡς εἰκός, ἔνεκα τοῦ πλήθους τῶν εἰσιόντων μεῖζον ἐγίνετο διάστημα πεντήκοντα πηχῶν· οὕτως γὰρ οἱ ἑκατὸν τῆς αὐλῆς ἔμελλον ἐκπληροῦσθαι, τῶν κατὰ τὸν ὀπισθόδομον εἴκοσι καὶ οὐς ἀπελάμβανεν ἡ σκηνὴ τριάκοντα συντεθέντων τοῖς κατὰ τὰς εἰσόδους πεντήκοντα. ^[5]

Mos 2 92 τὰ γὰρ προπύλαια τῆς σκηνῆς ὥσανεὶ μέσος ὅρος ἵδρυτο διττῆς πεντηκοντάδος, τῆς μὲν κατ' ἀνατολάς, ἔνθα αἱ εἰσοδοὶ, τῆς δὲ πρὸς δυσμάς, ἔνθα τό τε μήκος τῆς σκηνῆς καὶ ὁ κατόπιν περίβολος.

Mos 2 93 κάλλιστον δὲ καὶ μέγιστον ἄλλο προπύλαιον ἐν ἀρχῇ τῆς εἰς τὴν αὐλὴν εἰσόδου κατεσκευάζεται διὰ τεττάρων κίωνων, καθ' ὧν ἐτείνεται ποικίλον ὕφασμα τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς εἴσω κατὰ τὴν σκηνὴν κάκ τῆς ὁμοίας ὕλης ἀπειργασμένον. Ἄμα δὲ τούτοις ἐδημιουργεῖτο καὶ σκευὴ ἱερά, κιβωτός, λυχνία, τράπεζα, θυμιατήριον, βωμός.

Mos 2 94 ὁ μὲν οὖν βωμός ἰδρύετο ἐν ὑπαίθρῳ, τῶν εἰσόδων τῆς σκηνῆς ἀντικρὺ, ἀφεστῶς τοσοῦτον ὅσον ἱκανὸν λειτουργοῖς εἶναι διάστημα πρὸς τὰς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιτελουμένας θυσίας. ἡ δὲ κιβωτός ἐν ἀδύτῳ καὶ ἀβάτῳ τῶν καταπετασμάτων εἴσω, κεχρυσωμένη πολυτελῶς ἔνδοθεν τε καὶ ἔξωθεν, ἥς ἐπίθεμα ὥσανεὶ πῶμα τὸ λεγόμενον ἐν ἱεραῖς βίβλοις ἰλαστήριον.

Mos 2 96 τούτου μήκος μὲν καὶ πλάτος μεμήνυται, βάθος δ' οὐδέν, ἐπιφανείᾳ γεωμετρικῇ μάλισθ' ὠμοιωμένου, ὅπερ ἔοικεν εἶναι σύμβολον φυσικώτερον μὲν τῆς ἴλεω τοῦ θεοῦ δυνάμεως, ἠθικώτερον δὲ διανοίας πάλιν, ἴλεω δ' ἑαυτῇ, τὴν πρὸς ὕψος ἄλογον αἴρουσαν καὶ φυσῶσαν οἷσιν ἀτυφίας ἔρωτι σὺν ἐπιστήμῃ στέλλειν καὶ καθαιρεῖν ἀξιούσης. ^[5]

Mos 2 97 ἀλλ' ἡ μὲν κιβωτός ἀγγεῖον νόμων ἐστίν· εἰς γὰρ ταύτην κατατίθεται τὰ χρησθέντα λόγια· τὸ δ' ἐπίθεμα τὸ προσαγορευόμενον ἰλαστήριον βάσις ἐστὶ πτηνῶν δυοῖν, ἃ πατρίῳ μὲν γλώττῃ προσαγορεύεται Χερουβίμ, ὡς δ' ἂν Ἕλληνες εἴποιεν, ἐπίγνωσις καὶ ἐπιστήμη πολλή.

Mos 2 98 ταῦτα δὲ τινες μὲν φασιν εἶναι σύμβολα τῶν ἡμισφαιρίων ἀμφοῖν κατὰ τὴν ἀντιπρόσωπον θέσιν, τοῦ τε ὑπὸ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆν· πτηνὸν γὰρ ὁ σύμπας οὐρανός.

Mos 2 99 ἐγὼ δ' ἂν εἴποιμι δηλοῦσθαι δι' ὑπονοιῶν τὰς πρεσβυτάτας καὶ ἀνωτάτω δύο τοῦ ὄντος δυνάμεις, τὴν τε ποιητικὴν καὶ βασιλικήν· ὀνομάζεται δ' ἡ μὲν ποιητικὴ δύναμις αὐτοῦ θεός, καθ' ἣν ἔθηκε καὶ ἐποίησε καὶ διεκόσμησε τότε τὸ πᾶν, ἡ δὲ βασιλικὴ κύριος, ἥ τῶν γενομένων ἄρχει καὶ σὺν δίκη βεβαίως ἐπικρατεῖ. μόνος γὰρ πρὸς ἀλήθειαν ὢν καὶ ποιητὴς ἐστὶν ἀψευδῶς, ἐπειδὴ τὰ μὴ ὄντα ἤγαγεν εἰς τὸ εἶναι, καὶ βασιλεὺς φύσει, διότι τῶν γεγονότων οὐδεὶς ἂν ἄρχοι δικαιότερον τοῦ πεποιηκότος. ^[5]

Mos 2 101 ἐν δὲ τῷ μεθορίῳ τῶν τεσσάρων καὶ πέντε κίωνων, ὅπερ ἐστὶ κυρίως εἰπεῖν πρόναον εἰργόμενον δυσὶν ὑφάσμασι, τῷ μὲν ἔνδον ὃ καλεῖται καταπέτασμα, τῷ δ' ἐκτὸς ὃ προσαγορεύεται κάλυμμα, τὰ λοιπὰ τρία σκεύη τῶν προειρημένων ἰδρύετο· μέσον μὲν τὸ θυμιατήριον, γῆς καὶ ὕδατος σύμβολον εὐχαριστίας, ἣν ἔνεκα τῶν γινομένων ἀφ' ἑκατέρου προσήκε ποιεῖσθαι· τὸν γὰρ μέσον ταῦτα τοῦ κόσμου τόπον κεκλήρωται· τὴν δὲ λυχνίαν ἐν τοῖς νοτίοις, δι' ἥς αἰνίττεται τὰς τῶν φωσφόρων κινήσεις ἀστέρων· ἥλιος γὰρ καὶ σελήνη καὶ οἱ ἄλλοι πολὺ τῶν βορείων ἀφεστῶτες νοτίους ποιοῦνται τὰς περιπολήσεις· ὅθεν ἔξ μὲν κλάδοι, τρεῖς δ' ἑκατέρωθεν, τῆς μέσης λυχνίας ἐκπεφύκασιν εἰς ἀριθμὸν ἑβδομον· ἐπὶ δὲ πάντων λαμπάδιά τε καὶ λύχνοι ἑπτὰ, σύμβολα τῶν λεγομένων παρὰ τοῖς φυσικοῖς ἀνδράσι πλανήτων·

ὁ γὰρ ἥλιος, ὥσπερ ἡ λυχνία, μέσος τῶν ἔξ τεταγμένος ἐν τετάρτῃ χώρᾳ φωσφορεῖ τοῖς
ὑπεράνω τρισὶ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἴσοις, ἀρμοζόμενος τὸ μουσικὸν καὶ θεῖον ὡς ἀληθῶς
ὄργανον. ^[5]

Mos 2 104 ἡ δὲ τράπεζα τίθεται πρὸς τοῖς βορείοις, ἐφ' ἧς ἄρτοι καὶ ἄλεις, ἐπειδὴ τῶν πνευμάτων τὰ
βόρεια τροφιμώτατα καὶ διότι ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς αἱ τροφαί, τοῦ μὲν ὕντος, τῆς δὲ τὰ
σπέρματα ταῖς τῶν ὑδάτων ἐπιρροαῖς τελειογонуούσης.

Mos 2 105 οὐρανοῦ δὲ καὶ γῆς παρίδρυται τὰ σύμβολα, καθάπερ ἔδειξεν ὁ λόγος, τοῦ μὲν οὐρανοῦ ἡ
λυχνία, τῶν δὲ περιγείων, ἐξ ὧν αἱ ἀναθυμιάσεις, τὸ ἐτύμως προσαγορευόμενον θυμιατήριον.
τὸν δ' ἐν ὑπαίθρῳ βωμὸν εἴωθε καλεῖν θυσιαστήριον, ὡσανεὶ τηρητικὸν καὶ φυλακτικὸν ὄντα
θυσιῶν τὸν ἀναλωτικὸν τούτων, αἰνιττόμενος οὐ τὰ μέλη καὶ τὰ μέρη τῶν ἱερουργουμένων,
ἅπερ δαπανᾶσθαι πυρὶ πέφυκεν, ἀλλὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ προσφέροντος· εἰ μὲν γὰρ ἀγνώμων
καὶ ἄδικος, ἄθυτοι θυσίαι καὶ ἀνιέροι ἱερουργαὶ καὶ εὐχαὶ παλίμφημοι παντελῆ φθορὰν
ἐνδεχόμεναι· καὶ γὰρ ὁπότε γίνεσθαι δοκοῦσιν, οὐ λύσιν ἀμαρτημάτων, ἀλλ' ὑπόμνησιν
ἐργάζονται· εἰ δ' ὁσιος καὶ δίκαιος, μένει βέβαιος ἡ θυσία, κἂν τὰ κρέα δαπανηθῇ, μᾶλλον δὲ
καὶ εἰ τὸ παράπαν μηδὲν προσάγοιτο ἱερεῖον· ἡ γὰρ ἀληθὴς ἱερουργία τίς ἂν εἴη πλην ψυχῆς
θεοφιλοῦς εὐσέβειας; ἥς τὸ εὐχάριστον ἀθανατίζεται καὶ ἀνάγραφτον στηλιτεύεται παρὰ θεῶ
συνδιαϊωνίζον ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ. ^[5]

Mos 2 109 Τούτοις ἐξῆς ἱερὰν ἐσθῆτα κατεσκευάζεν ὁ τεχνίτης τῷ μέλλοντι ἀρχιερεῖ καθίστασθαι
παγκάλῃν καὶ θαυμασιωτάτην ἔχουσαν ἐν τοῖς ὑφάσμασι πλοκήν. τὰ δ' ὕφη διττὰ ἦν, τὸ μὲν
ὑποδύτης, τὸ δὲ προσαγορευόμενον ἐπωμίς.

Mos 2 110 ὁ μὲν οὖν ὑποδύτης ἀμιγεστέρας ιδέας· ὅλος γὰρ ὑακίνθινος, ἔξω τῶν κατωτάτω καὶ πρὸς
ἐσχατίας μερῶν, ταῦτα γὰρ ἐποικίλλετο χρυσοῖς ῥοῖσκοις καὶ κώδωσι καὶ ἀνθίνοις πλέγμασιν.

Mos 2 111 ἡ δ' ἐπωμίς, ἐκπρεπέστατον ἔργον καὶ τεχνικώτατον, ἐπιστήμη τελειοτάτῃ κατεσκευάζετο τοῖς
προειρημένοις γένεσιν, ὑακίνθω καὶ πορφύρᾳ καὶ βύσσῳ καὶ κοκκίνῳ, συγκαταπλεκομένου
χρυσοῦ· πέταλα γὰρ εἰς λεπτὰς τρίχας κατατμηθέντα πᾶσι τοῖς νήμασι συνυφαίνετο.

Mos 2 112 λίθοι δ' ἐπὶ τῶν ἀκρωμίων ἐνηρμόζοντο σμαράγδου πολυτελοῦς δύο τιμαλφέστατοι, οἷς τὰ
ὀνόματα τῶν φυλάρχων ἔξ καθ' ἑκάτερον ἐνεχαράττετο, δώδεκα τὰ σύμπαντα· καὶ κατὰ τὸ
στῆθος ἄλλοι λίθοι πολυτελεῖς δώδεκα διαφέροντες ταῖς χροαῖς, σφραγίσιν ἐοικότες, ἐκ τριῶν
τετραστοιχεί· οὗτοι δ' ἐνηρμόζοντο τῷ προσαγορευομένῳ λογεῖῳ. ^[5]

Mos 2 113 τὸ δὲ λογεῖον τετράγωνον διπλοῦν κατεσκευάζετο ὡσανεὶ βάσις, ἵνα δύο ἀρετὰς
ἀγαλματοφορῇ, δῆλωσιν τε καὶ ἀλήθειαν· ὅλον δ' ἄλυσειδίῳ χρυσοῖς ἀνήρητο πρὸς τὴν
ἐπωμίδα, σφιγγόμενον ἐξ αὐτῆς, ὑπὲρ τοῦ μὴ χαλᾶσθαι.

Mos 2 114 χρυσοῦν δὲ πέταλον ὡσανεὶ στέφανος ἐδημιουργεῖτο τέτταρας ἔχον γλυφὰς ὀνόματος, ὃ
μόνοις τοῖς ὦτα καὶ γλῶτταν σοφία κεκαθαρμένοις θέμις ἀκούειν καὶ λέγειν ἐν ἀγίοις, ἄλλω δ'
οὐδενὶ τὸ παράπαν οὐδαμοῦ.

Mos 2 115 τετραγράμματον δὲ τοῦνομά φησιν ὁ θεολόγος εἶναι, τάχα που σύμβολα τιθεῖς αὐτὰ τῶν
πρώτων ἀριθμῶν, μονάδος καὶ δυάδος καὶ τριάδος καὶ τετράδος, ἐπειδὴ πάντα ἐν τετράδι,
σημεῖον καὶ γραμμὴ καὶ ἐπιφάνεια καὶ στερεόν, τὰ μέτρα τῶν συμπάντων, καὶ αἱ κατὰ
μουσικὴν ἄρισται συμφωνίαι, ἥ τε διὰ τεσσάρων ἐν ἐπιτρίτῳ λόγῳ καὶ ἡ διὰ πέντε ἐν ἡμιολίῳ
καὶ ἡ διὰ πασῶν ἐν διπλασίῳ καὶ ἡ δις διὰ πασῶν ἐν τετραπλασίῳ· ἔχει δὲ καὶ τὰς ἄλλας
ἀμυθήτους ἀρετὰς ἡ τετράς, ὧν τὰς πλείστας ἡκριβώσαμεν ἐν τῇ περὶ ἀριθμῶν πραγματείᾳ. ^[5]

Mos 2 116

μίτρα δ' ἦν ὑπ' αὐτῷ, τοῦ μὴ ψαύειν τῆς κεφαλῆς τὸ πέταλον. πρὸς δὲ καὶ κίδαρις κατεσκευάζετο· κιδάρει γὰρ οἱ τῶν ἑώων βασιλεῖς ἀντὶ διαδήματος εἰώθασι χρῆσθαι. Τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ ἀρχιερέως ἦν ἐσθῆς.

Mos 2 117 ὃν δ' ἔχει λόγον οὐ παρασιωπητέον αὐτὴ τε καὶ τὰ μέρη. ὅλη μὲν δὴ γέγονεν ἀπεικόνισμα καὶ μίμημα τοῦ κόσμου, τὰ δὲ μέρη τῶν καθ' ἕκαστον μερῶν. ἀρκτέον δ' ἀπὸ τοῦ ποδήρους.

Mos 2 118 οὗτος ὁ χιτῶν σύμπας ἐστὶν ὑακίνθινος, ἀέρος ἐκμαγεῖον· φύσει γὰρ ὁ ἀήρ μέλας καὶ τρόπον τινὰ ποδήρης, ἄνωθεν ἀπὸ τῶν μετὰ σελήνην ἄχρι τῶν γῆς ταθεῖς περάτων, πάντη κεχυμένος· ὅθεν καὶ ὁ χιτῶν ἀπὸ στέρνων ἄχρι ποδῶν περὶ ὅλον τὸ σῶμα κέχυται.

Mos 2 119 ἐξ αὐτοῦ δὲ κατὰ τὰ σφυρὰ ῥοῖσκοι καὶ ἄνθινα καὶ κώδωνές εἰσι· τὰ μὲν ἄνθινα σύμβολον γῆς, ἀνθεῖ γὰρ καὶ βλαστάνει πάντα ἐκ ταύτης· οἱ δὲ ῥοῖσκοι ὕδατος, παρὰ τὴν ῥύσιν λεχθέντες· εὐθυβόλως· οἱ δὲ κώδωνες τῆς ἀρμονίας καὶ συμφωνίας τούτων, οὔτε γὰρ γῆ χωρὶς ὕδατος οὔθ' ὕδωρ ἄνευ τῆς γεώδους οὐσίας αὐταρκες εἰς γένεσιν, ἀλλ' ἡ σύνοδος καὶ κρᾶσις ἀμφοῖν.

[5]

Mos 2 120 μάρτυς δὲ τοῦ δηλουμένου καὶ ὁ τόπος ἐναργέστατος· ὥς γὰρ ἐν ἐσχάτοις τοῦ ποδήρους οἱ ῥοῖσκοι καὶ τὰ ἄνθινα καὶ οἱ κώδωνές εἰσιν, οὕτως καὶ τὰ ὧν ἐστι σύμβολα τὴν κατωτάτω χώραν ἔλαχεν ἐν κόσμῳ, γῆ καὶ ὕδωρ, καὶ τῇ τοῦ παντὸς ἀρμονίᾳ συνηχοῦντα τὰς οἰκείας ἐπιδείκνυται δυνάμεις ἐν ὠρισμέναις χρόνων περιόδοις καὶ τοῖς προσήκουσι καιροῖς. [5]

Mos 2 121 τριῶν μὲν δὴ στοιχείων, ἐξ ὧν τε καὶ ἐν οἷς τὰ θνητὰ καὶ φθαρτὰ γένη πάντα, ἀέρος, ὕδατος, γῆς, ὁ ποδήρης σὺν τοῖς ἀπηρωρημένοις κατὰ τὰ σφυρὰ σύμβολον ἐδείχθη προσηκόντως· ὥς γὰρ ὁ χιτῶν εἷς, καὶ τὰ λεχθέντα τρία στοιχεῖα μιᾷ ἰδέας ἐστίν, ἐπειδὴ τὰ κατωτέρω σελήνης ἅπαντα τροπὰς ἔχει καὶ μεταβολάς· καὶ καθάπερ ἐκ τοῦ χιτῶνος ἤρτηνται οἱ τε ῥοῖσκοι καὶ τὰ ἄνθινα, καὶ ἀπ' ἀέρος τρόπον τινὰ γῆ καὶ ὕδωρ ἐκκρέμονται, τὸ γὰρ ὄχημα τούτων ἐστὶν ἀήρ.

[5]

Mos 2 122 τὴν δ' ἐπωμίδα οὐρανοῦ σύμβολον ὁ λόγος εἰκόσι στοχασμοῖς χρώμενος παραστήσει· πρῶτον μὲν γὰρ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκρωμίων σμαράγδου δύο λίθοι περιφερεῖς μηνύουσιν, ὥς μὲν οἷονταί τινες, ἀστέρων τοὺς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἡγεμόνας, ἥλιον καὶ σελήνην, ὥς δ' ἂν ἐγγυτέρω τις τῆς ἀληθείας προσερχόμενος εἴποι, τῶν ἡμισφαιρίων ἑκάτερον· ἴσα τε γὰρ ὥς οἱ λίθοι τό τε ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν καὶ οὐδέτερον πέφυκε μειοῦσθαι καὶ συναύξεσθαι καθάπερ σελήνη. [5]

Mos 2 123 συνεπιμαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ χρóa· σμαράγδω γὰρ ἔοικεν ἡ τοῦ παντὸς οὐρανοῦ φαντασία κατὰ τὴν τῆς ὄψεως προσβολήν. ἀναγκαίως δὲ καὶ καθ' ἑκάτερον τῶν λίθων ἐξ ὀνόματα ἐγγλύφεται, διότι καὶ τῶν ἡμισφαιρίων ἑκάτερον δίχα τέμνον τὸν ζωοφόρον ἐξ ἐναπολαμβάνει ζῶδια.

Mos 2 124 ἔπειθ' οἱ κατὰ τὰ στέρνα δώδεκα λίθοι ταῖς χρόαις οὐχ ὅμοιοι διανεμηθέντες εἰς τέσσαρας στοίχους ἐκ τριῶν τίνος ἐτέρου δείγματ' εἰσὶν ἢ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου; καὶ γὰρ οὗτος τετραχῇ διανεμηθεὶς ἐκ τριῶν ζωδίων τὰς ἐτησίους ὥρας ἀποτελεῖ, ἔαρ, θέρος, μετόπωρον, χειμῶνα, τροπὰς τέσσαρας, ὧν ἐκάστης ὅρος τρία ζῶδια, γνωριζόμενος ταῖς τοῦ ἡλίου περιφοραῖς κατὰ τὸν ἐν ἀριθμοῖς ἀσάλευτον καὶ βεβαιότατον καὶ θεῖον ὄντως λόγον. [5]

Mos 2 125 ὅθεν ἐνηρμόζοντο καὶ τῷ προσαγορευθέντι δεόντως λογεῖω· λόγῳ γὰρ αἱ τροπαὶ καὶ ἐτήσιοι ὥραι τεταγμένω καὶ παγίῳ συνίστανται, τὸ παραδοξότατον, διὰ τῆς καιρίου μεταβολῆς ἐπιδεικνύμεναι τὴν διαιωνίζουσαν αὐτῶν μονήν.

Mos 2 126 εὖ δ' ἔχει καὶ πάνυ καλῶς τὸ τοῖς χρώμασι τοὺς δώδεκα λίθους διαλλάττειν καὶ μηδένα ὅμοιον εἶναι μηδενί· καὶ γὰρ τῶν ἐν τῷ ζωοφόρῳ ἕκαστον ἀποτελεῖ τι χρῶμα οἰκεῖον κατὰ τε ἀέρα καὶ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τούτων παθήματα καὶ ἔτι κατὰ τὰ τῶν ζώων καὶ φυτῶν γένη πάντα.

Mos 2 127

διπλοῦν δὲ τὸ λογεῖον οὐκ ἀπὸ σκοποῦ· διττὸς γὰρ ὁ λόγος ἔν τε τῷ παντὶ καὶ ἐν ἀνθρώπου φύσει· κατὰ μὲν τὸ πᾶν ὃ τε περὶ τῶν ἀσωμάτων καὶ παραδειγματικῶν ἰδεῶν, ἐξ ὧν ὁ νοητὸς ἐπάγη κόσμος, καὶ ὁ περὶ τῶν ὁρατῶν, ἃ δὴ μιμήματα καὶ ἀπεικονίσματα τῶν ἰδεῶν ἐκείνων ἐστίν, ἐξ ὧν ὁ αἰσθητὸς οὗτος ἀπετελεῖτο· ἐν ἀνθρώπῳ δ' ὁ μὲν ἐστὶν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικός, <καὶ ὁ μὲν> οἶά τις πηγὴ, ὁ δὲ γεωνὸς ἀπ' ἐκείνου ῥέων· καὶ τοῦ μὲν ἐστὶ χώρα τὸ ἡγεμονικόν, τοῦ δὲ κατὰ προφορὰν γλῶττα καὶ στόμα καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φωνῆς ὀργανοποιία.
[5]

- Mos 2 128 σχῆμα δ' ἀπένειμεν ὁ τεχνίτης τετράγωνον τῷ λογεῖῳ πάνυ καλῶς αἰνιττόμενος, ὥς χρὴ καὶ τὸν τῆς φύσεως λόγον καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου βεβηκέναι πάντῃ καὶ κατὰ μὴδ' ὅτιοῦν κραδαίνεσθαι. παρὸ καὶ τὰς εἰρημένας δύο ἀρετὰς προσεκλήρωσεν αὐτῷ, δῆλῳσιν τε καὶ ἀλήθειαν· ὃ τε γὰρ τῆς φύσεως λόγος ἀληθὴς καὶ δηλωτικὸς πάντων ὃ τε τοῦ σοφοῦ μιμούμενος ἐκείνον ὀφείλει προσηκόντως ἀψευδέστατός τε εἶναι τιμῶν ἀλήθειαν καὶ μὴδὲν φθόνῳ συσκιάζειν, ὧν ἡ μήνυσις ὠφελήσει τοὺς ἀναδιδασκόμενους.
[5]
- Mos 2 129 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δυσὶ λόγοις τοῖς καθ' ἕκαστον ἡμῶν, τῷ τε προφορικῷ καὶ ἐνδιαθέτῳ, δύο ἀρετὰς ἀπένειμεν οἰκείας, τῷ μὲν προφορικῷ δῆλῳσιν, τῷ δὲ κατὰ διάνοιαν ἀλήθειαν· ἀρμόζει γὰρ διανοίᾳ μὲν μὴδὲν παραδέχεσθαι ψεῦδος, ἐρμηνείᾳ δὲ μὴδὲν ἐμποδίζειν τῶν εἰς τὴν ἀκριβεστάτην δῆλῳσιν.
[5]
- Mos 2 130 λόγου δὲ οὐδὲν ὄφελος τὰ καλὰ καὶ σπουδαῖα σεμνηγοροῦντος, ὧ μὴ πρόσεστιν οἰκείων ἀκολουθία πράξεων· ὅθεν τὸ λογεῖον ἤρτησεν ἐκ τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται, τὸν λόγον οὐ δικαιοῦσας ἔργων ἀπεξεῦχθαι· τὸν γὰρ ὥμον ἐνεργείας καὶ πράξεως ποιεῖται σύμβολον.
- Mos 2 131 ἃ μὲν οὖν αἰνίττεται διὰ τῆς ἱερᾶς ἐσθῆτος, ἐστὶ τοιαῦτα. κίδαριν δὲ ἀντὶ διαδήματος ἐπιτίθησι τῇ κεφαλῇ δικαίων τὸν ἱερωμένον τῷ θεῷ, καθ' ὃν χρόνον ἱεῖται, προφέρειν ἀπάντων καὶ μὴ μόνον ἰδιωτῶν ἀλλὰ καὶ βασιλέων.
- Mos 2 132 ὑπεράνω δὲ τὸ χρυσοῦν ἐστὶ πέταλον, ὧ τῶν τεττάρων αἱ γλυφαὶ γραμμάτων ἐνεσφραγίσθησαν, ἐξ ὧν ὄνομα τοῦ ὄντος φασὶ μνηύεσθαι, ὥς οὐχ οἶόν τε ὃν ἄνευ κατακλήσεως θεοῦ συστήναί τι τῶν ὄντων· ἀρμονία γὰρ πάντων ἐστὶν ἡ ἀγαθότης καὶ ἵλεως δύναμις αὐτοῦ.
- Mos 2 133 τοῦτον τὸν τρόπον ὁ ἀρχιερεὺς διακοσμηθεὶς στέλλεται πρὸς τὰς ἱερουργίας, ἵν', ὅταν εἰσὶν αἱ πατρίους εὐχὰς τε καὶ θυσίας ποιησόμενος, συνεισέρχεται πᾶς ὁ κόσμος αὐτῷ δι' ὧν ἐπιφέρεται μιμήματα, ἄερος τὸν ποδῆρη, ὕδατος τὸν ῥοῖσκον, γῆς τὸ ἄνθινον, πυρὸς τὸ κόκκινον, οὐρανοῦ τὴν ἐπωμίδα, καὶ κατ' εἶδος τοῖν δυοῖν ἡμισφαιρίοιν τοὺς ἐπὶ τῶν ἀκρωμίων σμαράγδους περιφερεῖς, ἐφ' ὧν καθ' ἑκάτερον γλυφαὶ ἔξ, τοῦ ζωοφόρου τοὺς ἐπὶ τῶν στέρνων δώδεκα λίθους ἐκ τριῶν κατὰ τέτταρας στοίχους, τοῦ συνέχοντος καὶ διοικοῦντος τὰ σύμπαντα τὸ λογεῖον.
[5]
- Mos 2 134 ἀναγκαῖον γὰρ ἦν τὸν ἱερωμένον τῷ τοῦ κόσμου πατρὶ παρακλήτῳ χρῆσθαι τελειοτάτῳ τὴν ἀρετὴν υἱῷ πρὸς τε ἀμνησίαν ἀμαρτημάτων καὶ χορηγίαν ἀφθονωτάτων ἀγαθῶν.
- Mos 2 135 ἴσως μέντοι καὶ προδιδάσκει τὸν τοῦ θεοῦ θεραπευτὴν, εἰ καὶ μὴ τοῦ κοσμοποιοῦ δυνατόν, ἀλλὰ τοῦ γε κόσμου διηνεκῶς ἄξιον εἶναι πειρᾶσθαι, οὗ τὸ μίμημα ἐνδύόμενος ὀφείλει τῇ διανοίᾳ τὸ παράδειγμα εὐθὺς ἀγαλματοφορῶν αὐτὸς τρόπον τινὰ πρὸς τὴν τοῦ κόσμου φύσιν ἐξ ἀνθρώπου μεθηρμόσθαι καί, εἰ θέμις εἰπεῖν—θέμις δὲ ἀψευδεῖν περὶ ἀληθείας λέγοντα—, βραχὺς κόσμος εἶναι. Τῶν δὲ προφυλαίων ἔξω παρὰ ταῖς εἰσόδοις λουτήρ ἐστὶ χαλκοῦς, οὐκ ἄργον ὕλην λαβόντος τοῦ τεχνίτου πρὸς τὴν κατασκευὴν, ὅπερ φιλεῖ γίνεσθαι, σκευὴ δ' ἐπιμελῶς δημιουργηθέντα πρὸς ἑτέραν χρεῖαν, ἃ μετὰ σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας πάσης αἱ γυναῖκες εἰσήνεγκαν ἀμιλλώμεναι τοῖς ἀνδράσι πρὸς εὐσέβειαν, ἀγώνισμα καλὸν ἄρασθαι

διανοηθεῖσαι καὶ καθ' ὅσον δυνάμεως εἶχον σπουδάσασαι μὴ ἀπολειφθῆναι τῆς ἐκείνων
ὀσιότητος· κάτοπτρα γάρ, οἷς εὐμορφίαν εἰώθασι διακοσμεῖσθαι, μηδενὸς προστάξαντος,
αὐτοκελεύστῳ προθυμίᾳ σωφροσύνης καὶ τῆς περὶ γάμον ἀγνείας καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ ψυχικοῦ
κάλλους ἀπαρχὴν πρεπωδεστάτην ἀπῆρξαντο. ^[5]

Mos 2 138 ταῦτ' ἔδοξε τῷ τεχνίτῃ λαβόντι χωνεῦσαι καὶ μηδὲν ἀπ' αὐτῶν ἕτερον ἢ τὸν λουτήρα
κατασκευάσασθαι, περιρραντηρίοις ὅπως οἱ μέλλοντες εἰς τὸν νεῶν εἰσιέναι ἱερεῖς ἐπὶ τῷ τὰς
διατεταγμένας ὑπουργεῖν λειτουργίας χρῶνται πόδας μάλιστα καὶ χεῖρας ἀπονιπτόμενοι—
σύμβολον ἀνυπαίτιου ζωῆς καὶ βίου καθαρεύοντος ἐν πράξεσιν ἐπαινetaῖς, οὐ τὴν τραχεῖαν
κακίας ὁδὸν ἢ κυριώτερον εἰπεῖν ἀνοδίαν ἀλλὰ τὴν δι' ἀρετῆς λεωφόρον ἀπευθύνοντος—. ^[5]

Mos 2 139 „ὑπομιμνησκέσθω μέντοι“ φησί „καὶ ὁ μέλλων περιρραίνεσθαι, ὅτι τοῦδε τοῦ σκεύους ἡ ὕλη
κάτοπτρα ἦν, ἵνα καὶ αὐτὸς οἶα πρὸς κάτοπτρον αὐγάζη τὸν ἴδιον νοῦν καί, εἴ τι ὑποφαίνοιτο
αἴσχος ἐξ ἀλόγου πάθους ἢ παρὰ φύσιν ἐπαιρούσης καὶ μετεωριζούσης ἡδονῆς ἢ στελλούσης
ἔμπαλιν λύπης καὶ καθαιρούσης ἢ ἀποστρέφοντος καὶ ἀποκλίνοντος τὴν ἐπ' εὐθείας ὁρμὴν
φόβου ἢ τῆς ἐπιθυμίας πρὸς τὰ μὴ παρόντα ἐλκούσης καὶ ἀποτεϊνούσης βία, τοῦτο θεραπεύῃ τε
καὶ ἰᾶται τοῦ γνησίου καὶ ἀνόθου μεταποιούμενος κάλλους· τὸ μὲν γὰρ τοῦ σώματος ἐν
συμμετρίᾳ μερῶν εὐχροία τε καὶ εὐσαρκία κεῖται, βραχὺν τῆς ἀκμῆς ἔχον καιρόν, τὸ δὲ τῆς
διανοίας ἐν ἀρμονίᾳ δογμάτων καὶ ἀρετῶν συμφωνία, μὴ χρόνου μήκει μαραινόμενον, ἀλλ'
ἐφ' ὅσον ἐγχερονίζει καινούμενον καὶ νεάζον, χρώματι διαπρεπεῖ κεκοσμημένον ἀληθείας καὶ
ὁμολογίας ἔργων πρὸς λόγους καὶ πρὸς ἔργα λόγων καὶ ἔτι βουλευμάτων πρὸς ἑκάτερα. ^[5]

Mos 2 140 “ Διδαχθέντι δ' αὐτῷ τὰ παραδείγματα τῆς ἱερᾶς σκηνῆς καὶ ἀναδιδάξαντι τοὺς διανοία ὀξεῖς
καὶ εὐφυῶς ἔχοντας πρὸς ἀνάληψιν καὶ τελείωσιν ἔργων, ἅπερ ἀναγκαίως εἶχε
δημιουργηθῆναι, κατὰ τὸ εἰκὸς ἱεροῦ κατασκευασθέντος ἔδει καὶ ἱερεῖς τοὺς ἐπιτηδειοτάτους
αἰρεθῆναι τε καὶ προμαθεῖν, ὃν τρόπον τὰς θυσίας ἀνάγειν τε καὶ ἱεουργεῖν προσῆκε. ^[5]

Mos 2 142 τὸν μὲν οὖν ἀδελφὸν ἐξ ἀπάντων ἐπικρίνας ἀριστίνδην ἀρχιερέα, τοὺς δ' ἐκείνου παῖδας ἱερεῖς
ἐχειροτόνει, προνομίαν οὐ τῷ οἰκείῳ γένει διδούς, ἀλλ' εὐσεβεῖα καὶ ὀσιότητι, ἃς ἐνέωρα τοῖς
ἀνδράσιν ὑπούσας. σαφὴς δὲ πίστις· οὐδέτερον υἱὸν—δύο γὰρ ἦσαν αὐτῷ—τούτου τοῦ γέρωσ
ἡξίωσεν, ἀναγκαίως ἂν ἀμφοτέρους ἐλόμενος, εἴ τινα τιμὴν ἔνεμε τῷ φιλοικείῳ. ^[5]

Mos 2 143 καθίστη δὲ μετὰ τῆς ἅπαντος τοῦ ἔθνους γνώμης, ὡς τὰ λόγια ὑφηγεῖτο, καινότατον τρόπον
καὶ ἄξιον ἱστορηθῆναι· λούει τὸ πρῶτον αὐτοὺς ὕδατι πηγῆς τῷ καθαρωτάτῳ καὶ ζωτικωτάτῳ
κάπειτα τὰς ἱερὰς ἀναδίδωσιν ἐσθῆτας, τῷ μὲν ἀδελφῷ τὸν ποδῆρη καὶ τὴν ἐπωμίδα οἰονεῖ
θώρακα, τὸ παμποίκιλον ὕφασμα καὶ μίμημα τοῦ παντός, τοῖς δ' ἀδελφιδοῖς χιτῶνας λινοῦς,
ζῶνας τε καὶ περισκελῇ πᾶσι· τὰς μὲν, ὅπως ἀνεμπόδιστοι καὶ ἐτοιμότεροι πρὸς τὰς ἱερὰς
ὑπουργίας ᾧσι, σφιγγομένων τοὺς ἀνειμένους κόλπους τῶν χιτῶνων, τὰ δ', ὅπως μηδὲν ὦν
κρύπτεσθαι θέμις προφαίνηται, καὶ μάλιστ' ἀνερχομένων ἐπὶ τὸν βωμὸν ἢ κατιόντων ἄνωθεν
καὶ πάντα δρώντων μετὰ σπουδῆς καὶ τάχους· εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἀκριβὲς γεγένητο ἢ στόλισις διὰ
τὴν τοῦ μέλλοντος ἀδήλου προφυλακὴν, κἂν ἔνεκα τῆς συντόνου περὶ τὰς λειτουργίας
ὀξύτητος ἀπεγυμνοῦντο τὸν προσήκοντα ἱεροῖς καὶ ἱερωμένοις κόσμον φυλάττειν
ἀδυνατοῦντες. ^[5]

Mos 2 146 ὡς δὲ ταῖς ἐσθήσεσιν ἤσκησεν αὐτούς, χρίσματος εὐωδεστάτου λαβὼν, ὃ μυρεψικῇ τέχνῃ
κατειργάσθη, τὰ ἐν ὑπαίθρῳ πρῶτα, τὸν τε βωμὸν καὶ τὸν λουτήρα, κατέχριεν ἐπιρραίνων
ἐπτάκις, ἔπειτα τὴν σκηνὴν καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν ἕκαστον, τὴν κιβωτόν, τὴν λυχνίαν, τὸ
θυμιατήριον, τὴν τράπεζαν, τὰ σπονδεῖα, τὰς φιάλας, τὰ ἄλλα ὅσα πρὸς θυσίας ἀναγκαῖα καὶ
χρήσιμα, καὶ τελευταῖον προσαγαγὼν τὸν ἀρχιερέα πολλῷ λίπει τὴν κεφαλὴν ἀλείφει. ^[5]

Mos 2 147

ταῦτ' ἐπιτελέσας εὐαγῶς ἀχθῆναι κελεύει μόσχον καὶ κριοὺς δύο· τὸν μὲν, ἵνα θύσῃ περὶ ἀφέσεως ἀμαρτημάτων, αἰνιττόμενος ὅτι παντὶ γενητῶ, κἂν σπουδαῖον ᾗ, παρόσον ἦλθεν εἰς γένεσιν, συμφυὲς τὸ ἀμαρτάνειν ἐστίν, ὑπὲρ οὗ τὸ θεῖον εὐχαῖς καὶ θυσίαις ἀναγκαῖον ἐξευμενίζεσθαι, μὴ διακινηθὲν ἐπιθεῖτο· τῶν δὲ κριῶν τὸν μὲν ἕτερον εἰς ὀλοκαύτωμα εὐχαριστήριον τῆς τῶν ὅλων διοικήσεως, ἧς κατὰ τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστω μέρος μέτεστι καρπουμένῳ τὴν ἀπὸ τῶν στοιχείων ὠφέλειαν, γῆς πρὸς οἴκησιν καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς τροφάς, ὕδατος πρὸς ποτὸν καὶ λουτρὰ καὶ πλοῦν, ἀέρος πρὸς ἀναπνοὴν καὶ τὰς διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀντιλήψεις—ἐπειδὴ πασῶν ἀῆρ ὄργανον—καὶ ἔτι τὰς ἐτησίους ὥρας, πυρὸς τοῦ μὲν χρειώδους πρὸς τὰ ἐψόμενα καὶ θερμαινόμενα, τοῦ δὲ οὐρανίου πρὸς αὐγὴν καὶ τὰ ὁρατὰ πάντα· τὸν δ' ἕτερον εἰς τὴν τῶν ἱερωμένων διὰ καθάρσεως ἀγνευτικῆς παντέλειαν, ὃν ἐτύμως „τελειώσεωσ“ ἐκάλεσεν (Exod. ^[5]

Mos 2 149 29, 26. Lev. 8, 22), ἐπειδὴ τὰς ἀρμοττούσας θεραπευταῖς καὶ λειτουργοῖς θεοῦ τελετὰς ἔμελλον ἱεροφαντεῖσθαι.

Mos 2 150 τοῦ δ' αἵματος αὐτοῦ τὸ μὲν ἐν κύκλῳ τοῦ βωμοῦ σπένδει λαβῶν, τὸ δὲ φιάλῃν ὑποσχῶν δέχεται καὶ ἀπὸ τούτου τρία μέρη τοῦ σώματος χρίει τῶν τελουμένων ἱερέων, οὓς ἄκρον, ἄκραν χεῖρα, ποδὸς ἄκρον, δεξιὰ τὰ σύμπαντα, αἰνιττόμενος ὅτι δεῖ τὸν τέλειον καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ βίῳ παντὶ καθαρεύειν· λόγον μὲν γὰρ ἀκοὴ δικάζει, χεὶρ δ' ἔργου σύμβολον, διεξόδου δὲ τῆς περὶ τὸν βίον πούς. ^[5]

Mos 2 151 ἐπεὶ δ' ἕκαστον αὐτῶν ἄκρον τε καὶ δεξιόν, ὑπονοητέον δηλοῦσθαι τὴν ἐν ἐκάστοις ἐπίδοσιν μετὰ δεξιότητος, ἐφιεμένην τῆς ἄκρας εὐδαιμονίας καὶ τοῦ τέλους, ἐφ' ὃ σπεύδειν ἀναγκαῖον καὶ τὰς πράξεις ἀπάσας ἀναφέρειν στοχαζομένους ὥσπερ ἐν ταῖς τοξείαις σκοποῦ τοῦ περὶ τὸν βίον.

Mos 2 152 πάλαι μὲν οὖν ἱερείου ἐνός, ὃ προσηγορεύετο „τελειώσεωσ“, ἀκράτῳ αἵματι τὰ λεχθέντα τρία μέρη κατέχριε τῶν ἱερέων. αὕθις δ' ἐκ τοῦ παρὰ τῷ βωμῷ λαβῶν, ὅπερ ἐξ ἀπάντων ἦν τῶν τεθυμένων, καὶ τοῦ λεχθέντος χρίσματος, ὃ μυρεψοὶ κατεσκεύασαν, ἀναμίξας τὸ ἔλαιον τῷ αἵματι τοῦ κράματος τοῖς ἱερεῦσι καὶ ταῖς ἐσθήσεσιν αὐτῶν ἐπέρραινε, βουλόμενος αὐτοὺς μὴ μόνον τῆς ἕξω καὶ ἐν ὑπαίθρῳ μεταλαχεῖν ἀγνείας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν ἀδύτοις, ἐπειδὴ καὶ ἔνδον λειτουργεῖν ἔμελλον· τὰ δ' εἶσω πάντα ἐλαίῳ κατεκέχριστο. ^[5]

Mos 2 153 θυσίας δ' ἐπὶ ταῖς προτέραις ἄλλας ἀναγαγόντων, τοῦτο μὲν τῶν ἱερέων ὑπὲρ αὐτῶν, τοῦτο δὲ τῆς γερουσίας ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ ἔθνους, Μωυσῆς μὲν εἰς τὴν σκηνὴν εἰσέρχεται τὸν ἀδελφὸν ἐπαγόμενος—ὀγδόῃ δ' ἦν τῆς τελετῆς ἡμέρα καὶ τελευταία, ταῖς γὰρ πρότερον ἑπτὰ ἱεροφαντῶν αὐτόν τε καὶ τοὺς ἀδελφιδοὺς ὠργίζεν—, εἰσελθὼν δ' ἀνεδίδασκεν οἷα ὕφηγητῆς ἀγαθὸς εὐμαθὴ γνῶριμον, ὃν χρή τὸν τρόπον τὸν ἀρχιερέα τὰς εἶσω ποιεῖσθαι λειτουργίας. ^[5]

Mos 2 154 εἴτ' ἐξελθόντες ἀμφότεροι καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείναντες πρὸ τῆς κεφαλῆς εὐχὰς τίθενται τῷ ἔθνει τὰς προσηκούσας ἀπὸ καθαρᾶς καὶ ὀσιωτάτης γνώμης. ἔτι δ' εὐχομένων, τερατωδέστατόν τι συμβαίνει· ἐκ γὰρ τῶν ἀδύτων, εἴτε αἰθέρος ἀπόσπασμα τοῦ καθαρωτάτου, εἴτε ἀέρος κατὰ τὴν τῶν στοιχείων φύσει μεταβολὴν ἀναλυθέντος εἰς πῦρ, αἰφνίδιον ἀθρόα φλόξ διεκπαίει καὶ συντόνῳ ῥύμῃ φέρεται μὲν ἐπὶ τὸν βωμόν, τὰ δ' ἐπ' αὐτοῦ πάντα ἐξαναλίσκει, πρὸς οἷμαι σαφεστάτην δήλωσιν, ὅτι οὐδὲν ἄνευ θείας ἐπιφροσύνης ἐπετελεῖτο. δωρεὰν γὰρ ἐξάριτον εἰκὸς ἦν τοῖς ἀγίοις προσνεμηθῆναι, μὴ μόνον ἐν οἷς ἄνθρωποι δημιουργοί, ἀλλὰ καὶ τῷ καθαρωτάτῳ τῆς οὐσίας πυρί, τὸ χρειῶδες καὶ παρ' ἡμῖν ὅπως μὴ προσάψαιτο τοῦ βωμοῦ, διὰ τὸ μυρίας ἴσως ἀναμεῖχθαι κῆρας ἄπτεται γὰρ οὐ μόνον ζῶων ἀλόγων ὀπτωμένων ἢ ἐψομένων εἰς πλησμονὴν ἄδικον γαστρὸς τῆς ταλαίνης, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναιρουμένων, οὐ τριῶν ἢ τεττάρων, ἀλλὰ καὶ πολυανθρώπων ὁμίλων· ἥδη γοῦν καὶ στόλους

μεγάλους ἐπιβατικοῦ πλήρεις δῖστοι πυρφόροι κατέφλεξαν βληθέντες καὶ ὅλας πόλεις ἐξανάλωσαν, αἱ σμυχόμεναι μέχρι θεμελίων εἰς τέφραν ἐδαπανήθησαν, ὥς μὴδ' ἵχνος ὑπολελεῖσθαι τοῦ πάλαι συνοικισμοῦ. ^[5]

Mos 2 158 ταύτης ἕνεκά μοι δοκῶ τῆς αἰτίας ὡς μεμιασμένον ἤλασε τοῦ ἱερωτάτου καὶ καθαρωτάτου βωμοῦ πῦρ τὸ χρειῶδες, ἀνθ' οὗ φλόγα αἰθέριον ὤμβρησεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πρὸς διαστολὴν ἀγίων τε καὶ βεβήλων, ἀνθρωπειῶν τε καὶ θείων· ἤρμοττε γὰρ ταῖς θυσίαις ἀφθαρτοτέραν οὐσίαν ἀπονενεμῆσθαι πυρὸς τῆς πρὸς τὰς βιωτικὰς χρείας ὑπηρετούσης. Πολλῶν δὲ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον ἀναγομένων θυσιῶν καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ διαφερόντως ἐν πανηγύρεσι καὶ ἑορταῖς ὑπὲρ τε ἰδία ἐκάστου καὶ κοινῇ ὑπὲρ πάντων, διὰ μυρίας καὶ οὐχὶ τὰς αὐτὰς αἰτίας, ἅτε πολυανθρωποτάτου ἔθνους εὐσεβοῦντος, ἐδέησε καὶ νεωκόρων πλήθους εἰς τὰς ἱεράς ὑπηρεσίας. ^[5]

Mos 2 160 ἡ δ' αἵρεσις ἐγένετο πάλιν καινότερον ἀλλ' οὐ τὸν εἰωθότα τρόπον· μίαν τῶν δώδεκα φυλῶν ἐπικρίνας ἀριστίνδην ἐχειροτόνει θεοφιλοῦς ἔργου προθεὶς ἄθλα καὶ ἀριστεῖα.

Mos 2 161 τὸ δ' ἔργον τοιόνδε ἦν· Μωυσέως ἀναβάντος εἰς τὸ πλησίον ὄρος καὶ πλείους ἡμέρας ἰδιάζοντος τῷ θεῷ, τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ καιρὸν ἐπιτήδειον εἶναι νομίσαντες οἱ μὴ βέβαιοι τὰς φύσεις, ὥσπερ ἀναρχίας γενομένης, ἄφεται πρὸς ἀσέβειαν ὥρμησαν καὶ ἐκλαθόμενοι τῆς πρὸς τὸ ὄν ὁσιότητος ζηλωταὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν γίνονται πλασμάτων. ^[5]

Mos 2 162 εἶτα χρυσοῦν ταῦρον κατασκευασάμενοι, μίμημα τοῦ κατὰ τὴν χώραν ἱερωτάτου ζώου δοκοῦντος εἶναι, θυσίας ἀθύτους ἀνήγον καὶ χοροὺς ἀχορεύτους ἴστασαν ὕμνους τε ἦδον θρήνων οὐδὲν διαφέροντας καὶ ἐμφορηθέντες ἀκράτου διπλῇ μέθῃ κατίσχοντο, τῇ μὲν ἐξ οἴνου, τῇ δὲ καὶ ἀφροσύνης, κωμάζοντές τε καὶ παννυχίζοντες ἀπροόρατοι τοῦ μέλλοντος ἡδέσι κακοῖς συνεβίουν, ἐφεδρευούσης δίκης, ἢ μὴ βλέποντας ἔβλεπε καὶ ὧν ἄξιοι τιμωριῶν εἰσιν. ^[5]

Mos 2 163 ἐπεὶ δὲ αἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ συνεχεῖς ἐκβοήσεις κατὰ πολυανθρώπους ὁμίλους ἀθροιζομένων ἄχρι πολλοῦ διαστήματος ἐχώρουν, ὥς καὶ μέχρι τῆς ἀκρωρείας τὴν περιήχησιν ἐλθεῖν, πληχθεὶς τὰ ὦτα Μωυσῆς ἐν ἀμηχάνοις ἦν ἅτε θεοφιλὴς ὁμοῦ καὶ φιλάνθρωπος, μήτ' ἐκλιπεῖν ὑπομένων τὰς πρὸς θεὸν ὁμιλίας, ἃς ἰδιάζων μόνος μόνῳ διελέγετο, μὴθ' ὑπεριδεῖν τοῦ πλήθους ἐμπιπλαμένου τῶν ἐξ ἀναρχίας κακοπραγιῶν· ἔγνω γὰρ τὸν θροῦν δεινὸς ὧν ἐκ φωνῆς ἀνάρθρου καὶ ἀσήμου στοχάσασθαι ψυχῆς ἀδήλων καὶ ἀφανῶν τοῖς ἄλλοις παθῶν ιδιότητος, ὅτι παροινίας ἐστὶν ἢ κατέχουσα ταραχή, γεννώσης ἀκρασίας μὲν κόρον, κόρου δὲ ὕβριν. ^[5]

Mos 2 165 ἀνθελκόμενος δὲ καὶ ἀντισπώμενος πρὸς ἐκατέρου μέρους ὧδε ἀκαεῖσε τί χρὴ δρᾶν ἠπόρει. σκοπομένῳ δ' αὐτῷ θεσπίζεται τάδε· „βάδιζε ταχέως ἐνθένδε, κατὰβηθι· πρὸς ἀνομίαν ἔσπευσεν ὁ λεώς· χειροποίητον κατασκευάσαντες ταυρόμορφον θεὸν οὐ θεὸν προσκυνοῦσι καὶ θύουσιν, ὧν εἶδον καὶ ὧν ἤκουσαν ἀπάντων ὅσα συντείνει πρὸς εὐσεβίαν ἐκλαθόμενοι. ^[5]

Mos 2 166 “ καταπλαγεῖς δὲ καὶ ἀναγκασθεὶς πιστεῦναι ἀπίστοις πράξεσιν οἷα μεσίτης καὶ διαλλακτῆς οὐκ εὐθύς ἀπεπήδησεν, ἀλλὰ πρότερον τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἱκεσίας καὶ λιτὰς ἐποιεῖτο συγγνώμῃ τῶν ἡμαρτημένων δεόμενος· εἶτ' ἐξευμενισάμενος ὁ κηδεμὼν καὶ παραιτητῆς τὸν ἡγεμόνα ἐπανήει χαίρων ἅμα καὶ κατηφῶν· ἐγεγῆθει μὲν γὰρ τὴν ἱκεσίαν τοῦ θεοῦ προσιεμένου, συννοίας δὲ καὶ κατηφείας μεστὸς ἦν οἰδῶν ἐπὶ τῇ τοῦ πλήθους παρανομίᾳ. ^[5]

Mos 2 167 γενόμενος δ' ἐν μέσῳ τοῦ στρατοπέδου καὶ τὴν ἐξαπίναιον ἐκδιαίτησιν τοῦ πλήθους θαυμάσας καὶ ὅσον ψεῦδος ἀνθ' ὅσης ἀληθείας ὑπηλλάξαντο, κατιδὼν οὐκ εἰς ἅπαντας τὴν νόσον ἀφιγμένην, ἀλλὰ τινὰς ὑγιαίνοντας ἔτι καὶ μισοπονήρῳ πάθει χρωμένους, βουλόμενος διαγνῶναι τοὺς τε ἀνιάτως ἔχοντας καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις δυσχεραίνοντας καὶ εἰ δὴ

τινες ἁμαρτόντες μετανοοῦσι, κήρυγμα κηρύττει—τὸ δ' ἦν ἄρα βάσανος ἀκριβῆς τῆς ἐκάστου διανοίας, ὡς ἔχοι πρὸς τε ὁσιότητα καὶ τὸυναντίον—. ^[5]

Mos 2 168 „εἴ τις“ γάρ φησι „πρὸς κύριον, ἴτω πρὸς μέ.“ βραχὺ μὲν τὸ λεχθέν, μεγάλη δ' ἡ ἔμφασις, ἔστι γὰρ τοιόνδε τὸ δηλούμενον· εἴ τις μηδὲν τῶν χειροποιήτων μηδ' ὅσα γενητὰ νομίζει θεοῦς, ἀλλ' ἓνα τὸν ἡγεμόνα τῶν ὄλων, ἐμοὶ προσίτω.

Mos 2 169 τῶν μὲν οὖν ἄλλων οἱ μὲν ἔνεκα τοῦ τὸν Αἰγυπτιακὸν ἐζηλωκέναι τύφον ἀφηνιάζοντες οὐ προσεῖχον τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ φόβῳ κολάσεως ἴσως ἐγγυτέρῳ προσελθεῖν οὐκ ἐθάρρουν ἢ τὴν ἐκ Μωυσέως τίσιν δεδιότες ἢ τὴν ἐκ τοῦ πλήθους ἐπανάστασιν· αἰ γὰρ οἱ πολλοὶ τοῖς μὴ συναπονοουμένοις ἐπιτίθενται. μία δ' ἐξ ἀπάντων ἡ λεγομένη Λευϊτικὴ φυλὴ τοῦ κηρύγματος ἐπακούσασα καθάπερ ἀφ' ἐνὸς συνθήματος ἔθει μετὰ σπουδῆς, τῇ ποδωκείᾳ τὴν προθυμίαν ἐπιδεικνυμένη καὶ τὴν ὀξύτητα τῆς εἰς εὐσέβειαν ψυχικῆς ὁρμῆς. ^[5]

Mos 2 171 οὓς ἰδὼν Μωυσῆς ὥσπερ ἀπὸ βαλβίδος ἀμιλλωμένους „εἰ μὴ μόνον τοῖς σώμασιν“ εἶπεν „ἐπισπεύδετε τὴν πρὸς ἡμᾶς ἄφιξιν ἀλλὰ καὶ ταῖς διανοίαις, αὐτίκα μαρτυρηθήσεται ξίφος ἀναλαβὼν ἕκαστος τοὺς μυρίων ἄξια θανάτων εἰργασμένους, οἱ τὸν ἀληθῆ θεὸν καταλιπόντες τοὺς ψευδωνύμους ἐδημιούργησαν φθαρταῖς καὶ γενηταῖς οὐσίαις τὴν τοῦ ἀφθάρτου καὶ ἀγενήτου πρόσρησιν ἐπιφημίσαντες, συγγενεῖς καὶ φίλους ἀποκτεινάτω φιλίαν καὶ συγγένειαν ὑπολαβὼν εἶναι μόνην ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὁσιότητα. ^[5]

Mos 2 172 “ οἱ δὲ τὴν παραίνεσιν ἐτοιμότητι φθάσαντες, ἐπεὶ καὶ τὰς γνώμας ἔτυχον ἡλλοτριωμένοι σχεδὸν ἀφ' οὗ τὸ παρανόμημα γενόμενον εἶδον, ἀναιροῦσιν ἡβηδὸν εἰς τρισχίλιους τῶν πρὸ μικροῦ φιλτάτων. κειμένων δ' ἐν ἀγορᾷ μέση τῶν σωμάτων, ἡ πληθὺς θεασαμένη τοὺς μὲν ὠκτίσατο, τὸ δὲ τῶν κτεινόντων ἔνθερμον ἔτι καὶ μεστὸν ὀργῆς παράστημα καταδεῖσασα φόβῳ νουθετεῖται. Μωυσῆς δὲ τὴν ἀριστείαν ἀποδεξάμενος γέρας ἐπενόησε καὶ ἐβεβαίωσε τῇ πράξει τὸ οἰκεῖον· ἔδει γὰρ τοὺς ὑπὲρ θεοῦ τιμῆς ἐκούσιον πόλεμον ἀραμένους καὶ βραχεῖ καιρῷ κατωρθώκοντας ἀξιοθῆναι τῆς θεραπείας αὐτοῦ λαχόντας ἱερωσύνην. ^[5]

Mos 2 174 Ἐπεὶ δ' οὐ μία τάξις τῶν ἱερωμένων, ἀλλ' οἷς μὲν ἐπιτέτραπται τὰ περὶ τὰς εὐχὰς καὶ θυσίας καὶ τὰς ἄλλας ἱεουργίας ἄχρι τῶν ἀδύτων ἰοῦσιν, οἷς δὲ τούτων μὲν οὐδέν, ἐπιμέλεια δὲ καὶ φυλακαὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ, οὓς νεωκόρους ἔνιοι καλοῦσιν, ἡ πολλοῖς πολλαχοῦ μυρίων αἰτία κακῶν γενομένη περὶ πρωτείων στάσις ἐπεπόλασε κἀνταῦθα, τῶν νεωκόρων ἐπιθεμένων τοῖς ἱερεῦσι καὶ τὴν ἐκείνων τιμὴν παρασπάσασθαι διανοηθέντων· καὶ τοῦτ' εὐμαρῶς ἔσσεσθαι πολλαπλασίους τὸν ἀριθμὸν ὄντες. ^[5]

Mos 2 175 ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ δοκεῖν ἰδίᾳ γνώμῃ νεωτερίζειν καὶ τὴν πρεσβυτάτην τῶν δώδεκα φυλῶν συμφρονεῖν ἀναπεΐθουσιν, ἧ πολλοὶ τῶν εἰκαιωτέρων ἐπηκολούθησαν ὡς ἔχειν δυναμένη πρεσβεῖον ἡγεμονίας.

Mos 2 176 μέγαν τοῦτον ἐπιτειχισμὸν ἔγνω Μωυσῆς φυόμενον καθ' αὐτοῦ· τὸν γὰρ ἀδελφὸν ἀρχιερέα κατὰ τὰ χρησθέντα λόγια ἤρητο, διαβολαὶ δ' ἦσαν ὡς τοὺς μὲν χρησμοὺς ἐπιψευσαμένου, ποιησαμένου δὲ τὴν αἴρεσιν διὰ τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν εὐνοίαν.

Mos 2 177 ἐφ' οἷς εἰκότως ἀνιαιθεῖς, εἰ μὴ μόνον ἀπιστεῖται διὰ τοσούτων ἐλέγχων τὴν ἑαυτοῦ πίστιν ἐπιδειξάμενος, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἔργοις ἅπερ ἀναφέρεται πρὸς θεοῦ τιμὴν, δι' ἃ μόνᾳ καὶ τὸν ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ ἥθος κατεψευσμένον ἀναγκαῖον ἦν ἀληθεύειν— ἀλήθεια γὰρ ὁπαδὸς θεοῦ—, λόγοις μὲν ἀναδιδάσκειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως οὐκ ἐδοκίμαζε, τὸ μεταπείθειν ἐπιχειρεῖν τοὺς προκαταληφθέντας ἐναντίαις δόξαις ἀργαλέον εἰδώς, ἰκετεύει δὲ τὸν θεὸν ἐμφανεῖς ἀποδείξειν αὐτοῖς παρασχεῖν περὶ τοῦ μηδὲν ἐψεῦσθαι κατὰ τὴν τῆς ἱερωσύνης αἴρεσιν. ^[5]

Mos 2 178

ὁ δὲ κελεύει δώδεκα ῥάβδους λαβεῖν ταῖς φυλαῖς ἰσαριθμούς καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ὀνόματα φυλάρχων ἐπιγράψαι ταῖς ἑνδεκα, τῇ δὲ λοιπῇ τὸ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἀρχιερέως, εἴτ' εἰς τὸν νεῶν ἄχρι τῶν ἀδύτων εἰσενεγκεῖν· ὁ δὲ τὰ προσταθθέντα ποιήσας ἐκαραδόκει τὸ ἀποβησόμενον.

Mos 2 179 τῇ δ' ὑστεραίᾳ λογίῳ πληχθεῖς, ἅπαντος τοῦ ἔθνους παρεστῶτος, εἰσέρχεται καὶ τὰς ῥάβδους ἐκκομίζει, τὰς μὲν ἄλλας οὐδὲν διάφορον ἐχούσας, μίαν δ' ἐφ' ἣ τοῦνομα ἐπεγέγραπτο τοῦ ἀδελφοῦ τεθαυματουργημένην· οἷα γὰρ φυτὸν εὐγενὲς ἅπασα νέους βλαστοὺς ἐξέφυσε καὶ ὑπ' εὐφορίας καρπῶν ἔβριθεν.

Mos 2 180 οἱ δὲ καρποὶ κάρυα ἦσαν, ἃ φύσιν ἐναντίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις· ἐπὶ γὰρ τῶν πλείστων, σταφυλῆς, ἐλαίας, μήλων, διαφέρει τὸ σπέρμα καὶ τὸ ἐδώδιμον, ἃ διαφέροντα τόποις χωρίζεται· τὸ μὲν γὰρ ἐδώδιμον ἔξω, τὸ δὲ σπέρμα εἴσω κατακέκλεισται· τοῦ δὲ καρύου ταυτόν ἐστι τὸ τε σπέρμα καὶ τὸ ἐδώδιμον, ἀμφοτέρων εἰς μίαν ἰδέαν ἀποκριθέντων, καὶ τόπος εἷς ὁ ἐντὸς ὠχυρωμένος καὶ περιπεφρουρημένος ἔρκει διπλῶ, τῷ μὲν ἐκ φλοιοῦ πάνυ βαθέος, τῷ δ' οὐδὲν ἀποδέοντι ξυλίνου κατασκευάσματος· ἀφ' οὗ τελείαν ἀρετὴν αἰνίττεται. ^[5]

Mos 2 181 ὥσπερ γὰρ ἐν καρύῳ ταυτόν ἐστιν ἀρχὴ καὶ τέλος, ἀρχὴ μὲν ἡ σπέρμα, τέλος δὲ ἡ καρπός, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν· ἐκάστη γὰρ συμβέβηκεν εἶναι καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος, ἀρχὴν μὲν, ὅτι οὐκ ἐξ ἐτέρας δυνάμεως ἀλλ' ἐξ αὐτῆς φύεται, τέλος δέ, ὅτι πρὸς αὐτὴν ὁ κατὰ φύσιν βίος σπεύδει.

Mos 2 182 μία μὲν αἰτία ἦδε, λέγεται δὲ καὶ ἑτέρα τῆς προτέρας ἐμφαντικωτέρα· καρύου τὸ μὲν φλοιῶδές ἐστι πικρόν, τὸ δ' εἴσω περικείμενον ὥσανεὶ ξύλινον ἔρκος στιφρὸν εὖ μάλα καὶ κραταῖον, οἷς ἀμφοτέροις ὁ καρπὸς ἐγκατακεκλεισμένος οὐκ ἔστιν εὐληπτος.

Mos 2 183 τοῦτο ποιεῖται σύμβολον ἀσκητικῆς ψυχῆς, ἀφ' οὗ προτρέπειν αὐτὴν οἶεται δεῖν ἐπ' ἀρετὴν ἀναδιδάσκων, ὅτι πόνῳ προεντυχεῖν ἀναγκαῖον· πικρὸν δὲ καὶ ἀντιτυπὲς καὶ σκληρὸν ὁ πόνος, ἐξ οὗ φύεται τἀγαθόν, οὗ χάριν οὐ μαλακιστέον.

Mos 2 184 ὁ μὲν γὰρ τὸν πόνον φεύγων φεύγει καὶ τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ τλητικῶς καὶ ἀνδρείως ὑπομένων τὰ δυσκαρτέρητα σπεύδει πρὸς μακαριότητα· οὐ γὰρ ἀβροδιαίτοις καὶ τὴν ψυχὴν ἐκτεθλυμμένοις καὶ τὸ σῶμα διαρρέουσιν ὑπὸ τῆς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀδιαστάτου θρύψεως ἀρετὴ πέφυκεν ἐνδαιτᾶσθαι, κακουμένη δὲ μετανίσταται πρότερον ἀπόλειψιν χρηματίσασα πρὸς τὸν ἄρχοντα τὸν ὀρθὸν λόγον. ^[5]

Mos 2 185 ἀλλ' εἰ δεῖ τάληθές εἰπεῖν, ὁ φρονήσεως καὶ σωφροσύνης ἀνδρείας τε καὶ δικαιοσύνης ἱερώτατος θιάσος ἀσκητὰς μετατρέχει καὶ ὅσοι τὸν αὐστηρὸν καὶ σκληροδίαιτον βίον, ἐγκράτειαν καὶ καρτερίαν, ζηλοῦσι σὺν εὐτελείᾳ καὶ ὀλιγοδείᾳ, δι' ὧν τὸ κυριώτατον τῶν ἐν ἡμῖν, ὁ λογισμός, εἰς ὑγείαν ἄνοσον καὶ εὐεξίαν ἐπιδίδωσι καθελὼν τὸν βαρὺν τοῦ σώματος ἐπιτειχισμόν, ὃν οἶνοφλυγία καὶ ὀψοφαγία καὶ λαγνεῖαι καὶ αἱ ἄλλαι ἀπλήρωτοι ἐπιθυμῖαι συνεκρότησαν γεννήσασαι τὴν ἀντίπαλον ἀγχινοῖας πολυσαρκίαν. ^[5]

Mos 2 186 λέγεται μέντοι καὶ τῶν ἐν ἔαρι βλαστάνειν εἰωθότων δένδρων ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ πρῶτον ἀνθεῖν εὐαγγελιζομένη φορὰν ἀκροδρύων καὶ ὕστατον φυλλορροεῖν τὴν ἐπέτειον πρὸς μήκιστον ἀποτείνουσα τῆς χλόης εὐγυρίαν· ὧν ἑκάτερον ποιεῖται σύμβολον τῆς ἱερατικῆς φυλῆς, αἰνιττόμενος ὅτι καὶ πρώτη καὶ ὑστάτη τοῦ σύμπαντος ἀνθρώπων γένους ἀνθήσει, καθ' ὃν ἂν χρόνον δόξη τῷ θεῷ ταῖς ἑαριναῖς τροπαῖς ἐξομοιωσαὶ τὸν ἡμέτερον βίον ἀνελόντι τὴν ἐπίβουλον καὶ τοῦ κακοδαιμονεῖν πηγὴν πλεονεξίαν. Ἐπειδὴ τοίνυν τῷ τελειοτάτῳ ἡγεμόνι τέτταρα δεῖν ἔφαμεν προσεῖναι, βασιλείαν καὶ νομοθετικὴν ἔξιν καὶ ἱερωσύνην καὶ προφητείαν, ἵνα διὰ μὲν τῆς νομοθετικῆς προστάτῃ ἃ δεῖ καὶ ἀπαγορεύῃ ἃ μὴ δεῖ πράττειν, διὰ δὲ τῆς ἱερωσύνης μὴ μόνον τὰνθρώπεια ἀλλὰ καὶ τὰ θεῖα διέπῃ, διὰ δὲ τῆς προφητείας ὅσα μὴ λογισμῷ καταλαμβάνεται θεσπίζει, διειλεγμένος περὶ τῶν πρώτων τριῶν καὶ ἐπιδεδειχώς

Μωυσὴν ἄριστον βασιλέα καὶ νομοθέτην καὶ ἀρχιερέα τὸ τελευταῖον ἔρχομαι δηλώσω, ὅτι καὶ προφήτης γέγονε δοκιμώτατος. ^[5]

Mos 2 188 οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν, ὡς πάντ' εἰσὶ χρησμοί, ὅσα ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἀναγράφονται, χρησθέντες δι' αὐτοῦ· λέξω δὲ τὰ ἰδιαίτερα, πρότερον εἰπὼν ἐκεῖνο· τῶν λογίων τὰ μὲν ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ λέγεται δι' ἑρμηνέως τοῦ θείου προφήτου, τὰ δ' ἐκ πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως ἐθεσπίσθη, τὰ δ' ἐκ προσώπου Μωυσέως ἐπιθειάσαντος καὶ ἐξ αὐτοῦ κατασχεθέντος. ^[5]

Mos 2 189 τὰ μὲν οὖν πρῶτα ὅλα δι' ὅλων ἀρετῶν θείων δείγματά ἐστι, τῆς τε ἴλεω καὶ εὐεργέτιδος, δι' ὧν ἅπαντας μὲν ἀνθρώπους πρὸς καλοκάγαθίαν ἀλείφει, μάλιστα δὲ τὸ θεραπευτικὸν αὐτοῦ γένος, ᾧ τὴν πρὸς εὐδαιμονίαν ἄγουσαν ἀνατέμνει ὁδόν· τὰ δὲ δευτέρα μῖζιν ἔχει καὶ κοινωνίαν, πυνθανομένου μὲν τοῦ προφήτου περὶ ὧν ἐπεζήτει, ἀποκρινομένου δὲ τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκοντος· τὰ δὲ τρίτα ἀνατίθεται τῷ νομοθέτῃ, μεταδόντος αὐτῷ τοῦ θεοῦ τῆς προγνωστικῆς δυνάμεως, ἣ θεσπιεῖ τὰ μέλλοντα.

Mos 2 191 τὰ μὲν οὖν πρῶτα ὑπερθετόν, μείζω γάρ ἐστιν ἢ ὡς ὑπ' ἀνθρώπου τινὸς ἐπαινεθῆναι, μόλις ἂν ὑπ' οὐρανοῦ τε καὶ κόσμου καὶ τῆς τῶν ὅλων φύσεως ἀξίως ἐγκωμιασθέντα, καὶ ἄλλως λέγεται ὥσανεὶ δι' ἑρμηνέως· ἑρμηνεία δὲ καὶ προφητεία διαφέρουσι. περὶ δὲ τῶν δευτέρων αὐτίκα πειράσομαι δηλοῦν συνυφήνας αὐτοῖς καὶ τὸ τρίτον εἶδος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ λέγοντος ἐνθουσιῶδες ἐμφαίνεται, καθ' ὃ μάλιστα καὶ κυρίως νενόμισται προφήτης. Τῆς δ' ὑποσχέσεως ἀρκτέον ὧδε. ^[5]

Mos 2 192 τέτταρές εἰσι τόποι διὰ πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως χρησμοῖς νομοθετηθέντες, μικτὴν ἔχοντες δύναμιν· τῇ μὲν γὰρ ὁ προφήτης ἐνθουσιᾷ πυνθανόμενος, τῇ δὲ ὁ πατήρ θεσπίζει λόγου καὶ ἀποκρίσεως μεταδιδούς. ἔστι δὲ πρῶτος, ὃς οὐχ ὅτι Μωυσὴν ὀσιώτατον τῶν πώποτε γενομένων ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπὶ βραχὺ γευσάμενον εὐσεβείας ὥργισεν. ^[5]

Mos 2 193 ἐξ ἀνομοίων τις γενόμενος ἄνθρωπος νόθος, Αἰγυπτίου μὲν πατρός, μητρός δὲ Ἰουδαίας, τῶν μὲν ταύτης πατρίων ἐθῶν ἠλόγησε, πρὸς δὲ τὴν Αἰγυπτιακὴν, ὡς λόγος, ἀπέκλινεν ἀσέβειαν τὴν τῶν ἀνδρῶν ζηλώσας ἀθεότητα.

Mos 2 194 μόνοι γὰρ σχεδὸν ἀπάντων ἐθνῶν Αἰγύπτιοι γῆν ἐπετείχισαν οὐρανῷ, τὴν μὲν ἰσοθέων τιμῶν ἀξιώσαντες, τῷ δ' οὐδὲν γέρας ἐξαίρετον ἀπονείμαντες, ὡς δέον πρὸ τῶν βασιλείων τὰς ἐσχατίας περιέπειν—ἐν γὰρ κόσμῳ βασιλεῖον μὲν ἱερώτατον οὐρανός, ἐσχατιὰ δὲ γῆ, καθ' ἑαυτὴν μὲν ἀξιοσπούδαστος, εἰς δὲ σύγκρισιν ἰοῦσα αἰθέρος ἀπολειπομένη τοσοῦτον ὅσον σκότος μὲν φωτός, νῦξ δὲ ἡμέρας, φθορὰ δ' ἀφθαρσίας καὶ θνητὸς θεοῦ—. ^[5]

Mos 2 195 τῆς γὰρ χώρας οὐχ ὑετῷ καθάπερ αἱ ἄλλαι νιφομένης, ἀλλὰ ταῖς τοῦ ποταμοῦ πλημμύραις εἰωθυίας ἀνὰ πᾶν ἔτος λιμνάζεσθαι, θεοπλαστοῦσι τῷ λόγῳ τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι ὡς ἀντίμιμον οὐρανοῦ γεγονότα καὶ περὶ τῆς χώρας σεμνηγοροῦσιν.

Mos 2 196 ὁ δὲ μικτὸς οὗτος ἐκεῖνος διενεχθεὶς τινὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ὁρατικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ γένους, ἀκράτῳ ὑπ' ὀργῆς αὐτὸς αὐτοῦ γενόμενος καὶ ἅμα τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀθεότητος ζηλωτῆς ὧν, ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ἔτεινε τὴν ἀσέβειαν ἐπαράτῳ καὶ ἐναγεῖ καὶ μεμιασμένη ψυχῇ τε καὶ γλώττῃ καὶ πάσῃ τῇ φωνῇ ὀργανοποιῶ καταρασάμενος δι' ὑπερβολὴν κακιῶν ὃν οὐδ' ὑπὸ πάντων ἀλλὰ μόνων τῶν ἀρίστων εὐλογεῖσθαι θέμις, ὅσοι τὰς τελείας καθάρσεις ἐδέξαντο. ^[5]

Mos 2 197 διὸ καὶ θαυμάσας τὴν φρενοβλάβειαν καὶ τὴν τοῦ θράσους ὑπερβολὴν, καίτοι γ' ὑπόπλεως ὧν παραστήματος εὐγενοῦς καὶ ἰέμενος αὐτοχειρίᾳ διαρτῆσαι τὸν ἄνθρωπον, ἔδεισε μὴ κουφοτέραν ἀναπράξῃ τιμωρίαν· ἰσόρροπον γὰρ ἐπινοῆσαι πρὸς τοσαύτην ἀσέβειαν κόλασιν ἄνθρωπος οὐκ ἂν ἴσχυσεν.

Mos 2 198

ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ μὴ σέβειν θεὸν ἔπεται τὸ μήτε γονεῖς μήτε πατρίδα μήτ' εὐεργέτας τιμᾶν, ὁ δὲ δὴ πρὸς τῷ μὴ σέβειν καὶ κακηγορεῖν τολμῶν τίνα μοχθηρίας ὑπερβολὴν ἀπολέλοιπε; καίτοι καὶ τὸ κακηγορεῖν ἦττον ἐν συγκρίσει κατάρας· ἀλλὰ γλωσσαλγία καὶ ἀχάλινον στόμα ὅταν ἐκνόμοις ἀφροσύναις ὑπηρετῶσι, πάντως τι καινουργεῖται τῶν ἀθέσμων. ^[5]

Mos 2 199 ὦ ἄνθρωπε, καταρᾶταί τις θεόν; τίνα καλῶν ἕτερον θεὸν εἰς τὴν τῆς ἀρᾶς βεβαίωσιν; ἢ δῆλον ὅτι αὐτὸν κατ' αὐτοῦ; ἅπαγε βεβήλων καὶ ἀνοσίων ἐνθυμημάτων. καλὸν ἐκνίψασθαι τὴν ἀθλίαν ψυχὴν ἐπηρεασθεῖσαν μὲν ὑπὸ φωνῆς, διακόνους δὲ τοῖς ὧσι χρησαμένην, αἰσθήσει τυφλῇ.

Mos 2 200 καὶ οὔτε ἡ γλῶττα τοῦ τοσοῦτον ἀσέβημα φθελγξαμένου παρείθη οὔτε τὰ τοῦ μέλλοντος ἀκούειν ὧτα ἐπεφράχθη; εἰ μὴ ἄρα κατὰ πρόνοιαν τῆς δίκης, ἥτις οὐτ' ἀγαθὸν ὑπερβάλλον οὔτε μέγιστον κακὸν οἶται δεῖν ἐπισκιάζεσθαι, πρὸς ἔλεγχον ἐναργέστατον ἀρετῆς ἢ κακίας, ἵνα τὴν μὲν ἀποδοχῇς τὴν δὲ τιμωρίας ἀξίωσι. ^[5]

Mos 2 201 διὰ τοῦτο τὸν μὲν εἰρκτὴν ἀπαχθέντα κελεύει δεθῆναι, ποτνιαῖται δὲ τὸν θεὸν ἰλασάμενος ταῖς ἀνάγκαις τῶν αἰσθήσεων, δι' ὧν καὶ βλέπομεν ἃ μὴ θέμις ὁρᾶν καὶ ἀκούομεν ὧν μὴ θέμις ἀκούειν, ὃ τι χρὴ παθεῖν τὸν εὐρετὴν ἀσεβήματος καὶ ἀνοσιουργήματος ἐκτόπου καὶ ξένου δηλῶσαι.

Mos 2 202 ὁ δὲ προστάττει καταλευσθῆναι, προσήκουσαν οἷμαι δίκην ὑπολαβὼν τὴν διὰ λίθων κατ' ἀνδρὸς λιθίνην καὶ ἀπόκροτον ψυχὴν ἔχοντος καὶ ἅμα βουλόμενος πάντας τοὺς ἀπὸ τοῦ ἔθνους συνεφάψασθαι τῆς κολάσεως, οὓς ἥδει σφόδρα τραχέως ἐνεγκόντας καὶ φονῶντας· μόνῃς δ' ὡς ἔοικε τῆς διὰ βλημάτων ἔμελλον αἱ τοσαῦται μυριάδες ἐφάπτεσθαι. ^[5]

Mos 2 203 μετὰ δὲ τὴν τοῦ ἀνοσίου καὶ παλαμναίου τίσιν ἐγράφη διάταγμα καινόν, οὐκ ἂν ποτε προηγουμένης ἀξιωθὲν γραφῆς, ἀλλ' αἱ ἀπροσδόκητοι νεωτεροποιαὶ καινοὺς νόμους εἰς ἀνακοπὴν ἀμαρτημάτων ἐπιζητοῦσιν. αὐτίκα γοῦν νομοθετεῖται τάδε· ὃς ἂν καταράσῃται θεόν, ἀμαρτίας ἔνοχος ἔστω, ὃς δ' ἂν ὀνομάσῃ τὸ ὄνομα κυρίου, θνησκέτω (Lev. ^[5]

Mos 2 204 24, 15. 16). εἰ γ', ὦ πάνσοφε, μόνος ἀμιγοῦς ἡκρατίσω σοφίας τοῦ καταρᾶσθαι χεῖρον τὸ ὀνομάζειν ὑπείληφας; οὐ γὰρ ἂν τὸν μὲν βαρύτερον ἀσέβημα εἰργασμένον ἐπεκούφιζες διημαρτηκόσιν ἐπιεικέστερον συντάττων, κατὰ δὲ τοῦ βραχύτερον ἡδίκηκέναι δόξαντος τὴν ἀνωτάτω τιμωρίαν, θάνατον, ὠρίζεις.

Mos 2 205 ἀλλ' ὡς ἔοικε „θεοῦ“ τὰ νῦν οὐχὶ τοῦ πρώτου καὶ γεννητοῦ τῶν ὅλων ἀλλὰ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι μέμνηται· ψευδώνυμοι δ' εἰσὶ γραφῶν καὶ πλαστῶν τέχναις δημιουργούμενοι· ξοάνων γὰρ καὶ ἀγαλμάτων καὶ τοιουτοτρόπων ἀφιδρυμάτων ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονεν, ὧν τῆς βλασφημίας ἀνέχειν ἀναγκαῖον, ἵνα μηδεὶς ἐθίζηται τῶν Μωυσέως γνωρίμων συνόλως θεοῦ προσήσεως ἀλογεῖν· ἀξιονικοτάτη γὰρ καὶ ἀξιέραςτος ἡ κλῆσις. ^[5]

Mos 2 206 εἰ δέ τις οὐ λέγω βλασφημήσειεν εἰς τὸν ἀνθρώπων καὶ θεῶν κύριον, ἀλλὰ καὶ τολμήσειεν ἀκαίρως αὐτοῦ φθελγᾶσθαι τοῦνομα, θάνατον ὑπομεινάτω τὴν δίκην.

Mos 2 207 οὐδὲ γὰρ τῶν φυτευσάντων καίτοι θνητῶν ὑπαρχόντων οἷς μέλει γονέων τιμῆς τὰ ὀνόματα προφέρουσιν, ἀλλὰ τὰ κύρια διὰ τὸν ἐπ' αὐτοῖς σεβασμὸν ἡσυχάζοντες τοῖς τῆς φύσεως ἀνακαλοῦσι πατέρα καὶ μητέρα προσαγορεύοντες, δι' ὧν εὐθὺς αἰνίττονται τὰς ἐξ ἐκείνων ἀνυπερβλήτους εὐεργεσίας καὶ τὴν αὐτῶν εὐχάριστον διάθεσιν. ^[5]

Mos 2 208 ἔτι νῦν συγγνώμης ἀξιούσθωσαν οἱ κατ' ἐπισυρμὸν γλώττης ἀκαιρευόμενοι καὶ λόγων ἀναπλήρωμα ποιοῦμενοι τὸ ἀγιώτατον καὶ θεῖον ὄνομα; Μετὰ δὲ τὴν τοῦ γεννητοῦ τῶν ὅλων τιμὴν τὴν ἱερὰν ἐβδόμην ἐσέμνυνεν ὁ προφήτης ἰδὼν αὐτῆς ὀξυπεστέροις ὄμμασι κάλλος

ἐξαΐσιον ἐνεσφραγισμένον οὐρανῷ τε καὶ τῷ σύμπαντι κόσμῳ καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῆς ἀγαματοφορούμενον.

Mos 2 210 εὗρισκε γὰρ αὐτὴν τὸ μὲν πρῶτον ἀμήτορα, γενεᾶς τῆς θήλεος ἀμέτοχον, ἐκ μόνου πατρός σπαρεῖσαν ἄνευ σπορᾶς καὶ γεννηθεῖσαν ἄνευ κυήσεως· ἔπειτα δ' οὐ ταῦτα μόνον κατείδεν, ὅτι παγκάλῃ καὶ ἀμήτωρ, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀειπάρθενος, οὐτ' ἐκ μητρὸς οὔτε μήτηρ οὐτ' ἐκ φθορᾶς οὔτε φθαρησομένη· εἴτ' ἐκ τρίτου κατενόησεν αὐτὴν ἐξετάζων καὶ κόσμου γενέθλιον, ἣν ἐορτάζει μὲν οὐρανός, ἐορτάζει δὲ γῆ καὶ τὰ ἐν γῇ γανύμενα καὶ ἐνευφραινόμενα τῇ παναρμονίῳ ἐβδομάδι. ^[5]

Mos 2 211 ταύτης ἔνεκα τῆς αἰτίας ὁ πάντα μέγας Μωυσῆς ἐδικαίωσε τοὺς ἐγγραφέντας αὐτοῦ τῇ ἱερᾷ πολιτείᾳ θεσμοῖς φύσεως ἐπομένους πανηγυρίζειν, ἐν ἰλαραῖς διάγοντας εὐθυμίαις, ἀνέχοντας μὲν ἔργων καὶ τεχνῶν τῶν εἰς πορισμὸν καὶ πραγματειῶν ὅσαι κατὰ βίου ζήτησιν, ἄγοντας δ' ἐκεχειρίαν καὶ διαφειμένους πάσης ἐπιπόνου καὶ καματηρᾶς φροντίδος, σχολάζοντας οὐχ ὡς ἔνιοι γέλωσιν ἢ παιδιαῖς ἢ μίμων ἢ ὀρχηστῶν ἐπιδείξεισι, περὶ ἃς κηραίνουσι καὶ δυσθανατοῦσιν οἱ θεατρομανοῦντες καὶ διὰ τῶν ἡγεμονικωτάτων αἰσθήσεων, ὁράσεως καὶ ἀκοῆς, δούλην ἀπεργαζόμενοι τὴν φύσει βασιλίδα ψυχὴν, ἀλλὰ μόνῳ τῷ φιλοσοφεῖν· οὐχ ὅπερ μεθοδεύουσιν οἱ λογοθῆραι καὶ σοφισταὶ πιπράσκοντες ὡς ἄλλο τι τῶν ὧν ἐπ' ἀγορᾶς δόγματα καὶ λόγους, οἳ φιλοσοφίᾳ κατὰ φιλοσοφίας (ὦ γῆ καὶ ἥλιε!) χρώμενοι δι' αἰῶνος οὐκ ἐρυθριῶσιν, ἀλλὰ τῷ τῷ ὄντι φιλοσοφεῖν, ὅπερ ἐκ τριῶν συνύφανται, βουλευμάτων καὶ λόγων καὶ πράξεων, εἰς ἓν εἶδος ἡρμοσμένων πρὸς κτῆσιν καὶ ἀπόλαυσιν εὐδαιμονίας. ^[5]

Mos 2 213 τοῦτου δὴ τις ἀλογήσας τοῦ διατάγματος, ἔτι τοὺς χρησμοὺς ἐναύλους ἔχων τοὺς περὶ τῆς ἱερᾶς ἐβδόμης, οὓς ἐθέσπισεν ἄνευ προφήτου ὁ θεὸς διὰ φωνῆς—τὸ παραδοξότατον—ὁρατῆς, ἢ τῶν παρατυγχανόντων ὀφθαλμοὺς ὧτων ἐπήγειρε μᾶλλον, ἐπὶ φρυγανισμὸν ἐξήει διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου πάντας εἰδὼς ἐν ταῖς σκηναῖς ἡρεμοῦντας, καὶ δρῶν ἔτι τὰ δίκημα καταφανῆς ὑπὲρ τοῦ μὴ λαθεῖν γίνεται. ^[5]

Mos 2 214 πυλῶν γὰρ ἔξω προελθόντες τινὲς εἰς ἐρημίαν, ἴν' ἐν τῷ καθαρωτάτῳ καὶ ἡσυχάζοντι εὕξωνται, θεῶν ἔκνομον ἰδόντες, ξύλων ὕλην συγκομίζοντα, καὶ δυσανασχετήσαντες ἐμέλλησαν μὲν αὐτὸν ἀνελεῖν, λογισμῷ δὲ τὸ παρακεκινημένον τῆς ὀργῆς ἐπισχόντες, ἵνα μήτε ἰδιῶται πρὸ ἀρχόντων κολάζειν τινὰ δοκῶσι καὶ ταῦτ' ἄκριτον, κἂν ἄλλως τὸ παρανόμημα ἢ ἐμφανές, μήτε τοῦ περὶ τὴν ἡμέραν εὐαγοῦς μίasma φόνου, κἂν δικαιοτάτος ἦ, προσάψηται, συλλαβόντες ἄγουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὃ συνήδρευον μὲν οἱ ἱερεῖς, παρεισθίκει δὲ σύμπασα ἢ πληθὺς πρὸς ἀκρόασιν. ^[5]

Mos 2 215 ἔθος γὰρ ἦν, αἰεὶ μὲν κατὰ τὸ παρεῖκον, προηγουμένως δὲ ταῖς ἐβδόμαις, ὡς ἐδήλωσα καὶ πρόσθεν, φιλοσοφεῖν, τοῦ μὲν ἡγεμόνος ὑφηγουμένου καὶ διδάσκοντος ἃ τε χρὴ πράττειν καὶ λέγειν, τῶν δ' εἰς καλοκάγαθίαν ἐπιδιδόντων καὶ βελτιουμένων τά τε ἦθη καὶ τὸν βίον.

Mos 2 216 ἀφ' οὗ καὶ εἰσέτι νῦν φιλοσοφοῦσι ταῖς ἐβδόμαις Ἰουδαῖοι τὴν πάτριον φιλοσοφίαν τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀναθέντες ἐπιστήμῃ καὶ θεωρίᾳ τῶν περὶ φύσιν· τὰ γὰρ κατὰ πόλεις προσευκτήρια τί ἕτερόν ἐστιν ἢ διδασκαλεῖα φρονήσεως καὶ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης εὐσεβείας τε καὶ ὁσιότητος καὶ συμπάσης ἀρετῆς, ἣ κατανοεῖται καὶ κατορθοῦται τά τε ἀνθρώπεια καὶ θεῖα; τότε μὲν οὖν εἰς εἰρκτὴν ὁ τηλικούτον ἀσέβημα δράσας ἀπάγεται. ^[5]

Mos 2 217 Μωυσῆς δὲ ἀπορῶν ὅ τι χρὴ παθεῖν τὸν ἄνθρωπον—ἥδει γὰρ ἄξια θανάτου διαπεπραγμένον, ἀλλὰ τίς ἂν γένοιτο τρόπος ἀρμόζων τῆς τιμωρίας;—ἀφικνεῖται πρὸς τὸ ἀόρατον ἀοράτῳ ψυχῇ δικαστήριον καὶ ἐπυνθάνετο τοῦ καὶ πρὶν ἀκοῦσαι πάντ' ἐπισταμένου δικαστοῦ, τί κέκρικεν. ^[5]

Mos 2 218

ὁ δ' ἀποφαίνεται τὴν γνῶσιν, ὅτι καὶ θνήσκειν ὀφείλει καὶ οὐχ ἑτέρως ἢ καταλευσθεῖς, ἐπειδὴ καὶ τούτῳ καθάπερ καὶ τῷ προτέρῳ μετέβαλεν ὁ νοῦς εἰς κωφὴν λίθον εἰργασμένῳ τελεώτατον παρανόμημα, ᾧ σχεδὸν πάντα ἄλλα ἐμφέρεται, ὅσα περὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἐβδόμης νενομοθέτηται.

- Mos 2 219 διὰ τί; ὅτι οὐχ αἱ βάνανσοι μόνον ἀλλὰ καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι καὶ πραγματεῖαι καὶ μάλιστα αἱ περὶ πορισμὸν καὶ βίου ζήτησιν ἢ διὰ πυρός εἰσιν ἢ οὐκ ἄνευ τῶν διὰ πυρός· ὅθεν ἀπαγορεύει πολλάκις ἐν ταῖς ἐβδόμαις πῦρ ἐναυεῖν ὡς ἀρχηγικώτατον αἴτιον καὶ πρεσβύτατον ἔργον, οὗ ἡσυχάσαντος ἐννοήθη καὶ τὰ κατὰ μέρος ὡς εἰκὸς συνησυχάσειν. ^[5]
- Mos 2 220 ὕλη δὲ ξύλα πυρός, ὡς τὸν ξυλιζόμενον ἀδελφὸν καὶ συγγενὲς ἀμάρτημα τῷ καίοντι δρᾶν, τὸ παρανόμημα διπλασιάζοντα, τῇ μὲν ὅτι προσταχθὲν ἡρεμεῖν συνεκόμιζε, τῇ δ' ὅτι καὶ τοιαῦτα συνεκόμιζεν, ἃ πυρός ἐστὶν ὕλη, τῆς τῶν τεχνῶν ἀρχῆς. Ἄμφω μὲν οὖν τὰ εἰρημένα τιμωρίας ἀσεβῶν περιέχει διὰ πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως βεβαιουμένης.
- Mos 2 221 ἕτερα δὲ δύο ἐστὶν οὐχὶ τῆς αὐτῆς ἀλλὰ διαφερούσης ιδέας, ὧν τὸ μὲν περὶ κλήρου διαδοχῆς, τὸ δ' ὅσα τῷ δοκεῖν παρὰ καιρὸν ἐπιτελουμένης ἱεουργίας, περὶ ἧς λεκτέον πρότερον.
- Mos 2 222 τὴν ἀρχὴν τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας πρῶτον ἀναγράφει μῆνα Μωυσῆς ἐν ταῖς τῶν ἐνιαυτῶν περιόδοις ἀναθεῖς οὐχ ὥσπερ ἔνιοι χρόνῳ τὰ πρεσβεῖα μᾶλλον ἢ ταῖς τῆς φύσεως χάρισιν, ἃς ἀνέτειλεν ἀνθρώποις· κατὰ γὰρ ταύτην τὰ μὲν σπαρτὰ, ἡ ἀναγκαῖα τροφή, τελειογονεῖται, ὁ δὲ τῶν δένδρων καρπὸς ἡβώντων ἄρτι γεννᾶται δευτέραν ἔχων τάξιν, ὅθεν καὶ ὀψίγονός ἐστιν· αἰὶ γὰρ ἐν τῇ φύσει τὰ μὴ λίαν ἀναγκαῖα τῶν σφόδρα ἀναγκαίων δευτέρα. ^[5]
- Mos 2 223 σφόδρα μὲν οὖν ἀναγκαῖα πυροὶ τε καὶ κριθαὶ καὶ ὅσα ἄλλα εἶδη τροφῆς, ὧν ἄνευ ζῆν οὐκ ἔστιν· ἔλαιον δὲ καὶ οἶνος καὶ ἀκρόδρυα οὐχὶ τῶν ἀναγκαίων, ἐπεὶ καὶ δίχα τούτων ἄχρι μακροτάτου γήρως παρατείνοντες εἰς πολυετίαν βιοῦσιν ἄνθρωποι. τῷ δὴ μηνὶ τούτῳ περὶ τεσσαρεσκαίδεκάτην ἡμέραν, μέλλοντος τοῦ σεληνιακοῦ κύκλου γίνεσθαι πλησιφαοῦς, ἄγεται τὰ διαβατήρια, δημοφανῆς ἑορτή, τὸ Χαλδαῖστί λεγόμενον Πάσχα, ἐν ᾗ οὐχ οἱ μὲν ἰδιώται προσάγουσι τῷ βωμῷ τὰ ἱερεῖα, θύουσι δ' οἱ ἱερεῖς, ἀλλὰ νόμου προστάξει σύμπαν τὸ ἔθνος ἱεῖται, τῶν κατὰ μέρος ἐκάστου τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίας ἀνάγοντός τε καὶ χειρουργοῦντος. ^[5]
- Mos 2 225 ὁ μὲν οὖν ἄλλος ἅπας λεῶς ἐγεγῆθει καὶ φαιδρὸς ἦν, ἐκάστου νομίζοντος ἱερωσύνην τετιμῆσθαι· δεδακρυμένοι δ' ἕτεροι καὶ στένοντες διῆγον, οἰκείων αὐτοῖς ἑναγχοῦς τετελευτηκότων, οὓς πενθοῦντες διπλῇ κατεῖχοντο λύπῃ, προσειληφότες τῇ διὰ τοῦς ἀποθανόντας συγγενεῖς καὶ τὴν ἐκ τοῦ στερηθῆναι τῆς περὶ τὴν ἱεουργίαν ἡδονῆς τε καὶ τιμῆς, οἷς οὐδὲ καθάρασθαι καὶ περιρράνασθαι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐξεγένετο, μήπω τοῦ πένθους ὑπερημέρου καὶ ἐκπροθέσμου γεγονότος. ^[5]
- Mos 2 226 οὗτοι μετὰ τὴν πανήγυριν προσελθόντες τῷ ἄρχοντι συννοίας μεστοὶ καὶ κατηφείας τὰ συμβεβηκότα διηγήσαντο, τὴν ὑπόγυον τῶν συγγενῶν τελευτήν, τὸ πένθος ᾧ κατ' ἀναγκαῖον ἐχρήσαντο, τὸ μὴ δυνηθῆναι διὰ τοῦτο μετασχεῖν τῆς τῶν διαβατηρίων θυσίας.
- Mos 2 227 εἴτ' ἐδέοντο μὴ ἔλαττον τῶν ἄλλων ἐνέγκασθαι μηδὲ τὸ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν οἰκείοις ἀτύχημα ἐν ἀδικήματος μέρει καταριθμηθῆναι τιμωρίαν ἐργασάμενον πρὸ ἐλέου· νομίσαι γὰρ ἂν χεῖρονα παθεῖν τῶν ἀποθανόντων, εἴ γε τοῖς μὲν οὐδενός ἐστιν ἀντίληψις ἔτι τῶν ἀβουλήτων, οἱ δὲ ζῶντες δόξουσι τεθνάναι τὸν μετ' αἰσθήσεως θάνατον. ^[5]
- Mos 2 228 ταῦτ' ἀκούσας ἑώρα μὲν καὶ τὴν δικαιολογίαν οὐκ ἀπῶδόν καὶ τὴν τοῦ μὴ ἱεουργῆσαι πάλιν πρόφασιν ἀναγκαίαν καὶ τὸ συμπαθὲς ἀνακεκραμένον τούτοις, ἐπαμφοτερίζων δὲ τὴν γνώμην καὶ ὥσπερ ἐπὶ πλάστιγγος ἀντιρρέπων—τῇ μὲν γὰρ ἐταλάντευεν ὁ ἔλεος καὶ τὰ δίκαια, τῇ δ' ἀντέβριθεν ὁ νόμος τῆς τῶν διαβατηρίων θυσίας, ἐν ᾧ καὶ πρῶτος μὴν καὶ ἡμέρα

τεσσαρεσκαίδεκάτη δεδήλωται τῆς ἱερουργίας—, ἀρνήσεως καὶ συγκαταθέσεως μεταξύ φοροούμενος ἰκετεύει τὸν θεὸν δικαστὴν γενέσθαι καὶ χρησμῷ τὴν κρίσιν ἀναφῆναι. ^[5]

Mos 2 229 ὁ δ' ἐπακούσας θεσπίζει λόγιον οὐ περὶ ὧν ἐνετεύχθη μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐθις ποτε γενησομένων, εἰ ταῖς αὐταῖς χρήσαιντο συντυχίαις· ἐπιδαψιλευόμενος δὲ καὶ περὶ τῶν κατ' ἄλλας αἰτίας οὐ δυνηθέντων ἱερουργῆσαι μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους προσεπιθεσπίζει.

Mos 2 230 τίνα οὖν ἐστὶ τὰ περὶ τούτων χρησθέντα λόγια, μηνυτέον. „συγγενικὸν“ φησί „πένθος ἀναγκαῖα μὲν τοῖς ἀφ' αἵματος ἀνία, γράφεται δ' οὐκ ἐν πλημμελείαις.

Mos 2 231 ἕως μὲν οὖν ἐμπρόθεσμόν ἐστιν, ἕξω περιβόλων ἱερῶν ἐλαυνέσθω, οὓς ἀπὸ παντὸς ἀγνεύειν οὐχ ἔκουσίου μόνον ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ κατὰ γνώμην μιάσματος δεῖ· γενομένου δ' ἐκπροθέσμου, μὴ στερέσθωσαν ἰσομοιρίας τῆς ἐν ταῖς ἱερουργίαις, ἵνα μὴ προσθήκη τετελευτηκότων οἱ ζῶντες ὧσιν· ἴτωσαν δὲ ἅτε δευτέροι δευτέρῳ μηνί, πάλιν τεσσαρεσκαίδεκάτη ἡμέρᾳ, καὶ θυέτωσαν κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς προτέροις καὶ τῷ θύματι χρήσθωσαν ὡς ἐκεῖνοι νόμῳ καὶ τρόπῳ τῷ παραπλησίῳ. ^[5]

Mos 2 232 τὰ δ' αὐτὰ ἐπιτετράφθω καὶ τοῖς μὴ διὰ πένθος ἀλλὰ μακρᾶς χάριν ἀποδημίας κωλυομένοις ἅμα τῷ παντὶ ἔθνει συνιερουργεῖν· οὐ γὰρ οἱ ξενιτεύοντες ἢ ἐτέρωθι οἰκοῦντες ἀδικοῦσιν, ὡς στέρεσθαι τῆς ἴσης τιμῆς, καὶ ταῦτα μὴ χωρούσης διὰ πολυανθρωπίαν τὸ ἔθνος μιᾶς χώρας, ἀλλ' ἀποικίας πανταχόσε διαπεμψαμένης.“ Τοσαῦτα διειλεγμένος περὶ τῶν ὑστερησάντων μὲν ἅμα τῷ πλήθει θῦσαι τὰ διαβατήρια κατὰ συντυχίας ἀβουλήτους, ἐκπλήσαι δ' εἰ καὶ ὁψὲ ἀλλ' οὖν ἀναγκαίως τὸ ἐλλειφθὲν σπουδασάντων, ἐπὶ τελευταῖον μέτειμι διάταγμα τὸ περὶ τῆς τῶν κλήρων διαδοχῆς, ὅπερ ὁμοίως μικτὸν ἦν ἐκ πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως λαβὼν τὴν σύστασιν. ^[5]

Mos 2 234 ἦν τις ὄνομα Σαλπαάδ, ἀνὴρ δόκιμος καὶ φυλῆς οὐκ ἀσήμου· τούτῳ πέντε μὲν γίνονται θυγατέρες, υἱὸς δὲ οὐδεὶς αἰ μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ πατρὸς στέρησιν τῆς πατρῴας λήξεως ὑποτοπήσασαι διὰ τὸ τὰς κληρουχίας ἄρρεσι δίδοσθαι προσίασι τῷ ἡγεμόνι μετὰ τῆς ἀρμοττούσης κόραις αἰδοῦς, οὐ θηρώμεναι πλοῦτον, ἀλλὰ τοῦνομα καὶ ἀξίωμα γλιχόμεναι διασῶσαι τοῦ πατρὸς καὶ φασιν· „ὁ μὲν πατὴρ ἡμῶν ἐτελεύτησεν, ἐτελεύτησε δ' ἐν οὐδεμιᾷ στάσει γενόμενος, ἐφ' ὧν συνέβη διαφθαρῆναι μυρίους, ἀλλ' ἐζήλωσε βίον ἀπράγμονα καὶ ἰδιώτην, εἰ μὴ ἄρα ἐν ἀμαρτίᾳ θετέον τὸ γενεᾶς ἄρρενος ἀμοιρῆσαι. ^[5]

Mos 2 235 πάρεσμεν δ' ἡμεῖς ὅσα μὲν τῷ δοκεῖν ὀρφαναί, τὸ δ' ἀληθὲς σοὶ χρησόμεναι πατρί· τοῦ γὰρ γεννήσαντος ὁ νόμιμος ἄρχων οἰκειότερος ὑπηκόοις. ^[5]

Mos 2 236 “ὁ δὲ θαυμάσας τὴν φρόνησιν τῶν παρθένων καὶ τὴν πρὸς τὸν γεινάμενον εὐνοίαν ἐπέσχεν ὑφ' ἐτέρας ἐλκόμενος φαντασίας, καθ' ἣν τὰς κληρουχίας ἄνδρες ὥφειλον διανέμεσθαι γέρας ληψόμενοι στρατείας καὶ πολέμων οὓς διήθλησαν, γυναικὶ δ' ἡ φύσις ἀσυλίαν τῶν τοιούτων ἀγωνισμάτων παρέχουσα δηλονότι καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς τιθεμένων ἄθλων οὐ μεταδίδωσιν. ^[5]

Mos 2 237 ὅθεν εἰκότως τῆς διανοίας ἀμφικλινῶς ἐχούσης καὶ ἀντισπωμένης, ἀναφέρει τῷ θεῷ τὴν διαπόρησιν, ὃν ἥδει μόνον ἀψευδέσι καὶ ἀπλανεστάτοις κριτηρίοις τὰς κατὰ μικρὸν διαφορὰς διαστέλλοντα πρὸς ἐπίδειξιν ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης.

Mos 2 238 ὁ δὲ ποιητὴς τῶν ὧνων, ὁ τοῦ κόσμου πατήρ, γῆν καὶ οὐρανὸν ὕδωρ τε καὶ ἀέρα καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἐκάστου συνέχων καὶ διακρατῶν, ὁ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἡγεμὼν, οὐκ ἀπηξίωσε χρηματίσαι κόραις ὀρφαναῖς χρηματίσας δὲ καὶ πλέον τι παρέσχεν ἢ κατὰ δικαστὴν ὁ εὐμενὴς καὶ ἴλεως, ὁ πάντα διὰ πάντων πεπληρωκὴς τῆς εὐεργέτιδος ἑαυτοῦ δυνάμεως· ἔπαινον γὰρ διεξῆλθε τῶν παρθένων. ^[5]

Mos 2 239 ὦ δέσποτα, πῶς ἂν σέ τις ὑμνήσειε, ποίῳ στόματι, τίνι γλώττῃ, ποίᾳ φωνῇ ὀργανοποιίᾳ, ποίῳ ψυχῇ ἡγεμονικῶ; οἱ γὰρ ἀστέρες εἰς γενομένοι χορὸς ἄσσονταί τι μέλος ἐπάξιον; ὁ δ' οὐρανὸς

ὅλος εἰς φωνὴν ἀναλυθεὶς δυνήσεται τι τῶν σῶν ἀρετῶν διηγήσασθαι μέρος; „ὀρθῶς“ φησὶν „ἐλάλησαν αἱ θυγατέρες Σαλπαάδ.

Mos 2 240 “ τοῦθ’ ἡλίκον ἐστὶν ἐγκώμιον θεοῦ μαρτυροῦντος, τίς οὐκ οἶδε; πάριτε νῦν, οἱ ἀλαζόνες, οἱ μέγα πνέοντες ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις, οἱ τοὺς αὐχένας πλέον τῆς φύσεως ἐπαίροντες καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακότες, παρ’ οἷς χρεῖα μὲν γυναικῶν γέλως, [καὶ] οἰκτρὸν κακόν, ἐρημία δὲ παίδων ὀρφανῶν, οἰκτρότερον τοῦ προτέρου, χλευάζεται καὶ κατιδόντες ὅτι οὕτω ταπεινοὶ καὶ ἀτυχεῖς εἶναι δοκοῦντες οὐκ ἐν ἐξουθενημένοις καὶ ἀφανέσι τάττονται παρὰ τῷ θεῷ, οὗ τῆς ἀρχῆς τὸ ἀτιμότατον μέρος εἰσὶν αἱ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης βασιλεῖαι, διότι καὶ ὁ τῆς γῆς ἅπας ἐν κύκλῳ περίβολος ἐσχατιὰ τῶν ἔργων ἐστὶν αὐτοῦ, δέξασθε νουθεσίαν ἀναγκαίαν. ^[5]

Mos 2 242 ἐπαινέσας δ’ ὁμως τὴν ἔντευξιν τῶν παρθένων οὔτε ταύτας ἀγεράστους κατέλιπεν οὔτ’ εἰς τὴν ἴσην τιμὴν τοῖς ἀγωνισταῖς ἀνδράσι περιήγαγεν, ἀλλὰ τοῖς μὲν ὡς ἄθλα οἰκεῖα ἀπένειμε τὰς κληρουχίας ἀνθ’ ὧν ἠνδραγαθίσαντο, τὰς δὲ χάριτος καὶ φιланθρωπίας, οὐ γέρως, ἡξίωσεν· ὁ ἐναργέστατα παρίστησι διὰ τῶν ὀνομάτων „δόμα“ λέγων καὶ „δώσεισ“ (Num. 27, 7), ἀλλ’ οὐκ „ἀπόδομα“ οὐδ’ „ἀποδώσεισ“· ταῦτα μὲν γὰρ ἴδια τῶν λαμβανόντων, ἐκεῖνα δὲ τῶν χαριζομένων. ^[5]

Mos 2 243 θεσπίσας δὲ περὶ ὧν ἐνετύγχανον αἱ ὀρφαναὶ παρθένοι καὶ καθολικώτερον τίθησι νόμον περὶ κλήρων διαδοχῆς, πρῶτους μὲν υἱοὺς ἐπὶ μετουσίαν καλῶν τῶν πατρῶων, εἰ δὲ μὴ εἶεν υἱοί, δευτέρας θυγατέρας, αἷς φησι δεῖν περιτιθέναι τὸν κλῆρον ὥσανεὶ κόσμον ἔξωθεν, ἀλλ’ οὐχ ὡς ἴδιον καὶ συγγενὲς κτῆμα· τὸ γὰρ περιτιθέμενον οὐδεμίαν οἰκείωσιν ἔχει πρὸς τὸ διακοσμούμενον, ἀρμονίας καὶ ἐνώσεως ἀλλοτριούμενον. ^[5]

Mos 2 244 μετὰ δὲ θυγατέρας τρίτους ἀδελφούς καλεῖ, τετάρτην δὲ θείοις πρὸς πατρός ἀπονέμει τάξιν, αἰνιττόμενος ὅτι καὶ πατέρες γένοιντ’ ἂν υἱῶν κληρονόμοι· πάνυ γὰρ εὐήθες ὑπολαβεῖν, ὅτι πατρός ἀδελφῷ νέμων κλῆρον ἀδελφίδου διὰ τὴν πρὸς πατέρα συγγένειαν αὐτὸν ἀφείλετο τὸν πατέρα τῆς διαδοχῆς. ἀλλ’ ἐπειδὴ νόμος φύσεώς ἐστι κληρονομεῖσθαι γονεῖς ὑπὸ παίδων ἀλλὰ μὴ τούτους κληρονομεῖν, τὸ μὲν ἀπευκτὸν καὶ παλίμφημον ἡσύχασεν, ἵνα μὴ πατήρ καὶ μήτηρ προσοδεύεσθαι δοκῶσι τὰ ἐπ’ ὠκυμόροις τέκνοις ἀπαρηγόρητα πένθη, πλαγίως δ’ αὐτοὺς ἐκάλεσε τοῖς θείοις ἐφιεῖς, ἵν’ ἀμφοτέρων στοχάσεται καὶ τοῦ πρέποντος καὶ τοῦ μὴ τὴν οὐσίαν ἀλλοτριωθῆναι. ^[5]

Mos 2 245 μετὰ δὲ θείους πέμπτη τάξις ἐστὶν οἱ ἔγγιστα γένους, ὧν αἰεὶ τοῖς πρῶτοις δίδωσι τοὺς κλήρους. Ταῦτ’ ἀναγκαιῶς διεξεληλυθὼς περὶ τῶν μικτὴν ἐχόντων κληρουχίαν χρησμῶν, ἐξῆς δηλώσω τὰ κατ’ ἐνθουσιασμόν τοῦ προφήτου θεσπισθέντα λόγια· τοῦτο γὰρ ὑπεσχόμην δεῖξιν.

Mos 2 246 ἀρχὴ τοίνυν ἐστὶν αὐτῷ τῆς θεοφορήτου κατοκωχῆς, ἥτις καὶ τῷ ἔθνει γέγονεν εὐπραγίας ἀρχὴ στειλαμένῳ τὴν ἀπ’ Αἰγύπτου πρὸς τὰς κατὰ Συρίαν πόλεις ἀποικίαν μυριάσι πολλαῖς. ^[5]

Mos 2 247 ἄνδρες γὰρ ὁμοῦ καὶ γυναῖκες ἀτριβῇ καὶ μακρὰν ἐρήμην ἅπασαν ἀνύσαντες ἐπὶ θάλατταν ἀφικνουῦνται τὴν Ἐρυθρὰν προσαγορευομένην· εἴθ’ ὡς εἰκὸς ἐν ἀμηχάνοις ἦσαν οὔτε περαιοῦσθαι δυνάμενοι διὰ σκαφῶν ἀπορίαν οὔτ’ ἐπιστρέφειν τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀσφαλὲς ἡγούμενοι.

Mos 2 248 διακειμένοις δ’ οὕτως μεῖζον ἐπιρράττει κακόν· ὁ γὰρ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς δύναμιν παραλαβὼν οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἱππότην καὶ πεζὸν στρατόν, ἐπεξέθει διώκων καὶ σπεύδων καταλαβεῖν, ἵνα τίσηται τῆς ἐξόδου, ἣν θεσφάτοις ἀριδῆλοις ἐπέτρεψε ποιήσασθαι. ἀλλ’ ὡς ἔοικεν ἀβέβαιος ἢ μοχθηρῶν ἀνθρώπων διάθεσις ὡς ἐπὶ πλάστιγγος μικρᾶς ἔνεκα προφάσεως ῥέπουσα πρὸς τάναντία. μέσοι δὲ ληφθέντες ἐχθρῶν καὶ θαλάττης ἀπέγνωσαν τὴν ἰδίαν σωτηρίαν, οἱ μὲν εὐκτὸν ἀγαθὸν ἡγούμενοι τὸν οἰκτιστὸν ὄλεθρον, οἱ δ’ ἄμεινον εἶναι νομίζοντες ὑπὸ τῶν τῆς φύσεως ἀπολέσθαι μερῶν ἢ γέλως ἐχθροῖς γενέσθαι ῥίπτειν ἑαυτοὺς

εἰς θάλασσαν διεννοοῦντο καὶ τινα τῶν βάρος ἔχόντων ἐπαχθισάμενοι παρὰ ταῖς ἡϊόσιν ἐφήδρευον, ἵν' ὁπότεν θεάσωνται τοὺς πολεμίους ἐγγὺς ὄντας, καθαλλόμενοι ῥᾶον εἰς βυθὸν ἐνεχθῶσιν. ^[5]

Mos 2 250 ἀλλὰ γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ ἄπορον τῆς ἀνάγκης διεπτόντο δυσθανatoῦντες· ὁ δὲ προφήτης, ὑπ' ἐκπλήξεως ὁρῶν σεσαγηνευμένον ὥσπερ βόλον ἰχθύων τὸ σύμπαν ἔθνος, οὐκέτ' ὦν ἐν ἑαυτῷ θεοφορεῖται καὶ θεσπίζει τάδε· „τὸ μὲν δέος ἀναγκαῖον, φόβος ἐγγὺς καὶ μέγας ὁ κίνδυνος· ἐξ ἐναντίας ἀχανές ἐστι πέλαγος, ὑπόδρομος εἰς καταφυγὴν οὐδεὶς, ἀπορία πλοίων, κατόπιν ἔφεδροι φάλαγγες ἐχθρῶν, αἱ στείχουσιν ἀπνευστὶ διώκουσαι.

Mos 2 251 ποῖ τις τράπηται, ποῖ τις ἐκνεύσῃ; πάντα πανταχόθεν ἐξαπινάίως ἐπέθετο, γῆ, θάλαττα, ἄνθρωποι, στοιχεῖα φύσεως. ^[5]

Mos 2 252 ἀλλὰ θαρρεῖτε, μὴ ἀποκάμῃτε, στήτε ταῖς διανοαῖς μὴ κραδαινόμενοι, προσδοκᾶτε τὴν ἀήττητον ἐκ θεοῦ βοήθειαν· αὐτεπάγγελτος ἤδη παρέσται, μὴ ὀρωμένη προαγωνιεῖται· πεπείρασθε αὐτῆς ἤδη πολλάκις ἀμυνομένης ἀφανῶς· βλέπω μέλλουσαν κονίεσθαι, βρόχους τοῖς αὐχέσι περιβάλλουσαν τῶν ἀντιπάλων· ἔλκει κατὰ τῆς θαλάττης· μολύβδου τρόπον εἰς βυθὸν χωροῦσιν. ὑμεῖς μὲν ἔτι ζώντων αἰσθάνεσθε, τεθνεώτων δ' ἐγὼ φαντασίαν λαμβάνω· τήμερον δὲ καὶ ὑμεῖς νεκροὺς αὐτοὺς θεάσεσθε. ^[5]

Mos 2 253 “ καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἀπεφθέγγετο μεῖζονα ὄντα πάσης ἐλπίδος, οἱ δ' ἐπειρῶντο ἔργοις τῆς περὶ τὸ λόγιον ἀληθείας. ἀπέβαινε γὰρ τὰ χρησθέντα θείαις δυνάμεσι μύθων ἀπιστότερα· ῥῆξις θαλάττης, ἀναχώρησις ἑκατέρου τμήματος, πῆξις τῶν κατὰ τὸ ῥαγὲν μέρος διὰ παντὸς τοῦ βάθους κυμάτων, ἵν' ἀντὶ τειχῶν ἢ κραταιοτάτων, εὐθυτενῆς ἀνατομῆς τῆς μεγαλουργηθείσης ὁδοῦ, ἢ τῶν κρυσταλλωθέντων μεθόριος ἦν, ὁδοιπορία τοῦ ἔθνους ἀκινδύνως πεζεύοντος διὰ θαλάττης ὡς ἐπὶ ξηρᾶς ἀτραποῦ καὶ λιθώδους ἐδάφους —ἐκραυρώθη γὰρ ἡ ψάμμος καὶ ἡ σπορὰς αὐτῆς οὐσία συμφῦσα ἠνώθη—, ἐχθρῶν ἀπνευστὶ διωκόντων ἐφόρμησις σπευδόντων ἐπ' οἰκεῖον ὄλεθρον, νεφέλης ὀπισθοφυλακούσης ἠνιόχης, ἐν ἣ θεία τις ὄψις πυρὸς αὐγὴν ἀπαστράπτουσα ἦν, πελαγῶν ἃ τέως ἀνακοπέντα διειστήκει παλίρροια, τοῦ διακοπέντος καὶ ἀναξηρανθέντος μέρους αἰφνίδιος θαλάττωσις, πολεμίων φθορά, οὓς τά τε κρυσταλλωθέντα τεῖχη καὶ ἀνατραπέντα κατεύνασε καὶ αἱ πλήμμυραι τοῦ πελάγους ὥσπερ εἰς φάραγγα τὴν ὁδὸν ἐπενεχθεῖσαι κατέκλυσαν, ἐπίδειξις τῆς φθορᾶς διὰ τῶν ἐπαναπλευσάντων σωμάτων, ἃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πελάγους κατεστόρεσε, καὶ σφοδρὰ κυμάτωσις, ὑφ' ἧς ἅπαντες οἱ νεκροὶ σωρηδὸν ἀπεβράσθησαν εἰς τοὺς ἀντιπέραν αἰγιαλούς, ἀναγκαῖα θέα γενησόμενοι τοῖς διασωθεῖσιν, οἷς ἐξεγένετο μὴ μόνον τοὺς κινδύνους διαφυγεῖν ἀλλὰ καὶ ἐπιδεῖν τοὺς ἐχθροὺς οὐκ ἀνθρωπίναις ἀλλὰ θείαις δυνάμεσι παντὸς λόγου μεῖζον κολασθέντας. ^[5]

Mos 2 256 διόπερ εἰκότως εὐχαρίστοις ὕμνοις γεραίρει τὸν εὐεργέτην· εἰς γὰρ δύο χοροὺς διανείμας τὸ ἔθνος, τὸν μὲν ἀνδρῶν, τὸν δὲ γυναικῶν, ἐξάρχει μὲν αὐτὸς τοῖς ἀνδράσιν, ἔξαρχον δὲ καὶ τῶν γυναικῶν καθίστησι τὴν ἀδελφὴν, ἵν' ἄδωσιν ὕμνους εἰς τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν ἀντιφθόγοις ἀρμονίαις συνηχοῦντες, διὰ τε κράσεως ἡθῶν καὶ μέλους, τῶν μὲν ἐπὶ τὴν αὐτὴν σπευδόντων ἀμοιβήν, τοῦ δὲ συνισταμένου κατὰ τὴν βαρύτητος πρὸς ὀξύτητα συμφωνίαν· φθόγγοι γὰρ οἱ μὲν ἀνδρῶν βαρεῖς, ὀξεῖς δ' οἱ γυναικῶν, ἐξ ὧν, ὅταν ἡ κρᾶσις γένηται σύμμετρος, ἥδιστον καὶ παναρμόνιον ἀποτελεῖται μέλος. ^[5]

Mos 2 257 τὰς δὲ τοσαύτας μυριάδας ἔπεισεν ὁμογνωμονῆσαι καὶ τὸν αὐτὸν ὕμνον ἐν ταύτῳ συνάδειν τὰ τεράστια ἐκεῖνα μεγαλουργήματα, περὶ ὧν ὀλίγῳ πρότερον διεξῆλθον· ἐφ' οἷς ὁ προφήτης γεγηθώς, ὁρῶν καὶ τὴν τοῦ ἔθνους περιχάρειαν, οὐδ' αὐτὸς ἔτι χωρῶν τὴν ἡδονήν, κατῆρχε τῆς ᾠδῆς· οἱ δ' ἀκούοντες εἰς δύο χοροὺς ἀλίσθεντες τὰ λεχθέντα συνῆδον. Τοῦτ' ἐστὶ τῆς κατ' ἐνθουσιασμὸν προφητείας Μωυσέως ἀρχὴ καὶ προοίμιον. ^[5]

- Mos 2 258 ἐξῆς δὲ θεσπίζει περὶ τοῦ πρώτου καὶ ἀναγκαιοτάτου, τροφῆς, ἣν γῆ μὲν οὐκ ἤνεγκε—καὶ γὰρ ἦν στεῖρα καὶ ἄγονος—, ὥμβρησε δ' οὐρανὸς οὐχ ἅπαξ ἀλλ' ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ἐκάστης ἡμέρας πρὸ τῆς ἕω καρπὸν αἰθέριον ἐν δρόσῳ κέγχρῳ παραπλήσιον. ^[5]
- Mos 2 259 ὃν ἰδὼν Μωυσῆς συγκομίζειν κελεύει καὶ ἐπιθειάσας φησί· „πιστεύειν δεῖ τῷ θεῷ πεπειραμένους αὐτοῦ τῶν εὐεργεσιῶν ἐν μερίζουσιν ἐλπίδος πράγμασιν· ἀθησαύριστα, ἀταμίευτα τὰ τῆς τροφῆς ἔστω· μηδεὶς ἄχρι πρωΐας ὑπολείπεσθω μηδὲν αὐτῆς μέρος.
- Mos 2 260 “ τοῦτ' ἀκούσαντες ἔνιοι τῶν πρὸς εὐσέβειαν ἀνερματίστων, ὑπολαβόντες ἴσως οὐ χρησμούς ἀλλὰ παραΐνεσιν ἄρχοντος εἶναι τὰ λεγόμενα, λείπουσιν εἰς τὴν ὑστεραίαν· τὸ δὲ σηπόμενον τὸν κύκλον τοῦ στρατοπέδου δυσοδομίας πληροῖ τὸ πρῶτον, εἴτ' εἰς σκώληκας, ὧν ἡ γένεσις ἐκ φθορᾶς ἐστι, μετέβαλεν. ^[5]
- Mos 2 261 ἅπερ ἰδὼν Μωυσῆς εἰκότως ἐπὶ τοῖς ἀπειθέσι πικραίνεται· πῶς γὰρ οὐκ ἔμελλεν, εἰ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα θεασάμενοι, πρὸς μὲν τὰς πιθανὰς καὶ εὐλόγους φαντασίας ἀδύναταπραχθῆναι, τελειωθέντα δὲ εὐμαρῶς ἐπιφροσύναις θείαις, οὐκ ἐνδοιάζουσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπιστοῦσιν οἱ δυσμαθέστατοι πάντων; ἀλλ' ὅ γε πατὴρ δυσὶν ἐναργεστάταις ἀποδείξει τὸ λόγιον τοῦ προφήτου διασυνέστησεν, ὧν τὴν μὲν ἑτέραν εὐθύς ἀπεδείξατο φθορᾶ τοῦ ὑπολειφθέντος καὶ δυσωδία καὶ τῇ πρὸς σκώληκας, τὸ φαυλότατον ζῶον, μεταβολῇ, τὴν δ' ἑτέραν ὕστερον· αἰεὶ γὰρ τὸ πλεονάζον τοῦ συγκομισθέντος ὑπὸ τῆς πληθύος ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτίσι διελύετο καὶ τηκόμενον ἐξανηλοῦτο. ^[5]
- Mos 2 263 δευτέρον οὐκ εἰς μακρὰν ἐπιθειάσας ἀποφθέγγεται λόγιον τὸ περὶ τῆς ἱερᾶς ἐβδόμης. ἔχουσιν γὰρ αὐτὴν ἐν τῇ φύσει προνομίαν, οὐκ ἂν οὐ μόνον ἐδημιουργήθη ὁ κόσμος, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς οὐρανοῦ καὶ παντὸς αἰσθητοῦ γενέσεως, ἡγνόησαν ἄνθρωποι, τάχα που διὰ τὰς ἐν ὕδασι καὶ πυρὶ γενομένας συνεχεῖς καὶ ἐπαλλήλους φθορὰς οὐ δυνηθέντων παρὰ τῶν πρότερον διαδέξασθαι μνήμην τῶν ἔπειτα τῆς κατὰ τὸν ἐν χρόνοις εἰρμὸν ἀκολουθίας καὶ τάξεως ὅπερ ἀδηλούμενον ἐπιθειάσας ἀνέφηνε λογίῳ μαρτυρηθέντι διὰ σημείου τινὸς ἐναργοῦς. ^[5]
- Mos 2 264 τὸ δὲ σημεῖον τοιοῦτον ἦν· ἐλάττων μὲν ἀπ' ἀέρος ἐγένετο ἡ φορὰ ταῖς προτέραις ἡμέραις τῆς τροφῆς, τότε δ' αὖ διπλασίῳ καὶ ταῖς μὲν προτέραις εἴ τι κατελείφθη, λειβόμενον ἐτήκετο μέχρι τοῦ παντελῶς εἰς νοτίδα μεταβαλὼν ἀναλωθῆναι, τότε δ' οὐδεμίαν ἐνδεχόμενον τροπὴν ἐν ὁμοίῳ διέμενεν· ἐφ' οἷς ἀγγελλομένοις ἅμα καὶ ὀρωμένοις καταπλαγεῖς Μωυσῆς οὐκ ἐστοχάσατο μᾶλλον ἢ θεοφορηθεὶς ἐθέσπισε τὴν ἐβδόμην. ^[5]
- Mos 2 265 ἐὼ λέγειν, ὅτι καὶ αἱ τοιαῦται εἰκασίαι συγγενεῖς προφητείας εἰσὶν· ὁ γὰρ νοῦς οὐκ ἂν οὕτως εὐσκόπως εὐθυβόλησεν, εἰ μὴ καὶ θεῖον ἦν πνεῦμα τὸ ποδηγετοῦν πρὸς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν.
- Mos 2 266 τὸ δὲ τεράστιον οὐ μόνον ἐκ τοῦ διπλασιασθῆναι τὴν τροφήν ἐδηλοῦτο οὐδ' ἐκ τοῦ διαμεῖναι σῶον παρὰ τὸ καθεστὼς ἔθος, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀμφοτέρω ταῦτα συμβῆναι κατὰ τὴν ἑκτὴν ἡμέραν, ἂν ἥρξατο ἀπ' ἀέρος ἡ τροφή χορηγεῖσθαι, μεθ' ἣν ὁ ἱερώτατος τῆς ἐβδόμης ἀριθμὸς ἔμελλεν ἀνατέλλειν, ὥστε λογιζόμενος ἂν τις εὖροι κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως τὴν οὐράνιον δοθεῖσαν τροφήν ἥρξατο γὰρ καὶ τὸν κόσμον ἐξάδος τῇ πρώτῃ δημιουργεῖν καὶ τὴν λεχθεῖσαν ὕειν τροφήν. ^[5]
- Mos 2 267 ἡ δ' εἰκὼν ὁμοιοτάτη· καθάπερ γὰρ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὸ τελειότατον ἔργον, τὸν κόσμον, ἀνέφηνε, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ εὐθηνίαν ἐν ἐρήμῳ μεταβαλὼν τὰ στοιχεῖα πρὸς τὸ κατεπεῖγον τῆς χρείας, ἵν' ἀντὶ γῆς ὁ ἀήρ σιτία τροφήν ἄπονον φέρῃ καὶ ἀταλαίπωρον οἷς ἀναχώρησις οὐκ ἦν εὐτρεπίζεσθαι κατὰ σχολὴν τάπιτήδεια. ^[5]
- Mos 2 268 μετὰ ταῦτα τρίτον ἀναφθέγγεται χρησμὸν τερατωδέστατον, δηλῶν ὅτι τῇ ἐβδόμῃ τὴν εἰωθυῖαν ὁ ἀήρ οὐ παρέξει τροφήν καὶ οὐδὲν ἐπὶ γῆν ἀλλ' οὐδὲ τὸ βραχύτατον ὥς ἔθος ἐνεχθήσεται.
- Mos 2 269

τοῦτ' ἀπέβαινεν ἔργοις· τῇ μὲν γὰρ προτεραίᾳ ταῦτα θεσπίζει, τινὲς δὲ τῶν ἀβεβαίων τὸ ἥθος ὥρμησαν ἐπὶ τὴν συγκομιδὴν καὶ σφαλέντες τῆς ἐλπίδος ἐπανήεσαν ἄπρακτοι, κακίζοντες μὲν ἑαυτοὺς τῆς ἀπιστίας, ἀληθόμαντιν δὲ καὶ θεοφράδμονα καὶ μόνον προορατικὸν τῶν ἀδήλων ἀνακαλοῦντες τὸν προφήτην. Τοιαῦτα μὲν ἔστιν, ἃ περὶ τῆς οὐρανίου τροφῆς κατεχόμενος ἐθέσπισεν. ^[5]

Mos 2 270 ἕτερα δ' ἐξῆς ἀναγκαῖα, καίτοι δόξαντα ἂν παραινέσεσιν εἰκέναι μᾶλλον ἢ χρησιμοῖς, ὧν ἔστι καὶ τὸ χρησθὲν κατὰ τὴν μεγίστην τῶν πατρίων ἐκδιαίτησιν, περὶ ἧς καὶ πρόσθεν εἶπον, ἡνίκα τεκτηνήμενοι ταῦρον χρυσοῦν, Αἰγυπτιακοῦ μίμημα τύφου, χοροὺς ἴστασαν καὶ βωμοὺς κατεσκεύαζον καὶ θυσίας ἀνῆγον ἐκλαθόμενοι τοῦ πρὸς ἀλήθειαν θεοῦ καὶ τὴν προγονικὴν εὐγένειαν, ἥ δι' εὐσεβείας καὶ ὁσιότητος ἠυζήθη, καθαιροῦντες. ^[5]

Mos 2 271 ἐφ' οἷς Μωυσῆς περιπαθήσας, εἰ πρῶτον μὲν ὁ λαὸς πᾶς ἐξαίφνης γεγένηται τυφλὸς ὁ ἄχρι πρὸ μικροῦ πάντων ἐθνῶν ὀξωπέστατος, ἔπειτα δὲ εἰ πλάσμα μύθου κατεψευσμένον ἴσχυσε τοσαύτην αὐγὴν σβέσαι τῆς ἀληθείας, ἣν οὐθ' ἥλιος ἐκλιπὼν οὐθ' ὁ σύμπας χορὸς τῶν ἀστέρων ἐπισκιάσει—περιλάμπεται γὰρ ἰδίῳ φέγγει νοητῷ καὶ ἄσωμάτῳ, πρὸς ὃ παραβαλλόμενον τὸ αἰσθητὸν νύξ ἂν πρὸς ἡμέραν εἶναι νομισθεῖ—, δι' ἣν αἰτίαν οὐκέτι μένων ὁ αὐτὸς ἐξαλλάττεται τό τε εἶδος καὶ τὴν διάνοιαν καὶ ἐπιθειάσας φησί· „τίς ἔστιν ὁ μὴ τῷ πλάνῳ συννεχθεὶς μὴδὲ τὸ κύρος ἐπιφημίσας τοῖς ἀκύροις; πᾶς ὁ τοιοῦτος ἐμοὶ προσίτω“. ^[5]

Mos 2 273 μιᾶς δὲ φυλῆς προσελθούσης οὐχ ἤττον ταῖς διανοαῖς ἢ τοῖς σώμασιν, οἳ πάλοι μὲν ἐφόνων κατὰ τῶν ἀθέων καὶ ἀνοσιουργῶν, ἡγεμόνα δ' ἐζήτουν καὶ στρατάρχην ἀνευρεῖν, ὃς ἐνδίκως ὑψηγήσεται καιρὸν καὶ τρόπον τῆς ἀμύνης, — οὓς ὀργῶντας εὐρὼν καὶ γέμοντας εὐτολμίας καὶ παραστήματος, ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον θεοφορηθεὶς, „ξίφος ἕκαστος ὑμῶν ἀναλαβὼν“ φησὶν „ἅττετώ διὰ παντὸς τοῦ στρατοπέδου καὶ κτεινέτω μὴ μόνον ἀλλοτρίους ἀλλὰ καὶ φίλων καὶ συγγενῶν τοὺς οἰκειοτάτους ἐπιστροφάδην, εὐαγέστατον κρίνων τὸ ἔργον ὑπὲρ ἀληθείας καὶ θεοῦ τιμῆς, ὧν ὑπερμαχεῖν καὶ προαγωνίζεσθαι κουφότατος πόνος. ^[5]

Mos 2 274 “ οἱ δ' αὐτοβοεῖ τρισχιλίους κτείναντες τοὺς ἀρχηγέτας μάλιστα τῆς ἀσεβείας γενομένους οὐκ ἀπελογήσαντο μόνον περὶ τοῦ μὴ συνεφάσασθαι τοῦ τολμήματος, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀριστεῶν τοῖς γενναιοτάτοις ἐνεγράφησαν καὶ γέρωσ ἡξιώθησαν οἰκειοτάτου ταῖς πράξεσιν, ἱερωσύνης· ἔδει γὰρ θεραπευτὰς ὁσιότητος γενέσθαι τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀνδραγαθισαμένους καὶ προπολεμήσαντας. Ἐχῶ δέ τι μηνῦσαι σημειωδέστερον λόγιον, περὶ οὗ καὶ πάλοι διεξῆλθον, ὅτε τὰ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐπήειν τοῦ προφήτου, ὅπερ αὐτὸς πάλιν κατασχεθεὶς ἀνεφθέγγατο, τελειωθὲν οὐ μακροῖς χρόνοις ὕστερον, ἀλλ' εὐθὺς ὅτ' ἐχρησμοδεῖτο. ^[5]

Mos 2 276 τῶν περὶ τὸν νεὼν λειτουργῶν δύο τάξεις εἰσὶν, ἡ μὲν κρείσσων ἱερέων, ἡ δ' ἐλάττων νεωκόρων· ἦσαν δὲ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τρεῖς μὲν ἱερεῖς, νεωκόρων δὲ πολλὰι χιλιάδες.

Mos 2 277 οὗτοι φυσηθέντες ἐπὶ τῇ τοῦ οἰκείου πλήθους περιουσίᾳ τῆς τῶν ἱερέων κατεφρόνουν ὀλιγότητος καὶ δύο ἐν ταῦτῳ παρανομήματα συνύφαινον, ὧν τὸ μὲν ἦν καθαίρεσις τῶν ὑπερεχόντων, τὸ δ' αὖξησις τῶν ἐλαττόνων, οἷα ἡγεμόσιν ὑπηκόων ἐπιτιθεμένων ἐπὶ συγχύσει τοῦ κρατίστου καὶ δημωφελεστάτου, τῆς τάξεως.

Mos 2 278 εἴτ' ἐπισυνιστάμενοι καὶ ἀθροιζόμενοι κατεβόων τοῦ προφήτου, ὡς δι' οἰκειότητα τῷ τε ἀδελφῷ καὶ τοῖς ἀδελφιδοῖς χαρισαμένου τὴν ἱερωσύνην καὶ ἐπιψευσαμένου τὰ περὶ τὴν αἴρεσιν αὐτῶν, ὡς ἐπιφροσύνη θείᾳ, καθάπερ διεξῆειμεν, μὴ γενόμενα.

Mos 2 279 ἐφ' οἷς ἀνιαιθεὶς καὶ περιαλγήσας, καίτοι πρῶτατος ὢν καὶ ἡμερώτατος, οὕτως πρὸς δικαίαν ὀργὴν ὑπὸ μισοπονήρου πάθους ἠκονήθη, ὡς ἰκετεῦσαι τὸν θεὸν ἀποστραφῆναι τὴν θυσίαν αὐτῶν, οὐκ ἐπειδὴ περ ἔμελλεν ὁ δικαιοτάτος κριτὴς ἱερουργίας ἀσεβῶν παραδέχεσθαι, ἀλλ' ὅτι

καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ θεοφιλοῦς τὸ κατ' αὐτὴν μέρος οὐχ ὑποσιωπᾷ, σπεύδουσα μὴ εὐδοεῖν ἀνοσίους, ἀλλ' ἀεὶ τῆς προθέσεως διαμαρτάνειν. ^[5]

- Mos 2 280 ἔτι δὲ ζέων καὶ πεπυρωμένος ὑπὸ τῆς νομίμου διαγανακτήσεως ἐνθουσιᾷ μεταβαλὼν εἰς προφήτην καὶ θεσπίζει τάδε· „χαλεπὸν ἀπιστία πρᾶγμα τοῖς ἀπίστοις μόνοις· τούτους οὐ λόγος ἀλλ' ἔργα παιδεύει· παθόντες εἴσονται τὸ ἐμὸν ἀψευδές, ἐπεὶ μαθόντες οὐκ ἔγνωσαν.
- Mos 2 281 ἐπικριθήσεται δὲ τοῦτο τῇ τοῦ βίου τελευτῇ· εἰ μὲν γὰρ θάνατον ἐνδέχονται τὸν κατὰ φύσιν, πέπλασμαι τὰ λόγια, εἰ δὲ καινόν τινα καὶ παρηλλαγμένον, τὸ φιλάληθές μοι μαρτυρηθήσεται. χάσματα γῆς ὁρῶ διηνοιγμένης ἐπὶ μήκιστον εὐρυνόμενα, πολυανθρώπους ἀπολλυμένας συγγενείας, αὐτάνδρους ὑποσυρομένας καὶ καταπινομένας οἰκίας, ζῶντας ἀνθρώπους εἰς ἄδου κατερχομένους. ^[5]
- Mos 2 282 “ ἐπεὶ δ' ἡσύχασε, ῥήγνυται μὲν ἡ γῆ σεισμῷ τιναχθεῖσα, ῥήγνυται δὲ καθ' ὃ μάλιστα μέρος αἱ σκηναὶ τῶν ἀσεβῶν ἦσαν, ὡς ὑπενεχθείσας ἀθρόας ἐπικρυφθῆναι· τὰ γὰρ διαστάντα μέρη πάλιν συνῆλθε, τῆς χρείας ἀποτελεσθείσης, ἧς ἔνεκα διεζεύχθη.
- Mos 2 283 μικρὸν δ' ὕστερον τοὺς τῆς στάσεως ἡγεμόνας πεντήκοντα πρὸς τοῖς διακοσίοις ἄνδρας κεραυνοὶ κατασκήψαντες αἰφνίδιον ἀθρόους ἐξανάλωσαν μηδὲν μέρος ὑπολειπόμενοι τῶν σωμάτων, ὃ ταφῆς ἐπιμοιράσεται.
- Mos 2 284 τὸ δὲ τῶν τιμωριῶν ἐπάλληλον καὶ τὸ ἐκατέρας μέγεθος διάσημον καὶ περιβόητον ἀπέφηνε τὴν εὐσέβειαν τοῦ προφήτου χρησαμένου θεῷ μάρτυρι τῆς περὶ τοὺς χρησμοὺς ἀληθείας.
- Mos 2 285 ἄξιον δὲ κάκεῖνο μὴ παριδεῖν, ὅτι τὰς κατὰ τῶν ἀσεβῶν κολάσεις διεκκληρώσαντο γῇ καὶ οὐρανός, αἱ τοῦ παντὸς ἀρχαί· τὴν γὰρ μοχθηρίαν ἐρρίζωσαν μὲν ἐπὶ γῆς, ἐξέτειναν δ' εἰς αἰθέρα, τοσοῦτον ὕψος, αὐτὴν διάραντες. ὅθεν καὶ τῶν στοιχείων ἐκάτερον ἐχορήγησε τὰς τιμωρίας, ἡ μὲν ἴν' ὑποσύρῃ καὶ καταπίῃ τοὺς τότε βαρύνοντας αὐτὴν ῥαγεῖσα καὶ διαστᾶσα, ὃ δ' ἵνα καταφλέξῃ καὶ διαφθείρῃ πυρὸς πολλοῦ φορὰν, καινότατον ὑέτόν, ὁμβρήσας.
- Mos 2 287 τὸ δὲ τέλος καὶ τοῖς καταποθεῖσι καὶ τοῖς ὑπὸ τῶν κεραυνῶν διεφθαρμένοις ταῦτόν ἀπέβαινεν· οὐδέτεροι γὰρ ἐφάνησαν, οἱ μὲν ἐπικρυφθέντες γῇ τῇ τοῦ χάσματος συνόδῳ πρὸς τὸ ἰσόπεδον ἐνωθείσῃ, οἱ δ' ὅλοι δι' ὅλων ἀναλωθέντες ὑπὸ τοῦ κεραυνίου πυρός. Χρόνοις δ' ὕστερον, ἐπειδὴ τὴν ἐνθὲνδε ἀποικίαν ἔμελλεν εἰς οὐρανὸν στέλλεσθαι καὶ τὸν θνητὸν ἀπολιπὼν βίον ἀπαθανατίζεσθαι μετακληθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός, ὃς αὐτὸν δυάδα ὄντα, σῶμα καὶ ψυχὴν, εἰς μονάδος ἀνεστοιχείου φύσιν ὅλον δι' ὅλων μεθαρμοζόμενος εἰς νοῦν ἡλιοειδέστατον, τότε δὴ κατασχεθεὶς οὐκέτι συλλήβδην ἀθρόω παντὶ τῷ ἔθνει θεσπίζειν ἔοικεν ἀλλὰ καὶ κατὰ μέρος ἐκάστη φυλῇ τὰ μέλλοντα γενέσθαι καὶ αὐθις ἀποβησόμενα· ὧν τὰ μὲν ἤδη συμβέβηκε, τὰ δὲ προσδοκᾶται, διότι πίστις τῶν μελλόντων ἢ τῶν προγεγονότων τελείωσις. ^[5]
- Mos 2 289 ἤρμοττε γὰρ διαφέροντας καὶ ταῖς σποραῖς, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς μητρώοις γένεσι, καὶ βουλευμάτων πολυτρόποις ιδέαις καὶ τῶν περὶ τὸν βίον ἐπιτηδευμάτων ἀμυθήτοις διαφοραῖς ὥσπερ τινὰ κλήρου διανομὴν λογίων καὶ χρησμῶν ἀρμόζουσας εὐρέσθαι.
- Mos 2 290 θαυμάσια μὲν οὖν ταῦτα· θαυμασιώτατον δὲ καὶ τὸ τέλος τῶν ἱερῶν γραμμάτων, ὃ καθάπερ ἐν τῷ ζῳφ κεφαλὴ τῆς ὅλης νομοθεσίας ἐστίν.
- Mos 2 291 ἤδη γὰρ ἀναλαμβάνόμενος καὶ ἐπ' αὐτῆς βαλβίδος ἐστώς, ἵνα τὸν εἰς οὐρανὸν δρόμον διιπτάμενος εὐθύνη, καταπνευσθεὶς καὶ ἐπιθειάσας ζῶν ἔτι τὰ ὡς ἐπὶ θανόντι ἑαυτῷ προφητεύει δεξιῶς, ὡς ἐτελεύτησε μήπω τελευτήσας, ὡς ἐτάφη μηδενὸς παρόντος, δηλονότι χερσὶν οὐ θνηταῖς ἀλλ' ἀθανάτοις δυνάμεσιν, ὡς οὐδ' ἐν τάφῳ τῶν προπατόρων ἐκδεύθη τυχὼν ἑξαιρέτου μνήματος, ὃ μηδεὶς εἶδεν ἀνθρώπων, ὡς σύμπαν τὸ ἔθνος αὐτὸν ὅλον μῆνα

δακρυρροοῦν ἐπένθησεν ἴδιον καὶ κοινὸν πένθος ἐπιδειξάμενον ἔνεκα τῆς ἀλέκτου καὶ πρὸς
ἕνα ἕκαστον καὶ πρὸς ἅπαντας εὐνοίας καὶ κηδεμονίας. ^[5]

Mos 2 292

τοιοῦτος μὲν ὁ βίος, τοιαύτη δὲ καὶ ἡ τελευτὴ τοῦ βασιλέως καὶ νομοθέτου καὶ ἀρχιερέως καὶ
προφήτου Μωυσέως διὰ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μνημονεύεται.